

VOORWOORD

Mijnheer de Gouverneur
Mijnheer de Voorzitter
Dames en Heren Collega's

De provincies staan tegelijk voor een boeiende en moeilijke legislatuur.

De Vlaamse overheid plant in samenwerking met haar bestuurlijke partners, de provincies en de gemeenten, een ingrijpende hervorming van het Vlaams binnenlands bestuur.

Daarom komt er een kerntakendebat waarbij kritisch wordt nagegaan welk bestuursniveau voor welke basisopdrachten het best aangewezen is.

De Vlaamse provincies bereiden het debat grondig voor. Zij willen en zullen positief en geëngageerd meewerken aan het welslagen van de opdracht: de verbetering van het intern bestuur van Vlaanderen, ten dienste van de burger en de verdere ontwikkeling van de Vlaamse samenleving.

In dit verband hebben de provinciebesturen de afgelopen jaren al heel wat denkwerk verricht of laten verrichten, van Charter van de Vlaamse provincies tot een reeks wetenschappelijke studies.

Vanuit eenzelfde bekommernis werken de provincies al een hele tijd zelf aan de verfijning van hun profiel, op weg naar een "Provincie Plus".

Ons bestuur wenst inderdaad vanuit een gemeenschappelijke visie, maar met eigen accenten werken. Dit gebeurt precies om onze specifieke identiteit en meerwaarde aan te tonen als dynamisch bovenlokaal streekbestuur. Hierbij kiezen wij voor een integrale en gebiedsgerichte beleidsvoering in nauwe samenwerking met zowel bestuurlijke als private partners.

Het publieke debat in de provincieraad dient in deze opvatting de spiegel te zijn van het maatschappelijk gebeuren in de verschillende subgebieden van onze provincie.

Ons bestuur zal zich tegen deze achtergrond consequent moeten bezinnen over haar takenprofiel om zich naar welomschreven kerntaken te richten. Het is duidelijk dat dit veronderstelt dat tal van semi-bestuurlijke circuits worden afgebouwd en onder de rechtstreekse politieke verantwoordelijkheid van het provinciaal streekbestuur komen.

Anders gezegd, ons bestuur kiest resoluut en zelfbewust voor een "provincie plus".

De term slaat op provinciebesturen die volop in beweging zijn en hun rol als streekbestuur voortdurend aanscherpen. Streek- of gebiedsgericht werken is een complexe methodiek van maatschappelijke en bestuurlijke netwerkvorming. De netwerkvorming steunt per definitie op een goed onderbouwde visie, bezieling en creativiteit en is het resultaat van intens overleg met alle relevante partners. De specifieke methodiek van streekwerking, evenals het vereiste draagvlak ervoor, kan onmogelijk van bovenaf worden opgelegd en kan evenmin de simpele optelsom zijn van initiatieven die nu al op het terrein leven. Het draagvlak is bovendien niet altijd gelijk aan het provinciaal territorium. Omwille hiervan en omdat maatschappelijke vraagstukken nu eenmaal levende fenomenen zijn, kan streekwerking ook niet vertaald worden in vaste structuren. Tegelijk mag gebiedsgerichte werking geen excuus zijn om verantwoordelijkheden af te schuiven, de onderlinge coördinatie en afstemming van streken blijft met andere woorden uiterst belangrijk.

De meerwaarde van het bovenlokaal provinciaal bestuursniveau is juist dat het zorgt voor een evenwichtig kader voor probleemoplossingen op regionaal en bovenlokaal vlak, het streekniveau.

Als bovenlokaal bestuursniveau heeft de provincie een unieke mogelijkheid om de polsslag van het maatschappelijk leven en de veranderingen in de omgeving uiterst snel aan te voelen. Het is een bevoorrechte situatie die ons bestuur extra kansen biedt om tot een goed uitgewerkt relatiepatroon te komen waarbij netwerkvorming, het tot stand brengen van samenwerkingsverbanden en het overleg met externe partners centraal staan.

Deze beleidsverklaring 2001-2006 bevat als rode draad alvast de basis van een modern Oost-Vlaams streekbestuur.

Eenmaal de kerntaken goed gedefinieerd zijn, kan er ook duidelijk worden nagedacht over wat ons bestuur op langere termijn wenst te bereiken. Een behoorlijk bestuur doet inderdaad aan planning en benadert de verschillende activiteiten vanuit een beredeneerde samenhang. Hierdoor is er nood aan een goed doordacht concept van provinciaal overheidsmanagement, ondersteund door een dynamisch werkende administratie en gestuwd door een geëngageerd politiek verantwoordelijkheidsbesef.

Bij het uitstippelen van het toekomstig beleid is de Bestendige Deputatie moeten uitgaan van de taken die, onder meer onder de notie "provinciaal belang", vandaag tot de bevoegdheid van de provincies behoren. Het is evident dat van zodra uit het kerntakendebat vast zou komen te staan dat bepaalde beleidsvelden niet langer tot de provinciale bevoegdheid zouden behoren, de beleidsvisie zal moeten aangepast worden en in deze beleidsdomeinen niet verder zal geïnvesteerd worden. Het is even evident dat mochten er aan de provincies nieuwe taken worden toebedeeld er passend en dynamisch zal op ingespeeld worden.

INHOUD

Personeel en interne organisatie	3
1. Personeelsbeleid	3
2. Sociale begeleiding	3
3. Interne vorming	3
4. Interne gelijkheidsbeleid voor mannen en vrouwen	4
5. Personeelszaken algemeen	4
6. Interne organisatie	6
7. Interne communicatie	8
8. Economaat, protocol, aankoop meubilair	9
9. Archief	9
Communicatie	11
Informatica	17
Oost-Vlaamse Bestuursacademie	21
Onderwijs	25
1. Provinciale onderwijsinstellingen	25
2. Mercator Hogeschool	34
3. Basiseducatie	37
Welzijn en gezondheid	39
Cultuur en monumentenzorg	63
Toerisme en recreatie	77
Provinciale domeinen	79
– Puyenbroeck	79
– Het Leen	85
– Den Blakken	87
– Het Gentbos	88
– De Roomakker	88
Sport	89
Economie en KMO	91
Internationale relaties	97
Land- en tuinbouw	103
Provinciaal patrimonium	107
1. Werken aan en onderhoud van eigen gebouwen	107
2. Uitrusting en aankoop gebouwen	115
Waterlopen	117
Wegen	127
1. Provinciewegen	127
2. Fietspaden	131
3. Buurtwegen	133
Mobiliteit	135
Milieu	139
Ruimtelijke ordening	143

PERSONEEL EN INTERNE ORGANISATIE

1. Personeelsbeleid

Uitgangspunt : binnen elk van de drie reglementaire pijlers van het provinciaal personeelsbeleid (personeelsformatie – administratief- en geldelijk statuut) zal gehandeld worden volgens de principes van efficiëntie, functionaliteit en kwaliteit.

personeelsformatie – organisatiestructuur :

Er zal gestreefd worden naar een doorzichtige en functionele organisatiestructuur met o.m. een duidelijk onderscheid tussen ondersteunende (staf)diensten en beleids(lijn-)diensten en de creatie van een centrale aankoopdienst.

In functie van nieuwe beleidsaccenten zal een doorlichting gebeuren van de bestaande personeelsformatie; een nieuw behoeftenplan 2001-2006 zal worden opgesteld met oog voor reorganisatie (inclusief afbouw) waar nodig (plan is niet gelijk aan foto).

De federale en de Vlaamse overheid hebben duidelijk niet gekozen voor integratie van de diverse diensten, werkzaam in de provincie. Samenwerking blijft echter noodzakelijk, zeker voor die taken en opdrachten waar het een echte meerwaarde kan betekenen. Goede afspraken zijn hierbij noodzakelijk, o.m. in functie van de vereiste 'éénheid van gezag en leiding'.

administratief statuut :

Er zal gestreefd worden naar een uniformisering en integratie van de uiteengegroeide provinciale statuten wat een interpenetratie tussen de verschillende sectoren (administratie en onderwijs) mogelijk kan maken. Ondertussen wordt werk gemaakt van een eigentijds en efficiënt controlesysteem op de afwezigheden wat zoals beloofd kortelings zal worden geëvalueerd.

De aanwervingsprocedures zullen worden versneld. De bevorderingsprocedures worden verfijnd (mogelijks met een geëigende assessmentsproef).

Via gerichte aanwerving en interne vorming zal de kwaliteit van het personeel worden verhoogd. Mobiliteit (mutaties) zal als recht gelden en niet als gunst of sanctie.

In overleg met de vakbonden zal nagegaan worden of bepaalde vormen van thuiswerk mogelijk zijn. Mandaat- of expertenfuncties zullen enkel begeven worden in functie van specifieke tijdelijke opdrachten.

Het huidige evaluatiesysteem zal worden verfijnd en aangepast; daarbij zal extra aandacht worden besteed aan de ondersteuning en vorming van de evaluatoren.

geldelijk statuut :

De sectorale akkoorden die in overleg met de toezichthoudende overheid en de andere provincies centraal worden afgesloten zullen loyaal worden uitgevoerd. De principes van efficiëntie, functionaliteit en kwaliteit zullen worden getest aan de hand van een zorgsysteem (EFQM, Iso of OSAS, ...).

2. Sociale begeleiding

In het kader van een personeelsbeleid met een menselijk gelaat zal in de komende legislatuur de sociale begeleiding van het personeel worden verdergezet op twee wijzen : enerzijds de individuele begeleiding en anderzijds de collectieve acties. Wat de individuele begeleiding betreft zal, gelet op de beperkte mogelijkheden de doorverwijzingsfunctie voor gespecialiseerde diensten centraal worden gesteld. Inzake collectieve acties zal worden gestreefd naar de uitbouw van een volwaardige sociale dienst, hetzij via externe samenwerking, hetzij via interne organisatie.

3. Vorming

In de voorbije legislatuur werd vlees en bloed gegeven aan een intern vormingsbeleid dat in de komende legislatuur zich meer zal richten op de kwaliteit van de vorming en haar intrinsieke mogelijkheden als meerwaarde voor het bestuur. In functie van een lerende organisatie zal bij de vorming rekening moeten worden gehouden met factoren als media-invloed, maatschappelijke verschuivingen, statutaire verplichtingen en de individuele behoeften van de ambtenaar. In het streven naar de verbetering van de kwaliteit van de interne vorming

zal de nodige aandacht besteed worden aan een vernieuwde structuur van de vorming zelf en de rol van de vormingsambtenaar.

4. Interne gelijkheidsbeleid voor mannen en vrouwen

Het intern gelijkheidsbeleid voor mannen en vrouwen zal zich in de komende legislatuur dienen te vertalen in het voeren van een horizontaal beleid, dit is binnen de diverse directies en beleidsdomeinen een genderbeleid voeren. Daarbij zal de Interne Begeleidingscommissie een belangrijke rol spelen. Meer concrete initiatieven zullen ingevuld worden door themawerkjaren, met als eerste "combinatie arbeid-privé". Daarnaast wordt vanuit een geïntegreerde beleidsvisie ook aandacht besteed aan doelgroepen als de allochtonen, de holebi's, de mensen met een handicap, ...

5. Personeelszaken algemeen

De eerste directie stelt volgende te realiseren initiatieven voor welke een – mede door de invoering van het nieuw personeelsstatuut – verderzetting moet inhouden van de evolutie “van personeelsadministratie naar personeelsbeleid”.

Hiertoe worden hieronder diverse initiatieven aangereikt die qua realisatie afhankelijk zijn van het vakbonds-overleg en het standpunt van de toezichthoudende overheid, m. a. w. realisatie zal enkel mogelijk zijn indien ze binnen de context van de sectorale onderhandeling zullen weerhouden worden, maar die als uiteindelijke doelstelling hebben een degelijk en personeelsgericht beleid te voeren, waarbij aandacht voor de “persoon” binnen de organisatie centraal wordt geplaatst.

5.1. De opmaak van de huidige **personeelsformatie** dateert ondertussen van enkele jaren geleden (aanvang begin 1995, finalisering 1998) waardoor de noodzaak ontstaat opnieuw aandacht te besteden aan de organisatiestructuur en de hieruitvoortvloeiende personeelsformatie. Een eerste duidelijk onderscheid in aanpak moet worden gemaakt tussen ondersteunende (staf-)diensten en beleidsdiensten.

De ondersteunende diensten moeten een uitbouw krijgen die blijkt geeft van een organisatorisch verantwoorde samenstelling van functies en taken. Bundeling van “gelijkaardige” werkzaamheden tot functionele eenheden, moet het streven zijn. Hiervoor wordt best in de voorbereiding een (ic. interne) doorlichting georganiseerd, om derhalve de werkstroom in kaart te brengen.

Beleidsdiensten moeten kunnen beschikken over een “vaste” formatie (noodzakelijke invulling om continuïteit te garanderen), aangevuld met een luik “contractuele of projectmatige” tewerkstelling. Essentieel hierbij moet de onvoorwaardelijke koppeling zijn tussen duidelijk afgelijnde beleidsinitiatieven en hun noodzakelijke personele ondersteuning, al dan niet tijdelijk van aard. Concrete verantwoording en motivering van dergelijke personeelsinstroom en projectopvolging moeten deze beleidsmatige aanpak garanderen.

Het bestuur moet derhalve streven naar een flexibel aanpasbare personeelsformatie met de nodige accenten naar competenties toe en eveneens voldoende mogelijkheid bieden tot interne mobiliteit (jobrotatie, bevordering).

Tevens zal de haalbaarheid van nieuwe initiatieven steeds moeten bekeken worden in functie van de beschikbare financiële middelen.

5.2. Inzake **verloningsbeleid** moet er in eerste instantie werk worden gemaakt van het principe “gelijk loon voor gelijk werk”. Hiertoe zou in eerste instantie kunnen gestreefd worden naar een verbetering van de positie van de contractuelen binnen het bestuur. De belangrijkste realisatie hierbij is het wegwerken van de onmogelijkheid tot het bereiken van de derde weddeschaal binnen de functionele loopbaan voor deze personeelscategorie.

Afhankelijk van globale (sectorale) initiatieven kan daarnaast gekeken worden of – binnen de grenzen van de vastgelegde weddeschalen – mogelijkheden zullen ontwikkeld worden tot “gericht” verlonen. Dit aan de hand van expertenfuncties, premies, incentives, loopbaanversnelling, ...

5.3. Om een betere afstemming te realiseren tussen werk en privé, en met het oog op het verhelpen van de bestaande mobiliteitsproblematiek inzake het woon-werkverkeer, kan het bestuur initiatieven ontwikkelen inzake **thuiswerk**. Het gebruik, nut en de mogelijke toepassing ervan binnen onze organisatie moeten worden afgewogen en eventueel in proefprojecten getoetst worden.

Eventueel kan de bestaande glijtijdregeling mede herbekeken worden en desnoods versoepeld/uitgebreid worden. Dergelijke aanpassingen dringen zich ook op in het kader van het deeltijds werk en de afstemming ervan op de dienstonnoodwendigheden.

- 5.4. Mede door de maatschappelijke context moet het bestuur de komende legislatuur zeker aandacht besteden aan initiatieven rond **gezinsvriendelijk personeelsbeleid** en dit onder meer in overleg met de Interne Begeleidingscommissie en de Eerste Algemene Stafdienst. Het verder uitbouwen van de modaliteiten rond bv. kinderopvang kan hiertoe een aanzet zijn en kan trouwens gezien worden als extra troef in de huidige krappe arbeidsmarkt.

Noodzakelijk hiertoe is een gedifferentieerd sociaal overleg, waar zowel bestuur als vakorganisaties dienen werk van te maken.

- 5.5. Als werkgever in Oost-Vlaanderen moet het bestuur waken over de continue bijsturing van werving- en selectie-procedures. Rond werving moet vooral gewerkt worden aan een gericht gebruik van de sollicitatiekanalen en het evolueren naar wervingscommunicatie. Naast de bestaande publicatiemiddelen moet het bestuur zich toespitsen op een intensief gebruik van de spontane sollicitanten-wachtlIJst en het gebruik van de nieuwe media inzake het gericht kenbaar maken van vacatures. Dit kan door het gebruik van de eigen website te intensifiëren en eventueel samen te werken met gekende jobsites (Stepstone, Monster.be,...) en lay-out-ontwikkelaars (Universal Communication, RCS/Resource,...). Ook het gericht publiceren in vakbladen moet vaker tot de mogelijkheden behoren en steeds worden afgewogen t.o.v. de te bereiken doelgroep. Het bestuur heeft er met haar ruim aanbod van diverse functies alle redenen toe om zich als volwaardige en goede werkgever te communiceren op de arbeidsmarkt.

Rond selectie moet er vooral gedacht worden aan de vereenvoudiging van de procedures teneinde een vlotte en snelle instroom van kwalitatief hoogstaand personeel te garanderen. Enerzijds het terugbrengen van het aantal te doorlopen stappen moet worden bekeken en anderzijds de gebruikte selectiemethode. Een soepele verfijning van deze voorwaarden opgenomen in de bijlage van het statuut (functiebeschrijvingen) moet mogelijk worden. Eveneens moeten de functiebeschrijvingen steeds op een vlotte manier kunnen herwerkt worden in functie van nieuwe noden/ontwikkelingen.

- 5.6. Initiatieven die de **aantrekkingskracht** van ons bestuur **als werkgever** kunnen vergroten zijn enerzijds de aanpak van de problematiek rond de niet-meerekenbaarheid van privé-anciënniteit en schaalanciënniteit (uit andere besturen) en dit aan de hand van de bepalingen rond de knelpuntberoepen en anderzijds de nog steeds vrij strikte koppeling van diplomavooraarden aan bepaalde functies, die zou kunnen verholpen worden door andere *competenties* (bv. ervaring, vaardigheden,...) als doorslaggevende criteria te hanteren voor de vereiste niveaus.

- 5.7. De ervaring van het tweemaal werken (in het kader van de verkorte evaluatieperiodes) met het huidig **evaluatiesysteem** leert ons dat het systeem op zich aan grondige evaluatie en bijsturing toe is. Zo is er enerzijds de noodzakelijke aanpak van de procedure op zich en anderzijds het onderzoek naar de resultaten van het systeem, nl. is er een meetbaar effect op de wijze van (samen)werken sinds de invoering van functioneringsgesprekken en evaluatie. De personeelsdienst dient hiertoe aan proces- en kwaliteitsbewaking te doen teneinde het niet te laten verworden tot een "administratieve handeling".

Dit kan in eerste instantie door ondersteuning/opvolging en verdere vorming van de evaluatoren/leidinggevers, maar ook door de werknemers de kans te geven tot zelf-evaluatie en evaluatie van hun directe chef. Elke medewerker zou het recht en de plicht moeten krijgen tot 360°-feedback, waarbij het eigen functioneren - en de middelen tot verbetering ervan - moeten centraal staan.

In tweede orde dienen er zeker initiatieven genomen te worden die de effecten van gunstige/ongunstige evaluatie voor de betrokken medewerkers beter (directer) vertalen. De huidige beoordelingswijze moet genuanceerd worden en ook de gevolgen voor de functionele loopbaan moeten uitgebreid worden. Zo moet er gedacht worden aan loopbaanversnelling/vertraging en het eventueel uitwerken van gerichte – prestatiegebonden – premies. Louter anciënniteit kan niet langer de basis zijn van het verloningsbeleid.

- 5.8. Het bestuur moet streven naar goede instroom (cfr. supra), doorstroom (mobiliteit, bevordering, functionele loopbaan,...) en uitstroom (opvolging, exit-interviews, begeleiding,...) van personeel, teneinde een hoge mate van **personeelstevredenheid** te realiseren. Belangrijk hierbij is dat de werknemer zich goed kan voelen op de werkplaats en hiertoe werksfeer-bevorderende initiatieven zouden genomen worden. De werkplaats moet een plaats worden, 'waar je wil zijn, niet moet zijn'.

Over de leefbaarheid van de werkvloer wordt gewaakt door de Interne dienst voor Preventie en Bescherming op het werk, maar initiatieven die de sfeer/teamgeest kunnen bevorderen moeten overwo-

gen worden (bv. incentives, human relations budgetten op dienst/directieniveau,...). Dergelijke aanpak kan gezien worden als bewust retentiebeleid (het houden, tevreden stellen van bekwame medewerkers) van ons bestuur, hetwelke uiteindelijk leidt tot een win-win-situatie. Een aanpak waarin ons bestuur met de maatregelen als maaltijdcheques, gratis openbaar-vervoer, degelijke vormingsinitiatieven, mogelijkheden deeltijds werken, familiefeest, kinderopvang in zomervakantie,... reeds een heel eind op weg is. Het meten van de personeelstevredenheid kan via enquêtering en zou het bestuur veel leren over de nog te ondernemen kwaliteitsverbeteringen.

5.9. Ten slotte moeten er voor de twee diensten van de eerste directie (dienst 11 – Personeelsbeheer, Wedden en Pensioenen en dienst 12 – Werving en Loopbaan) aandachtspunten zijn die hun werking optimaliseren/verfijnen. Volgende punten zullen een blijvende aandacht genieten :

- streven naar meer inspraak en overleg met staf- en diensthoofden in het algemeen en in het bijzonder voor de personeelsbehoeften
- verbetering communicatie naar personeel en leidinggevenden
- verdere informatisering en automatisering, die ervoor moeten zorgen dat er minder tijd gaat naar zuivere personeelsadministratie op zich en meer naar klantgericht werken, advies, kwaliteit en snelheid van dienstverlening
- creatief zijn binnen weliswaar strakke regelgeving en statuten
- administratieve vereenvoudiging waar dit mogelijk is

Conditio sine qua non is dat de directie hiertoe, als ondersteunende directie, over de nodige middelen (infrastructuur en mensen) alsmede over de nodige slagkracht (verantwoorde afweging van bevoegdheden en verantwoordelijkheden) moet kunnen beschikken teneinde verder te kunnen evolueren van “personeelsadministratie” naar “personeelsbeleid-adviserende diensten”.

6. Interne organisatie

6.1 Kwaliteit, welzijn op het werk, interne milieuzorg

VISIE

Deze legislatuur zal het bestuur, wil het zich intern en extern profileren, een duidelijke missie en identiteit moeten aannemen. In de beleidsnota Communicatie komt dat aan de orde. Als openbaar bestuur heeft het provinciebestuur de plicht om in een effectieve en efficiënte dienstverlening te voorzien. Beloften aan externen (de doelgroepen) kunnen maar ingelost worden indien zij intern kunnen waargemaakt worden, m.a.w. voor haar kwaliteitsvolle dienstverlening moet het provinciebestuur kunnen rekenen op een goed werkende, moderne administratie. Dit is een uitdrukkelijke zorg van het beleid.

Die administratie moet zodanig georganiseerd zijn dat een kwaliteitsvolle dienstverlening gefaciliteerd wordt (de organisatie in functie van de missie en de identiteit). Daarnaast moeten de inhouden van de werkprocessen herbekeken worden in functie van de vooropgestelde missie. Kwaliteitszorg moet vertaald worden in normen. Enkel wanneer alle personeelsleden streven naar het behalen van deze vooropgestelde normen, heeft een moderne en klantgerichte bestuurscultuur kans op slagen. Daarom is de interne communicatie ontzettend belangrijk. Personeelsleden moeten actief betrokken worden in dat veranderingsproces en de voorgestelde acties tot de hunne maken.

Om voormelde doelstellingen te realiseren zal het provinciebestuur zijn structuur (organogram) en werking (processen) laten doorlichten door externe deskundigen inzake kwaliteitszorg.

Het implementeren van een kwaliteitszorgsysteem moet zorgen voor de verankering van de veranderingen.

Tevens wil het provinciebestuur zijn voorbeeldfunctie op het vlak van welzijn op het werk (1), interne milieuzorg (2) en duurzame ontwikkeling (3) (WMD) ten volle waarmaken. Ook daarvoor is het van belang om de interne werking, waarbij de ondersteunende diensten een belangrijke rol spelen, te optimaliseren.

(1) Welzijn op het werk heeft betrekking op de kwaliteit van de arbeidsomstandigheden. Deze wordt nagestreefd door het nemen van maatregelen op volgende domeinen : arbeidsveiligheid, bescherming van de gezondheid van de werknemers, ergonomie, psychosociale belasting, arbeidshygiëne, verfraaiing van de werkplaatsen en de maatregelen inzake leefmilieu van de onderneming die een invloed hebben op voormelde punten.

(2) Interne milieuzorg heeft tot doel de milieubelasting van de organisatie in al zijn aspecten te beheersen

(3) Duurzame ontwikkeling is een ontwikkeling die tegemoetkomt aan de noden van het heden zonder de mogelijkheden in het gedrang te brengen van de toekomstige generaties om in hun behoeften te voorzien

GEÏNTEGREERD ZORGSYSTEEM

Door het vaststellen van een beleidsverklaring met betrekking tot WMD tijdens de vorige legislatuur werd de eerste stap gezet in de goede richting. De uitdaging bestaat er thans in om de algemene principes en beleidslijnen te vertalen in concrete doelstellingen en acties. Heel wat WMD-acties zijn reeds opgenomen in het globaal preventieplan en worden uitgevoerd via de jaarlijkse actieplannen.

Heel belangrijk voor een systematische aanpak en verankering is de realisatie van een zorgsysteem, dat een samenhangend geheel is van beleidsmatige, organisatorische en administratieve maatregelen gericht op het beheersen van activiteiten die een impact hebben op voormelde materies (WMD).

De Bestendige Deputatie zal de verbintenis tot naleving van de wettelijke verplichtingen, het voeren van een voorkomingsbeleid en continue verbetering regelmatig opvolgen en bijsturen.

Er zal onderzocht worden hoe we kunnen evolueren naar een geïntegreerd zorgsysteem, waarbinnen naast de aspecten welzijn op het werk, interne milieuzorg en duurzaamheid, tevens de integrale kwaliteitszorg m.b.t. de dienstverlening en de interne werking wordt ondergebracht.

Het opbouwen van het zorgsysteem bijvoorbeeld volgens de hierna vermelde internationaal aanvaarde normen (ISO 9001 of EFQM, OHSAS 18001, ISO 14001) moet tevens de weg naar certificatie mogelijk maken.

BEPALENDE FACTOREN

Het implementeren van een geïntegreerd zorgsysteem voor al onze diensten en instellingen is een zeer ambitieus plan. De doorlichting door externe deskundigen moet resulteren in een concreet actieplan met duidelijke prioriteiten en aandacht voor timing, mensen en middelen. De Bestendige Deputatie engageert zich om de nodige initiatieven te nemen om een volledige implementatie mogelijk te maken; dit betekent concreet het voorzien van de nodige budgetten voor de ondersteuning door externe experts, de aanstelling van daartoe gekwalificeerd personeel en de uitvoering van alle noodzakelijke technische en organisatorische maatregelen.

De informatietechnologie zal maximaal aangewend worden om het documentenbeheer vlot te laten verlopen en ervoor te zorgen dat het zorgsysteem een effectieve meerwaarde heeft voor het personeel. Het voltallige personeel zal een vorming krijgen mbt de invoering van zorgsystemen en de impact van hun activiteiten op de kwaliteit van de dienstverlening, het welzijn van de werknemers, het leefmilieu en een duurzame ontwikkeling.

Een stuurgroep waarvan de leden zowel uit de bestendige deputatie als uit de administratie komen, moet instaan voor het sturen van de trapsgewijze opzet van het geïntegreerd zorgsysteem. Deze stuurgroep moet een duidelijk mandaat krijgen ivm opdrachten naar de externe deskundigen toe en vertaling van hun aanbevelingen in concrete interne afspraken.

De preventieadviseur-milieucoördinator, de preventieadviseurs en de coördinator interne milieuzorg en duurzaamheid hebben een belangrijke coördinerende rol binnen het geheel. Voor het luik kwaliteitszorg zal een kwaliteitscoördinator worden aangeduid.

Om dit project tot een goed einde te brengen in een complexe organisatie, die het provinciebestuur toch is, wordt een continue begeleiding door externe deskundigen voorzien.

6.2. Duurzaam provinciaal beleid

Duurzame ontwikkeling is een veelgebruikt begrip waarvan de precieze betekenis niet altijd even duidelijk is. De best gekende definitie is nog steeds die uit het Brundtland-rapport, *Our Common Future* (1987): "Duurzame ontwikkeling is een ontwikkeling die tegemoet komt aan de noden van het heden zonder de mogelijkheden in het gedrang te brengen van de toekomstige generaties om in hun behoeften te voorzien."

In essentie houdt het begrip minstens vijf elementen in: het gaat om een ontwikkeling die de kwaliteit van het leven van mensen in Noord en Zuid verbetert, die sociaal rechtvaardig is in en tussen Noord en Zuid, die de draagkracht van ecosystemen niet overschrijdt, die ook voor de generaties na ons een goede levenskwaliteit garandeert en die steunt op actieve participatie van de bevolking. Het provinciebestuur wil werk maken van zo een duurzame, sociaal verantwoorde en ecologisch houdbare ontwikkeling.

Duurzame ontwikkeling heeft effecten op een veelheid van beleidsdomeinen zoals ruimtelijke ordening, landbouw, verkeer, economie, onderwijs, mobiliteit, internationale samenwerking, ontwikkelingssamenwerking. Een beleid gericht op duurzame ontwikkeling maakt een horizontale doorsnede van alle beleidsdomeinen en laat ambtenaren en bestuurders over de grenzen van hun terrein samenwerken.

VOORBEELDFUNCTIE

Het provinciebestuur wil alle Oost-Vlamingen aanzetten om duurzamer en solidair te gaan leven en daarom willen we zelf het goede voorbeeld geven. We denken aan het duurzaam bouwen en verbouwen van provinciale gebouwen, energiebesparing in onze gebouwen, een milieu- en sociaal-vriendelijk aankoopbeleid, een duurzaam vervoersbeleid,...Er wordt op dit moment reeds gewerkt aan het opzetten van een integraal zorgsysteem met oog voor kwaliteit, welzijn op het werk, interne milieuzorg en duurzaamheid.

GEÏNTEGREERD BELEID

Anderzijds zullen de ecologische, economische en sociale accenten van een duurzame ontwikkeling vertaald worden naar elk van de beleidsterreinen. Voor de provincie zijn er zeker mogelijkheden en bevoegdheden om het beleid in een duurzame richting te sturen, we denken aan milieu (vergunningsbeleid, milieu- en natuurbeheer), ruimtelijke ordening, economie (hinderlijkheid, export, tewerkstelling), landbouw, mobiliteit, omgang met minderheden (vluchtelingen, anders-validen), educatie en ontwikkelingsamenwerking.

Het is tevens de bedoeling, eigen aan het concept duurzame ontwikkeling, om de externe betrokkenen nauwer te betrekken bij het beleid, om hen te laten meedenken over problemen, oplossingen en de uitvoering van het beleid.

Binnen de administratie vervult een coördinator interne milieuzorg en duurzame ontwikkeling een centrale, stimulerende rol, de coördinator vormt een link tussen de verschillende directies. Binnen elke directie zal er een aanspreekpunt zijn die de eigen directie stimuleert om de principes van duurzame ontwikkeling toe te passen.

SECTOROVERSCHRIJDENDE PROJECTEN

Naar aanleiding van concrete projecten waar verschillende beleidsdomeinen bij betrokken zijn zal het sectoroverschrijdend overleg kunnen groeien.

Daarnaast komt er een centrale sturing voor sectoroverschrijdende voorbeeldprojecten met een eigen begrotingsartikel. De algemene coördinatie gebeurt door de coördinator interne milieuzorg en duurzaamheid en per project wordt een projectbegeleider aangeduid binnen de provinciale administratie. De voorbeeldprojecten kunnen een inspiratiebron zijn voor allen die een duurzame ontwikkeling wensen in Oost-Vlaanderen.

Tenslotte kan er gedacht worden aan de organisatie van een conferentie omtrent de provinciale initiatieven aangaande duurzame ontwikkeling, waarop elke directie haar gebiedsgerichte, sectorale of gemeenschappelijke projecten voorstelt. Rond de aanpak van het provinciebestuur aangaande duurzame ontwikkeling zal er een uniforme communicatie naar buiten toe gevoerd worden.

Het beleid zal, indien nodig, extra middelen voorzien voor bijsturingen met het oog op een duurzame ontwikkeling. Voor de voorbeeldprojecten en voor het organiseren van de "conferentie duurzame ontwikkeling" wordt ook een voldoende budgettaire ruimte voorzien.

7. Interne communicatie

Het luik interne communicatie moet samen gelezen worden met de beleidsnota's externe communicatie en interne organisatie.

Een intern communicatiebeleid kan pas ontwikkeld worden wanneer uitgemaakt is wat de organisatiedoelstellingen zijn en wat de organisatiecultuur is die men nastreeft. De organisatiecultuur moet de organisatiedoelstellingen ondersteunen, zonet kan de motivatie van de mensen zich niet omzetten in een prestatie die bijdraagt aan de verwezenlijkingen van de doelstellingen.

Het primaire doel van communicatie is niet de overdracht van informatie, maar het afstemmen van gedrag waardoor mensen in de organisatie met elkaar een gemeenschappelijke werkelijkheid creëren. En hoe beter men het instrument communicatie hanteert, hoe beter de onderlinge afstemming verloopt.

De organisatiedoelstellingen komen tot uiting in de definiëring van de missie, de identiteit en de positie (beleidsnota externe communicatie). De interne communicatie die dan ingezet wordt dient voor een interne afstemming ter verwezenlijking van deze missie, identiteit en positionering (o.a. repercussies op het vlak van de dienstverlening).

Uiteraard zitten in deze definities ook zaken opgenomen met betrekking tot het eigen personeel (maximale ontplooiingskansen).

De VVP formuleerde in "Provincie Plus" een belangrijke visie over het administratief management en over de verhouding ambtenaren/politiek.

Ten slotte voorziet men in de beleidsnota 'interne organisatie' een belangrijke actie met betrekking tot meer kwaliteit in de organisatie.

Interne communicatie heeft twee doelstellingen : informatie-overdracht en afstemmen van gedrag (relationeel aspect).

8. Economaat, protocol, aankoop meubilair

Het Provinciehuis moet een gastvrij huis en een ontmoetingsplaats bij uitstek blijven. Gastvrijheid kan samengaan met soberheid én kwaliteit. Het Provinciehuis, het Provinciaal Administratief Centrum en de diverse bijgebouwen zijn de dagelijkse werkplek van de belidsvoerders en de vele medewerkers. Het spreekt dan ook vanzelf dat we verdere inspanningen moeten leveren om de kantooruitrusting ergonomisch en functioneel te houden teneinde voor een aangename werkplek te zorgen.

9. Archief

De Griffie-sectie archief legt hierbij een beleidsverklaring en bijhorende adviesnota voor in verband met het provinciaal archiefbeheer.

Het provinciebestuur erkent het administratief, juridisch en cultureel belang van archief en wil een stimulerende rol spelen in het archiefveld. Hiervoor stelt ze de nodige middelen ter beschikking om het gebouw in de Pelikaanstraat te Gent aan te passen tot het provinciaal archiefgebouw, waar een volwaardige archiefdienst met leeszaalwerking zal worden gerealiseerd en de bestanden vanaf 1870 zullen worden ter beschikking gesteld. De inventarisatie van het archief wordt verdergezet. In de komende legislatuur zal aandacht besteed worden aan de bewaring van de digitale bestanden en de conservatie van bedreigde archiefbestanden.

Via de registratie van de inkomende en uitgaande post en het beheer van de documenten van de bestendige deputatie en de provincieraad, wordt een geïntegreerd documentbeheersysteem uitgebouwd (in samenwerking met de dienst Informatica).

Het beleid van het provinciebestuur inzake het archiefbeheer in de lokale besturen wordt geconcretiseerd in de advisering en ondersteuning door het provinciaal archiefpersoneel wat het administratief en archieftechnische aspect betreft, en door de dienst 91 Kunst en Cultuur wat het culturele en publieksgerichte aspect betreft.

- Omwille van de continuïteit en doorzichtigheid van het provinciaal archiefbeleid, wordt het archiefbeheer een expliciete bevoegdheid, die wordt toegewezen aan één gedeputeerde.
- De attributie archiefbeheer (administratief en archieftechnische aspect) wordt toegekend aan de Griffie – sectie archief, met een centrale rol voor de provinciale archivaris. Het culturele aspect van het archiefbeheer blijft een opdracht van dienst 91 – Kunst en Cultuur.
- Dit impliceert een uitbreiding van de personeelsformatie van de Griffie – met drie personeelsleden m.a.w. een personeelsbestand aangepast aan de taakstelling.
- Jaarlijks wordt een concreet actieplan opgesteld dat o.m. volgende punten bevat (de actiepunten 6,7,8,9,10 en 12 zullen in samenwerking met dienst 91 Kunst en Cultuur worden uitgevoerd):

COMMUNICATIE

INLEIDING

Het ontwikkelen van een communicatiebeleid wordt ingegeven om diverse redenen. Vooreerst is er een wettelijke verplichting. De wetgeving op de openbaarheid van bestuur verplicht de provinciebesturen om een actief en passief openbaarheidsbeleid te voeren. Bepaalde artikels in de provinciewet beogen eveneens de transparantie van het provinciaal beleid.

Sinds halfweg de jaren '80 ontwikkelt het provinciebestuur een informatiebeleid. Vanaf het begin van de jaren '90 werd dit omgebogen naar een communicatiebeleid dat verder gaat dan de opgelegde regelingen.

Ondanks de geleverde inspanningen in het verleden wijzen onderzoeken uit dat het niveau provincie nog steeds niet goed gekend is bij de burgers. Hiermee geconfronteerd gaf de bestendige deputatie in 1999 de opdracht om het communicatiebeleid van de Provincie Oost-Vlaanderen door te lichten en om een aangepaste communicatiestrategie te formuleren. De opdracht werd medio 2000 afgerond. Het onderzoeksrapport vormt de basis waarop deze beleidsnota gebouwd is.

Deze beleidsnota heeft de bedoeling om de bakens voor de komende zes jaar uit te zetten. Het is binnen die bakens dat het communicatiebeleid jaar na jaar uitgebouwd moet worden.

1. OVERHEIDSCOMMUNICATIE

Het antwoord op wat het communicatiebeleid van de provincie Oost-Vlaanderen moet zijn, kan niet in één zin samengevat worden. De noemer overheidscommunicatie is een vlag die vele ladingen dekt. Fauconnier onderscheidt volgende verschijningsvormen in de massacommunicatie :

- informatie of berichtgeving
- voorlichting
- reclame
- propaganda
- public relations

Daarnaast hebben overheden ook te maken met inspraak (adviesorganen, volksraadplegingen, openbare onderzoeken, ...) en participatie.

Het provinciaal communicatiebeleid omvat al deze verschijningsvormen, op propaganda na. Maar het wil ook verder gaan. Het wil naast de externe ook de interne communicatie omvatten en dit vanuit de redenering dat de organisatiedoelstellingen intern, door de personeelsleden, moeten gedragen en waargemaakt moeten worden.

Een heel specifiek aspect van de overheidscommunicatie is dat het de samenleving wil leiden naar een meer democratische samenleving. Daardoor onderscheidt het zich van de bedrijfscommunicatie. Inwoners betrekken bij de besluitvorming of hen sensibiliseren voor bepaalde waarden is een veel moeilijker communicatieoefening dan reclame voor producten.

2. EEN COMMUNICATIEBELEID VOOR DE PROVINCIE

Totnogtoe waren de jaarlijkse communicatiebeleidsplannen teveel het plan van de communicatiedienst en niet van de organisatie. De jongste jaren is het aantal publieksgericht activiteiten van het bestuur fel toegenomen. Er moet met veel meer en andere doelgroepen worden gecommuniceerd.

Het communicatiebeleid van deze legislatuur wil daarmee rekening houden en een integraal en meer volledig communicatiebeleid voeren. Het naar buiten treden met één gezicht en één geluid, wordt een grote uitdaging.

3. FUNDAMENTEN

3.1. MISSIE

Het fundament waarop het communicatiebeleid moet gebouwd worden is de missie : de leidraad die bij alle communicatie-activiteiten wordt ontwikkeld. Iedere beleidsmaker en administratieve medewerker dient de acties die hij of zij onderneemt inzake communicatie te toetsen aan de missie. De missie geeft als het ware de motivatie of verantwoording waarom een bepaald communicatie-initiatief wordt ondernomen.

Deze missie, geformuleerd door de bestendige deputatie, moet door alle medewerkers gekend zijn. Vervolgens dient deze missie vertaald te worden naar de diverse diensten. Een instrumentarium dient ontwikkeld te worden om de verschillende provinciale diensten te begeleiden bij het bepalen van die missie.

De missie van de provincie Oost-Vlaanderen moet een afgeleide zijn van de missie van de provincies. Momenteel is deze missie het voorwerp van discussie en de inzet in het kerntakendebat dat de Vlaamse regering met de provincies zal aangaan. Zolang geen klaarheid geschapen is in wat de provincies tot hun kerntaken en tot hun eigen taken moeten rekenen, kan van de definiëring van een missie weinig sprake zijn.

3.2. IDENTITEIT

Het provinciebestuur dient zich bewust te worden van zijn identiteit : hoe zien wij onszelf als provinciebestuur ? Wie of wat zijn wij ? Het antwoord op deze vragen is bepalend voor het imago dat nagestreefd wordt bij de doelgroepen (hoe willen wij dat zij ons zien ?). Het bepaalt mede de inhoud van de communicatie-inspanningen.

Door de identiteit op een samenhangende en samenhangende wijze uit te dragen, kan het provinciebestuur zich duidelijk positioneren ten opzichte van de doelgroepen ("Dit zijn wij" en "Dat doen wij").

1.3. COMMUNICATIEDOELSTELLINGEN

'Welke richting moet ik uit?', vroeg Alice. 'Dat hangt er vanaf waar je naar toe wilt', zei de Kat. (Lewis Carroll)

Communicatiedoelstellingen geven aan waarom men communiceert. Wat (effect) wenst men bij wie (doelgroep) te bereiken door het nemen van verschillende communicatie-initiatieven ?

Communicatiedoelstellingen kunnen gericht zijn op het beïnvloeden van kennis, gevoelens en houdingen (attitudes), of gedrag(sintenties).

De algemene communicatiedoelstellingen kunnen als volgt geformuleerd worden :

- Informeren
of het beïnvloeden van kennis. Op termijn moet dat leiden tot een naambekendheid en tot een kennis van het provinciebestuur.
- Profileren
of het beïnvloeden van gevoelens en houding. De profilering van het provinciebestuur moet er toe leiden dat de attitude t.o.v. dat bestuur positief gecreëerd, versterkt of beïnvloed wordt. De profilering kan er ook toe bijdragen dat de betrokkenheid van de inwoners bij het provinciebestuur vergroot wordt.
- Democratiseren
of het beïnvloeden van gedrag en gedragsintenties. Middelen ontwikkelen die inwoners er toe aanzetten om gebruik te maken van hun rechten tot participatie in de besluitvorming.

De communicatie-acties hebben niet enkel betrekking op de instelling 'provincie', maar ook op de beleidsvoerders, i.c. gouverneur, gedeputeerden en de provincieraad. Zowel in de pers- als in de publieksvoorlichting moet er aandacht gaan naar de personen achter de beleidsbeslissingen. Dit moet oordeelkundig gebeuren, d.w.z de personalisering moet in functie staan van de informering.

De centrale communicatiedoelstellingen dienen eveneens vertaald te worden naar de verschillende diensten.

1.4. DOELGROEPEN

Het provinciebestuur richt zijn communicatiedoelstellingen naar volgende groepen :

- Oost-Vlamingen
- organisaties (bijvoorbeeld Kamers van Koophandel, scholen, jeugd)

Bijzondere aandacht gaat naar :

- lokale besturen (gemeenten, ocmw's)
- Vlaamse en federale regering
- pers

De doelgroepen Oost-Vlamingen en organisaties moet per dienst geconcretiseerd worden (jeugd, senioren, gezinnen, minderheden, personen met een handicap, milieugroepen, ...).

4. VAN HERKENNING NAAR ERKENNING

Het abstracte begrip provinciebestuur krijgt maar een concrete invulling wanneer éénduidig en herkenbaar gecommuniceerd wordt over het provinciebestuur. Deze herkenbaarheid speelt zich af op twee niveaus :

- alle externe communicatie dient herkenbaar te zijn als afkomstig van het provinciebestuur

- communicatie-initiatieven uitgaande van een bepaalde dienst dienen eveneens herkenbaar te zijn als afkomstig van de dienst

Alle externe communicatie dient zodanig gestroomlijnd te worden dat het duidelijk is wie deze informatie verspreidt. Er dienen regels opgesteld te worden waaraan de externe communicatie moet beantwoorden. Deze regels zijn niet vatbaar voor interpretatie. Een "huisstijl op het niveau publicaties" is gewenst.

5. PERSBELEID

5.1. Persconferenties

Het onderzoek wees uit dat de maandelijkse persconferenties teveel praktisch nieuws bevatten. Een persconferentie moet ofwel een beleidsmoment zijn ofwel een bepaald zeer nieuwswaardig thema bevatten.

Onder andere om die reden, maar rekening houdend met de organisatie van de pers zelf, wordt gepleit voor het behoud van de maandelijkse persconferenties, mits een herziening van de inhoud er van. De maandelijkse persconferenties moeten echte beleidsmomenten worden. Ander nieuws wordt opgestuurd. In die optiek is een goede persdatabank een must.

Het onderzoek wees ook uit dat lokale persconferenties moeten overwogen worden. Om die reden wordt gepleit om de thematische persconferenties te laten plaatsvinden in de localiteit van het onderwerp. Het gebruik van de thematische persconferenties mag echter niet tot een wildgroei van persconferenties leiden.

5.2. Versturen van persberichten

Elk persbericht, elke persuitnodiging moet doelgericht verstuurd worden. De uitbouw van een goede databank is noodzakelijk.

Binnen afzienbare tijd moeten de persberichten via e-mail kunnen verstuurd worden. Niet enkel naar de pers, maar ook naar geïnteresseerde burgers.

5.3. Media-aankoop

Uit onderzoek van de berichtgeving over de provincie in de geschreven pers is duidelijk gebleken dat een bepaald soort nieuws de media niet haalt, zoals subsidieregelingen, wedstrijden, ... Het gaat juist om dat nieuws dat interessant kan zijn voor de Oost-Vlaamse burgers, verenigingen, ... Om die reden moet de provincie zelf adverteren. Een centrale media-aankoop moet overwogen worden. Daarbij dient een centrale en herkenbare advertentielijn ontworpen te worden.

5.4. Openbare agenda provincieraad en bestendige deputatie

De openbaarheid van de agenda van de provincieraad en van de bestendige deputatie blijft onverminderd voortbestaan. Het valt te verwachten dat in de toekomst de agenda (en de beslissingen) van de bestendige deputatie via het internet te raadplegen zullen zijn.

6. PUBLIEKSRELATIES

Het onderzoek wees uit dat er teveel push-informatie aangemaakt wordt (brochures allerhande). Mensen vragen voornamelijk dat ze zouden weten waar ze waarvoor terecht kunnen (pull-informatie). Er moet aldus oordeelkundig omgesprongen worden met het aanmaken van informatie. Steeds moet de vraag gesteld worden of de aanmaak van die informatie voortkomt uit een reële behoefte vanwege de doelgroep.

Echte pull-middelen zijn :

6.1. Internet

De website van de provincie moet uitgebouwd worden tot een écht werkinstrument. Zo zouden alle provinciale reglementen via de website moeten kunnen geconsulteerd worden. Tevens is de aangekondigde raadpleging van de agenda en van de beslissingen van de bestendige deputatie, een grote stap voorwaarts.

Zie ook verder onder e-governement.

6.2. Communicatiebalie

De huidige bestaande balies zijn onthaalbalies. Het provinciebestuur beschikt niet over een loket (communicatiebalie) waar de burgers om informatie en documentatie kunnen komen. Er wordt gepleit om dat te voorzien.

6.3. Infolijn

Sinds 1996 nam het provinciebestuur een groen nummer in voege waar de burgers met hun vragen terecht kunnen. Nadien namen ook andere overheden een dergelijk nummer in gebruik. Het bewijst de klantvriendelijkheid en de laagdrempeligheid van een dergelijk initiatief. Er wordt dan ook sterk gepleit voor het behoud ervan.

6.4. Rondleidingen

De rondleidingen blijven onverminderd voortbestaan. Uit de cijfers van het afgelopen jaar blijkt duidelijk dat het aantal schoolbezoeken fel toegenomen is.

De nood aan een degelijk didactisch pakket wordt om diverse redenen aangevoeld. Er is niet alleen de nood (en soms de vraag) vanuit het onderwijs naar 'materiaal' over de provincie. De kennis van de bestuursniveaus in dit land behoort immers tot de eindtermen in het onderwijs. De dienst beschikt momenteel niet over een dergelijk werkinstrument. Daarnaast wees het onderzoek uit dat de kennis over de provincie ook via het onderwijs moet worden aangebracht. Het is duidelijk dat in deze het initiatief door het provinciebestuur zelf moet genomen worden.

6.5. Opendeur

Opendeurdagen hebben zin, maar of ze jaarlijks moeten gehouden worden is een andere vraag. In ieder geval moeten opendeurdagen als doel hebben het bestuur toegankelijk te maken. De animatie daarrond is bijkomend en staat ten dienste van de eigenlijke doelstelling.

6.6. Gids voor Oost-Vlamingen

De gids, omvattende een overzicht van waar men terecht kan voor welke dienst, heeft de bedoeling als pull-factor te werken. Idealiter is de "Gids voor Oost-Vlamingen" een soort vademecum dat jaarlijks bus aan bus verspreid wordt. Het geeft op een bevattelijke wijze weer waar de mensen voor wat terecht kunnen.

Echte push-informatie is :

6.7. Tijdschrift

Tot nog toe werd het algemeen tijdschrift 'Oost-Vlaanderen Informeel' niet bus aan bus in de provincie verspreid. Elke geïnteresseerde kon zich gratis abonneren. Het bestaan van het tijdschrift werd via diverse kanalen bekend gemaakt. Het tijdschrift lag ook ter beschikking op bepaalde publieke plaatsen (bibliotheken, gemeentenbesturen, ocmw's, vdab).

Er moet overwogen worden of men op dezelfde wijze wenst verder te werken.

Naast "Oost-Vlaanderen Informeel" bestaan er sectorale tijdschriften (Ommekeer-milieu, Anderzijds-minderheden, Focus Oost-economie, Toerisme O-VI (betalend)). Hier moet men kritisch durven bekijken of het bestaan van een dergelijke tijdschriften betekenis en relevantie hebben voor de doelgroep.

Is het niet beter om de krachten en de middelen te bundelen en één algemeen tijdschrift uitgeven dat bus aan bus verspreid wordt ?

6.8. Jaarlijkse nieuwsbrief

Totnogtoe beperkten de mailings naar alle inwoners van Oost-Vlaanderen zich tot de verkiezingsperiode. Indien men een band wil creëren met zijn inwoners dient men deze op geregelde tijdstippen aan te spreken. Indien een algemeen provinciaal tijdschrift dat bus aan bus verspreid wordt niet weerhouden wordt, zou een jaarlijkse nieuwsbrief kunnen overwogen worden.

6.8. Informatie via de regionale televisiezenders

De kortfilms op de regionale televisiezenders zijn een goed voorlichtingsmiddel gebleken. Onderzoek wijst uit dat men hiermee vooral een ouder publiek bereikt. Voorgesteld wordt om dit systeem te handhaven, en aansluitend hierbij te onderzoeken hoe men, via audio-visuele weg, een jong publiek kan bereiken (bijvoorbeeld via bioscoop-reclame).

Videotekst (rolkrant) en teletekst waren, toen er geen internet bestond, goede pogingen om "on-line" informatie aan te bieden. De videotekst (enkel AVS) bereikt echter een heel klein doelpubliek (kijkers overdag). Teletekst is maar nuttig wanneer het gaat om 'hot information'. Voor het overige, bieden de provinciale teletekstpagina's geen direct bruikbare informatie. Om die reden werden zowel videotekst als teletekst verlaten.

6.9. Publicaties

Onterecht wordt communicatie gelijkgesteld met het produceren van brochures en folders. In de wildgroei van de publicaties van de laatste jaren dient er duidelijk gesnoeid te worden, in aantal en naar de vorm. Reeds eerder werd gewezen op de noodzaak om de publicaties van de provincie te coördineren en te stroomlijnen.

Vóór de aanmaak van de brochure dient men uitgemaakt te hebben welke communicatiedoelstelling men beoogt bij welk doelpubliek.

7. INZAGERECHT

Sinds het in voege treden van artikel 32 van de grondwet, kent ook het provinciebestuur een wettelijke regeling voor de openbaarheid van bestuur. Aan het luik actieve openbaarheid van de wet van 12 november 1997 betreffende de openbaarheid van bestuur in de provincies en gemeenten, gaat het provinciebestuur verder dan de wet voorschrijft. Ook het luik passieve openbaarheid (inzage- en afschriftenrecht) is goed geregeld. Het provinciebestuur blijft - met het oog op een vlotte dienstverlening - de termijn van 10 werkdagen (i.p.v. 30) waarbinnen moet beslist worden, hanteren

De nodige zorg moet blijvend besteed worden aan het aanpassen van het eigen provinciaal reglement aan de wettelijke evolutie op dat vlak.

8. E-GOVERNEMENT

E-governement is het toverwoord sinds 2000. Er bestaat geen consensus over wat men daarronder verstaat. In ieder geval verwijst het naar het inschakelen van het internetsysteem om administratieve handelingen te kunnen stellen. In deze ontwikkeling mag het provinciebestuur niet achter blijven. Het bestuur moet actief zoeken hoe het internet kan ingeschakeld worden om de burgers te informeren, zelfs te laten participeren.

Het brengen van de agenda en de beslissingen van de wekelijkse deputatiezittingen is reeds een voorbeeld van e-governement. Het creëren van een elektronisch loket via hetwelke documenten aangevraagd kunnen worden of formaliteiten kunnen vervuld worden, is een grote uitdaging die niet uit de weg mag gegaan worden. In deze is het overleg en de samenwerking met de andere bestuursniveaus noodzakelijk (zie ook beleidsnota Informatica).

9. SAMENWERKING MET DE GEMEENTEN EN ANDERE OVERHEDEN

Gemeentebesturen zijn belangrijke partners in het provinciaal communicatiebeleid. Het bereiken van de inwoners via hen betekent een bijkomende troef.

Anderzijds wil het provinciebestuur de gemeenten ondersteunen via de collegagroep.

De collegagroep gemeentelijke communicatieambtenaren moet provinciaal als platform blijven fungeren om de kwaliteit van de overheidscommunicatie te stimuleren, om aan ervaringsuitwisseling te doen, om de collega's op het veld te kennen en in geval van nood er een beroep op te kunnen doen.

Samenwerking met andere overheden (Vlaamse gemeenschap, federaal, andere provincies, ...) is onontbeerlijk om de verschillende communicatie-uitingen op elkaar af te stemmen.

10. INTERNE COMMUNICATIE

Heel bewust wordt in deze nota het aspect interne communicatie mee behandeld. Ten overvloede is aange-toond dat een goede interne communicatie een voorwaarde is om een goede externe communicatie tot stand te brengen.

Wat echter even belangrijk is, is dat alle personeelsleden van het provinciebestuur, mee de doelstellingen helpen waarmaken. Dat zij zich betrokken zouden weten bij het beleid en op hun beurt de beleidsdoelstellingen in de praktijk zouden omzetten.

Om die reden blijft het ontplooiën van een intern communicatiebeleid (wat verder gaat dan een personeelsbeleid) ontzettend belangrijk.

De ondernomen en nog te ondernemen acties op het vlak van informatiedoorstroming (via het personeelsblad Pro Info, via intranet, ...) en van acties die de betrokkenheid verhogen (personeelsfeest, sportdag, ...), hebben dat uiteindelijke doel : de kwaliteit van de dienstverlening optrekken.

Het veronderstelt dat er kwaliteitsnormen vooropgesteld worden, onder andere op het vlak van de telefonische bereikbaarheid, de afhandeling van vragen binnen een redelijke termijn, ...

Voor dit aspect wordt ook verwezen naar de beleidsnota Preventie en Welzijn op het werk.

11. ORGANISATIE

De beleidsnota communicatie zoals ze nu voorligt staat in eerste instantie een andere interne aanpak van communicatie voor. Eerst moeten de violen intern gestemd worden om dan een mooi concert te kunnen geven. Dat vergt een aantal interne organisatorische maatregelen, onder andere de plaats van de communicatiedienst binnen het organogram horizontaal ingebouwd, de definiëring van de rol van de communicatiedienst, de samenwerking met de andere diensten, het oprichten van een centrale lay-out cel met gespecialiseerde grafische vormgevers die voor alle diensten werken. Allemaal overwegingen met dat éne doel : de Oost-Vlaming beter dienen.

12. FINANCIËN

Het totale krediet voor 2001 bedraagt 32 850 000 BEF, waarvan 17 000 000 BEF werkingskosten voor informatie en public relations, 13 000 000 BEF voor audio-visuele informatieverstrekking en het overige (2 850 000 BEF) voor aankopen en herstellingen aan machines en voor aankopen in functie van de organisatie van tentoonstellingen.

INFORMATICA

ICT, E-GOVERNMENT EN GIS

Inleiding

ICT (Informatie- en communicatietechnologie) is onmiskenbaar voor elke maatschappelijk functionerende organisatie, dus ook voor de provincie van vitaal en strategisch belang : 'vitaal' omdat zonder ICT beheer en werking van het bestuur quasi ondenkbaar zijn ; 'strategisch' omdat ICT – over beleidsdomeinen en kerntaken heen – een belangrijke factor is ter profilering van de provincie in haar maatschappelijke rol.

ICT is in die zin een kerntaak op zich, ze is domein- en taakoverschrijdend, ze kan als katalysator fungeren van het proces waarin de provincie haar plaats in de samenleving moet vinden en waarmaken.

Er wordt dan ook ruim dit afzonderlijk hoofdstuk aan gewijd, bovenop wat erover elders – strikt beleidsdomeingebonden – aan bod komt. ICT wordt er overkoepelend beleidsmatig in benaderd : de context, het belang, de uitdagingen en knelpunten, de kracht- en krijtlijnen van het beleid.

De belangrijkste tendensen hierbij zijn :

- **Intern – extern**

De idee dat 'informatica' enerzijds louter 'intern' logistiek wordt ingezet als middel om administratie en beleid efficiënter te maken, en anderzijds extern als 'visitekaartje' wordt aangewend om de provincie te profileren, is achterhaald.

De verwevenheid van beide aspecten wordt van die aard dat het niet (langer) mogelijk is het éne zonder het andere in beschouwing te nemen.

'Informatica' is 'ICT' geworden : de combinatie en integratie van technologieën voor interne en externe informatie en communicatie.

- **E-government**

De mate waarin de provincie er in slaagt de relatie met haar partners/klanten/burgers te verrijken met en op te tillen tot het niveau van 'e-government' is bepalend voor de wijze waarop zij haar rol (al of niet) kan waarmaken.

De gemeenten dienen hierbij als prioritaire partner te worden beschouwd.

- **Geografisch InformatieSysteem (GIS)**

De coördinatie van GIS is een ICT-uitdaging bij uitstek ter profilering van haar ondersteunende rol naar de gemeenten toe.

- **Organisatie**

ICT beleidsmatig aanwenden is meer een kwestie van organisatie dan wel van technologie.

Diensten, structuren en processen dienen flexibel te kunnen worden aangepast om optimale ICT-aanwending mogelijk te maken.

P-net

Het eigen private informaticanetwerk van het bestuur (P-net) is het fundament van het provinciale ICT-gebeuren.

Het bevat momenteel een duizendtal werkposten en een vijftiental servers.

Om functioneel te zijn, te blijven én de e-government-uitdaging te kunnen aangaan, zal de aandacht vooral naar volgende aspecten gaan : de kwantitatieve en kwalitatieve uitbouw, de implementatie van nieuwe technologieën, integratie, service, workflow, intranet, beveiliging, de mogelijkheid tot telewerken.

E-Government

Het ICT-beleid staat of valt met het (al of niet) succesvol aanwenden van e-government.

Nu recentelijk de elektronische handtekening evenwaardig werd met de geschreven handtekening en het gebruik van telecommunicatiemiddelen als volwaardig werd erkend (wet van 20 oktober 2000), zijn er geen legale belemmeringen meer om als overheid e-government uit te bouwen.

Binnen afzienbare tijd heeft iedereen toegang tot het Internet, inzonderheid alle overheden, en wordt Internet hét communicatie-, informatie- en beleidsmiddel bij uitstek. Met Web-televisie en –telefoon in het vooruitzicht wordt dit ook naar de burger toe realiteit.

Dankzij het Internet én het eigen P-net wordt het mogelijk aan e-government te doen zonder een afzonderlijk fysich netwerk ten behoeve van de e-government-klanten.

E-government betekent :

- ICT en inzonderheid internettechnologie aanwenden
- om de relatie met de diverse partners uit te bouwen
- op geïntegreerde wijze,
- interactief en databankgedreven.

Er wordt daarbij onderscheid gemaakt tussen Government to Government ('G to G' – de relatie met andere overheden), Government to Business ('G tot B' – de relatie met commerciële partners) en Government to Citizen ('G to C' – de relatie met de burger).

Het moge in ieder geval duidelijk zijn dat e-government veel méér is dan een website en een e-mail-postbus voor de burger (internet) en bevoorrechte partners (extranet).

Voor de provincie als intermediair bestuur is vooral het facet 'G to G' cruciaal : de relaties met de lokale, vlaamse, federale en europese overheden door middel van 'G to G' uitbouwen tot een onmisbare tussenschakel : de provincie kan dan uitgroeien tot een regionaal integrator van het bestuurlijk kluwen naar de gemeenten toe.

Pas door het succesvol aanwenden van 'G to G', kan de provincie enige rol van betekenis spelen in het 'G to C'-gebeuren en het 'e-loket', het unieke elektronische loket ten behoeve van de burger.

Er werden reeds diverse e-government-projecten opgestart : **Ovinob** (zowel naar bibliotheekpersoneel als naar de burger), **Milieudatabank** (zowel naar de gemeenten, de Vlaamse gemeenschap als naar de burger), **Sociale kaart** (zowel naar de partners/ankerpunten als naar de burger).

Deze projecten worden verder uitgediept en verfijnd.

Eerstdaags start het project 'Informaticavoorzieningen bij de provincieraadsleden thuis' dat aanleiding zal geven tot de verdere uitbouw van het '**extranet-provincieraadsleden**'.

De uitbouw van een **eigen internetinfrastructuur** is in voorbereiding : die zal ten zeerste ten goede komen aan de integratie tussen het eigen netwerk en 'de buitenwereld'.

In overleg met de diverse verantwoordelijken van de beleidsdomeinen en andere overheden zullen telkens er zich opportuniteiten aanbieden om **nieuwe e-governmentprojecten** te starten, de nodige voorstellen worden gedaan.

Er wordt hierbij prioritair aandacht besteed aan **e-government tussen de lokale besturen, en de provincie als integrator en katalysator in de relatie met de hogere overheden**. Het opzetten van een eigen privaat netwerk met de lokale overheden is hiervoor noodzakelijk.

Daarnaast wordt onder andere gedacht aan de mogelijkheden inzake regionale museumcoördinatie, aan de ondersteuning van gemeenten en burger inzake ruimtelijke ordening en aan een e-loket ten behoeve van de provinciale belastingen.

GIS

Met het decreet van 17 juli 2000 heeft de Vlaamse regering het 'samenwerkingsverband GIS-Vlaanderen' opgericht, in het kader van de toenemende behoefte aan geografische informatie van het beleid en van zowat alle overheidsdiensten en technisch steunend op de snelle ICT-evolutie. De hoofddoelstelling is het optimaliseren van het gebruik van geografische informatie in Vlaanderen door het gemeenschappelijk aanschaffen/gebruiken van digitale geografische gegevens. Kostendeling en uitwisseling van informatie zijn hierbij de kerntaken. Het decreet GIS-Vlaanderen is bindend voor het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de Vlaamse Openbare instellingen, de Vlaamse provincies en de Vlaamse steden en gemeenten.

Een belangrijk element in het GIS-decreet is de GIS-planning :

De Vlaamse gemeenschap stelt een strategisch plan GIS-Vlaanderen op.

De provincie maakt een GIS-plan (en een GIS-uitvoeringsplan), dat zich richt naar het Vlaamse GIS-plan.

Gemeenten kunnen gemeentelijke GIS-plannen maken, die zich richten naar het provinciaal en Vlaamse GIS-plan.

In de provinciale en gemeentelijke GIS-plannen worden de eigen beleidsaccenten uitgewerkt, zonder echter tegenstrijdigheden met het Vlaamse GIS-plan op te leveren.

Het provinciale GIS-plan bepaalt de strategie op lange termijn en wordt gerealiseerd en bijgestuurd op basis van jaarlijkse uitvoeringsplannen. Het strategisch plan omvat drie pijlers :

1. Coördinatie van de verdere uitbouw en implementatie van GIS binnen de provinciale administratie
2. Coördinatie van het samenwerkingsverband met de Oost-Vlaamse gemeenten
3. GIS-Vlaanderen : afstemming tussen provincies, afstemming Vlaams niveau

Organisatie

ICT-dienst

De ICT-dienst is ruggesleut van het ICT-gebeuren.

Hij voert als stafdienst – in samenwerking met de projectverantwoordelijken binnen de andere beleidsdomeinen – het ICT-beleid uit, adviseert en inspireert het.

Het kapitaal en strategisch belang van ICT noodzaakt tot een eigen, goed uitgebouwde ICT-dienst : de goede werking staat of valt ermee.

De ICT-kerntaken – zoals daar zijn : uitrusting, systeembeheer, website-beheer, helpdesk en ondersteuning, beveiliging, basisopleiding, basisprogrammatie, ICT-organisatie en-projectbegeleiding – dienen noodzakelijk ‘in eigen handen’ te blijven om voldoende draagvlak te hebben ter uitvoering van het beleid.

Een dergelijke ICT-dienst betekent voldoende en bekwaam **personeel**.

- Een uitbreiding van het informatica-personeelskader, dat thans slechts 1% van het totale personeelsbestand bedraagt, tot 4% is minimaal nodig om ICT volwaardig als kerntaak te kunnen realiseren, samen met de uitbreiding van de administratieve ondersteuning van de ICT-dienst overeenkomstig de groei van het aantal gebruikers.

(In de openbare sector varieert het aantal informatici thans gemiddeld van 1,5 tot 3% van het totale personeelsbestand, in de privata sector van 8 tot 15 %.)

Wil de provincie zich als ICT-overheidsbedrijf profileren en meer dan gelijke tred houden met andere overheden, is die 4% het absolute minimum.

Alleen al om de administratie volwaardig te kunnen ondersteunen ter voorbereiding van e-government-projecten is de spoedige aanwerving van een tiental informatici bittere noodzaak (dit is nog geen 1 % van het personeelsbestand).

- Voor specifieke projecten zijn er tijdelijke projectkaders nodig.
- Verloning en werkomstandigheden moeten van die aard zijn dat de juiste mensen kunnen worden aangevonden en behouden.

Out- en insourcing

Eénmalige gespecialiseerde projecten worden toevertrouwd aan betrouwbare externe partners (outsourcing) of er wordt gespecialiseerd extern personeel voor ingehuurd (insourcing).

Dergelijke gunningen gebeuren onder toezicht van de eigen ICT-dienst die erop toeziet dat de nodige basis-kennis in eigen huis blijft.

Commercialisering van lucratieve ICT-projecten door derden dient te worden vermeden, tenzij er voldoende return is die het maatschappelijk doel van de provincie ten goede komt.

Opleiding & begeleiding

Opleiding en begeleiding omtrent het ICT-gebeuren is essentieel zowel voor het eigen personeel als voor externe projectmedewerkers.

De basis- en bedrijfsgebonden opleiding gebeurt door eigen personeel, andere opleidingen worden zo mogelijk uitbesteed.

Het voorzien in een tweede eigen informatica-opleidingslokaal dringt zich op.

Er zal ook onderzocht worden of een pc-privé-project kan gerealiseerd kan worden : het tegen gereduceerde prijzen ter beschikking stellen van informaticamateriaal bij de personeelsleden thuis.

Cevi nv

Cevi blijft één van de ICT-partners van het bestuur, niet noodzakelijk dé exclusieve partner. Het is belangrijk dat de overheid en dus de provincie onder meer via de vzw Cevi mee een stem in het debat houdt.

Telewerken

Nu de collectieve arbeidsovereenkomst de mogelijkheid voorziet provinciepersoneel thuis te laten werken, zal

onderzocht worden hoe dit technisch en organisatorisch kan worden gerealiseerd en wordt hiertoe eventueel een proefproject opgezet.

Coördinatoren

Om ICT terdege in te bedden in de interne organisatie en daar doorstroming, bewustwording en engagement te bekomen omtrent de ICT-rol, zijn er voor de diverse beleidsdomeinen/diensten/directies ICT-coördinatoren nodig.

Dit ICT-coördinatorenchap is essentieel voor :

- de doorstroming van wat er reilt en zeilt in de dagelijkse provinciale werking naar ICT-dienst en beleid ;
- de standpuntbepaling over dienst- en projectoverschrijdende ICT-problematieken ;
- de signalering en opvolging van ICT-noden.

De coördinatoren zijn binnen hun dienst/domein/project het ICT-aanspreekpunt.

Dit coördinatorenchap wordt gestructureerd en geïnstitutionaliseerd als volwaardig instrument.

Budgetten

Om het hier besproken prestigieuze ICT-beleid te kunnen realiseren zijn er navenante budgetten nodig die prioriteit dienen te krijgen.

In de openbare sector wordt er gemiddeld 150 000 tot 300 000 BEF per jaar per ICT-gebruiker besteed aan ICT, in de private sector bedraagt dit 750 000 tot 1 500 000 BEF (dit is inclusief de verloning en de behuizing van de ICT-dienst).

Wil de provincie zich op ICT-vlak profileren (intern én extern), is dus 300 000 BEF per jaar per gebruiker minimaal noodzakelijk.

De huidige besteding wordt op grosso modo 200 000 BEF per ICT-gebruiker per jaar geraamd (globaal 200 miljoen BEF per jaar verspreid over diverse posten).

Op e-government-kruissnelheid betekent dit dus bijkomend 100 miljoen BEF per jaar.

ICT-Commissie

ICT kan slechts haar fundamentele beleidsrol waarmaken als er volwaardige sturing en opvolging is vanuit de deputatie en de raad.

Er zullen daarom voorstellen worden gedaan ter oprichting van een ICT-commissie van raadsleden.

De commissie zal zich naar behoefte laten bijstaan door de verantwoordelijken van de ICT-dienst, door de diverse domeinprojectverantwoordelijken en door externe experts.

Zij adviseert raad en deputatie omtrent het te voeren beleid.

Structuur

Om de e-governmentopdracht voldoende flexibel te kunnen realiseren wordt onderzocht of het niet aangegeven is hiertoe een autonoom ICT-provinciebedrijf op te richten.

OOST-VLAAMSE BESTUURSACADEMIE

Wat vooraf ging – de voorbij zes jaar

De invoering van de zogenaamde 'Krachtlijnen Kelchtermans' zorgde ervoor dat besturen meer aandacht kregen voor vorming van de eigen personeelsleden. Vorming werd één van de criteria waaraan men moet voldoen om een hogere weddenschaal te bereiken. Het opnemen in de criteria zorgde ervoor dat voor de lokale en regionale besturen, vorming en opleiding essentiële elementen werden binnen een overwogen personeelsbeleid en dat de bekommernis om de kwaliteit van de dienstverlening gekoppeld werd aan de positieve aandacht voor de ontwikkelingsmogelijkheden van het personeel.

De keerzijde was dat de besturen op vrij korte termijn een groot deel van het personeel vorming moesten laten volgen met zeer beperkte budgetten. Een ander probleem was dat men voor vele van de vormingsnoden geen aanbod vond op de bestaande vormingsmarkt.

De oplossing voor de problemen vonden de besturen bij de Bestuursacademie .

In de voorbije zes jaar werd dan ook hard gewerkt om snel en efficiënt op de grote vraag te kunnen inspelen.

De reguliere opleiding werd modulair hervormd en het aanbod werd uitgebreid met onder andere ook persoonsgerichte vaardigheden. Op basis van dit hervormde programma werd beslist de functionele loopbaanvorming voor het administratief personeel in te passen in de structuur van de reguliere opleiding.

Vanuit de besturen werd ook een grote nood gesignaleerd aan aangepaste en betaalbare vorming voor enerzijds werklieden van het D-en E- niveau en anderzijds voor de leidinggevenden van het A en B niveau. Voor beide vormingspakketten werd vooraf in werkgroepen uitvoerig met de besturen overlegd om de uit te werken pakketten zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de gevraagde vorming.

Beide pakketten lopen inmiddels en kennen veel succes bij de besturen. Voor allebei pakketten wordt succesvol samengewerkt met provinciale vormingsinstellingen.

Aan de andere vormingsnoden werd tegemoet gekomen met opleidingen onder de noemer themaopleidingen. Hierin werden de opleidingen ondergebracht die zich richten naar welbepaalde personeelsgroepen of waarin specifieke themata aan bod komen. Het succes van de themaopleidingen bewijst dat zij tegemoet komen aan een reële nood.

Ontwikkelingslijnen voor de toekomst

Met betrekking tot het aanbieden van een vormingsaanbod verwachten de besturen veel van het provinciaal niveau. De provincie kan op dit terrein haar dienende en ondersteunende rol ten volle spelen.

Daarnaast kan er niet voldoende op gewezen worden dat ook het eigen provinciepersoneel ten allen tijde uitgenodigd wordt om in te gaan op het vormingsaanbod. Tussen de Bestuursacademie en de vormingsdienst bestaat trouwens een zeer goede samenwerking met permanente ervaringsuitwisseling.

Bovendien moet ook bekeken worden hoe de gedachte van de permanente vorming vorm kan krijgen.

Een zeer belangrijk aandachtspunt is de aanwezigheid op het Internet. Ook daartoe zullen in de toekomst inspanningen geleverd worden om als publiekgerichte dienst het aanbod mogelijkwijze elektronisch aan te bieden.

Er werd reeds veel bereikt maar de inspanningen naar optimalisering en diversifiëring moeten zeker verder worden gezet.

Reguliere opleiding

De invoering van de functionele loopbaan en de daaraan gekoppelde vorming hadden tot gevolg dat er plots een serieuze terugval was in het aantal inschrijvingen voor de reguliere opleiding. Sinds twee jaar komt er een kentering in de situatie en neemt het aantal inschrijvingen opnieuw toe.

Toch betekent dit niet dat we op de lauweren kunnen rusten. In de komende maanden zal wellicht met de collega's van de andere bestuurscholen opnieuw een overleg opgestart worden om de basisopleiding te evalueren in het licht van de permanente wijzigingen in het bestuurlijk landschap. Er zal moeten nagegaan worden of de algemene uitgangspunten nog actueel zijn.

Andere aandachtspunten kunnen zijn, om samen met de bestuurscommissie, de wijze van toetsing van de gedoeerde materie en de mogelijkheden van docentenwaardering grondig te bekijken.

Functionele loopbaan

Het bestaande vormingsaanbod voor technische werklieden D-niveau en leidinggevendenden van het A-en B-niveau heeft zijn degelijkheid bewezen en kan blijvend herhaald worden. De opleidingen worden permanent geëvalueerd en bijgestuurd waar nodig.

Als gevolg van de meeste recente CAO zal zich hier zeker een uitbreiding en uitdieping opdringen. Immers ook het technisch personeel van het E-niveau dient nu 75 uur vorming te volgen en ook de vormingsverplichting voor het personeel van het A-en B-niveau werd opgetrokken met 125 uur bijkomende vorming. Bovendien werd er zes jaar geleden voor gekozen om in eerste instantie basisvorming aan te bieden. Stilaan zullen bepaalde elementen van verdergezette vorming moeten uitgewerkt worden voor diegenen die inmiddels reeds naar de derde weddenschaal kunnen doorschuiven.

Thema-opleidingen

Naast het aanbieden van een breed basisaanbod, moet er ook aandacht zijn voor het uitwerken van gepaste vorming ingeval van nieuwe beleidsthema's en voor personeelsgroepen met specifieke taakinhouden.

Bestaande initiatieven die in de komende jaren verder uitgebouwd moeten worden

- Nob

De nieuwe ocmw-boekhouding en het voorzien van voldoende gedifferentieerde vorming blijft een belangrijk aandachtspunt voor de volgende jaren. De voorbije twee jaar werden reeds een aantal vormingssessies rond de NOB georganiseerd, telkens onder grote belangstelling. Om de noden op elk moment correct te blijven inschatten, wordt nauw overleg gepleegd met de stuurgroep NOB vorming.

- Opleiding voor ambtenaren Technische Diensten

De technische ambtenaren vinden moeilijk een gepast aanbod op de markt, samen met de provinciale technische dienst werd een aanbod uitgewerkt dat reeds in het voorjaar 2000 van start ging en in de volgende jaren modulair aangeboden wordt.

- Opleiding voor Bibliotheekpersoneel

De enorme respons, bewijst de grote nood aan specifieke opleiding. In samenwerking met de dienst 91 en de COB Gent, zullen nieuwe modules op basis van reële noden worden uitgewerkt.

- Vlaremopleiding

De opleiding waardoor het Provinciaal Centrum voor Milieuonderzoek, de erkenning kreeg, wordt minimaal om de twee jaar logistiek georganiseerd door OBAC.

Nieuwe uitdagingen

- Opleiding Gemeentelijk Stedenbouwkundig Ambtenaar (GSA)

In het kader van de nieuwe wetgeving op de ruimtelijke ordening moet in juni 2001 de GSA-opleiding van start gaan. Vertegenwoordigers van AROHM, de reguliere opleidingen in ruimtelijke planning en de provinciale bestuurscholen zitten momenteel samen om de opleiding uit te bouwen. Het betreft een opleiding van zeker 120 uur waarin de bestuurscholen hopen een belangrijke rol te kunnen spelen.

- Opleiding voor Toeristische Gidsen

De heer Gouverneur toonde reeds zijn bezorgdheid over de kwalitatieve achteruitgang en het zelfs niet meer organiseren van de opleiding voor toeristische gidsen. Mits voldoende omkadering zou de Bestuursacademie de heropfrissing en het opnieuw organiseren van deze opleiding op zich kunnen nemen.

Samenwerking met andere instanties

Voor vele opleidingen dient de Bestuursacademie samenwerkingsverbanden aan te gaan met derden. De samenwerking met de provinciale technische scholen en met de Mercatorhogeschool verlopen vlot. Het is een samenwerking die ook bijdraagt tot de eigen uitstraling van deze instituten.

Het kiezen voor samenwerking gebeurt steeds vanuit de bekommernis de besturen een kwalitatief hoogstaand en tegelijk betaalbaar aanbod te kunnen doen.

De afweging gebeurt in functie van wie het best op de noden, overlegd met de besturen, kan inspelen. Rekening houdend met de budgettaire ruimte van de besturen speelt ook de afweging van wie financieel gunstige voorwaarden biedt, een belangrijke rol.

Het spreekt voor zich dat het zoeken naar samenwerking steeds in een open geest gebeurt.

Overleg met de besturen

Zoals reeds herhaalde malen vermeld, bestaat de Bestuursacademie er maar bij gratie van haar gebruikers. Om op de hoogte te blijven van wat de gebruikers van ons verwachten wordt regelmatig vergadert met de Provinciale stuurgroep vorming, de stuurgroep NOB-vorming, de diverse ad-hoc werkgroepen voor uitwerking van specifieke programma's en natuurlijk de Bestuurscommissie die de Bestendige Deputatie adviseert. Er zijn ook vragen naar ondersteuning en begeleiding van een collegagroep. De mogelijkheden worden onderzocht om hierop in te gaan, maar zijn ook afhankelijk van een aangepaste personeelsomkadering.

Financiering, betoelaging

Eenzijds ontvangt de Bestendige Deputatie jaarlijks een toelage van de Vlaamse Gemeenschap in het kader van het Besluit van 1 juni 1994 van de Vlaamse Regering 'houdende vaststelling van regelen betreffende de subsidiëring van initiatieven inzake vorming van lokale ambtenaren'. Voor 1999 bedroeg deze toelage 3 048 842 BEF.

Er zijn geen aanwijzingen dat deze toelage niet blijvend zou toegekend worden.

Daarnaast wordt, met uitzondering van de reguliere opleiding, een kostendekkende prijzenpolitiek gevoerd. Bij de prijsberekening wordt bovenop de reële kost steeds een overhead van 10 % berekend. De prijs voor de reguliere opleiding wordt bewust laag gehouden om de zware opleiding toch alvast financieel aantrekkelijk te houden.

ONDERWIJS

1. Provinciale onderwijsinstellingen

1.1. Inleiding, historiek en achtergrond

In het afgelopen decennium heeft het onderwijs grote veranderingen ondergaan.

Nieuwe structuren werden uitgetekend in diverse cruciale onderwijssectoren :

- Het basisonderwijs
- Het secundair onderwijs
- Het hoger onderwijs
- Het onderwijs voor sociale promotie
- De centra voor leerlingenbegeleiding.

Voor de gesubsidieerde personeelsleden van het officieel gesubsidieerd onderwijs werd in maart 1991 het decreet rechtspositie ingevoerd.

Een en ander had een weerslag op het beleid dat de Bestendige deputatie heeft gevoerd gedurende de laatste 6 jaar.

In een notendop een overzicht van de realisaties :

- 1° in 1994 werd de Mercator hogeschool opgericht onder het directe gezag van de Provincie Oost-Vlaanderen als inrichtende macht. Met ingang van het academiejaar 2000-2001 werd de Mercator hogeschool hervormd tot een autonoom provinciebedrijf.
- 2° er werden binnen het secundair onderwijs met ingang van september 1999 6 netoverschrijdende scholengemeenschappen opgericht telkens tussen scholen van het gemeenschapsonderwijs en één of meer provinciale scholen.
- 3° Terzelfder tijd werden de contracten met de vrije PMS centra opgezegd en met ingang van 1.9.2000 werden nieuwe contracten afgesloten met de CLB's van het gemeenschapsonderwijs en voor twee scholen van het buitengewoon onderwijs, met de CLB's van het vrij onderwijs.
- 4° Ten slotte werden diverse OSP scholen samengevoegd en omgevormd tot centra, met behoud van de vestigingsplaatsen.

Het weze ook niet onbekend dat tijdens de vorige magistratuur, gemeentelijke scholen, zowel dag – als avondscholen en één vrije school door de provincie werden overgenomen, zodat thans kan gezegd worden dat de provincie in totaal 21 onderwijs instellingen telt, verspreid over 28 vestigingsplaatsen en met een totale schoolbevolking (telling '99) van meer dan 20 000 eenheden.

De beleidsverklaring die thans voorligt is enerzijds ingebed in de krijtlijnen die de minister van onderwijs in haar beleidsverklaring heeft vooropgesteld, anderzijds zijn wij als inrichtende macht medespeler binnen het officieel onderwijs, en beschikken wij over voldoende kracht, om hetzij als provinciaal onderwijs hetzij als provinciaal onderwijs in samenwerking met andere partners specifieke doelstellingen na te streven.

Het is voor deze raad wel nuttig om de klassieke beleidsuitgangspunten waarop het provinciaal onderwijsbeleid steunt nog even in herinnering te brengen :

- het provinciaal onderwijs is een officieel gesubsidieerd onderwijs d.w.z voor iedereen toegankelijk ten dele gedekt door toelagen van de Vlaamse Gemeenschap, ten dele betaald met provinciegelden;
- de inbreng van de Provincie op onderwijsvlak moet aanvullend zijn, het kan niet de bedoeling zijn een volledig net uit te bouwen over alle niveaus. De Provincie opteert voor het organiseren van Technisch-, Beroeps – en Buitengewoon Onderwijs daar waar de behoefte zich voordoet. Daarnaast blijft O.S.P. onze volle aandacht genieten;
- het provinciaal onderwijs moet oog hebben voor de ontplooiing van de volledige persoonlijkheid, kennisoverdracht en vakbekwaamheid naar beroepsloopbaan toe zijn belangrijk, maar het bijbrengen van attitudes en waardenbesef en het ontwikkelen van de persoonlijkheid zijn dat evenzeer. Het provinciaal onderwijs wil dus naast leerschool ook levensschool zijn met bijzondere aandacht voor cultuur en sport, kwaliteit, orde en een goed tuchtconcept;
- aandacht voor vernieuwing moet, maar dat gaat gepaard met eerbied voor wat in het verleden waardevol is gebleken. Daarom willen wij de evolutie op technisch- en beroepsvlak op de voet volgen en onze leerinhouden en programma's bijsturen inspeland op de zeer snelle technologische evolutie en rekening houdend met de samenwerkingsakkoorden met het gemeenschapsonderwijs.

De pijlers van het onderwijs :

"learning to know"

"learning to do"

"learning to live together"

"learning to be"

die Jacques Delors in zijn verklaring van 1996 "learning : the treasure within" naar voor schuift, zijn terug te vinden in de beleidsuitgangspunten die de provincie reeds jaar en dag met betrekking tot haar onderwijs hanteert.

Deze beleidsopties zullen worden gecontinueerd, bijgestuurd waar nodig en in concrete initiatieven verder gestalte krijgen.

1.2. Algemene uitgangspunten

Prioritair staat voor het provinciaal onderwijs voorop : elke achttienjarige een diploma laten verwerven zodat hij/zij voldoende gewapend is om verder te studeren en /of het beroepsleven in te stappen.

In het volwassenenonderwijs moeten de provinciale centra ernaar streven de programma's en onderwijsmodules af te stemmen op de arbeidsmarkt.

Een tweede prioriteit is de permanente vorming voor de volwassenen volgens het principe (life long learning) Wil de mens in de hedendaagse kennismaatschappij blijven dan is de permanente vorming een investering in zijn toekomst individueel als voor de samenleving.

Daarom moet de provincie zoveel belang blijven hechten aan verzorgen van het volwassenenonderwijs op de diverse niveaus.

De centra voor volwassenenonderwijs dienen in eerste instantie aandacht te hebben voor de beroepsprofielen.

In de complementariteit binnen het officiële net moet het PO samen met de andere partner(s) de programma's uitschrijven en dit in het kader van de uniformiteit binnen het officiële onderwijsnet.

Een derde prioriteit is de blijvende aandacht die moet worden besteed aan de verdere optimalisering van de scholengemeenschap met het oog op het organiseren van gezamenlijke initiatieven, zowel inhoudelijk als met betrekking tot de randvoorwaarden.

1.3. Algemene beleidsinitiatieven

Democratisch onderwijs

De prioritaire zorg van het provinciaal onderwijs is het creëren van een schoolcultuur, die de diverse vormingscomponenten optimale ontwikkelingskansen biedt.

Het is belangrijk op de school een milieu te scheppen waarin de jongeren ervaren dat ook nog andere waarden minimaal aanwezig moeten zijn voor een humane, beschaafde maatschappij dan enkel die welke op het vrije jachtterrein van de economie heersen. Zij zullen dat slechts kunnen ervaren, wanneer de school zelf een eenheid wordt waarin zelfverantwoordelijkheid zich niet alleen in toevallige gesprekken met leerlingen en ouders uit, maar ook in die waarin zij ondervinden dat zij werkelijk iets kunnen wijzigen en organiseren.

De mogelijkheden van medezeggenschap en in dat kader het aanvaarden van verantwoordelijkheid bij de leerlingen moeten in het pedagogisch concept opgenomen worden. Het provinciaal onderwijs moet zich daarvoor openstellen en een werkelijk deel van de gemeenschap worden.

De school dient leerlingen voor te bereiden op een democratische maatschappij. Daarom is het essentieel de school als een oefening in democratie te aanschouwen. Het invoeren van een officiële vorm van leerlingenparticipatie is fundamenteel.

De traditionele werkverdeling school-ouderlijk huis schuift meer en meer verantwoordelijkheden naar de school toe. Sociale opvoeding wordt hoe langer hoe meer een hoofdopdracht van de school.

De Schoolmaatschappelijke Dienst met haar drievoudige werking m.n. naar leerlingen, naar ouders (brugfunctie) en naar de school biedt een belangrijke meerwaarde. Ook de oprichting van een cel leerlingenbegeleiding en de invoering van de functie van groene leerkracht zijn essentiële elementen voor de opdracht sociale opvoeding op school.

De provinciale instellingen moeten zeer sterk de nadruk leggen op attitudevorming en het bijbrengen van sociale vaardigheden. Deze in de vakoverschrijdende eindtermen ingeschreven vormingscomponenten kunnen via concrete projecten uitgewerkt worden en op die manier geïntegreerd worden in het schoolklimaat.

In het kader van het pedagogisch project dienen de provinciale scholen zowel een leer- als een leefgemeenschap te zijn. Enkel dan biedt men de jongeren meer dan alleen de gelegenheid om er zich cognitief te ontwikkelen.

Zo moet ook rechtvaardigheidsbekwaamheid in de school bijgebracht worden : democratische sensibiliteit in het omgaan met recht en onrecht, met gelijkheid en ongelijkheid, met belangencontrasten en gemeenschappelijke belangen, met rechten en plichten. Opvoeding tot verdraagzaamheid en wederzijds begrijpen, sociale en politieke bekwaamheid, ontwikkelen en versterken van persoonlijke en sociale identiteit, dienen weerspiegeld te zijn in het schoolklimaat.

Die sociale en democratische doelen kunnen via een alternatieve aanpak in de methodiek worden verweven. De bereidheid tot solidariteit en coöperatie staat of valt met deze vorm van bekwaamheid.

Naast de cognitieve en sociale ontwikkeling moet het provinciaal onderwijs de jongeren heel wat gelegenheid bieden om via culturele en sportieve randactiviteiten hun hele persoonlijkheid te vormen.

Intra- en extramurosactiviteiten, internationale contacten op basis van leerlingenmobiliteit en –uitwisseling zijn ideale en uitstekende gelegenheden om desbetreffende persoonlijkheidscomponenten te bevorderen en te stimuleren.

Zo zal het provinciaal onderwijs ingeschakeld worden in het samenwerkingsverband met de Suffolk County Council, de Provincie West-Vlaanderen en de Provincie Zeeland. Via stages en uitwisselingsprogramma's van leerlingen en leerkrachten zal de belangstelling van jongeren en het begrip voor andere Europese landen en volkeren bevorderd worden, hun talenkennis en mobiliteit vergroot worden om hen aldus voor te bereiden op het leven en werken in een ruimer Europa.

Het provinciaal onderwijs dient duidelijk te kiezen voor een schoolcultuur waarin ieder individu volwaardige kansen krijgt om zich te ontplooien.

Minderheidsgroepen in het provinciaal onderwijs moeten kansen krijgen om volwaardig te participeren aan het onderwijsgebeuren. De provincie heeft zich ingeschreven in de non-discriminatiecode en participeert als volwaardig lid in het non-discriminatie-overleg. Er dient gestreefd te worden naar een gelijkwaardige verdeling en spreiding van allochtone leerlingen tussen scholen – zowel binnen één net als netoverschrijdend – en tussen onderwijsrichtingen en –vormen.

Het provinciaal onderwijs start in de regio Gent met aanvang van het schooljaar 2000-2001 met een taalbad voor allochtone leerlingen én hun ouders en dit voor nieuwe leerlingen die starten in de middenschool of pas dan instromen in het provinciaal onderwijs.

Integratie moet effectief een sleutelbegrip zijn in het provinciaal onderwijs. Het project Onderwijs Voorrangbeleid (OVV) is in het schooljaar 1999-2000 van start gegaan en moet de komende jaren een duidelijke uitwerking krijgen. Dit initiatief stimuleert sterk het schoolklimaat. Het aanbod van cursussen NT2 voor anderstalige nieuwkomers op niveau volwassenenonderwijs moet verder worden uitgebouwd.

De provincie is in de Provinciale Middenschool Gent in het schooljaar 2000–2001 met dit nieuwe initiatief begonnen.

Ook zij die niet in het bezit zijn van een diploma secundair onderwijs of die, in hun leven niet de kans hebben gekregen een diploma te verwerven, moeten een kans krijgen in het provinciaal onderwijs. Het provinciaal onderwijs moet daarom het tweedekansonderwijs positief blijven injecteren.

Dit is een duidelijke concretisering van één van de hoofddoelen van het provinciaal onderwijs in Oost-Vlaanderen m.n. diplomagericht onderwijs verschaffen zodat afgestudeerden voldoende gewapend het leven kunnen instappen.

Binnen de denkplaatje van minderheidsgroepen in het onderwijs en uitgaande van de democratiseringsgedachte van onderwijs moet het provinciaal onderwijs het project kansarmoede verder uitwerken.

Er is leerplicht tot 18 jaar, dit betekent dat het provinciaal onderwijs moet streven naar echt gratis onderwijs.

Dit impliceert dat het provinciaal onderwijs als stelregel moet hanteren :

- geen inschrijvingsgelden;
- alle materieel en materiaal, om aan het onderwijs te kunnen participeren, wordt gratis aangeboden;
- financiële tussenkomst kan voorzien worden voor bepaalde sociale gevallen.

Concreet wordt onmiddellijk werk gemaakt van het verschaffen van gratis werkkledij aan de leerlingen, maar ze zullen ook gratis of aan een minieme vergoeding kunnen deelnemen aan culturele uitstappen, film- en theatervoorstellingen, ... Precies met het oog op de invoering van kosteloos onderwijs, werd in de begroting voor 2001 reeds een extra bedrag van 3 000 BEF per leerling voorzien.

Ook moet het provinciaal onderwijs duidelijk zijn verantwoordelijkheid opnemen naar personen met een handicap. Deze provinciale verantwoordelijkheid is bij uitstek een concretisering van een gemeenteoerschrijdend-regionale aanpak in het onderwijs.

Het vaststellen van lege vlekken op de kaart van Oost-Vlaanderen wat betreft het inrichten van bepaalde types van Buitengewoon Onderwijs en de daarmee gepaardgaande dagelijks langdurige busritten voor desbetreffende leerlingen, heeft de provincie ertoe aangezet een nieuw Type Buitengewoon Onderwijs uit te bouwen. In concreto in de regio Eeklo - Zelzate naast het bestaande Type 1 (onderwijs voor licht mentaal gehandicapten) programmeert het provinciaal onderwijs nu ook een Type 8 (onderwijs voor leerlingen met leerstoornissen) en dit vanaf het schooljaar 2000-2001.

De provincie moet haar Buitengewoon Lager Onderwijs zorgvuldig uitbouwen door het bieden van kwaliteitsvolle begeleiding, door het verschaffen van passende en innoverende methodieken en door het uitbouwen van passende infrastructuur (nieuwbouw, aangepaste speelplaatsen, ...). Een sterke omkadering moet worden voorzien, in het bijzonder op het vlak van paramedici (logo, kine, ...).

Ook binnen het BLO moet het provinciaal onderwijs zich als doel stellen het ontwikkelen van een schoolcultuur, die de diverse vormingscomponenten optimale ontwikkelingskansen biedt.

In het BLO streeft men des te meer naast de cognitieve ontwikkelingsdoelen, de sociale ontwikkeling en de zelfredzaamheid van elk kind na. Ook hier moet de totale persoonlijkheidsontwikkeling de prioritaire zorg van het provinciaal onderwijs zijn. Het provinciaal onderwijs en de provincie zelf moet zich bewust zijn van de thematiek : het hebben van een kind met een handicap voor jonge ouders.

Er zal een proefproject opgezet worden aangaande de vorming van de ouders van gehandicapte kinderen. Het provinciaal onderwijs wil ouders van een gehandicapt kind informeren omtrent de waaier van onderwijsmogelijkheden (inclusief de keuze tussen gewoon en buitengewoon onderwijs). Het wil in eerste instantie jonge ouders van kinderen met een handicap in staat stellen weloverwogen keuzen te maken. Het is geenszins de bedoeling jonge ouders op voorhand in een bepaalde richting te duwen.

Infrastructuur en uitrusting

Het provinciaal onderwijs mikt op kwaliteitsonderwijs. Het stelt moderne en bijdetijdse middelen ter beschikking. Het is zich bewust van het feit dat ook de infrastructuur en accommodatie of locatie waarin men werkt één van de elementen is die mee het arbeidscomfort en -vreugde uitmaken.

De Provincie wenst ook de nodige middelen vrij te maken om haar onderwijs de mogelijkheden te bieden om in te spelen op de technologische evolutie in de maatschappij. In toenemende mate staan digitale en elektronische dragers centraal in de verspreiding van informatie, in de productieprocessen, de dienstensector, het bedrijfsleven en de telecommunicatie.

Om deze nieuwe media te integreren in het provinciaal onderwijs zijn aanzienlijke investeringen nodig in multimedia computers, randapparatuur, software en internetaansluitingen.

Binnen het provinciaal volwassenenonderwijs zullen ook de mogelijkheden voor de uitbouw van online-afstandsonderwijs onderzocht worden.

Het provinciaal onderwijs moet ook de komende jaren een duidelijke inhaaloperatie verderzetten om overall haar gebouwen en infrastructuur op niveau te brengen.

Enkele concrete voorbeelden van wat er reeds gestart is : nieuwbouw voor Buitengewoon Onderwijs te Buggenhout, nieuwbouw voor het PCVO Hamme/Zele, nieuwbouw voor de Kappersschool/PTI Oudenaarde, sporthal op de Campus Gent.

Naast het ter beschikking stellen van een comfortabele infrastructuur moet de provincie ook voorzien in het aanbieden van de nodige technische middelen en media. De technologische evolutie gaat heel snel. Het provinciaal onderwijs moet dit op een verantwoorde wijze opvolgen in functie van het scheppen van een reële en eigentijdse leeromgeving met als doel de leerlingen zo goed mogelijk voor te bereiden op de vraag van de arbeidsmarkt.

Zo moeten er verder serieuze inspanningen geleverd worden voor het uitbreiden van hard- en software, voor het uitbouwen van veilige en actuele machineparken in de ateliers,

Personeel

Kwaliteitsonderwijs betekent ook goed functionerend personeel. De overgrote meerderheid is gesubsidieerd personeel. Daarnaast is er ook een kleine groep niet-gesubsidieerd personeel, hoofdzakelijk meesters-, vak- en dienstpersoneel (die onrechtstreeks gesubsidieerd worden via de werkingstoelagen).

Tevredenheid en het ervaren van arbeidsvreugde vanwege het personeel moet een belangrijk beleidselement in het provinciaal onderwijs zijn. De manoeuvreerruimte voor de provincie is echter klein, omdat voor de beide personeelsgroepen (gesubsidieerd en niet-gesubsidieerd) de krachtlijnen van het personeelsstatuut door de Vlaamse overheid vastgelegd worden.

De bezoldiging- en rechtspositieregeling van het gesubsidieerd onderwijs wordt praktisch volledig door de Vlaamse overheid bepaald. De provincie doet wel inspanningen om bij die overheid de anomalieën in de reglementering aan te kaarten waarvan haar personeelsleden het slachtoffer zijn. Op dit ogenblik wordt er aandacht besteed aan de problematiek van de verloning van bepaalde lesgevers in het volwassenenonderwijs. De decretale regelgeving werkt de uitstroom van gespecialiseerde lesgevers omwille van de slechte bezoldiging in de hand. Lesgeven in bijberoep in gespecialiseerde opleidingen binnen het OSP is vrijwilligerswerk.

De provincie heeft evenwel niet alleen oog voor het personeel als groep. De individuele personeelsleden kunnen ook bij haar terecht voor inlichtingen in verband met hun bezoldigings- en rechtspositieregeling en pensioenen. Een goed werkende personeelsdienst blijft daarom belangrijk.

Structureel overleg tussen de 7e directie, de schooldirecties en het departement onderwijs en de Vlaamse Gemeenschap is noodzakelijk.

Voor het gesubsidieerd personeel moet er de komende legislatuur werk gemaakt worden van functiebeschrijvingen. Duidelijke taakafspraken dragen bij tot de effectiviteit van een systeem.

De provincie moet oog hebben voor de snelle evolutie in onze maatschappij. Het provinciaal onderwijs moet luisteren naar de polsslag van de samenleving en het economisch leven en moet er zijn leerinhouden op oriënteren, daar waar het verantwoord en opportuun is.

Daarom is het noodzakelijk dat leerkrachten zich kunnen bijscholen. De school en het personeel krijgen voldoende kansen om (autonoom) in te spelen op de vraaggestuurd navormingsgolf die het onderwijs overspoelt. De navorming kan, zoals decretaal bepaald, zowel vakspecifiek als vakoverschrijdend van aard zijn. Omtrent het vormingsluik van de leerkrachten en directieleden zal in de nabije toekomst jaarlijks een vormingsplan opgemaakt worden, waarin :

- 1e : de budgetten per school worden vastgelegd volgens bepaalde criteria ;
- 2e : een vormingsplan wordt uitgeschreven voor het komend schooljaar ;
- 3e : ingegaan wordt op het vormingsaanbod, dat quasi dagelijks aan de scholen vanuit diverse organisaties, de eigen Inrichtende Macht en ook de Cel voor het Vlaams Provinciaal Onderwijs (CVPO) wordt aangeboden.

Tot welke doelgroep de provinciale scholen zich ook richten, al de scholen moeten op hun eigen manier instaan voor een kwaliteitsvolle opvoeding en vorming. De provincie moet duidelijk de eigenheid van elke school, van elke leerkracht, van elke leerling erkennen. Als regel moet in het onderwijsgebeuren gelden : To be is to be related.

1.4. Concrete initiatieven met specifieke aandachtspunten

Welzijn op het werk, interne milieuzorg en duurzame ontwikkeling

De provincie Oost-Vlaanderen blijft grote aandacht besteden aan veiligheid, welzijn op het werk, interne milieuzorg en een duurzame ontwikkeling. Er is terzake een algemene beleidsverklaring opgesteld die verspreid wordt over alle locaties van de provincie Oost-Vlaanderen.

- 1) Stuurgroep Welzijn Milieu en Duurzaamheid (WMD) – Onderwijs.

De algemene stuurgroep WMD van de provincie is thans opgesplitst in twee stuurgroepen, waaronder een stuurgroep voor het provinciaal onderwijs.

Samenstelling

De stuurgroep is een ambtelijke werkgroep die is samengesteld uit de directeurs van het provinciaal onderwijs en vertegenwoordigers van de directies onderwijs (7e directie), de provinciale inspectie en begeleiding onderwijs (PIBO) en de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk.

Doelstelling

Het oprichten van de stuurgroep heeft als doel om het beleid inzake welzijn op het werk, interne milieuzorg en duurzaamheid binnen het provinciaal onderwijs te helpen uitstippelen, opvolgen en bijsturen. Er is immers nood aan een overlegplatform van alle betrokkenen bij deze materie.

Welzijn op het werk heeft betrekking op de kwaliteit van de arbeidsomstandigheden. Deze wordt nagestreefd door het nemen van maatregelen op volgende domeinen : arbeidsveiligheid, bescherming van de gezondheid van de werknemers, ergonomie, psychosociale belasting, arbeidshygiëne, verfraaiing van de werkplaatsen en de maatregelen inzake leefmilieu van de onderneming die een invloed hebben op voorafmelde punten.

Interne milieuzorg heeft tot doel de milieubelasting van de organisatie in al zijn aspecten te beheersen.

2) Globaal Preventieplan 1999-2003

De actiepunten binnen het globaal preventieplan in verband met algemeen welzijn op het werk, veiligheid, brandveiligheid, ergonomie, stresspreventie, hygiëne, interne milieuzorg, duurzame ontwikkeling ... zullen verder uitgewerkt worden en dit via jaarlijkse actieplannen, ondersteund binnen de stuurgroep WMD.

In dit kader wordt er enquête gevoerd rond stress op het werk binnen het provinciaal onderwijs.

3) Algemeen werkplaatsreglement

Dit intern reglement wil de leerlingen-cursisten aanzetten tot veilig gedrag en zo ongevallen in de werkplaatsen voorkomen.

De directie, de technisch adviseur-coördinator, de technisch adviseurs en de leerkrachten hebben overeenkomstig de wet op het welzijn en zijn uitvoeringsbesluiten de opdracht te letten op de naleving ervan. Niet-naleving van deze instructie kan aanleiding geven tot sancties.

4) Infrastructurele problematiek

De Bestendige Deputatie opteert voor regelmatige controles van infrastructuur op vlak van de reglementering Veiligheid, Gezondheid en Welzijn op het werk (VGW) met een snelle opvolging naar aangewezen maatregelen toe.

Leerplannen

Er zullen werkgroepen worden opgestart met het gemeenschapsonderwijs in verband met de opmaak van leerplannen aangepast aan de decretaal voorgeschreven vakspecifieke en vakoverschrijdende eindtermen (volledig leerplan) en basiscompetenties (volwassenenonderwijs).

Cultuur en sport

Sedert de invoering van de eenheidsstructuur worden scholen geconfronteerd met de maatschappelijke verwachting een brede en harmonische vorming voor alle leerlingen te waarborgen. Kennismaking met kunst en cultuur hoort bij deze basisvorming.

Volgens het Verslag over de toestand van het onderwijs 1998 van de inspectie secundair onderwijs blijft die basisvorming in de meeste scholen "al te zeer vereenzelvigd met de overdracht van het kennisaspect van de verschillende leerplannen. Als compensatie streven de meeste scholen daarnaast wel naar een brede en harmonische vorming via tal van activiteiten, zowel intra als extra muros. Alleen komen deze activiteiten al te zeer als geïsoleerde, losstaande initiatieven over met als gevolg een al te summiere integratie in het totale schoolgebeuren en zeker in de vakken" (p. 21). Twee jaar eerder, in 1996, liet de inspectie al een gelijkaardig geluid horen : "Daarnaast bestaan de culturele initiatieven in de meeste gevallen uit de traditionele bezoeken aan toneel, film, museum, tentoonstelling. Eerder uitzonderlijk ontwikkelt een school een eigen theater- of kunstproject of organiseert ze zelf een tentoonstelling. In een beperkt aantal scholen wordt de aanwezigheid van een schooltijdschrift gesignaleerd. Waar het bestaat, nemen de leerlingen actief deel aan de redactie ervan.

Een echt beleid en een echte schoolcultuur inzake culturele activiteiten ontbreken echter heel vaak. Initiatieven hangen dikwijls af van de persoonlijke inzet van één leerkracht. Men selecteert de school- en leer-

stofoverschrijdende componenten doorgaans te weinig op basis van hun relatie met de leerplannen, en men integreert ze nog te weinig in het lesgebeuren." (p. 41).

Ten aanzien van deze vaststellingen steken onze provinciale scholen gunstig af. De directies en hun medewerkers slagen er in toenemende mate in om voor elke leerlingengroep geëigende activiteiten te organiseren, aangepast aan beroepenveld, studierichting en leerplan. Steeds vaker valt het op dat de activiteiten direct gerelateerd zijn aan een les- of leerplanonderdeel en daar via het voor- en nawerk door de leerlingen functioneel in zijn.

Men kan zich afvragen of de meegedeelde visie van de inspectie van het departement Onderwijs niet te eng pragmatisch is : er moet ook voldoende ruimte zijn voor initiatieven die niet school- of leerstofgebonden zijn. Uit de analyse van de herkomst van onze leerlingen – te lezen in de verslagen voor de participatieraden – blijkt overduidelijk dat in een overgrote minderheid van de gevallen de ouders hun kinderen de noodzakelijke aanzetten mee kunnen geven voor de eigen culturele vorming. In die gevallen moet de school daarvoor zorgen.

Nog in dat verband is een publicatie van het departement Onderwijs, *Het Vlaams Onderwijs in de kijker : een internationaal perspectief* (1995), relevant. Daarin wordt verslag gedaan van een enquête onder ouders over de vraag of het gezin dan wel de school de grootste verantwoordelijkheid moet hebben voor de persoonlijke en sociale ontwikkeling van jongeren. Liefst 65 % van de geënquêteerde Belgische (Vlaamse) ouders vindt dat de school daarin evenveel verantwoordelijkheid heeft (bijlage 6).

Als basisvorming geïnterpreteerd moet worden als basiskennis, -inzichten, -vaardigheden en –attitudes, met betrekking niet alleen tot diverse kennisdomeinen maar ook tot cultuurcomponenten, gericht op zowel het persoonlijk als het maatschappelijk functioneren van de leerling, dan vervullen niet-leerstofgebonden cultuurprojecten voor onze leerlingen een determinerende rol in hun ontwikkeling en vorming.

De cel Provinciale Inspectie en Begeleiding Onderwijs heeft in oktober 1999 een lijvige notitie bezorgd met voorstellen voor de strekking, de organisatie en de financiering van socioculturele activiteiten (SCA's) in onze provinciale dagscholen. Ook is er een procedure beschreven voor de rapportering over voorstellen, uitwerking en besteding van de financiële middelen naar de inrichtende macht.

SCA's zijn een wezenlijk onderdeel van de persoonlijkheidsvorming van de aan ons toevertrouwde leerlingen. De aandacht die de een school daarvoor heeft, is een bewijs dat tso en bso een volwaardig onderwijsproject op maat van de doelgroep aanbieden en is tevens een element dat de positieve beeldvorming over dit type onderwijs bevordert.

Het is daarom wenselijk dat elke individuele school haar opvattingen over doelstellingen, oriëntering en strekking van de SCA's voor zichzelf neerschrijft in een visietekst die in het schoolwerkplan wordt opgenomen. Het schoolwerkplan beschrijft immers de operationalisering van het pedagogisch project van de inrichtende macht.

De inspectie van het departement Onderwijs signaleert in haar jaarverslag over 1998 dat steeds meer directies een globaal schoolwerkplan met doelstellingen rond de ontplooiing van de totale persoonlijkheid van de leerling gaan uitschrijven.

De Bestendige Deputatie zal erover waken dat binnen de scholen met volledig leerplan tijdens de middagpauzes en gedurende de vrije woensdagnamiddag sportactiviteiten van allerlei aard zullen worden georganiseerd.

Via de stichting Vlaamse Schoolsport zullen de scholen de gelegenheid krijgen deel te nemen aan competitiewedstrijden in diverse disciplines.

Voor het coördineren van de socioculturele activiteiten en van de diverse sportactiviteiten binnen het provinciaal onderwijs overweegt de Bestendige Deputatie het inschakelen van een fulltime personeelslid.

Centra voor Volwassenenonderwijs

De Provincie Oost-Vlaanderen is thans organisator van volgende centra voor volwassenenonderwijs :

PCVO Gent

PCVO Mercator, Gent

PCVO Meetjesland

PCVO Ninove

PCVO Zottegem-Oudenaarde

PCVO Scheldeland

PCVO Waas en Durme.

PCVO Zottegem en Oudenaarde zal de rationalisatienorm niet meer halen en zal moeten gefuseerd worden met een ander centrum.

Hier staan meerdere mogelijkheden open. Een fusie met Ninove zal voor de hand liggen.

Er zal samengewerkt worden met de PCVO van het gemeenschapsonderwijs.

Een stuurgroep buigt zich over de opmaak van een protocoltekst.

Samenwerking kan op verschillende domeinen :

- het opleidingsaanbod
- inschrijvingsgelden
- infrastructuur
- uitwisseling leerkrachten
- navorming
- leerplannen
- aankopen
- infoverschaffing.

Deze complementariteit heeft als consequentie het effectieve gebruik van de middelen, zij het van de provincie zij het van de Vlaamse Gemeenschap.

De bedoeling is niet concurrentieel op te treden, maar als partners die hetzelfde doel hebben, met name mensen helpen een diploma te behalen, door aangepast onderwijs mensen helpen hun maatschappelijke positie op te krikken en mensen helpen om bijvoorbeeld via Nederlands voor anderstaligen (NT≤) zich te integreren in de maatschappij.

Scholengemeenschappen

De Provincie heeft voor het jaar 2001 een beperkt budget ingeschreven in de begroting, met name 600 000 BEF of 100 000 BEF per scholengemeenschap. Dit om administratieve ondersteuning te verlenen aan het ingrijpend netoverschrijdend initiatief.

Er zullen binnen dit budget, naast administratieve kosten, binnen de scholengemeenschappen gemeenschappelijke initiatieven worden uitgewerkt, als daar zijn : gezamenlijke publiciteit, pedagogische studiedagen, preventie- initiatieven inzake drugs, spijbelen, ...

Het is duidelijk dat binnen deze scholengemeenschappen geleidelijk aan meer ruimte zal groeien voor het opzetten van een gezamenlijk beleid.

De schoolmaatschappelijke dienst

Van oudsher vindt de maatschappelijke werker zijn werkterrein binnen de driehoek leerling-school en gezin. Er was echter een 'traditie' ontstaan om bij analyse en behandeling van een probleem, de zaak te herleiden tot een probleemleerling of een leerling uit een probleemgezin. Een aantal evoluties laten dergelijke vereenvoudiging van het schoolmaatschappelijk werk niet meer toe.

Waar in het sociaal werk vroeger een accent lag op ondersteuning van sociaal-economische problemen zoals kansarmoede, verwaarlozing en financiële nood is er een evolutie naar meer sociaal-emotionele begeleiding zijnde storingen in de levensfase van de adolescentie, verwenning en problematische opvoedingssituaties.

Deze problemen konden vroeger via de methodiek van het individueel maatschappelijk werk opgelost worden en dit op korte termijn. De huidige maatschappelijke ontwikkelingen zoals het stijgend aantal echtscheidingen, de nieuwe gezinssamenstelling, éénoudergezinnen, toename van het drugaanbod en -gebruik, gezags- en gedragsproblemen, jeugddelinquentie en antisociaal gedrag zelfmoordpogingen bij jongeren, snel wijzigende waarden en normen maken dat een louter individuele benadering niet meer voldoet. Deze jongeren hebben een bredere vorm van begeleiding nodig met een ruimere contextuele aanpak.

De schoolmaatschappelijk werker onderneemt een aantal acties :

- preventieve activiteiten : pesten, spijbelen, drugs
- implementatie/uitwerking van : inschrijvingsbeleid, klassenraad, heroriëntering
- consultatie bij crisis- en probleemsituaties, hoe omgaan met die situaties
- leerlingoverleg met directie, IPB, ondersteunend personeel, leerkrachten.

De Bestendige Deputatie heeft het inzicht, gelet op de wijzende sociale omstandigheden, blijvende aandacht te besteden aan de opdrachten van de schoolmaatschappelijke dienst binnen onze scholen. De druk van de

scholen om beroep te doen op deze medewerkers wordt steeds groter en groter, mede gelet op de instroom van 'moeilijke' leerlingen in het technisch- en beroepsonderwijs.

Ook in het tweedekansonderwijs kan de dienst schoolmaatshappelijk werk een rol spelen.

Deeltijds Beroepssecundair Onderwijs

Het deeltijds BSO heeft als doel leerlingen die het voltijds onderwijs niet meer zien zitten via deeltijds werken deeltijds studeren toch een certificaat of een diploma te laten verwerven zondanig dat zij zich later niet zonder diploma op de arbeidsmarkt moeten aanbieden. Het Meetjesland zou één van de zones zijn waarin deeltijds BSO van start zou kunnen gaan. In dat geval zal de provincie een geïnteresseerde partner zijn om deeltijds BSO te organiseren.

Schoolwerkplan

Er wordt verdergewerkt aan de opmaak van een schoolwerkplan binnen een reeds vastgelegd kader.

Prioritair wordt een visie ontwikkeld omtrent een pedagogisch project en de daarbij aansluitende schoolvisie.

Volgende items komen aan bod :

- leerling
- schoolorganisatie
- leerlingenpopulatie
- pedagogisch didactische begeleiding
- schoolloopbaanbegeleiding
- schoolreglement
- samenwerking met schoolexterne actoren en organisaties.

Uiteraard is deze opsomming van items niet volledig.

Het schoolwerkplan dient een bewijs te leveren van een doelbewust beleid van de inrichtende macht, aangepast aan de eigenheid van elke school.

Einde schooljaar 2000-2001 zal rondom bepaalde items een concrete tekst tot stand komen, in samenwerking met de cel voor het Vlaams provinciaal onderwijs (CVPO), maar gestuurd door de inrichtende macht (PIBO).

Einde schooljaar 2001-2002 dient voor elke school een volledig uitgewerkt schoolwerkplan gerealiseerd te zijn.

Dit schoolwerkplan is uiteraard een levend document en dient constant bijgewerkt en aangevuld te worden.

CVPO

CVPO blijft de aangewezen koepelorganisatie om de belangen van het PO te verdedigen op diverse beleidsniveaus.

Samenwerkingsverbanden met andere officiële onderwijskoepels kunnen het voorwerp uitmaken van bespreking binnen de CVPO en met ARGO en OVSG.

De provincie zal de VZW bijscholingscentrum van de CVPO verder blijven ondersteunen en zoveel als mogelijk op de know-how van deze dienst als bijscholingsinstrument voor leerkrachten en andere personeelsleden beroep doen.

EDUFORA

Dertien Edufora zijn opgestart waarvan drie in de Provincie Oost-Vlaanderen. De opdracht van de Edufora is het organiseren van een gestructureerde en daadwerkelijke samenwerking tussen VIZO, VDAB, OSP, Centra voor Basiseducatie, het Sociaal –Cultureel werk, landbouwonderwijs (derden).

Drie prioriteiten staan voorop :

- A. inventarisatie van het bestaande opleidingsaanbod.
- B. opstellen van een behoeftendeckingsrapport.
- C. het opstellen van een richtplan om verbetering te brengen in de bestaande toestand.

De provincie is bereid om binnen Eduforum via haar vertegenwoordigers binnen de regionale Edufora, bij te dragen tot het verder ontwikkelen van de beoogde doelstellingen.

Op regelmatige tijdstippen moeten overlegmomenten uitgetrokken worden tussen de vertegenwoordigers van de onderwijsnetten in de drie Edufora.

Jaarlijks zouden de diverse centra voor volwassenenonderwijs de gelegenheid moeten krijgen om ingelicht te worden over de stand van zaken, het formuleren van hun persoonlijke visie en inbreng en desgevallend tot het bekomen van een gemeenschappelijke standpuntbepaling.

De Provincie Oost-Vlaanderen zou ook financieel een bijdrage kunnen leveren op gelijke voet met de twee andere hoofdactoren, VIZO en VDAB, bij het uitwerken van projecten, waarbij de klemtoon ligt op vorming.

5. Conclusie

1. Het Provinciaal onderwijs Oost-Vlaanderen moet een levensbeschouwelijk pluralisme uitdragen, dat spoort met de fundamentele principes van de democratie.
2. Het Provinciaal onderwijs Oost-Vlaanderen moet diplomagericht onderwijs verschaffen zodat afgestudeerden voldoende gewapend het leven kunnen instappen. Iedereen moet uiteindelijk een diploma halen.
3. In het licht van de leerplicht tot 18 jaar, zou het Provinciaal Onderwijs Oost-Vlaanderen in principe gratis onderwijs moeten verstrekken, door het slopen van de financiële drempels.
4. Het provinciaal onderwijs wil een schoolcultuur creëren die optimale ontwikkelingskansen biedt. De provinciale scholen worden uitgebouwd tot leerlingvriendelijke omgevingen : leerlingenparticipatie, non-discriminatie en een aantrekkelijk aanbod van ontspanningsactiviteiten.
5. Het provinciaal onderwijs moet een extra inspanning leveren om de provinciale schoolgebouwen en schoolinfrastructuur op aanvaardbaar niveau te houden. Een aangename werk- en leeromgeving is voor iedereen belangrijk.
6. Het provinciaal onderwijs zal effectieve functiebeschrijvingen uitschrijven voor elk personeelslid. Elke leerkracht heeft een gegarandeerd recht op zowel vakspecifieke als vakoverschrijdende nascholing.

2. Mercator Hogeschool Provincie Oost-Vlaanderen

Een veranderde positie

Bij de oprichting van de hogeschool in 1995 is Mercator heel juist getypeerd als een middelgrote provinciale hogeschool met een beperkt studieaanbod en gevestigd in Gent. 'Middelgroot', 'provinciaal', 'met beperkt studieaanbod' en 'gevestigd in Gent' zijn de vier wezenskenmerken van onze hogeschool. Tijdens de vorige legislatuur is de hogeschool geëvolueerd. Voor elk van de vier genoemde kenmerken zijn er belangrijke veranderingen opgetreden, die we hieronder kort vermelden.

Middelgroot

Aanvankelijk behoorde Mercator tot een groep van tien hogescholen met een studentenaantal tussen 3 000 en 5 000 studenten. Er waren maar een viertal hogescholen met meer dan 5 000 studenten. In 2000 is Mercator niet langer een middelgrote hogeschool, niet in relatieve en niet in absolute zin. Mercator is kleiner geworden in relatieve zin als gevolg van de tweede fusiegolf, die meebrengt dat er minder hogescholen overblijven en vooral minder kleine. De tweede fusiegolf is over Gent en Antwerpen gerold en heeft nu Brussel bereikt. In Gent fuseren op 1 januari 2001 vier katholieke hogescholen. Daardoor wordt Mercator de kleinste hogeschool in Oost-Vlaanderen.

Mercator is ook kleiner geworden in absolute zin. Het aantal studenten is gedaald van 3 311 in 1996-1997 naar 2 797 in 1999-2000, hoewel het aantal studenten van alle Vlaamse hogescholen samen de voorbije vijf jaar met 10 % is gestegen (van ca. 90 000 naar ca. 99 000).

Provinciaal

Mercator is nog altijd een provinciale hogeschool, maar de band met de Provincie is losser geworden door de omvorming van de hogeschool tot een autonoom provinciebedrijf (APB). Door die omvorming heeft de hogeschool nu rechtspersoonlijkheid. Daardoor past ze beter in het kader van het hogeschooldecreet van 13 juli 1994 : de hogeschool is nu beter controleerbaar door het departement Onderwijs. De band met de Provincie blijft bestaan doordat de Raad van Bestuur van het APB voor meer dan de helft moet bestaan uit provincieraadsleden en doordat de provincieraad bevoegd blijft voor belangrijke aangelegenheden zoals fusie en benoeming van de algemeen directeur. Bij de omvorming van Mercator tot APB is de Provincie eigenaar gebleven van de gebouwen, die ze 'om niet' ter beschikking stelt van de hogeschool. De Provincie blijft eigenaar en blijft dus ook instaan voor het eigenaaronderhoud

Bij de omvorming is het Studentenhuis niet overgegaan naar het APB. Om de kostprijs verder onder controle te houden dient – rekening houdend met de stijging van de subsidiëring sociale voorzieningen in de

Hogeschool – overwogen te worden of het beheer van de Studentenhuis niet kan overgedragen worden naar Mercator Sova, de vzw voor sociale voorzieningen van de hogeschool.

Beperkt studieaanbod

Mercator mag maar vier basisopleidingen organiseren, t.w. Bedrijfsbeheer, Secretariaatsbeheer, Verpleegkunde en Vertaalkunde. Het studieaanbod is klein (ook in verhouding tot het aantal studenten), maar de aangeboden opleidingen hebben de laatste jaren bovendien maar een geringe aantrekkingskracht. Andere opleidingen, zoals informatica en communicatie liggen veel beter in de markt.

De omvang en de aard van het studieaanbod is ongetwijfeld de belangrijkste oorzaak van het teruglopen van het aantal studenten.

Gevestigd in Gent

Gent is de grootste studentenstad van Vlaanderen. Het is een troef voor de Mercatorhogeschool dat ze in Gent is gevestigd. De samenwerking met de RUG en met de andere Oost-Vlaamse hogescholen wordt erdoor vergemakkelijkt. Dat alle opleidingen van Mercator in Gent worden aangeboden, maakt ook de campusvorming gemakkelijker.

Daar staat evenwel tegenover dat de andere Oost-Vlaamse hogescholen vestigingsplaatsen hebben in Aalst en/of Sint-Niklaas en op die plaatsen sedert 1995 basisopleidingen aanbieden die tot het studieaanbod van Mercator behoren. Wellicht speelt ook dat mee in de terugloop van ons studentenaantal.

Een veel omvattende opdracht

De 'nieuwe' hogescholen, die geschoeid zijn op de leest van het hogescholendecreet van 13 juli 1994, hebben een veel omvattende opdracht.

In het decreet zelf worden drie opdrachten gegeven : onderwijs, projectmatig wetenschappelijk onderzoek en maatschappelijke dienstverlening. Maar de toepassing van het decreet plaatst de hogescholen voor een aantal bijkomende opdrachten. Ze hebben te maken met :

- de financiële autonomie (invoering van de volwaardige bedrijfsboekhouding)
- de kwaliteitsbewaking (o.a. door visitatiecommissies)
- het personeelsbeleid (rechtspositionering van de personeelsleden en een human resources-beleid)
- de medezeggenschap.

Bij de opdrachten die gegeven worden in of voortvloeien uit het hogeschooldecreet, komen de opdrachten die te maken hebben met de maatschappelijke en technologische evolutie, zoals de internationalisering en de informatisering.

Ten slotte zou ook Mercator werk moeten (kunnen) maken van de hoogdringende onderwijsvernieuwing. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de invoering van projectmatig gestuurd onderwijs met gebruik van ICT-technieken.

Het kan niet de bedoeling zijn dat in deze beleidsnota uitvoerig wordt ingegaan op de manier waarop de hogeschool zich kwijt van elk van de genoemde opdrachten. Daarom beperken we ons tot een summier overzicht van de belangrijkste nieuwe initiatieven.

Onderwijs verstrekken is de kerntaak van de hogeschool. Die kerntaak omvat veel meer dan de lessen voor de studenten in de vier basisopleidingen. Tot het onderwijs moeten ook de voortgezette opleidingen en de studiebegeleiding worden gerekend. Mercator wil de onderwijsopdracht maximaal invullen en organiseert daarom naast de basisopleidingen ook voortgezette opleidingen. Dit academiejaar is begonnen met een vijfde voortgezette opleiding, t.w. 'Chinese Studies'. Deze opleiding kan de hogeschool aanbieden dankzij de samenwerking met de Hebei Normal University. Er lopen besprekingen met de economische faculteit van de RUG om vanaf volgend jaar de voortgezette opleidingen 'Japanese Studies' en 'Chinese Studies' samen aan te bieden en tot biddiplomering te komen.

Een heel belangrijk onderdeel van de onderwijsopdracht is de studiebegeleiding. Art. 107 van het hogeschooldecreet bepaalt dat de hogeschool in het kader van haar kwaliteitsbewaking zorgt voor voldoende begeleiding van de studenten van het eerste studiejaar van de basisopleidingen. Uiteraard start de studiebegeleiding tijdens de collegeweken en in die context organiseren de lectoren van het eerste jaar tussentijdse toetsen, testen, monitortoetsen of partiële examens. Op die manier worden vroegtijdig studiemoeilijkheden

gesignaleerd en kan er bijgestuurd worden of doorverwezen worden naar het Vakmonitoraat of de dienst Studieadvies. Onder monitoraat wordt verstaan de extra begeleiding van studenten door vakmonitoren gegeven met de bedoeling remediërend op te treden. De dienst Studieadvies staat onder leiding van een psycholoog die, samen met het onderwijzend personeel instaat voor de informatie, het advies en de begeleiding met betrekking tot de studiekeuze van de abiturienten. Studenten kunnen er terecht voor informatie en advies over slaagkansen, voorkennis, studiemethode, begeleiding tijdens het jaar alsmede toekomstperspectieven en studie(her)oriëntatie. De studenten kunnen ook gratis gebruik maken van de groene lijn. Dit is een nieuw initiatief waardoor studenten telefonisch advies kunnen krijgen. Het Vakmonitoraat en de dienst Studieadvies vormen een geïntegreerde studiebegeleiding.

Projectmatig wetenschappelijk onderzoek is een hoofdopdracht. Nadat de hogeschool erin geslaagd is een paar onderzoeksprojecten aan te trekken en uit te voeren, wil ze nu een beleid voeren dat vooral gericht is op continuïteit. In dat verband werd een verantwoordelijke voor het onderzoek in dienst genomen.

De hogeschool is nog niet toe aan het creëren van een formeel kader voor de *maatschappelijke dienstverlening*. Het blijft dus voorlopig bij een ad hoc-aanpak. Er lopen een paar bescheiden maar maatschappelijk relevante projecten, die slechts een geringe invloed hebben op de werkbelasting van de personeelsleden. Het is de bedoeling via die projecten deskundigheid op te bouwen en aan de hogeschool een cultuur in het leven te roepen waarbinnen maatschappelijke dienstverlening (al dan niet binnen de taakbelasting) als een vanzelfsprekendheid wordt ervaren.

De opdrachten die het hogeschooldecreet van 13 juli 1994 noemt, betreffen het onderwijs, het onderzoek en de dienstverlening. Daarnaast zijn er opdrachten die niet als dusdanig genoemd worden, maar impliciet in het decreet terug te vinden zijn. De kwaliteitsbewaking, het personeelsbeleid en de medezeggenschap zijn de belangrijkste en de moeilijkste. De uitvoering van deze opdrachten schiet in Mercator niet vlug op. De kwaliteitsbewaking is toevertrouwd aan de departementen, die wat deze materie betreft weinig initiatief aan de dag leggen. Ook het personeelsbeleid komt traag van de grond. Wel is er nu een systeem van personeelsevaluatie goedgekeurd, zodat die evaluatie in 2000-2001 plaats zal kunnen hebben, zoals door het decreet voorzien is. De medezeggenschap is al evenmin probleemloos: ieder jaar kost het veel moeite om een democratisch verkozen Studentenraad samengesteld te krijgen en de rol van de Academische Raad is niet meer zo duidelijk sinds er een Raad van Bestuur bestaat waarin ook vertegenwoordigers van het personeel en van de studenten zitting hebben.

In verband met de opdrachten die samenhangen met maatschappelijke en technologische veranderingen, doet de hogeschool het dan weer goed. Op het gebied van de internationalisering is Mercator bijzonder actief. De hogeschool neemt opvallend actief deel aan Europese uitwisselingsprogramma's en projecten waarbij zowel studenten als personeelsleden betrokken zijn. Bovendien heeft Mercator samenwerkingsovereenkomsten gesloten met universiteiten in Rusland, China en de Verenigde Staten. De hogeschool heeft plannen om samen met de Hogeschool Zeeland over te gaan tot bidualomering. En ten slotte organiseert de dienst Internationalisering voor de studenten buitenlandse stages.

De *informatisering* wordt al lang gehypothekeerd door personeelsproblemen, die dank zij een externe doorlichting door Deloitte & Touche nu hopelijk vlug tot het verleden zullen gaan behoren.

Ten slotte wordt van nu af aan ook de *onderwijsvernieuwing* op een gestructureerde manier aangepakt. Nog dit academiejaar worden een verantwoordelijke onderwijsvernieuwing en een verantwoordelijke onderwijs-technologie aangesteld.

Een vooruitziend beleid

Elk beleid in verband met de Mercatorhogeschool zal rekening moeten houden met de toestand waarin de hogeschool zich nu bevindt en die als volgt kan worden samengevat:

- * Het studieaanbod is beperkt en de aangeboden opleidingen liggen momenteel niet goed in de markt. Dat heeft geleid tot een daling van het aantal studenten.
- * Minder studenten betekent minder financiële middelen.
- * Doordat ze beschikt over minder financiële middelen, moet de hogeschool haar personeelskosten drukken.
- * Om de personeelskosten te drukken, laat ze het aantal personeelsleden door natuurlijke afvloeiing teruglopen.
- * De personeelsleden die blijven, worden zwaarder belast en bij voorbaat met onderwijstaken (als het aantal studenten daalt, vallen daarom nog geen vakken weg).

Deze gang van zaken heeft tot gevolg dat nog slechts bescheiden initiatieven kunnen worden genomen op andere gebieden dan de onderwijsverstrekking. Er kan onvoldoende tijd worden besteed aan bijvoorbeeld de professionalisering van het personeel, de onderwijsvernieuwing en de posthogeschoolvorming.

Uit wat vooraf gaat moet duidelijk worden dat de Mercatorhogeschool in de huidige configuratie stilaan het plafond van haar mogelijkheden bereikt. Wil de hogeschool in haar veranderde positie haar vele opdrachten kunnen vervullen, dan moet een beleid worden gevoerd dat gericht is op de creatie van nieuwe mogelijkheden.

Tot nu toe ongebruikte mogelijkheden zijn ongetwijfeld te vinden in allerlei vormen van samenwerking met andere Gentse instellingen voor hoger onderwijs. Die samenwerking kan gaan van het samen aanbieden van opties tot een of andere vorm van samengaan.

In 1995 zijn de PHVT en het PIHO samengegaan met elkaar, maar het is toen niet tot een fusie gekomen met de instellingen voor hoger onderwijs van de Stad Gent en van de Vlaamse Gemeenschap. Dat was toen niet nodig : het aantal studenten van Mercator nam aanvankelijk toe. Het samengaan was toen ook moeilijker te realiseren dan nu. Mercator heeft nu een organisatiestructuur die niet fundamenteel verschilt van de organisatiestructuur van niet-provinciale hogescholen : bijvoorbeeld een vergelijkbare indeling in departementen.

Samen met de RUG of met een andere hogeschool in Gent onderwijs aanbieden, is decretaal mogelijk. Als de beoogde schaalvergroting er evenwel niet moet komen door samenwerking maar door samengaan, moet de provincieraad verregaande beleidsbeslissingen nemen. Elke vorm van samengaan zal voor de Mercatorhogeschool immers betekenen dat ze haar provinciaal karakter verliest. Dat brengt ons bij de fundamentele vraag of de Provincie het nog tot haar opdracht rekent hoger onderwijs aan te bieden, maar ook tot de vraag of haar huidige hoger onderwijs niet beter zal gedijen op niet-provinciale grond. Hier past een vooruitziend beleid : of om het te zeggen met een maxime van De Girardin : Gouverner, c'est prévoir.

3. Basiseducatie

De zeven erkende Oost-Vlaamse centra voor basiseducatie hebben zich verenigd in de vzw Oost-Vlaamse Centra voor Basiseducatie (OCB). De oprichting en de statuten van de vzw Oost-Vlaamse Centra voor Basiseducatie zijn door de Provincieraad goedgekeurd in zitting van 9 juni 1993.

OCB heeft onder meer tot doel de Oost-Vlaamse centra voor basiseducatie te ondersteunen op een aantal aspecten van beleidsdomeinen die het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen prioritair acht voor de ontwikkeling van de basiseducatie op haar grondgebied. Na een periode van wederzijdse aftasting, wenst het bestuur in 2001 met OCB een convenant af te sluiten dat volgende punten regelt :

1. het subsidiebedrag
2. hoe OCB als overlegplatform zal functioneren
3. welke concrete projecten en programma's OCB op jaarbasis zal uitwerken
4. welke ad hoc-overeenkomsten of bijkomende projecten van OCB ondersteund zullen worden
5. op welke wijze het provinciebestuur zal participeren aan de activiteiten van OCB
6. de relatie met het provinciale beleid in de sectoren onderwijs en welzijn en gezondheid

Gedurende 1997-1999 heeft OCB aan de volgende vier sporen aandacht besteed : materialenontwikkeling, sensibilisering en bekendmaking, introductie van vrijwillige co-begeleiders, preventie. In 2000 heeft OCB het project materialenontwikkeling uitgebreid met methodiekontwikkeling onder meer in het kader van het rekenoverleg, het overleg over cursussen verzorgd in opdracht van de Oost-Vlaamse Bestuursacademie, het overleg sociale kennis en vaardigheden, het overleg over open leercentra en de ontwikkeling van een informaticacursus.

Voor haar werking ontving OCB jaarlijks een subsidie van 2 750 000 BEF, die in 2000 werd opgetrokken tot 3 000 000 BEF. Het leeuwendeel in de uitgaven wordt gevormd door de personeelskosten, gevolgd door de kosten voor de provinciale projecten. De onderhandelingen rond het convenant zullen concreet moeten uitwijzen hoever de wederzijdse engagementen kunnen gaan. In 2001 wordt de subsidie alvast opgetrokken met 750 000 BEF voor werving en promotie bij de eigen doelgroep en voor verdere uitbreiding van de methodiekontwikkeling. De secretariaatskosten zijn beperkt aangezien de vzw Oost-Vlaamse Centra voor Basiseducatie bij de provinciale administratie is gehuisvest.

WELZIJN EN GEZONDHEID

Waar staan we voor ? Missie voor welzijn en gezondheid

Binnen het provinciebestuur staat het welzijns- en gezondheidsbeleid voor het stimuleren van gemeenschapszin en de welzijns- en gezondheidsbevordering van alle individuen in Oost-Vlaanderen en dit in het kader van een duurzame en vreedzame samenleving zonder uitsluiting. Daarbij hebben wij oog voor de eigen verantwoordelijkheid en de keuzevrijheid van elke persoon.

Onze basiswaarde is het vrijwaren van de maatschappelijke grondrechten, in het bijzonder gelijkwaardigheid, participatie, emancipatie en voldoende levenskwaliteit. Tevens appelleren we aan responsabilisering van individuen en groepen.

Verklaring van de belangrijkste termen in de missie

gemeenschapszin bevorderen : het bewustzijn van samenhang en verbondenheid met de gemeenschap aanwakken en van consequent daarnaar te handelen.

een **duurzame en vreedzame samenleving** is een maatschappij die beantwoordt aan de principes van duurzame ontwikkeling en waarin de verschillende bevolkingsgroepen harmonieus kunnen samenleven.

duurzame ontwikkeling is een ontwikkeling die tegemoet komt aan de noden van het heden zonder de behoeftenvoorziening van de komende generaties in gedrang te brengen. Duurzame ontwikkeling veronderstelt een beleid dat alle middelen aanwendt om politieke democratie, sociale rechtvaardigheid, economische efficiëntie en een gezond milieu wereldwijd te bevorderen. Daarbij wordt aandacht besteed aan participatie van de bevolking en rechtvaardige verdeling, de bevrediging van de basisbehoeften voor alle mensen nu en later en efficiëntie inzake het gebruik van grondstoffen en beperking van emissies.

vreedzaam samenleven van verschillende bevolkingsgroepen houdt waarden in als : aanvaarding van diversiteit en een stuk eigenheid, een positieve conflicthantering, een streven naar maatschappelijke integratie en emancipatie.

gelijkwaardigheid : gelijk in waardigheid en rechten van alle mensen ongeacht cultuur, herkomst, etniciteit, geaardheid...

participatie : deelneming van alle mensen aan alle onderdelen van het maatschappelijke leven, zoals onder meer arbeid, onderwijs, gezondheid, welzijn, cultuur.

emancipatie : toekenning van gelijke rechten aan iedereen en bevrijding van beperkingen hierop.

voldoende levenskwaliteit : garanderen van een goede levensstandaard, verzekeren van optimale zorg en bijstand.

responsabilisering : stimuleren van de eigen verantwoordelijkheid van individuen/gebruikers en groepen/organisaties; rechten genereren immers ook plichten.

Wat pakken we aan ? Kerntaken / basisopdrachten inzake welzijn en gezondheid

De missie in die materie vormt een concretisering van de kerntakenfunctie van het provinciebestuur.

Een duidelijke positionering in de algemene bestuurskundige Belgische/Vlaamse context moet het streefdoel zijn van een provinciale missie. De richting daarvoor is aangegeven in de brochure "Provincie Plus" van de VVP (2000). De notie "streekbestuur" staat daarin centraal, maar is niet allesbepalend. Daarnaast blijven op provinciaal niveau een aantal beleidskeuzes noodzakelijk.

Het specifieke provinciaal beleid moet complementair zijn aan dat van de andere overheidsniveaus. Het moet daarmee een eigen specifieke meerwaarde bieden. Een complementair beleid ontwikkelen betekent dat het provinciale beleid enerzijds eigen accenten legt en anderzijds niet in strijd is met en constructief aanvullend is aan het beleid van de andere overheden. De Provincie moet zelf haar volle beleidsverantwoordelijkheid opnemen voor haar kerntaken. Ze moet daarvoor ook de ruimte krijgen. Die kerntaken moeten worden erkend door de andere bestuursniveaus. De Provincie kan voor de realisatie van haar taken ook gerichte overeenkomsten aangaan met andere overheidsniveaus wanneer concrete samenwerking aangewezen is.

In de materies van welzijn en gezondheid ziet de initiatieflijn voor de andere overheidsniveaus er grosso modo

als volgt uit :

- het federale en het Vlaamse niveau leggen de basis voor het sociaal vangnet in onze samenleving; cruciaal daarin is ons sociaal zekerheidssysteem, maar het gaat ook om de regelgeving voor en de basisfinanciering van een veelheid aan private en publieke actoren ;
- het lokale niveau (gemeente en ocmw) is de draaischijf bij uitstek voor communicatie met de individuele burger, ook in de materies van welzijn en gezondheid, in de lijn van het concept van het "sociaal huis" ; dat bestuursniveau neemt zijn door hogere overheden specifiek toegewezen taken op en heeft bijzonder oog voor de lokale actoren.

De meerwaarde van ons provinciaal niveau op het gebied van welzijn en gezondheid wordt uitgedrukt in volgende kerntaken :

- het optimaliseren van de werking van particuliere en publieke actoren
- het daadwerkelijk opnemen van een schakelfunctie tussen de diverse overheden
- de versterking van en de samenwerking met de lokale besturen (ook inter- en bovengemeentelijk)
- een gebiedsgerichte aanpak op maat en in voortdurende wisselwerking met het provinciaal niveau
- het stimuleren van het intersectoraal en inclusief perspectief
- het gevoelig zijn voor en inspelen op hiaten in het sociaal vangnet
- het gevoelig zijn voor en inspelen op nieuwe noden in de samenleving
- het inspelen op innoverende tendensen in het welzijns- en gezondheidswerk
- gericht bijdragen tot internationale solidariteit

Op welke wijze doen we dat ? Methode en middelen

Methode

Het realiseren van onze kerntaken / basisopdrachten gebeurt

- volgens de regels van "behoorlijk bestuur" en van "openbaarheid van bestuur"
- vanuit het subsidiariteitsprincipe
- maatgericht, transparant, duidelijk, open en flexibel
- consequent en kwaliteitsvol (integrale kwaliteitszorg)
- via efficiënt functioneel overleg en systematische beleidsplanning en evaluatie
- vanuit een duidelijke profilering ten aanzien van het middenveld en de andere overheden
- door creativiteit, competentie, daadkracht en voldoende onderbouw (door screening, bevraging, contacten) te stimuleren
- door de gebruiker en zijn omgeving een plaats te geven bij de beleidsvoorbereiding en de beleidsuitvoering
- door een combinatie van (meer) intersectoraal denken en doelgroepbenadering

Instrumenten

De instrumenten die we daarvoor gebruiken zijn :

- coördinatie
- afstemming
- strategische planning
- inhoudelijke ondersteuning en overleg
- eigen initiatieven
- geformaliseerde samenwerkingsovereenkomsten met private en publieke partners (eventueel inbegrepen financiële overdrachten)
- aanvullende en conditionele subsidiëring van organisaties en voorzieningen
- tijdelijke ondersteuning van proefprojecten
- financiële tegemoetkomingen aan particulieren
- bundelen en op maat aanbieden van informatie
- logistieke ondersteuning

Interne organisatie en besluitvorming

De directie Welzijn en Gezondheid wil de uitdaging aangaan van integrale kwaliteitszorg. Dat proces is ingezet in 2000 maar moet verder gesystematiseerd worden. Dat kunnen we slechts ten volle realiseren indien de hele organisatie die uitdaging onderschrijft.

We blijven de *nauwe relatie met het werkveld* nastreven en werken tegelijkertijd aan *efficiënte adviesstructuren*.

Overleg in de wereld van welzijn en gezondheid wordt vaak met de mythe van onnuttigheid, oeverloosheid, inefficiëntie omhangen. De werkelijkheid is dat juist door gebrek aan overleg en door versnippering veel middelen en energie verloren gaan. De resultaten van welzijns- en gezondheidsoverleg moeten duidelijker gemaakt worden naar de samenleving.

Een tweede noodzakelijk aandachtspunt is de participatie van de gebruikers in overleg- en adviesstructuren. We zullen de structuren waarmee we werken toetsen aan dat principe en bij hersamenstelling van de provinciale adviesorganen zal de positie van de gebruikers verduidelijkt worden.

We gaan ook verder op de weg van jaarlijkse open fora zoals reeds het geval is in de sector van de drugpreventie en de verslavingszorg en in die voor personen met een handicap, en zoals voorzien in de sector van de thuiszorg.

Binnen de administratie streven we een efficiënte overlegstructuur na.

We zijn er ons bewust van dat een aantal onderstromen het hele beleid moeten doordeesemen en dat dus intern overleg meer dan noodzakelijk is (het referentiekader van duurzame ontwikkeling; minder uitsluiting; gelijkwaardigheid; kinderrechteneffect; gendereffect; vrijwilligerswerk; databeheer etc.).

Om het intersectoraal en inclusief perspectief ook in de eigen organisatie te kunnen realiseren, creëren we binnen de directie enkele bijzondere doorsnede-cellen vanuit invalshoeken die vragen om een coherent beleid. Het zijn denk- en afstemmingscellen. Ze worden gevormd rond een op het directieoverleg aangesteld aanspreekpunt. Ze kunnen tijdelijk zijn, naargelang van de noodzaak. Ze bestaan uit een vertegenwoordiging van de betrokken beleidssegmenten en komen frequent bijeen op basis van een agenda die collegiaal tot stand komt. Alle relevante dossiers die binnenkomen of intern worden gevormd, worden op die cel getoetst. Die toetsing maakt bij de besluitvorming, via verslaggeving, integraal deel uit van het adviesluik van de administratie. Het dossiervoorloop volgt verder de weg van de dienst die voor een terrein bevoegd is (criterium : kredietbeheer). Bij onduidelijkheid of discussie beslist de directie in overleg met de diensthoofden via welke dienst het dossier loopt.

Op korte termijn te realiseren doorsnede-cellen : thuiszorg; integrale jeugdhulpverlening; toegankelijkheid (inclusief mobiliteit); sociale tewerkstelling.

We versterken de relatie tussen de politieke besluitnemers en de administratie

We plannen gericht overleg rond de uitvoering van het provinciaal beleid, in het bijzonder met de provinciale vertegenwoordigers in huisvestings- en kredietmaatschappijen. De (al bestaande of nog te plannen) fora met brede vertegenwoordiging uit het werkveld (drugs, thuiszorg, jeugd, noord-zuidsector) kunnen de gelegenheid bieden voor direct overleg tussen werkveld en politieke verantwoordelijken.

Waarop willen we scoren ? Onze strategie

Tendensen waarmee we rekening houden

- de behoefte aan kwaliteit van hulp- en zorgverlening groeit
- er is meer vraag naar schaalvergroting, ontschotting, ontzuiling en differentiëring
- het instellingsgericht denken maakt plaats voor zorg op maat en éénloket-systemen
- de vraaggerichte optimalisatie van de bestaande structuren wordt belangrijker dan het creëren van nieuw aanbod
- de toegankelijkheid van voorzieningen is een probleem voor bepaalde groepen
- de zorgbehoevende wil aangesproken worden op zijn mogelijkheden en wil participeren in het zorggebeuren
- de burger wordt kritischer en verlangt doorzichtigheid van dienstverlening
- door de individualisering in de samenleving is er minder aandacht voor gemeenschapszin en internationale solidariteit
- er is vraag naar bezinning over de kwaliteit van het leven, intergenerationele vraagstukken, de combinatie arbeid en gezin, betaald en onbetaald werk, tijdbesteding, welbevinden, ziekte en doodgaan
- men vraagt meer communicatie, gerichte informatie en snellere en beter op elkaar afgestemde informatie-wegen
- er is meer vraag naar planning, flexibilisering, afstemming, samenwerking en deskundigheidsbevordering
- het belang van gedecentraliseerde internationale samenwerkingsverbanden neemt toe

Wegen naar operationalisering

Het welzijn van de mensen in Oost-Vlaanderen heeft met zeer veel te maken : met naar school gaan, met werken, met vrije tijd en met sport, met het leefmilieu, enzomeer. De provincie vervult haar rol op elk van die domeinen.

Wanneer wij spreken van een specifiek "welzijns- en gezondheidsbeleid" in onze provincie dan richt zich dat momenteel tot een aantal herkenbare doelgroepen zoals de jeugd, gezinnen, ouderen, personen met een handicap, etnisch-culturele minderheden en omvat dat een aantal werkterreinen en werksoorten zoals het voorkomen en het bestrijden van armoede, het algemeen welzijnswerk, huisvesting, gelijke kansen voor vrouwen en mannen, het voorkomen van ziekte en het bevorderen van gezondheid, fysiek en seksueel geweld, drugs, en allerlei vormen van zorg (zoals thuiszorg, palliatieve zorg, geestelijke gezondheidszorg, verslavingszorg).

We kijken ook over de eigen provinciegrenzen. We zijn verbonden met de mensen van aangrenzende provincies binnen de Euregio Scheldemond. We willen ook teken geven van een internationale solidariteit met mensen in Oost-Europa en in wat we nu 'het Zuiden' noemen.

We willen op die verschillende terreinen actief zijn en daarbij vertrekken van de uitgangspunten en de kerntaken die we hoger hebben beschreven. De doelen en waarden die in onze missie staan omschreven, vormen de kern van onze aspiraties. Zij moeten dan ook op zoveel mogelijk domeinen worden geconcretiseerd. De kerntaken zullen eerder op meer specifieke terreinen, die zich daar speciaal toe lenen, worden geoperationaaliseerd.

Voor een aantal domeinen lopen reeds goedgekeurde specifieke beleidsverklaringen. Dat is het geval voor de "Ondersteuning van regionaal overleg en samenwerking in de welzijnssector in Oost-Vlaanderen. Beleidsplan 2000-2002" (goedgekeurd door de Provincieraad op 14 juni 2000) en het "Provinciaal Jeugdwerkbeleidsplan Oost-Vlaanderen 1998-2001" (goedgekeurd door de Provincieraad op 7 oktober 1998). Ook inzake het beleid rond etnisch-culturele minderheden heeft de Provincieraad de provinciale positionering bepaald (besluit van 21 april 1999). Op het getouw staat een driejarenbeleidsplan thuiszorg. We beschikken daarnaast over een resem ondersteuningsregelingen waaraan in een aantal gevallen ook langere termijnvisies gekoppeld zijn (zoals voor de Noord-Zuidsamenwerking). Die plannen en regelingen zullen getoetst worden aan de krachtlijnen van de voorliggende beleidsverklaring.

We realiseren onze missie

Naar een meer duurzame en vreedzame samenleving

- We passen de basisprincipes van duurzame ontwikkeling toe
 - het eigen handelen wordt in bredere maatschappelijke context geplaatst en getoetst aan de basisprincipes van duurzame ontwikkeling (milieu, sociaal, internationaal en participatief)
 - in de verschillende advies- en overlegorganen wordt de implementatie van duurzame ontwikkeling op de agenda geplaatst en wordt er een stappenplan / strategie uitgewerkt voor de bevordering van duurzame ontwikkeling op het werkveld
 - particuliere organisaties worden aangemoedigd bij het opzetten van kwaliteitszorgsystemen die zowel de milieu-, de sociale als de internationale dimensie van duurzame ontwikkeling bewaken
 - binnen bestaande reglementen worden extra stimulansen voorzien om organisaties tot meer duurzaamheid aan te sporen
 - in samenwerking met lokale besturen wordt gewerkt aan financiële stimulansen om particulieren aan te zetten tot meer duurzaam huishouden
 - sensibilisering van de bevolking wordt georganiseerd in samenwerking met het Wereldcentrum voor Internationale Opvoeding
- Men is het eens om bij het streven naar een meer duurzame en vreedzame samenleving ook op te nemen dat om die reden de provincie ook haar medewerking verleent aan het project Vinkt mei 1940 'Waartoe de mens in staat is'.

Minder uitsluiting, meer participatie, grotere toegankelijkheid

We vullen hiermee een gelijke kansenbeleid in in de ruime betekenis.

- Via participatiebevordering
 - we ondersteunen organisaties die de participatie van kwetsbare groepen bevorderen, onder meer naar (zo nodig aangepaste) tewerkstelling, cultuur, onderwijs, vrije tijd
 - we nemen daadwerkelijk de coördinatie op inzake onthaal van immigranten, met het oog op reële participatie in de samenleving, door de activering van het provinciaal platform van publieke en private

- actoren en zetten de gerichte financiële injecties verder
- we bouwen de steun uit voor zelforganisatie en zelfzorg, zolang dat voor de participatie van die groep noodzakelijk is
- we bevorderen de inspraak van jongeren, senioren, armen, personen met een handicap, bewoners, etc., via duidelijke afspraken met hun eigen organisaties, in de beleidsopbouw
- werken aan welzijn en gezondheid gebeurt niet alleen door professionelen; we bevorderen het vrijwilligerswerk door de verdere uitbouw van het provinciaal steunpunt, in complementariteit met andere actoren op hoger en lager territoriaal niveau
- Via betere doorstroming van informatie
 - de bereikbaarheid van dienstverleners moet verhogen; centrale dispatchingsystemen en éénloketsystemen moeten ontwikkeld worden
 - Informatie over de dienstverlening moet op maat gesneden worden van de bestemming
 - we bevorderen de toegang tot en toegankelijkheid via de nieuwe media; technologie is geen doel op zich, zij is een instrument; de nieuwe media kunnen de toegankelijkheid van het sociale netwerk en de welzijns- en gezondheidsplanning bevorderen; de nieuwe media moeten zelf toegankelijk zijn; vandaar ondersteunen of nemen we desgevallend zelf opleidingsinitiatieven voor jongeren, senioren, welzijns- en gezondheidswerkers; we bouwen in die context zelf het "dataproyect welzijn en gezondheid" verder uit, via de voortdurende verfijning en uitbreiding van de elektronische sociale kaart en nieuwe data-modules; *het databeheer moet in de nieuwe legislatuur het statuut van project overstijgen en regulier ingebouwd worden in de werking van de directie; de projectfunctie moet daarom omgezet worden in een statutaire functie, niveau bestuurssecretaris welzijn-databeheerder;*
 - het informatieproject HINT voor personen met een handicap heeft in zijn experimentele fase zijn zin bewezen; het moet verdergezet worden, maar met een aangepaste organisatiestructuur, d.w.z. : versterking van het centrale informatiepunt, de verruiming van het bereik via steun aan laagdrempelige toegangen, en de linking aan het databeheer in de provinciale administratie;
 - we evalueren grondig de functie van "interculturele bemiddeling" zowel in de eigen organisatie als in het werkveld met het oog op het verlagen van de sociaal-culturele drempels op het terrein van preventie, hulpverlening en zorgverstrekking;
 - we stimuleren de inzet van ervaringsdeskundigen in de dienstverlening
 - we zetten onze eigen nieuwsbrieven (jeugd, drugs) en informatieve publikaties (Anderzijds) verder en bouwen nieuwe uit (ivm wonen bijvoorbeeld), met oog voor digitale toepassingen
- Via bevordering van de toegankelijkheid
 - we stimuleren de fysieke toegankelijkheid van het openbaar domein
 - we evalueren de ondertiteling van de nieuwsuitzendingen van de regionale televisiezender AVS voor doven en gehoorgestoorden en in positief geval ondersteunen we dat verder, indien technisch mogelijk ook voor de tweede regionale zender
 - we maken allochtone ouderen en ouderenvoorzieningen wederzijds vertrouwd
 - we bewaken de toegang van migranten, asielzoekers en vluchtelingen tot de gezondheidszorg (zowel van belang voor de zorgvragers als voor de zorgverstrekkers); onze rol hierin ligt op het vlak van bijstand bij de praktische organisatie en de (interculturele) communicatie.
 - met de Vlaamse Gemeenschap en de andere Vlaamse provincies onderhandelen we verder over de oprichting,c.q. ondersteuning van toegankelijkheidsbureaus

We realiseren onze kerntaken / basisopdrachten

We optimaliseren de werking van particuliere en publieke actoren

Optimalisering staat voor verhoging van efficiëntie en effectiviteit.

Oog hebben voor een gebiedsgerichte aanpak op maat, de ondersteuning van de lokale bestuurscapaciteit, het stimuleren van het intersectoraal en inclusief perspectief, etc. dragen bij tot die optimalisering. We gaan er concreter op in onder de specifieke rubrieken.

Hier benadrukken we :

- Onze opdracht inzake coördinatie en afstemming binnen de provincie.
In het beleidsplan 2000-2002 voor de ondersteuning van het regionaal welzijnsoverleg is een inventaris opgenomen van wat momenteel in onze provincie aan coördinatie- en overlegorganen op het terrein van welzijn en gezondheid actief is en welke relatie wij daarmee hebben als bestuur. In die structuren is de

jongste jaren sterk geïnvesteerd.

Het komt er nu op aan die organen maximaal te benutten als relatieforum tussen ons bestuur en de betrokken sector, hun eigen interne efficiëntie te helpen bewaken en waar mogelijk de dwarsverbindingen, eventueel samensmeltingen te realiseren.

Inspanningen tot afstemming leiden niet altijd tot nieuwe vaste structuren, maar uiten zich ook in ad hoc overleggen; dat gebeurt onder meer in het kader van de coördinatieopdracht inzake fysiek en seksueel geweld.

- Inzake overlegstructuren zien we nog onvoldoende uitgewerkte of nieuwe uitdagingen in :
 - * de creatie van een permanent overlegforum rond de opvang en de participatie van etnisch-culturele minderheden; partners daarin zijn de lokale besturen, vertegenwoordigers van de particuliere sector (in casu vooral het particulier provinciaal integratiecentrum – het PICO – en het particulier lokaal integratiecentrum van Gent - het ING), en vertegenwoordigers van de zelforganisaties
 - * de platformvorming op provinciaal niveau rond buurtwerken en laagdrempelige opvanginitiatieven, te relateren aan het platform algemeen welzijnswerk, het regionaal instituut voor de samenlevingsopbouw, het ocmw-overleg
- De juiste afstemming van vraag en aanbod
 - * crisisopvang, nacht- en weekendopvang
 - * centrale dispatchingsystemen, zoals via de centrale wachtlijst voor personen met een handicap
 - * casemanagement ; ontslagmanagement
- Het brengen van de juiste informatie bij de juiste persoon
Een efficiënt communicatiebeleid binnen de wereld van welzijn en gezondheid staat hoog op de agenda. Voorzieningen moeten niet alleen bestaan, mensen moeten ook weten dat ze bestaan, op het juiste moment.
De verdere ontwikkeling van de mogelijkheden van de nieuwe media moet daarbij helpen (zie overigens specifiek onder andere rubrieken onze inspanningen binnen het dataproject welzijn en gezondheid).
- Aanvullende ondersteuning, logistiek (voorbeeld : aanbod kampeercentrum, uitleendienst; infrastructuur) of financieel (structurele ondersteuningsregelen, binnen de basisopdrachten van het bestuur)
- De bevordering van kwaliteit in dienstverlening en management
Kwaliteitszorg is een actueel item geworden in het werkveld van welzijn en gezondheid.
 - managementversterking : toetsing van het werkveld naar (allicht te differentiëren) behoeften terzake als followup van het rapport "Managementontwikkeling in de social profit" van EROV, juli 2000
 - vormings- en bijscholingsinitiatieven wanneer onvoldoende initiatieven voorhanden zijn (voorbeeld : vorming van lokale jeugd-, huisvestings-, seniorenconsulenten; aanwending van de nieuwe media in het welzijnswerk; vormingscentra voor het jeugdwerk, etc.)

We nemen daadwerkelijk een schakelfunctie op tussen de diverse overheden

Schakelen is de intenties van hogere overheden helpen vertalen op het terrein, werken op maat, de gepaste snelheid helpen zoeken. Dat kan via versterking van de lokale bestuurscapaciteit, ook inter- en bovengemeentelijk, via de gebiedswerking, etc.

Schakelen betekent ook de lokale/regionale noden aanreiken om gepaste beleidsmaatregelen van hogere overheden uit te lokken.

We willen concreet werken aan meer afstemming met hogere overheidsniveaus en we doen dat vanuit een offensievere instelling dan tot op heden.

- Met de Vlaamse overheid gaan we het gesprek aan over :
 - de organisatie van crisisopvang, nacht- en weekendopvang
 - de basisfinanciering van de diensten voor gezinszorg; die financiering is door Vlaanderen recent versterkt en moet verder versterkt worden, zodat de provinciale middelen meer kunnen ingezet worden voor de optimalisering van de werking binnen de provincie;
 - de financiering van de investeringsuitgaven van de gehandicaptenvoorzieningen; de impliciet erkende tussenkomsten van de provincie moeten een gerichter beleidsinstrument worden
 - de financiering van investeringsuitgaven voor ouderenvoorzieningen, de centra geestelijke gezondheidszorg, het algemeen welzijnswerk
 - de afstemming inzake thuis(ver)zorg(ing)
 - de afstemming inzake zelfzorg
 - meldpunten voor ouderenmisbehandeling
 - het basisdecreet mobiliteit, zeker voor specifieke groepen

- de verdere uitbouw van de transmurale zorg, niet-categoriaal
- het zorgcircuit NAH
- de verdere gezamenlijke uitbouw van de nieuwe overlegstructuur die recent tot stand gekomen is voor personen met een handicap
- de afronding van de afspraken voor de ondersteuning van het jeugdwerk (op basis van complementariteit)
- de intensifiëring van de samenwerking inzake regionaal overleg in welzijn en gezondheid, vanuit het perspectief van een nauwere aaneensluiting van de diverse structuren die de jongste jaren tot stand gekomen zijn, zoals het regionaal welzijnsoverleg, de LOGO's, de Sit's, de palliatieve netwerken; dat gaat in tegen de fragmenteringstendens in het Vlaamse beleid van de jongste jaren
- de heropneming van de dialoog over de ondersteuning van de gezondheidsbevordering, inclusief de secundaire preventie (weliswaar ruimer dan de vroegere samenwerking rond de baarmoederhalskankerscreening); dat geldt ook meer specifiek voor de drugpreventie, een terrein waarop juist op provinciaal niveau een meerwaarde gerealiseerd wordt door de linking aan de verslavingszorg
- de ondersteuning van het vrijwilligerswerk, met bijzondere aandacht voor een efficiënte terugvalbasis op Vlaams niveau voor de provinciale steunpunten
- de plaats van de provinciale initiatieven inzake wonen in relatie tot de Vlaamse Wooncode
- de samenwerking op het stuk van dataverzameling en –spreiding, zowel voor organisatie-gegevens als voor sociale indicatoren; ook in het kader van de versterking van de effectiviteit van de lokale welzijns- en gezondheidsplanning
- een evaluatie van de samenwerking inzake de ondersteuningsteams voor allochtonen in de bijzondere jeugdzorg; dat moet gebonden worden aan een evaluatie van de functie 'interculturele bemiddeling' in welzijn en gezondheid
- Met de federale overheid zoeken we naar een oplossing voor en contacten rond :
 - een efficiëntere inpassing van het project 'Kleur Bekennen' in het geheel van de organisatie van de internationale opvoeding en in ons provinciaal beleid terzake; dat wordt allicht vrij snel ook een gespreksmaterie met de Vlaamse Gemeenschap
 - een langere termijn afspraak in verband met de samenwerking rond de bevordering van gelijke kansen (ook op het lokaal niveau) en de coördinatie inzake fysiek en seksueel geweld
 - de financiering van de psychiatrische thuiszorg
 - de financiering van het informatienetwerk tussen ziekenhuizen en tussen ziekenhuizen en de huisartsen
 - de indicaties dat afstemming mogelijk wordt op het terrein van de verslavingszorg en de eerstelijnsgezondheidszorg.

We versterken en werken nauwer samen met de lokale besturen

Het partnerschap met de lokale besturen maken we waar binnen de opdracht tot optimalisering en binnen de draaischijffunctie die we hoger hebben omschreven, maar gezien het belang van onze relatie met de lokale besturen gaan we daar afzonderlijk dieper op in.

- We doen een inhoudelijk aanbod
 - we organiseren ocmw-overleg op regionale basis waar dat nog niet gebeurt en ondersteunen waar het wel al gebeurt (vooral voor uitwisseling van deskundigheid en de schakelfunctie met andere overheden)
 - we stellen gestructureerde informatie ter beschikking om de planningscapaciteit te versterken; we werken aan algemene ondersteuning inzake screening, streekonderzoek en behoeftenanalyse; centraal daarin staat de verdere uitbouw van het provinciaal dataproject welzijn en gezondheid; op de achtergrond zien we de vragen in verband met de toekomst van het Vlaamse beleid inzake het Sociaal Impulsfonds; belangrijke evoluties van de jongste jaren zoals de samenwerking tussen verschillende actoren op het lokale terrein (inzonderheid al gemeenten en ocmw's) en het besef van de nood aan beleidsplanning inzake welzijn en gezondheid moeten verder gestimuleerd worden;
 - we inspireren de vormgeving van een lokaal thuiszorgbeleid, drugbeleid, woonbeleid (met instrumenten als het gemeentelijk woondossier en het draaiboek plaatselijk woonbeleid), jeugdbeleid, seniorenbeleid, geïntegreerd minderhedenbeleid, gelijke kansenbeleid
 - we zetten de lopende opleidingsformules verder en bouwen nieuwe uit voor lokale ambtenaren, op modulaire basis, in samenwerking van de Oost-Vlaamse bestuursacademie of andere partners (huisvestingsconsulenten, jeugd- en seniorenconsulenten, internetgebruik voor jeugd- en welzijnswerkers)
 - meer bepaald besteden we bijzondere aandacht aan de ondersteuning van landelijke en kleine gemeenten in hun welzijnsmissie omdat de meeste van deze gemeenten over een zeer kleine omkadering

beschikken op het vlak van ocmw en daardoor soms minder geroutineerd zijn om gespecialiseerde problematieken aan te pakken. De Provincie kan hierbij een goede service leveren.

- We zoeken samenwerking / we maken afspraken rond
 - de verstrekking van individuele premies
 - de aanpak van CO-vergiftiging (sensibilisering; premies)
 - de versteviging van het draagvlak voor duurzame ontwikkeling
 - het aangaan van internationale partnerrelaties
 - de organisatie van lokale steunpunten vrijwilligerswerk
 - een lokaal steunpunt mantelzorg
 - het aanbod van intergemeentelijke jeugdconsulenten
 - de juridische dienstverlening inzake vreemdelingenrecht
 - de aanleg en organisatie van terreinen voor woonwagengedragers (doortrekkers, residentieel)
 - de rol van de lokale besturen als communicatiedraaischijf naar de bevolking, ook voor ondersteuningsregelingen in welzijn en gezondheid
- We ondersteunen
 - we bouwen, na kritische evaluatie met de gebruikers waaronder vooral de ocmw's, de tolk- en vertaal-service bij onthaal van asielzoekers/vluchtelingen verder uit; dat gebeurt in complementariteit met andere actoren (Vlaamse Gemeenschap, stad Gent) om ook het *instant*-tolken mogelijk te maken
 - we zetten de steun verder aan een aantal woonbemiddelingsdiensten voor herhuisvesting van permanente campingbewoners, zolang nodig en uiterlijk tot afloop van het uitdoofscenario

We hebben in het bijzonder oog voor de opportuniteiten inzake **intergemeentelijke samenwerking of de gezamenlijke aanpak op bovengemeentelijk niveau**.

° De ervaring met de SIF-regeling heeft geleerd dat samenwerking tussen lokale besturen niet zo evident is. Er zijn blijkbaar nogal wat remmen en hinderpalen, ook qua juridische vormgeving.

° Op het terrein van de intergemeentelijke samenwerking zien we verdere provinciale injecties mogelijk in zake de formule van de gedeelde jeugdconsulent (à rato van twee projecten tegelijkertijd).

° Sommige initiatieven kunnen best door verschillende lokale besturen samen op bovengemeentelijk niveau aangepakt worden. We zien daarvoor verdere provinciale injecties mogelijk op het terrein van de drugpreventie, het wonen (informatievoorziening; crisisopvang), sociale mobiliteit, jeugdbeleid, meld/steunpunten ouderenmisbehandeling, geestelijke gezondheidszorg en thuiszorg.

Wanneer het aangewezen is om bij die initiatieven ook particuliere actoren te betrekken, is het regionaal welzijnsoverleg het aangewezen forum om dat op te pakken. Het zal een bijzondere uitdaging vormen om de samenwerking tussen lokale besturen en particuliere actoren vorm te helpen geven.

We realiseren een gebiedsgerichte aanpak op maat, in voortdurende wisselwerking met het provinciaal niveau

- **We willen een coherente streekreflex ontwikkelen**

- we versterken het regionaal welzijns- en gezondheidsoverleg verder (Regionaal Welzijns Overleg, LOGO's, palliatieve zorg, thuiszorg, het regionaal overleg van jeugddiensten en jeugdleden) en we doen dat duidelijk vanuit een integraal perspectief, dwz we willen de verschillende regionale structuren naar mekaar toe doen groeien; we bouwen daarvoor een concept van regiohuis uit;
- we gaan de uitdaging aan om de doorstroming te realiseren tussen de regionale structuren en het sectoraal en intersectoraal provinciaal beleid

- **We willen een afstemming van beleid en dienstverlening realiseren op regionaal niveau.**

Die beweging tekent zich momenteel reeds af op volgende terreinen : bemiddeling inzake vrijwilligerswerk, geweld, integrale jeugdhulpverlening, laagdrempelige opvang van druggebruikers.

In de toekomst zien we dat gebeuren rond thuiszorg en daarmee samenhangende ouderenzorg; een regionale strategie voor educatie, bijscholing, deskundigheidsbevordering; een streekgericht woonbeleid via regionale woonmarkten, structuurplanning.

Mogelijke methodes zijn : centrale dispatching; éénloketsystemen.

- **Het provinciaal dataproject welzijn en gezondheid** moet tegelijk onmiddellijk bruikbare instrumenten leveren voor die regionale afstemming en planning en (onder meer) via dat niveau opgebouwd worden en actueel blijven

- **De inzet van gebiedswerkers voor welzijn en gezondheid** moet de binding tussen de regionale dynamiek en het provinciaal beleid versterken.

Naast de ondersteuning van de regionale dynamiek en respect voor een grote mate van autonomie daarvan, is het absoluut noodzakelijk om ook het provinciaal beleid op regionaal niveau te vertalen. In het

voorzicht staan onder meer ocmw-overleg, versterking van het proces van de integrale jeugdhulpverlening, regionaal woonoverleg, e.a. Het gaat hier om bewegingen die enerzijds regionaal gebonden zijn en anderzijds overdraagbaar tussen diverse regio's.

We stimuleren het intersectoraal en inclusief perspectief

Elke organisatie heeft de neiging, vanuit een eerbaar oogmerk van efficiëntie en overzichtelijkheid, om haar werking te richten naar omschrijfbaar doelgroepen en/of segmenten. De jongste tijd brengt het inzicht van de noodzaak van een integraal perspectief ook in de organisatie van het welzijns- en gezondheidswerk de idee van ontschotting (terug) op de voorgrond.

Aandacht groeit voor niet-categoriale zorgfacetten. Begrippen als zorgcontinuum, zorg op maat, zorgplanning, zorgafstemming vinden ingang en vragen naar nieuwe concrete organisatievormen. Hulpverleners en zorgverstrekkers overstijgen hun eigen setting. Er wordt gekozen voor invalshoeken die een doelgroepbenadering doorsnijden, zoals toegankelijkheid, mobiliteit, uitsluiting, wonen, werken.

Samenwerking ontstaat tussen welzijnswerk, politie en justitie, uiteraard rekening houdend met de respectieve deontologieën; tussen welzijn en cultuur, onderwijs, economie; tussen druggebruik en geweld. Zelfs een mondiaal perspectief dringt door via het referentiekader van duurzame ontwikkeling.

Wij willen concreet werken aan volgende uitdagingen :

- ° in het jeugd welzijnswerk schragen we de realisatie van integrale jeugdhulpverlening;
- ° in de materie van de thuiszorg houden we de bevordering van het zorgcontinuum voor ogen en dit niet-categoriaal, en de afstemming met de belendende percelen als wonen en dagbesteding;
- ° we onderschrijven het belang van cultuur, onderwijs, tewerkstelling als hefboomen om uit de armoede te geraken;
- ° we leggen de relatie tussen geestelijke gezondheidszorg en andere sectoren onder de vorm van zorgcircuits of zorgnetwerken, bijvoorbeeld met de gehandicaptenzorg, de jeugdzorg,...;
- ° we promoten initiatieven voor aangepast, levenslang en duurzaam wonen;
- ° internationale solidariteit moet de zorg zijn van het hele welzijns- en gezondheidsbeleid, en van een heel bestuur;
- ° we zien ook binnen de eigen organisatie de bevordering van welzijn en gezondheid, via het verder zetten van het brugproject, een eigen tewerkstellingsbeleid voor risicogroepen, de bevordering van een harmonieuze combinatie van gezin en werk.

We zijn gevoelig voor en spelen in op hiaten in het sociaal vangnet

- Gezinsondersteuning
 - rechtstreeks
 - * naast de verdere ondersteuning van de gezinszorg en de thuiszorg, ook voor specifieke en bijzondere doelgroepen en van de gezinsvriendelijkheid in onze reglementen voor particulieren (op basis van de draagkracht van gezinnen), hebben we als nieuw item ook oog voor opvoedingsondersteuning
 - onrechtstreeks
 - * via geheel van jeugdbeleid, senioren, genderbeleid, kansenbeleid
 - * meer aandacht voor combinatie arbeid-gezin
- Gericht op personen
 - de nood aan individuele integratie-instrumenten
 - mentaal gehandicapten met gedrags- en psychische problemen
 - de integratie van licht mentaal gehandicapte kleuters in het onderwijs
- We besteden bijzondere aandacht aan de problematiek van armoede op het platteland (cfr. de resultaten van de studies die zowel in het 5b-gebied Meetjesland als in de Westhoek plaats hadden in de voorbije jaren). Dit is een onderschat probleem, o.m. omdat vele kleine landelijke gemeenten over onvoldoende draagkracht beschikken, zowel financieel als qua knowhow, om deze zaken goed aan te pakken.

We zijn gevoelig voor en spelen in op nieuwe noden

- Toegang van asielzoekers en vluchtelingen tot de gezondheidszorg
 - noden van de zorgverstrekkers en de zorgvragers
- Coördinatie in het onthaalbeleid
- Steun bij het opvangbeleid
 - De tolk- en vertaalservice
- Oudere allochtonen

- Oudere gehandicapten
- Optimalisatie van de zorg
 - versterking van mantelzorg en zelfzorg
 - psychisch geweld
 - spoed- en crisisopvang
 - preventief werk naar risicogroepen
 - de groep met niet aangeboren hersenletsels (NAH)
- Kinderen en jongeren
 - de promotie van de jeugdcultuur (Rockconcours; De Kunstbende)
 - de nood aan vormingsruimten : behoud van de Witte Villa en uitbouw van een groter jeugdvormingscentrum
- Noden beter detecteren door
 - duidelijke taak van de regionale ankerpunten
 - deskundigheidsverdieping
 - actiegericht onderzoek
- Toegankelijkheid van de nieuwe media

We spelen in op innoverende tendensen in het welzijns- en gezondheidswerk

- Volgende thema's verdienen aandacht
 - het structureren van de inspraak van gebruiker en mantelzorger
 - integrale zorg en hulpverlening
 - zorg op maat
 - inspelen op nieuwe communicatietechnologie
 - zorgbemiddeling, afstemming, planning
 - zorgcircuit, naadloze zorg
 - vernieuwende woon- en werkvormen
 - levenslang en duurzaam wonen
 - gezondheidsopbouw als methodiek
 - één-loketsysteem
 - sociaal huis
 - gedecentraliseerde Noord-Zuid-samenwerking

Wij geven teken van en bevorderen internationale solidariteit

- In Oost-Europa en vooral in het Zuiden

We blijven die regio's, vooral het Zuiden, uitdrukkelijk in ons beleidsvizier houden als teken van tegelijk de mondiale gebrokenheid en verbondenheid.

 - we streven een duidelijkere plaats na van de bestuurlijke en de niet-gouvernementele partners in het geheel van de samenwerkingsverbanden die we ontwikkelen in de regio's waarmee we bevoorrechte relaties aangaan
 - we versterken de relatie met bestuurlijke partners in die regio's
 - we doen onze inbreng in eerste instantie aansluiten bij de deskundigheid die we opbouwen vanuit de eigen kerntaken / basisopdrachten
- We versterken het draagvlak voor de internationale solidariteit in onze provincie.
 - lokale besturen die dat wensen, moeten de kans krijgen om te participeren aan onze samenwerkingsverbanden
 - we moeten voor de Oost-Vlamingen veel duidelijker maken wat wij over de landsgrenzen heen aan het doen zijn; we moeten zowel de regio's en de partners waarmee we samenwerken als onze inspanningen zelf meer zichtbaar, meer herkenbaar maken
 - bevestiging van het Wereldcentrum voor Internationale Opvoeding als draaischijf voor de spreiding van internationale opvoeding en interculturele vorming in de provincie; de mogelijkheid van een gezamenlijk huisvestingsproject met andere niet-gouvernementele partners wordt prioritair onderzocht

Aanvullende specifieke sectorale uitwerking

*** Personen met een handicap**

1. identiteit

- We ondersteunen (financieel) wat het welzijn van personen met een handicap kan bevorderen. We richten ons daarvoor weinig of niet tot de individuele gebruiker maar wel tot organisaties (op dit moment enkel

tot voorzieningen) die het welzijn van de personen met een handicap bevorderen.

- We bevorderen samenwerking binnen de sector en zetten hiervoor samen met het werkveld de nodige structuren op.
- We ontwikkelen instrumenten (o.a. cijfermateriaal) die een meerwaarde kunnen bieden aan het overleg.
- We onderhouden contacten met de andere Vlaamse provincies en de Vlaamse overheid. Op die manier willen we meewerken aan een positief en creatief beleid in Vlaanderen voor de doelgroep personen met een handicap.

Het welzijn van personen met een handicap kan "afgemeten" worden aan de mate waarin de waarden, die onze inspiratie zijn, beter ingevuld zijn. Dat is het beoogde effect op termijn.

2. inspiratie

De waarden die dat welzijn kunnen bevorderen inspireren ons.

Die waarden zijn o.a. : gelijkwaardigheid, inclusie, integratie, participatie, emancipatie, toegankelijkheid, mobiliteit.

3. toekomst

feitelijke tendenzen

Een belangrijke trend die zich reeds een tijd laat gevoelen (op wereldschaal, in Europa, in Vlaanderen) is de invoering van de zorg-op-maat-gedachte. Op Vlaams niveau is de invoering van het persoonsgebonden budget heel nieuw : meer concreet het Persoonlijk Assistentiebudget (PAB) wordt in 2001 ingevoerd. Niet alleen zullen de personen die zelf hun assistentie organiseren, ook zelf hun zorg kunnen bepalen; ook zij die kiezen voor de georganiseerde zorg, bepalen meer en meer hoe die zorg eruit ziet.

Dat zal op termijn ongetwijfeld invloed hebben op het Oost-Vlaams beleid. De "gebruiker", d.i. de persoon met een handicap en zijn directe omgeving, staat centraal in deze "zorg op maat" gedachte.

Er zal moeten over gewaakt worden dat het kind niet met het badwater wordt weggegooid, m.a.w. dat de knowhow, de ervaring en deskundigheid die de voorzieningen gedurende tientallen jaren hebben opgebouwd, niet teloorgaat door de onbedachtzaamheid van de "gebruiker", die van de Vlaamse overheid de kans krijgt nu plots zijn eigen zorg en therapie te mogen kiezen. Talrijke Oost-Vlaamse voorzieningen hebben grote vrees dat dit zal gebeuren en zien de toekomst sceptisch tegemoet.

Een tweede grote nieuwigheid zijn de taken die de provincie zal uitvoeren in het kader van het samenwerkingsverband met het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap. Een nieuwe provinciale structuur moet de zorgregistratie, zorgbemiddeling, zorgafstemming en zorgplanning helpen in goede banen leiden.

Wat we willen voor de toekomst

- behoud van de bestaande reglementering en substantiële financiële ondersteuning. Die moet kunnen aangepast en/of uitgebreid worden waar nodig.
- inspelen en anticiperen op de nieuwste tendensen binnen de sector. Bijvoorbeeld een provinciaal overleg rond personen met NAH (Niet Aangeboren Hersenletsel) moet tot stand komen, samen met de ankerpunten van het regionaal welzijnsoverleg en de sector zorg.
- het samenwerkingsverband met het Vlaams Fonds op een deskundige wijze helpen onderbouwen en structureren. Het doel hiervan niet uit het oog verliezen : de uitbouw van een zorg-, begeleiding- en dienstverleningsstructuur voor personen met een handicap in onze provincie, die streeft naar een bevredigend antwoord voor alle zorgvragers en hun omgeving. De nieuwe provinciale stuurgroep wordt eerstdaags geïnstalleerd. Van hieruit zullen andere cellen operationeel worden : centrale wachtlijst meerderjarigen, centrale wachtlijst minderjarigen, programmatie e.a. Contacten met gebruikers en gebruikersverenigingen worden hierbij voor het eerst geformaliseerd.
- een degelijke ambtelijke ondersteuning bieden aan de regionale ankerpunten
- contacten met de personen met een handicap en hun directe omgeving zijn onontbeerlijk
- banden met lokale besturen versterken (o.a. rond toegankelijkheid...)
- uitbouw van een informatienetwerk (databanken van HINT en andere particuliere organisaties, de Centrale Wachtlijst, de jaarlijkse inventaris, verwijzers, demografische studie van Oost-Vlaamse personen met een handicap in het kader van actiegericht onderzoek,...)

succesbepalende factoren

- blijvende nauwe opvolging van wat leeft in de sector, op alle niveaus
- hierop inspelen waar nodig en Oost-Vlaamse accenten blijven leggen

- effectiviteit van de nieuwe provinciale structuur, met al zijn geledingen
- de mate waarin de ankerpunten van het Regionaal Welzijnsoverleg hun opgelegde taken waarmaken
- permanente open communicatie met de sector
- permanente open communicatie met de Vlaamse overheid

sectoroverschrijdend werken

- rond toegankelijkheid en mobiliteit : samen met gelijke kansen, kansenbeleid, senioren, thuiszorg, huisvesting, regionaal welzijnsoverleg, databeheer, minderheden, jeugd. De provinciale infolijn voor personen met een handicap en hun omgeving, HINT, moet dringend geherstructureerd worden. De relatie van HINT met de provincie moet nauwer worden, o.a. wat de informatieuitwisseling betreft. Een provinciale infolijn, waar de hele sector met zijn vragen terecht kan, blijft belangrijk.

We gaan ervan uit dat we toegankelijkheid heel breed interpreteren. Dit wil zeggen dat we naast fysieke toegankelijkheid ook toegankelijkheid van de informatie willen stimuleren. Onze bestaande subsidie voor de ondertiteling van het AVSnieuws past binnen deze optie. Op termijn zal eventueel ook de andere zender, Kanaal 3, van deze subsidie gebruik maken, als ze de nodige apparatuur hiervoor in huis hebben.

De Vlaamse overheid (Gelijke Kansen) bereidt een regeling voor om provinciale steunpunten toegankelijkheid te installeren. Er moet nagegaan worden hoe ATO (Adviesbureau Toegankelijke Omgeving) en de provinciale sectoren en diensten (o.a. technische dienst, sport...) die hierrond reeds werkzaam zijn, hierbij kunnen ingeschakeld worden. Ondersteuning aan lokale besturen, vorming en sensibilisering rond toegankelijkheid zal ook binnen dat takenpakket vallen. Daarrond wordt wellicht een overeenkomst met de Vlaamse Gemeenschap mogelijk.

- rond arbeidszorg : samen met regionaal welzijnsoverleg en zorg
- rond integrale jeugdhulpverlening : samen met regionaal welzijnsoverleg en jeugd

* Jeugd

Op dit ogenblik zijn besprekingen aan de gang met de Vlaamse Gemeenschap rond de invulling van kerntaken. Op basis daarvan, op basis van wat de jeugddienst nu doet op basis van de ideeën die in de jeugdraad leven, zijn de toekomstige werkzaamheden van de jeugddienst grotendeels als volgt te schetsen.

1. "Provinciaal en regionaal jeugdwerk ondersteunen" blijft de hoofdtaak van het provinciebestuur.

Dat zal gebeuren door aan dat jeugdwerk **voldoende financiële middelen** ter beschikking te stellen via het structureel subsidiereglement. Maar tegelijkertijd zullen ook vernieuwingen / nieuwe initiatieven kansen krijgen via uitgebreide projectsubsiëring.

Naast financiële ondersteuning zal ook blijvend **vorming** aangeboden worden (bijvoorbeeld rond internet, video en montage, speelruimte, enzovoort), zal er **logistieke steun** worden gegeven via onder meer de uitlendendienst en zal het **sectoraal overleg**, in de vorm van de Provinciale Adviesraad voor de Jeugd, zowel inhoudelijk als administratief worden ondersteund.

2. De komende zes jaar zal ook de **bovenlokale jeugdinfrastructuur** in het middelpunt van de belangstelling staan. In eerste instantie zal de idee van een provinciaal "huis van de jeugd" onderzocht worden, waar geïnteresseerde jeugdwerkinitiatieven en de provinciale jeugdraad een secretariaat kunnen huisvesten. Verder dient implementatie van dit principe ook op regionaal vlak toegepast te worden. Het bestuur heeft de intentie om naast de "Witte Villa" (31 plaatsen) in Ronse de "Abdijschool" (120 plaatsen) in Dendermonde als jeugdvormingscentrum en "Het Leen" te Eeklo als jeugdkampeercentrum ter beschikking te stellen van jeugdinitiatieven. Daarnaast zal via een subsidiereglement verder worden gewerkt aan de uitbouw van particuliere bovenlokale verblijfsaccommodatie.

3. Het jeugdwerk toegankelijker maken blijft ook in de toekomst een prioriteit. Dat zal zich manifesteren in de ondersteuning van jeugdwerkingen met maatschappelijk achtergestelden (allochtonen en autochtonen, gehandicapten) en van uiteenlopende activiteiten om het reguliere jeugdwerk toegankelijker te maken.

4. Naast de aandacht voor het middenveld is er ook een duidelijke **"ondersteuning naar de lokale besturen"**. Op vraag van twee gemeenten zullen in de toekomst vanuit het bestuur verder intergemeentelijke jeugdconsulenten worden gedetacheerd, zullen bovengemeentelijke activiteiten logistiek ondersteund worden en worden regionale overlegplatforms financieel en administratief gecoacht. Verder wordt er zowel naar de schepen als naar de jeugdambtenaren een vormingspakket en een helpdesk-functie aangeboden.

Via (inhoudelijke, logistieke en financiële) ondersteuning van initiatieven als Roefel en Grabbelpas worden ook concrete acties van lokale besturen gestimuleerd.

Vooraf naar landelijke gemeenten kunnen vanuit de provincie impulsen gegeven worden om intergemeente-

lijke samenwerking en aanvullende dienstverleningen in onderling overleg uit te bouwen die inspeelt op de lokale behoeften, o.m. regionale jeugdconsulenten, advisering en logistieke ondersteuning bij de opmaak van lokale jeugdwerkbeleidsplannen zijn hiervan goede voorbeelden.

5. Ten slotte zal het bestuur zich manifesteren met "**een jeugdbeleid dat veel breder gaat**" dan enkel jeugdwerk. **Jeugdwelzijn en jeugdcultuur** zullen het meest prominent aanwezig zijn. Kinderen en jongeren zullen een centrale en actieve plaats innemen.

We vermelden onder meer de bijzondere jeugdbijstand, die blijvend zal kunnen rekenen op infrastructuur- en projecttoelagen. Daarnaast zal de jeugdsector contact zoeken en samen projecten opzetten met de welzijnssector (personen met een handicap, noord-zuid-sector, algemeen welzijnswerk, integrale jeugdhulpverlening), de integratiesector (integratie van kinderen en jongeren van allochtone origine in alle levensdomeinen), de cultuursector (onder andere de Kunstbende, het Oost-Vlaams Rockconcours, Muziekdag Oost-Vlaanderen, enzovoort), de uitleendienst (aankoopbeleid, openingsuren, en zo meer), de provinciale domeinen (onder andere POP-eiland), de sportsector, enzovoort.

* Ouderen / Senioren

Ouderen vormen een grote en boeiende groep. Het is dan ook belangrijk deze groep oudere burgers niet buiten spel te zetten. Het voorkomen of ongedaan maken van leeftijdsdiscriminatie vormt voor de provincie een permanent aandachtspunt.

De seniorenzorg situeert zich op alle levensdomeinen van het maatschappelijk leven, waardoor een brede afstemming noodzakelijk is. Er dienen echter bij het beleidsvoorbereidend en beleidsuitvoerend werk keuzes gemaakt te worden in thematieken, problematieken en knelpunten, die als meest actueel en prangend naar voor komen. De Provinciale Adviesraad voor Seniorenbeleid heeft hierin een belangrijke signaalfunctie. Deze krijgt thans een nieuwe samenstelling waarbij de deelname van deskundigen uit het werkveld een dynamiserende weerslag zal hebben.

We hanteren in het seniorenbeleid ook de stelregel : "integraal waar het kan, categoriaal waar het moet". Voor de benadering van ouderen/senioren vanuit het zorgaspect verwijzen we verder naar de rubriek "Zorg", voor de participatie van allochtone senioren ook naar de rubriek "etnisch-culturele minderheden".

Hier besteden we aandacht aan volgende items:

- **De beeldvorming:** De werkgroep 'Senioren en Media' is momenteel na de studie "beeldvorming van senioren in de media" en de studiedag rond dat thema (2000) aan besluitvorming toe. Conclusies zullen aan het beleid worden voorgelegd voor verdere actie.
- **De nieuwe media:** Senioren vertrouwd maken met de nieuwe media en de nieuwe technologieën wordt eveneens als een belangrijke opdracht naar voor geschoven in het seniorenbeleid. Onderzocht wordt in hoeverre daarvoor het bestuur zelf (met het eigen onderwijsnet) initiatieven moet/kan nemen. Het is tevens het opzet innoverende projecten in dat kader te stimuleren door middel van een éénmalige subsidie via het reglement voor bijzondere senioreninitiatieven.
- **Vrijwilligerswerk en senioren:** De senior komt meer en meer als vrijwilliger in beeld. Ook dat kan gestimuleerd worden via gericht financiële ondersteuning en via actieve campagnes van het provinciaal steunpunt vrijwilligerswerk.
- **Seniorenconsulentenvorming:** Sommige ambtenaren die de seniorenconsulentenvorming gevolgd hebben vragen continuëring, anderen een jaarlijkse studienamiddag als overleg- en ontmoetingsmoment. Vanuit andere invalshoeken namelijk de socio-culturele verenigingen en de lokale seniorenraden wordt er ook appel gedaan op de provincie om dergelijke cursussen te organiseren. Er zal nagegaan worden in welke mate deze behoefte algemeen aanwezig is.
- **De relatie met de lokale besturen:** Jaarlijks wordt een senioreninfovergadering gehouden waarbij de gemeentebesturen en de lokale seniorenraden worden uitgenodigd. Er worden steeds één of twee thema's centraal gesteld. Het is de bedoeling van dat te bestendigen, indien mogelijk te verdiepen. Ook is er het opzet van regelmatig via schriftelijke bevraging de contacten met de lokale besturen en het werkveld te verbeteren.
- **Participatie en emancipatie:** Dat is steeds de leidraad geweest in het seniorenbeleid, was ook het eerste item waarrond gewerkt werd, en blijft steeds dominant aanwezig in het overleg met en over senioren. Er is thans de bezorgdheid over de "bewonersparticipatieraden in rusthuizen". Er worden vragen gesteld rond de accurate werking. Ook hier moet kwaliteitsbevraging en –ondersteuning gebeuren. Verder ligt het ook voor de hand dat de senioren in hun emancipatieproces zoveel mogelijk ondersteund en gestimuleerd worden. De werkgroep "Senioren en Media" en de studiedag "beeldvorming van de senior in de media" zijn daar voorbeelden van. Het is ook duidelijk dat zich een nieuw "soort" senior aandient, de mondige senior, "the power age", waar dient op in gespeeld te worden.

- **Relatie met het Vlaams niveau:** Voor de hertekening van het Vlaams ouderenbeleid is een inspraakprocedure op gang gekomen. Ons bestuur werkt daaraan mee. Hieruit blijkt nogmaals het belang van het intermediair niveau als tussenschakel tussen de beide niveaus. Er is zowel de signaalfunctie als de bijsturing-functie. Er is ook de betrokkenheid bij het O.O.K (het Ouderenoverlegcomitee).
- **Grensoverschrijdende ouderenzorg:** In het kader van Euregio-Scheldemond hebben projecten rond ouderen reeds zeer duidelijk resultaten opgeleverd. Dat wordt voortgezet.
- **Regionaal overleg:** In de toekomst toe zal er ook meer betrokkenheid moeten groeien met het Regionaal Welzijnsoverleg waar ouderenbeleid ook meer en meer zijn plaats moet krijgen.
- **Infofunctie:** Meer en meer wordt informatie en documentatie opgevraagd rond beleidsplanning op verschillende niveaus. Het is duidelijk merkbaar dat deze functie zal toenemen omwille van de groeiende interactie.

Naast al deze verschillende aspecten en afstemmingen in het ouderenbeleid is er de intersectorale afstemming, waarvan thema's als "toegankelijkheid", "thuiszorg" en "levenslang wonen" resultanten zijn. Er is ook de betrokkenheid vanuit verschillende sectoren (thuiszorg, seniorenbeleid, huisvesting en onderzoek) bij het door de provincie gesubsidieerde onderzoek rond "innoverende initiatieven in rusthuizen". Meer en meer wordt opvolging en betrokkenheid gevraagd bij de gesubsidieerde innoverende projecten, iets waar groeiende aandacht moet aan besteed worden.

* **Etnisch-culturele minderheden**

We bevestigen de positionering van ons bestuur die uitgedrukt is in het Provincieraadsbesluit van 21 april 1999. Dat komt hierop neer :

1. De stimulering en bewaking van het provinciaal inclusief beleid ten bate van de volwaardige participatie van de etnisch-culturele minderheden in onze samenleving (op terreinen en voor doelgroepen als huisvesting, gezondheid, tewerkstelling, jeugdwerk, ouderen, onderwijs, personeel, cultuur, sportbeoefening, etc.).

2. Het zelf opnemen van specifiek categoriale initiatieven (d.w.z. direct gericht naar de migrantengroep zelf) met het oog op die volwaardige participatie in Oost-Vlaanderen, voor zover deze nog niet ten volle opgenomen worden door de particuliere sector.

In concreto gaat het om volgende initiatieven :

- ° het lopende project van de voorlichtingsmethodiek voor allochtone senioren mbt de zorgvoorzieningen, uit te breiden naar de relatie met de thuiszorg;
- ° het lopende project van de stimulering van de toegang van migranten tot het politiekorps;
- ° de provinciale coördinatie van het onthaalbeleid; die actie is gericht zowel naar de lokale besturen als naar particuliere actoren zoals basiseducatie, centra voor volwassenenonderwijs, e.a.;
- ° bijzondere aandacht gaat uit naar de methodiek van de "interculturele bemiddeling", op dit ogenblik het verst gevorderd in de gezondheidssector (in casu al projectmatig uitgeprobeerd in het kader van het project baarmoederhalskanker-screening) en de bijzondere jeugdzorg (in casu via het reeds aan het bestuur gelieerde OTA-team voor ondersteuning in de bijzondere jeugdzorg).

3. De verderzetting en verdieping van het maatschappelijk werk op de tweede lijn.

Dat omvat vooral inhoudelijke ondersteuning en bijscholing van eerstelijns hulpverleners, zoals dat sinds enkele jaren is ontwikkeld;

het eigen eerstelijns werk is dan te beperken tot de mate waarin het de voeling met de praktijk levendig houdt (maximaal een halftijdse functie).

Naar personeelsbezetting betekent dat de invulling van de statutair voorziene functie van tweede maatschappelijk werker interculturele relaties.

4. Initiatieven op het terrein van educatie en sensibilisering.

Op het terrein van educatie komt op provinciaal niveau een nieuw organisatie model tot stand voor de invalshoeken 'minderheden' en 'Noord-Zuid-samenwerking'. Daarin is sprake van een afstemming tussen de dienst Minderheden en het Wereldcentrum voor Internationale Opvoeding.

Tot het takenpakket van de provinciale dienst Minderheden blijven behoren :

- stimulering en bewaking van initiatieven inzake educatief werk rond minderheden in andere beleidssectoren van het bestuur (welzijn : basiseducatie; onderwijs; cultuur; milieu eventueel);
- de bijscholing zoals bedoeld onder hoger punt 3;
- vorming / bijscholing voor de migrantenbevolking zelf ;
- conceptvorming rond educatief materiaal in het algemeen, eventueel met directe impact op concrete modelprojecten;

- vorming en bijscholing in het spreken over en het werken met migranten (tweedelijnswerk);
- het eigen tijdschrift "Anderzijds" hanteren als educatief instrument.

5. Actieve ondersteuning van het minderhedenbeleid van de lokale besturen.

Die keuze omvat de verdere ondersteuning van de hulpverleners op de eerste lijn (vooral van ocmw's) via deskundigheidsbevordering (zie punt 2), maar ook nieuwe formules zoals de ervaringsuitwisseling en waar nodig en mogelijk concrete ondersteuning inzake onthaalbeleid (vooral op regionale basis), tolk- en vertaalservice, opvang asielzoekers regelingen voor het islamitisch offerfeest, etc.

Inzake gerichte injecties voor het lokaal / regionaal onthaalbeleid worden geen bijzondere budgettaire nieuwe inspanningen verwacht, gelet op de ondertussen op gang gekomen Vlaamse middenstroom.

Voor de uitwerking van de tolk- en vertaalservice zullen wel bijkomende financiële inspanningen moeten geleverd worden, zij het in beperkte mate (verhoging met ca. 1 tot 1.5 miljoen in 2001) omdat vanaf 2001 complementair zal kunnen gewerkt worden aan een op stapel staande Vlaamse regeling. Het reglement dat tot stand gekomen is in 2000 moet worden bijgestuurd.

6. Afstemming, c.q. samenwerking met en ondersteuning van andere actoren met het oog op de volwaardige participatie van etnisch-culturele minderheden en een harmonieus samenleven.

Bevoorrechte partners zijn de particuliere integratiecentra die erkend zijn onder het Vlaams decreet voor het minderhedenwerk, namelijk het Provinciaal Integratiecentrum Oost-Vlaanderen (PICO) – dat steunpunten overkoepelt over de hele provincie behalve Gent - en het Intercultureel Netwerk Gent (ING). Naargelang van de invalshoek en de nodige deskundigheid zijn uiteraard ook andere partners aangewezen, zoals het al genoemde Wereldcentrum voor Internationale Opvoeding, de vzw AVRUG voor het bibliotheekbeheer en het Instituut voor Tropische Geneeskunde in Antwerpen voor de gezondheidszorg.

Daarnaast is er de logistieke ondersteuning via de tolk- en vertaalservice die niet alleen voor lokale besturen maar ook voor particuliere organisaties open staat.

Naast inhoudelijke en logistieke ondersteuning, hanteert het provinciebestuur ook subsidiëring als instrument ter uitvoering van de geformuleerde beleidsintenties.

*** Wonen**

Het provinciaal huisvestings- en woonbeleid van de Provincie Oost-Vlaanderen blijft bestaan uit 3 luiken :

- financiële ondersteuning van mensen met een woonvraag en sociale woonorganisaties op grond van provinciale reglementen
- praktische ondersteuning van het plaatselijk woonbeleid van gemeenten, ocmw's en huisvestingsactoren
- projecten in de huisvestingssector en (vernieuwende) wooninitiatieven

We hebben tot nu toe inzake huisvesting vooral geïnvesteerd in tegemoetkomingen voor particulieren en huisvestingsmaatschappijen.

De aanpassingsronde van de bestaande reglementen voor de **financiële ondersteuning** wordt voortgezet (actualisatie, verfijning). Nieuw is het onderzoek naar een mogelijke ondersteuning voor duurzaam en levenslang wonen (het aanpasbaar (ver)bouwen), voor alternatieve, ontdebeldende en intergenerationele woonvormen, en voor plaatselijke besturen en sociale woonorganisaties.

We hebben de intentie om alvast meer controle in te bouwen bij de toekenning van leningen en individuele premies.

Naar personeelsinzet toe wordt die plannen onderzocht. In het ideale geval kunnen technische controleurs de behandelingstermijn verkorten en mogelijk misbruik een halt toeroepen door controle op de werken waarvoor een subsidie is aangevraagd of toegekend. Zij kunnen door hun technische deskundigheid ook het duurzaam (ver)bouwen (mee) opvolgen. Als er nieuwe vormen van financiële ondersteuning bijkomen, is er eveneens een behoefte aan 1 nieuwe subsidiebehandelaar.

We zullen de **ondersteuning van het plaatselijk woonbeleid** uitbreiden door een bundeling van de projecten voor de begeleiding van het lokaal woonbeleid, camping- en woonwagendwoning tot een structurele efficiënte ondersteuning. Deze zal in hoofdzaak bestaan uit :

- de opvolging van de begeleidingsplannen voor de afbouw van de illegale permanente campingdwoning, de ondersteuning van de woonbemiddelingsdiensten voor de begeleiding en herhuisvesting van kansarme campingdwoners, en een mogelijke ondersteuning van regionale wooncampings voor kansarmen
- het snel leveren en verspreiden van afgewerkte, bruikbare en concrete diensten en producten die aangepast zijn aan de noden en vereisten van een toekomstgerichte informatie- en communicatietechnologie op grond van voortdurende behoeftepeiling. Hiervoor wensen we een haalbare aanwezigheidspolitiek te voe-

- ren en waar mogelijk ons huisvestings- en woonbeleid toe te lichten
- de samenwerking aan de integratie van huisvestingsdiensten, huurdersbonden, sociale verhuurkantoren, woonwinkels en woonwyzers met het oog op een eerstelijnsfunctie voor wooninfo in het teken van een fysiek en virtueel 1-loketsysteem
- de opvolging, de uitbreiding, de verspreiding van, vorming over en uitgaven rond het Gemeentelijk Woondossier, de interprovinciale databank over wonen in samenwerking met de Ufsia met het oog op bestuurlijk maatwerk, cijfermatige verantwoording van regionale klemtonen in het huisvestings- en woonbeleid, wetenschappelijke analyses en diensten op maat
- verdere uitbouw van het luik over huisvesting op de webstek van de Provincie Oost-Vlaanderen
- vorming op maat voor huisvestingsconsulenten en plaatselijke beleidsverantwoordelijken voor huisvesting en provinciale vertegenwoordigers in sociale huisvestingsmaatschappijen
- de aanleg van duurzame en kwaliteitsvolle doortreksterreinen voor woonwagenbewoners (1 per bestuurlijk arrondissement) en de begeleiding van plaatselijke woonwagencoördinatoren
- meer algemeen zal vanuit de huisvestingssector actief geparticipeerd worden aan de invulling van het concept ruimtelijk structuurplan, zowel op provinciaal niveau als voor de opvolging van de gemeentelijke plannen

De ondersteuning van het plaatselijk woonbeleid gebeurt op dit ogenblik projectmatig. Die opdracht moet eigenlijk structureel ingebouwd worden; daarom is de omzetting van een contractuele functie in een statutair in te schrijven functie aangewezen.

We bereiden een regeling voor voor mogelijke ondersteuning van **projecten in de huisvestingssector en (vernieuwende) wooninitiatieven** (waaronder het duurzaam wonen). De vorige jaren zijn daartoe aanzetten geleverd, maar er is nood aan een goed onderbouwde lange termijnplanning.

Tot slot willen we een nieuw kader voor de **Provinciale Woonraad** ontwikkelen. Dat moet leiden tot een grotere betrokkenheid en inspraak van het werkveld om het provinciaal huisvestings- en woonbeleid te toetsen, te verfijnen en af te stemmen met andere overheden, gebieden en partners.

*** Gezondheidsbevordering**

Mensen raken meer geïnformeerd en kunnen beter communiceren, maar de sociale ongelijkheid en de demografische uitdagingen worden nog scherper. Zoiets leidt tot een duale samenleving op vlak van gezondheid en ziekte, meer vervreemding, en een tegenstelling tussen kennen en kunnen.

Vanuit gezondheidskundig oogpunt levert de algemene missie volgende intentie op: een beleidsmatige bijdrage leveren tot het bevorderen van de gezondheid met aandacht voor doelgroepen die minder toegang hebben tot voorzieningen van gezondheidszorg en ziektepreventie. We stellen laagdrempelige gezondheidsbevordering en de toegankelijkheid van de gezondheidszorg voor achtergestelde bevolkingscategorieën (vb. kansarmoede, al dan niet crosscultureel, importpathologie etc.) voorop.

Eigen aanbod

Vanuit de ervaring met het project vroegtijdige opsporing van baarmoederhalskanker, dat we jarenlang samen met de Vlaamse Gemeenschap hebben opgezet, stellen we dat vroegtijdige opsporing binnen onze basisopdrachten kan opgenomen worden, maar dat dit in duidelijke afspraak met de Vlaamse Gemeenschap moet gebeuren.

Vergiftiging door koolstofmonoxide (CO) blijft een reël gevaar. De CO-preventie campagne naar gemeentebesturen wordt uitgebreid met prioritaire aandacht voor huisvesting in achtergestelde buurten, jeugdwerkaccommodatie en amateursportaccommodatie.

Volgende nieuwe aandachtspunten worden overwogen vanuit de vragen waarmee we de jongste jaren geconfronteerd werden.

Met de centra voor leerlingenbegeleiding en schooldirecties willen we een dialoog aangaan om na te gaan op welke manier de provincie concreet een coördinerende rol kan opnemen in de afstemming van diverse preventiepakketten rond ziekte en gezondheidsbevordering, met oog voor een goede kwaliteitsbewaking daarvan. We willen ons hierbij laten inspireren door de werking van de GGD in Nederland; die diensten hebben ervaring in het begeleiden van scholen bij de bewuste invulling van preventief werken, zodat themalessen rond sociale weerbaarheid, gezond middelengebruik, een gezond en veilig binnenmilieu, jeugd-EHBO enzovoort, deel uitmaken van een geïntegreerd schoolbeleid.

Daarnaast is de vraag naar bevordering van de geestelijke gezondheid sterk in beeld gekomen. Aandacht wordt gefocust op de lacune inzake (secundaire) preventie van mentale klachten door in de sfeer van de gees-

telijke gezondheidszorg en binnen settings als onderwijs, bedrijfsleven, etc. stressoren en oorzaken van laag zelfbevinden vroegtijdig te bestrijden. Samenwerking met het Comité voor de Bevordering van de Arbeid is hierbij aangewezen.

Bij de uitwerking en de spreiding van het aanbod staat samenwerking met de regionale actoren in de LOGO's voorop.

Ondersteuning

De bestaande regeling voor projectsubsiëring wordt omgevormd, met twee doelstellingen : het honoreren van gezondheidsopbouw en het ondersteunen van agogische consumentenbescherming.

Gezondheidsopbouw als de methodiek die via voorlichting naar de bevolking, participatie van de Ode lijn, animatie en ondersteuning van lokale initiatieven, interactie met de zorgverstrekking, georganiseerd overleg tussen de in de ziektepreventie werkzaam zijnde actoren, etc., lokaal en regionaal en met een inclusieve en activerende invalshoek de achterstelling van diverse bevolkingscategorieën op het vlak van fysieke en geestelijke gezondheid wil beperken, zodat bij de beoogde doelgroepen (vaak kansarmen, culturele minderheden) de afhankelijkheid van de formele hulpverlening afneemt of verdwijnt.

Agogische consumentenbescherming als de methodiek die via voorlichting en educatieve acties, doelgroepen wil sensibiliseren voor een bewust gebruik van medicijnen, voedings- en genotsmiddelen, consumptieproducten om een proactieve bijdrage te leveren aan een gezonder gebruik van de ons omringende hulp- en consumptiemiddelen.

Zeer belangrijk wordt de wijze waarop we zullen omgaan met de nieuwe regionale overlegstructuren, de LOGO's, die gecreëerd zijn door Vlaamse regelgeving.

We erkennen en waarderen die structuren als streek-aangepast instrument.

Qua structurele financiering willen we ons houden aan de huidige lijn, namelijk via de koepel-vzw alleen middelen voorzien om een evenwicht tussen de diverse regio's te bewaken (tussentijdse tot een zeker niveau van "zelfredzaamheid").

Anderzijds zien we projectmatige subsidiëring mogelijk voor gezondheidsbevordering met een duidelijk inhoudelijk innovatief karakter, eventueel regio-overschrijdend. Indien LOGO's projecten ontplooiën die complementair zijn aan de hen door de Vlaamse overheid opgelegde prioritaire activiteiten, en zodoende een voor onze provincie vernieuwende inhoudelijke surplus genereren, dan kunnen deze gehonoreerd worden op eenmalige basis (zonder uitzicht op verlenging of structurele subsidiëring). Vooral het uitgangspunt van verruiming van het bereik van preventieve acties kan daarbij spelen.

Inhoudelijk-organisatorisch ondersteunen we het LOGO-proces door het organiseren van intervisie en hulp bij de info-/documentatieverzameling en terbeschikkingstelling; logistiek door het ter beschikking stellen van accommodatie enz.. Bovendien kan de interlogo-dialoog ook initiatieven van belangenbehartiging genereren. De koepel-vzw is daarvoor het aangewezen instrument.

Essentieel is dat we bij de benadering van de LOGO's het integraal perspectief voor ogen houden, in concreto wil dat zeggen dat we de relatie met andere overlegstructuren bevorderen zoals het regionaal welzijns-overleg, de thuiszorg-structuren, de palliatieve netwerken.

Internationale samenwerking

Het samenwerkingsproject in Buzau (Roemenië) sinds zowat het midden van de jaren negentig heeft zonneklaar bewezen hoe efficiënt internationale samenwerking kan zijn. Het biedt perspectief voor andere projecten in dezelfde regio en elders in Oost-Europa, ook in het kader van de Noord-Zuidsamenwerking.

*** Drugs : preventie en verslavingszorg**

Het provinciaal drugbeleid is tot stand gekomen in het kader van een samenwerking met de Vlaamse Gemeenschap. De coördinatieopdracht die binnen ons bestuur is opgenomen heeft geleid tot de creatie van het instrument dat de samenhang van actoren moest symboliseren en tegelijk effectief realiseren, namelijk het Provinciaal Platform Middelenmisbruik.

De hoofddoelstelling van dat platform is om door middel van overleg en het stimuleren van samenwerking te streven naar een betere samenhang en structuur in de sectoren van drugpreventie en verslavingszorg. Het is via deze afstemming en betere samenwerking dat het aanbod naar de klant (zowel de burger als de andere voorzieningen) overzichtelijker en efficiënter georganiseerd wordt. De provinciale drugcoördinatie werkt als een katalysator, een procesbegeleider op weg naar een meer kwaliteitsvolle dienstverlening.

Het geleverde werk in de tweede helft van vorige legislatuur heeft het pad geëffend naar en de voorwaarden

gecreëerd voor een meer verregaande samenwerking binnen de sectoren verslavingszorg en drugpreventie. De periode van ploegen en zaaien is voorbij. De komende legislatuur moet in het teken staan van laten opgroeien, bloeien en oogsten. Daarbij schrikt de provincie niet terug om de pioniersrol verder te blijven opnemen, zoals zij dat gedaan heeft bij het onderzoeks- en proefproject case management in Oost-Vlaanderen.

De zoektocht van de jongste jaren resulteert in een organisatiemodel voor de oprichting van een zorgcircuit middelenmisbruik, een model dat zowel door de Vlaamse en federale overheid als toekomstig organisatiemodel naar voren wordt geschoven. Case management wordt daarin als een module opgenomen. Het organisatiemodel is in Oost-Vlaanderen gegroeid met volledige participatie van het werkveld en onder een strikt wetenschappelijke begeleiding. Dat model integreert op een systematische manier alle categoriale werkvormen van vroeginterventie tot categoriale residentiële verslavingszorg, met als basisprincipes subsidiariteit, keuzevrijheid en een betere regionale spreiding van het aanbod. De implementatie ervan zal in afstemming met het Vlaams en federaal beleid gebeuren.

Het provinciale drugbeleid vereist een gebiedsgerichte aanpak op maat en in voortdurende wisselwerking met het provinciaal niveau. Daarbij zijn de lokale besturen belangrijke partners. Enerzijds naar ondersteuning van het lokale drugoverleg, anderzijds naar het stimuleren van de **intergemeentelijke samenwerking rond drugpreventie**.

Een blijvende alertheid voor nieuwe maatschappelijke evoluties, vragen en problemen, en het op een innovatieve manier erop inspelen is een blijvend aandachtspunt. Aandacht voor de overdraagbaarheid van buitenlandse ervaringen en bevindingen zijn elementen voor groei en kwaliteitsverbetering binnen de sector.

De verdere uitbouw van de **communicatie** met zowel het middenveld als met de lokale besturen en actoren blijft een belangrijk aandachtspunt. De nieuwsbrief Proventief+, als gebundeld informatiemiddel binnen onze provincie, de uitgave van brochures, de verdere uitbouw van de website, de organisatie van studiedagen en platformbijeenkomsten zijn hierbij de instrumenten voor het op maat aanbieden van informatie.

Naar personeelsbezetting vereist het verder doorzetten van het drugsbeleid de omzetting van de huidige contractuele functie van de projectcoördinator naar een statutair in de personeelsformatie in te schrijven functie. Budgettair zal de eventuele verhoging van de inspanning vooral te relateren zijn aan de mate waarin de intergemeentelijke samenwerking rond drugpreventie zal uitgebreid worden. Op dit ogenblik loopt het systeem in het zuiden van Oost-Vlaanderen en zijn er vraagindicaties in het Meetjesland en het Dendermondse. De samenwerking met de Vlaamse Gemeenschap hield tot op heden ook een overdracht in van financiële middelen vanuit de Gemeenschap omdat in de opdracht van de drugcoördinatie ook een stuk uitvoering van Vlaams beleid zat. Over de toekomst van die samenwerking wordt nu onderhandeld.

* **Zorg**

Het zorgbeleid zal zich voornamelijk profileren op het terrein van

- thuiszorg : professioneel en mantelzorg
- palliatieve zorg
- geestelijke gezondheidszorg
- ouderenzorg
- zelfzorg

De facetten van jeugdzorg, en zorg voor personen met een handicap worden opgenomen binnen de bestaande doelgroep, maar veel meer dan vroeger intersectoraal getoetst. Mooie voorbeelden hiervan zijn het nieuw gegeven van de integrale jeugdzorg en de benadering van de NAH-groep (niet aangeboren hersenletsels).

Thuiszorg

De lijn van een zeer belangrijke financiële inbreng in de thuiszorg via sterke actoren (diensten, en mantelzorgers) wordt doorgetrokken. De inbreng moet wel veel zichtbaarder gemaakt worden.

Nieuw is hier het provinciaal beleidsplan thuiszorg dat wordt voorbereid in de provinciale adviesraad voor thuiszorg (PRATO). Dat moet leiden tot een grotere transparantie en coherentie van het provinciaal beleidsprofiel.

Centrale noties daarin zullen zijn : totaalzorg; vraaggericht; combinatie van mantelzorg, professionele zorg en zelfzorg; samenwerken en afstemmen; binding met de transmurale zorg en de residentiële zorg (zeker voor ouderen), in een geheel van naadloze zorg.

Het beleid zal oog hebben voor dwarsdoorsnedes tussen diverse sectoren (niet-categoriaal) en zal een wezen-

lijke verbinding leggen met de belendende percelen als wonen en dagbesteding. Ook toegankelijkheid, kwaliteit, efficiënte en effectieve organisatie en mobiliteit zullen in dat beleid geïntegreerd worden.

Het beleidsplan zal aandacht hebben voor bijzondere doelgroepen (bijvoorbeeld dementerende ouderen), de spreiding van de zorg en de gelijkmatigheid van de zorg ongeacht de regio.

Het beleidsplan zal in functie van de kerntaak 'relatie met de lokale besturen', bijzondere aandacht besteden aan de organisatie van de premiestelsels, volgens het subsidiariteitsbeginsel, en de ondersteuning van een lokale dynamiek, screening en visievorming.

Ten slotte zullen ook specifieke accenten liggen op samenwerking, afstemming, centrale dispatching en zorgtoewijzing en goede ondersteuning van aanwezige regionale dynamiek.

Geestelijke gezondheidszorg

In de eerstvolgende jaren wordt ook hier een duidelijk beleidskader uitgetekend, in nauwe afspraak met het bestaand overlegplatform geestelijke gezondheid.

Belangrijke aandacht zal uitgaan naar de naadloze zorg (afstemming, samenwerking), ook voor kansarmen, risicogroepen en jeugd.

Klemtoon zal liggen op de verbinding van de geestelijke gezondheidszorg met de andere terreinen van zorg (bijvoorbeeld een geïntegreerde ouderenzorg, een goed georganiseerde psychiatrische thuiszorg) en op de effectieve organisatie van functionele zorgcircuits over de grenzen van de voorzieningen heen (bijvoorbeeld netwerk voor mentaal gehandicapten met gedrags- en psychische problemen; raakvlakken met de geïntegreerde jeugdzorg).

Aandacht zal ook moeten gaan naar de historische onevenwichten in de organisatie van deze zorg bijvoorbeeld in verband met het beschut wonen en de daarmee samenhangende organisatie van de specifieke arbeidszorg.

Er zullen initiatieven dienen genomen te worden om de beeldvorming naar en de rehabilitatiebeweging van de psychiatrische patiënt te helpen ondersteunen.

Ook het aspect van de integratie naar werken, wonen en vrijetijdsbesteding zal nodig in beeld dienen te komen. Dat zal ontegensprekelijk raakvlakken hebben met de algemene problematiek van de toegankelijkheid.

Het aspect van de patiëntenparticipatie en de zorgstrategische planning zullen eveneens aandachtspunten zijn.

Ouderenzorg

Er is een ganse beweging gaande in het conceptuele denken rond ouderenzorg. Ontschotting is meer dan noodzakelijk. 'Levenslang' en 'geïntegreerd' worden sleutelwoorden. Een goede organisatie van ouderenzorg vraagt om een doorbreken van de strenge opdeling tussen de diverse vormen van zorg. Zorgcomplexiteit en evoluties in de zorgbehoefte vragen om flexibilisering van zorg, zoals dat ook merkbaar is in de zorg voor personen met een handicap.

Het gegeven van zorgcircuit in plaats van de opsplitsing in residentiële zorg, transmurale zorg en thuiszorg dringt binnen in de nieuwe mentaliteit van zorgstrategisch denken, inbegrepen de relatie met wonen, dag- en vrijetijdsbesteding. De organisatie van overleg en behoefte- en vraagscreening zijn daarbij volop aan de orde.

Palliatieve zorg

Het beleid zal voornamelijk op twee aandachtspunten gebaseerd zijn :

- voldoende bindingen met de breder georganiseerde zorg (geen eiland, geen dubbelstructuur);
- ondersteuning van regio-overschrijdende actie en gedachtengoed binnen de werking van de netwerken voor palliatieve zorg bijvoorbeeld voor de sensibilisering, de vorming, de organisatie van de zorg in rusthuizen en ziekenhuizen.

Zelfzorg

Op basis van het provinciaal platform zelfzorg (PLAZZO) zullen in de eerstkomende jaren acties ontwikkeld worden om de diverse vormen van zelfzorg te helpen ondersteunen op een kwalitatieve manier, en de organisatie en de participatie van de gebruiker mede te helpen realiseren. Die ervaring moet een goede uitvalsbasis bieden voor het overleg en de structurering op Vlaams niveau.

*** Geweld : preventie en slachtofferzorg**

De provinciale coördinatie werkt naar alle instanties die werkzaam zijn rond slachtofferhulp in brede betekenis van het woord. De initiatieven die van hieruit worden ontplooid zijn met andere woorden gericht op een

verdere optimalisering van de hulp (medisch, juridisch, politieel en psychosociaal) aan volwassen slachtoffers van fysiek en seksueel geweld.

Deskundigheidsbevordering

Verder meewerken aan opleidingen slachtofferbejegening en gespecialiseerde cursussen rond "ondervagen van kinderen en volwassenen, slachtoffers van fysiek en seksueel geweld", voornamelijk nog steeds ingericht door de Oost-Vlaamse Politieacademie.

Diverse centra algemeen welzijnswerk werken de laatste tijd, omwille van een diversiteit aan redenen steeds vaker met vrijwilligers om de eerste opvang te verzorgen van bijvoorbeeld slachtoffers van geweld. Pandora Zottegem, deelwerking van het caw Zuid-Oost-Vlaanderen vraagt reeds enkele jaren onze medewerking bij de vorming van de vrijwillige hulpverleners.

In het kader van het regionaal overleg Lede –Dendermonde werden mappen samengesteld voor artsen rond omgaan met psychotrauma patiënten. Ondertussen werden er contacten gelegd met individuele docenten van de Universiteit Gent om deze map te integreren in het lessenpakket van de opleiding huisartsgeneeskunde.

In het kader van het project rond het meldpunt bejaardenmis(be)handeling worden voor het komende jaar enkele studiedagen gepland, ondermeer rond omgaan met vermoedens van bejaardenmis(be)handeling en beroepsgeheim.

De intervisievergaderingen voor politiemensen en die voor therapeuten worden verder georganiseerd à rato van 3 tot 4 keer per jaar.

Regionaal overleg

Door de oprichting van het regionaal welzijnsoverleg, werden heel wat van de reeds eerder door de coördinatie inzake geweld opgerichte overlegforums binnen het regionaal welzijnsoverleg geïntegreerd. Momenteel wordt er nog slechts binnen 1 regio (Aalter – Knesselare) in Oost-Vlaanderen voorzien in multidisciplinair overleg rond geweld (op uitdrukkelijke vraag van het werkveld uit de regio). Er wordt gewerkt om ook dit overleg te goed te integreren binnen het regionaal welzijnsoverleg Meetjesland.

De provinciale coördinatie inzake geweld blijft participeren aan het overleg tussen parket, politie en hulpverleners rond incest en kindermishandeling georganiseerd door het parket-generaal te Gent.

Gevoelig zijn voor hiaten in de hulpverlening en streven naar verbeteringen ter zake

Door onze contacten in het werkveld met politie, maatschappelijk werkers en slachtoffers of mensen uit hun omgeving ontdekken wij regelmatig dat men onvoldoende geïnformeerd is over wettelijke bepalingen of allerhande hulpmogelijkheden die professionelen zouden moeten toelaten slachtoffers kwalitatief betere hulp te bieden. Indien we dergelijke hiaten in kennis opmerken proberen we hieraan tegemoet te komen door bijvoorbeeld studiedagen rond dit thema in te richten (voorbeeld . medico-legale aspecten van geweld binnen de huisartsenpraktijk; het aanstellen van psychologen bij videoverhoor).

Indien er signalen worden opgevangen met betrekking tot onvoldoende uitgebouwde hulpverlening zal dit vanuit de dienst met het werkveld onderzocht worden. Het Provinciebestuur kan kleine projecten tijdelijk als proefproject ondersteunen. Indien deze projecten na evaluatie waardevol blijken te zijn, moeten ze overgeheveld worden en structureel verankerd worden binnen het bredere welzijnsveld (Vlaams niveau), bijvoorbeeld Meldpunt Bejaardenmis(be)handeling. (Dit project wordt door het bestuur ondersteund van 1 mei 2000 tot 1 mei 2002).

Sensibiliseren

Al naargelang de aangevoelde noodzaak en de vraag vanuit het werkveld: schrijven van persartikels, geven van interviews, zetelen in panelgesprekken. De komende maanden zal bijvoorbeeld geïnvesteerd worden in het opstellen van een Nieuwsbrief rond het meldpunt bejaardenmis(be)handeling.

Ombudswerk

Om noden met betrekking tot slachtofferhulp zo goed mogelijk te kunnen detecteren, kunnen slachtoffers maar ook mensen uit hun omgeving of professionelen terecht bij de provinciale coördinatie inzake geweld. Hun klachten of wensen zijn reeds vaker een inspiratiebron geweest van de coördinatie inzake geweld.

*** Samenwerking in het team gelijke kansen**

Het provinciaal team gelijke kansen voelt de nood aan om de komende jaren de volgende thema's verder ter

exploreren : psychisch geweld op het werk; de specifieke noden van holebi's op welzijns- en gezondheidsvlak; aandacht voor vrouwen in mannenberoepen en omgekeerd.

In het bijzonder zal het provinciebestuur de welzijns- en gezondheidsnoden van doelgroepen als allochtonen, holebi's en mensen met een handicap (zonder dat deze opsomming limitatief is) op een inclusieve wijze benaderen. Het provinciebestuur zal elke discriminatie verder uitsluiten. Aan de geëigende Commissies wordt de nadrukkelijke opdracht gegeven dit beleid op te volgen, te controleren en te specificeren door aangepaste voorstellen te formuleren wat de erkenning en de inschakeling van deze doelgroepen betreft.

* Noord-Zuidsamenwerking

1. Regiogerichte Noord-Zuidsamenwerking: in een beperkt aantal regio's in de wereld de samenwerking van en met organisaties ondersteunen die werken aan maatschappelijke emancipatie en directe lotsverbetering van de armsten.

- regionale overlegstructuren worden gestimuleerd om werk te maken van de versterking van de civiele maatschappij en de articulatie van gedecentraliseerde besturen
- opzetten van kwaliteitszorgsysteem (opvolging, ondersteuning en evaluatie) en duidelijk uitklaren wat de rol is van het bestuur en van de ngo's hier en in het Zuiden
- relatie met gedecentraliseerde besturen in het Zuiden: opstellen van strategisch plan
- opvolging en stimuleren van uitwisseling mbt projecten duurzame ontwikkeling

2. Beeldvorming en bevorderen van uitwisseling en samenwerking tussen Oost-Vlaamse actoren en actoren in de regio's

Door m.b.t. ontwikkelingssamenwerking een beleid te voeren dat initiatieven van het verenigingsleven ondersteunt, krijgt de groeiende aandacht voor mondiale problemen een multiplicatoreffect.

In het verlengde van het regiobeleid educatie- en sensibiliseringsprojecten opzetten en ondersteunen van projecten die het leven van de mensen en het werk van de ondersteunde partners zichtbaar maken en uitwisseling en solidariteitsacties stimuleren.

- profilering van het bestuur naar de Oost-Vlaamse bevolking - wat doen wij en waarom
- binnen het eigen bestuur met de eigen organisatiestructuur werken aan een geïntegreerd beleid waarin minimaal andere sectoren op de hoogte gebracht worden van wat ons bestuur doet inzake Noord-Zuidsamenwerking en waarin maximaal andere sectoren daadwerkelijk bij het Noord-Zuidbeleid betrokken worden (onderwijs, economie en externe betrekkingen, landbouw)
- kwaliteitszorgsysteem (opvolging, begeleiding en evaluatie van lopende projecten en programma's)

3. Internationale Opvoeding

Een gecoördineerde educatiestrategie, met een gesubsidieerd aanbod naar de doelgroepen onderwijs jeugd, en volwassenwerking met het Wereldcentrum als coördinatie-instrument.

Internationale opvoeding omvat: duurzame ontwikkeling, vredesopvoeding, mensenrechten, interculturele vorming, Noord-Zuid.

- grondige evaluatie van de samenwerkingsovereenkomst met het Wereldcentrum betreffende : rol en inbreng van de ngo's, betrekken van andere actoren en doelgroepen, het waarmaken van kerntaken
- provinciaal educatief centrum – gemeenschappelijk project Oost-Vlaamse ngo's: positionering van Wereldcentrum, van het bestuur, van PDM
- heroriëntering eerstelijns begeleide methodieken naar eerstelijns niet begeleide methodieken naar tweedelijns aanpak
- beleidsbeslissing met betrekking tot regionale centra
- beleidsbeslissing met betrekking tot inleefateliers: structurele ondersteuning, integratie in globale educatiestrategie
- impactstudie van de beleevingservaring van kinderen met betrekking tot methodieken internationale opvoeding; stimuleren van dit onderzoek op Vlaams niveau, ondersteunen, en participeren
- duidelijke positionering van het project Kleur Bekennen (als samenwerkingsinitiatief met het federale Staatssecretariaat voor Ontwikkelingssamenwerking) in de totale educatiestrategie, ook in relatie tot het verwachte Vlaamse beleid

4. Lokale besturen hier en in het Zuiden:

De mogelijkheden worden onderzocht om ook in die materie een belangrijke rol te gaan spelen ten aanzien van de lokale besturen :

- uitwerken Noord-Zuidbeleid
- samenwerking en uitwisseling met gemeenten in het Zuiden en waar mogelijk met gemeenten in de regio's waar ons bestuur mee samenwerkt
- vorming van gemeentelijke ambtenaren.

Naar budget toe is een verdere geleidelijke uitbouw van de bestaande regelingen aangewezen.

Indien gekozen wordt voor ondersteuning van regionale educatieve centra en voor een meer structurele steun aan de inleefateliers zullen daarvoor nieuwe middelen moeten gegenereerd worden.

Voor uitvoering van het plan voor een gezamenlijk huisvestingsinitiatief van een aantal ngo's samen met het Wereldcentrum is in de begroting 2001 een bedrag voorzien voor de aankoop van een pand. Afhankelijk van de verdere evolutie van dat plan zullen bijkomende middelen moeten ter beschikking gesteld worden voor verbouwwerken.

Naar personeel toe : indien gekozen wordt voor een actievare relatie met de gemeenten zal zulks ook personeelsconsequenties hebben.

*** Gelijkekansenbeleid voor mannen en vrouwen**

Refererend naar het algemeen luik Welzijn en Gezondheid, worden de principes van *gelijkwaardigheid* en *emancipatie* omschreven als maatschappelijke grondrechten. Het gelijkekansenbeleid voor mannen en vrouwen vormt daar een onderdeel van.

Het gevoerde beleid in de diverse beleidsdomeinen van Welzijn en Gezondheid dient telkens vanuit het "genderdenken" getoetst te worden aan de verschillende effecten van dat beleid op mannen en vrouwen om, bij voorkeur vooraf, het beleid met haar specifieke acties te kunnen bijsturen om eventueel onbedoelde negatieve neveneffecten voor mannen en vrouwen te neutraliseren. Dat vergt een geïntegreerde benadering of horizontale werking vanuit het gelijkekansenbeleid voor mannen en vrouwen.

Vandaar de evenwichtsoefening vanuit het gelijkekansenbeleid als sector met haar specifieke acties binnen Welzijn en Gezondheid enerzijds, en als horizontale benadering binnen ruimere beleidsdomeinen van het provinciaal beleid. Vanuit dat opzicht kan het gelijkekansenbeleid voor mannen en vrouwen enerzijds niet dezelfde sectorale invulling nastreven zoals dat met andere sectoren binnen Welzijn en Gezondheid wel het geval is. Anderzijds dienen naast de horizontale integrale benadering hoedanook nog sectorspecifieke activiteiten ontwikkeld te worden.

Daarenboven wordt het Team Gelijke Kansen financieel gevoed vanuit het Federaal Ministerie Van Tewerkstelling en Arbeid (op basis van het KB 27 februari 1990), maar heeft dat team diverse taken : coördinatie van het fysiek en seksueel geweld tegen vrouwen, coördinatie en ondersteuning van het gelijkekansenbeleid voor mannen en vrouwen in de Oost-Vlaamse gemeenten en OCMW's met als specifieke overlegstructuur de Commissie ad hoc voor het gelijkekansenbeleid van de Provincieraad (dit is het zgn. extern gelijkekansenbeleid) en ten slotte het voeren van een intern gelijkekansenbeleid binnen de administratie van het eigen provinciebestuur, waarvoor de Interne Begeleidingscommissie als overlegstructuur een belangrijke rol speelt.

Voor de specifieke opdracht van de coördinatie inzake fysiek en seksueel geweld wordt verwezen naar de specifieke paragraaf hierover (zie hoger).

Wat betreft het intern gelijkekansenbeleid, wordt hier verwezen naar dat specifieke luik onder de rubriek Personeel en interne organisatie.

Het extern en intern gelijkekansenbeleid worden op ambtelijk niveau binnen de functie van éénzelfde persoon verenigd.

Sectorspecifieke activiteiten voor het extern gelijkekansenbeleid voor mannen en vrouwen

- opnemen van de schakelfunctie tussen hogere en lagere overheid

Vanuit de input vanuit het Vlaams en federaal overheidsniveau, kan het provinciaal gelijkekansenbeleid naar de gemeenten en ocmw's, zijn ondersteunende en coördinerende rol opnemen. Daarbij dient men de diversiteit tussen de diverse lokale besturen voor ogen te houden en een op maat gestuurde ondersteuning uit te bouwen. Het provinciaal niveau leent zich uitstekend tot deze coördinerende taak, aangezien zij in haar regelmatig overleg met de federale overheid, onderwerpen kan aankaarten die nog steeds federaal geregeld worden (bvb. sociale zekerheid) en kunnen kaderen binnen het gelijkekansenbeleid.

Vanuit het Vlaamse beleidsniveau zijn de jongste maanden indicaties ontvangen dat overleg in het kader van een ruim gelijkekansenbeleid nagestreefd wordt.

De uitdaging voor ons niveau bestaat erin om de eigen accenten een plaats te geven in het geheel met federaal en Vlaams beleid.

Binnen diezelfde ondersteuning, kan overwogen worden, na een grondige studie van de lokale besturen, het systeem van intergemeentelijke gelijkemansambtenaren in te stellen om op die manier de krachten te kunnen bundelen.

– Sensibiliserende en informerende activiteiten

De thema's voor deze activiteiten zullen in de tijd variëren en kaderen binnen een breder maatschappelijk debat bvb. rond alternatieve werkvormen als vorm van een betere afstemming van de combinatie arbeid-privé.

Het aankaarten van de diverse thema's kan via diverse kanalen gebeuren : organisatie van debatten en studiedagen, communicatie via de diverse media, opzetten van sensibiliserings- en informatiecampagnes (bvb. mannelijke en vrouwelijk participatie in besluitvorming).

De opvolging van de reglementering die door de Provincieraad is aangenomen met betrekking tot de samenstelling van adviesorganen behoort tot de prioriteiten.

CULTUUR EN MONUMENTENZORG

1. Algemene uitgangspunten

1.1. Het provinciebestuur gaat ervan uit dat het zijn bestuurlijke meerwaarde ten gunste van het maatschappelijke gebeuren dient te ontwikkelen als een dynamisch, bovenlokaal streekbestuur.

Inzake zijn cultuurbeleid kan het provinciebestuur die rol volop waarmaken. Enerzijds door te fungeren als een steunpunt voor de culturele sector en de erfgoedsector. Dit zal zich ondermeer uiten in informatieverstrekking, advies en begeleiding, deskundigheidsbevordering en coördinatie.

Anderzijds door het bevorderen van de regionale functie van de culturele instellingen en erfgoedinstellingen, het stimuleren van samenwerkingsverbanden en het bevorderen van een dynamische, publieksgerichte en professionele werking.

Ook inzake het cultuurbeleid wil het provinciebestuur creatief omgaan met gebiedsdifferentiatie, schaaldifferentiatie en netwerkvorming, en dit zowel met bestuurlijke partners (de andere overheden) als met private partners.

Zo is het voor de culturele sector en de erfgoedsector, die van nature uit constant in beweging zijn, van wezenlijk belang dat de financiële en logistieke ondersteuning vanuit het provinciale bestuursniveau flexibel is en complementair ten overstaan van de andere bestuursniveaus, uiteraard met de nadrukkelijke aanwezigheid van de stem van het provinciale bestuursniveau.

1.2. Meer en meer komt er duidelijkheid omtrent de positie van het provinciebestuur ten opzichte van de centrale en lokale overheden, en over de basisopdrachten of kerntaken die in die constellatie zullen worden afgeleid : taken van medebewind en eigen taken, politieke verantwoordelijkheid voor subregionale of bovenlokale dossiers, ondersteunende rol ten behoeve van de gemeenten.

Het provinciebestuur wil zich ook in het cultuurbeleid consequent bezinnen over dat takenprofiel en de ontwikkeling van zijn cultuurbeleid in de komende 6 jaar koppelen aan de missie van het provinciebestuur.

Bovendien dienen het sectoroverschrijdend werken en het integraal benaderen gestimuleerd te worden, zowel binnen de eigen diensten als op het veld. Beide zijn wezenlijke basisprincipes voor het realiseren van de al genoemde uitgangspunten.

1.3. Het provinciebestuur wil in zijn cultuurbeleid veel aandacht besteden aan de geografische en sociale spreiding van het culturele aanbod.

In het kader van zijn rol als streekbestuur zal het concrete maatregelen nemen inzake de geografische cultuurspreiding. Speerpunten in deze spreiding zijn de openbare bibliotheken en de culturele centra.

Het provinciebestuur zal hen op diverse manieren helpen kwalitatief volwaardige culturele producten binnen het bereik van elkeen te brengen. Ook het eigen provinciaal centrum voor kunst en cultuur is in dit beleid een leidend element : de eigenzinnige programmatie zal de hele Oost-Vlaamse regio kennis laten maken met de nieuwe tendensen in binnen- en buitenland.

Bij het streven naar een zo groot mogelijke participatie van de bevolking aan het culturele aanbod, zal echter ook aan de sociale spreiding worden gewerkt. Recente studies wijzen uit dat er inzake cultuurparticipatie door de verschillende bevolkingsgroepen een opvallende ongelijke verdeling bestaat. Vooral het opleidingsniveau en de leeftijd blijken determinerende factoren. Een drempelverlagende cultuurpolitiek, met behoud van kwaliteitsnormen zal worden nagestreefd, o.m. door het zoeken naar de gepaste, voor die specifieke doelgroepen toegankelijke kanalen. Daarbij zullen met bestuurlijke partners (de andere overheden) en met private partners (het culturele veld) samenwerkingsverbanden op het getouw worden gezet.

1.4. Het provinciebestuur wil in zijn cultuurbeleid kwaliteit en publiek laten primeren. Om die doelstelling te bereiken moet het klant- en oplossingsgericht werken en kunnen steunen op een flexibele, deskundige organisatie.

Een dergelijke klantgerichtheid vraagt ook een specifieke communicatie, waarin snelheid, accuraatheid en dynamiek sleutelwoorden zijn. De ontwikkeling van de informatietechnologie met nieuwe communicatiemiddelen vraagt een nieuwe benadering en aanpak. De communicatieacties moeten gericht vanuit en naar het specifieke veld opgezet worden. Het eventuele "umfeld" wordt gekenmerkt door een eigen manier van communicatievoering die verschilt van de algemene bestuurlijke communicatie. Het veld is tevens ruimer dan de vertrouwde persmedia. Professionele decision makers in zowel culturele instellingen als verenigingen, onderwijs en andere besturen, zullen daarom geïnformeerd worden vanuit de eerste linie. Dit alles vergt een hoge graad van flexibiliteit en een uitgebalanceerd samengaan van politiek en administratief management.

2. De beleidsdomeinen

2.1. KUNST EN CULTUUR

2.1.1. Inleiding

Een bloeiend cultuurleven impliceert enerzijds een dynamisch, gediversifieerd en hoogwaardig cultureel aanbod door kunstenaars, a-wetenschappers en diverse organisatoren, en anderzijds een intense cultuurparticipatie. Een degelijk cultuurbeleid zal het klimaat creëren, de voorwaarden scheppen en de stimulansen geven om zo'n bloeiend cultuurleven mogelijk te maken.

Op provinciaal niveau zullen daartoe een aantal specifieke beleidsinstrumenten worden ontwikkeld en gehanteerd, waarbij er oog is zowel voor de traditionele cultuuruitingen als voor vernieuwende initiatieven en tendensen. Het provinciebestuur wil als beleidsmaker evenwel de autonomie benadrukken van de creatieve kunstenaars. Zij moeten in alle artistieke vrijheid de kansen krijgen hun autonome, kritische en maatschappijbevragende kunst te maken en aan het publiek mee te delen. "De kunst is met de pers en de wetenschap deel van de gistingtank van de samenleving. Laat het gisten aan de kunstenaars over en laat de uitkomst ervan vrij zijn". (vrij naar Jan Ritsema, State of the Union, Theaterfestival 1999).

Wel zal het provinciaal instrumentarium een culturele verscheidenheid stimuleren, waarbij vernieuwing en interdisciplinariteit worden bevorderd en zal het bestuur de continuïteit garanderen van de werking van zeer verscheiden culturele initiatieven. De kwaliteitsbewaking en -bevordering blijft bij dit alles van groot belang, zowel bij de professionele als de amateuristische initiatieven in de sector. Het doel blijft immers kwalitatief hoogstaande producties te doen ontstaan, te doen groeien en ter beschikking te (doen) stellen van een zo ruim mogelijk deel van de bevolking.

2.1.2. De instrumenten

Concreet zullen over alle sectoren heen de volgende instrumenten worden gehanteerd :

- Beloftevolle vorsers en kunstenaars zoals o.m. beeldende kunstenaars, vormgevers, fotografen, componisten, auteurs en theatermakers zullen ondersteund en gestimuleerd worden door :
 - de verdere uitbouw van de **provinciale prijzen** en een verruimd **opdrachtenbeleid** (meer geld, meer uitstraling en meer aandacht voor vernieuwing en interdisciplinariteit) ;
 - o Behoud van de Keizer Karelprijs : zowel de benaming van de prijs als het prijsbedrag. Dit zal het prestige en de internationale uitstraling van de prijs ongetwijfeld ten goede komen.
 - **tentoonstellingen** en **reizende voorstellingen** die promotie voeren voor eigen jong talent ;
 - samenwerking met en **fundamentele structurele ondersteuning** van de initiatiefnemers in het veld die deze doelstellingen reeds realiseren ;
 - aandacht voor en aansluiting zoeken met internationale evenementen in het buitenland om tot een meer effectieve **promotie van eigen talent via culturele uitwisselingsinitiatieven** te komen
- De **structurele subsidiëring**, hetzij op basis van een reglement, hetzij via een subsidie op naam, hetzij als "centre of excellence" op basis van een overeenkomst voor meerdere jaren, helpt niet alleen een zeer grote verscheidenheid aan culturele initiatieven mogelijk maken, maar **garandeert** bovendien **de continuïteit** ervan. Deze subsidiëringwijze blijft fundamenteel, zowel voor professionele als voor amateuristische organisaties en verenigingen, inclusief de verbonden en federaties.
- In de sector van de amateuristische kunstbeoefening (amateurtoneel, volksdans, choreografie, hofopera, koorzang) zal de organisatie van **klasseringstoernooien** worden voortgezet, aangezien het de mogelijkheid biedt om de subsidiëring (al dan niet gedeeltelijk) te baseren op **kwalitatieve criteria**. Uiterst belangrijk voor de amateuristische kunstbeoefening is het bestaan van mogelijkheden tot **vorming**. Naast het kunstonderwijs bestaan een aantal organisaties die zich daarmee bezighouden en die dus op de steun van het provinciebestuur kunnen rekenen. Waar zich op dit vlak opvallende lacunes voordoen kan het provinciebestuur eventueel zelf het initiatief nemen.
- **Projectsubsiëring** laat toe flexibel in te spelen op eenmalige en/of uitzonderlijke initiatieven. Voor uitzonderlijk belangrijke en prestigieuze initiatieven wordt verder gebruikgemaakt van **eenmalige subsidies op naam**.

2.1.3. De sectoren

-TAAL EN LETTERKUNDE

Binnen deze sector zal de nodige aandacht worden gegeven aan de "moeilijker", minder "commerciële" literaire genres, zoals de poëzie en de essayistiek.

De steun aan met name jong literair talent kan het beste blijven gebeuren via het uitschrijven van de jaarlijkse provinciale prijs voor letterkunde (afwisselend voor essay en monografie, poëzie, jeugd- en kinderboek en scheppend proza) en - voor meer gevestigde waarden - de Prijs voor Letterkunde van de Vlaamse Provincies (dezelfde genres plus een prijs voor een gezamenlijk oeuvre). Ook de bijkomende subsidie aan het Poëziecentrum voor de publicatie van een degelijke bundel van een Oost-Vlaams dichter ligt in deze lijn. De bekendmaking van de provinciale prijs voor letterkunde in ruimere kringen zal de nodige aandacht genieten.

Daarnaast blijft de subsidiëring van de verenigingen en tijdschriften voor taal en letterkunde (waarvan er een aantal ook gericht is op de jeugd of een interdisciplinaire werking ontplooit) een belangrijke pijler in het beleid.

In samenwerking met de openbare bibliotheeksector zal de nodige aandacht worden geschonken aan de leesbevordering, waarbij extra nadruk gelegd kan worden op de genoemde "moeilijker" genres.

In ieder geval dient de aanzienlijke steun aan twee in het oog springende initiatieven te worden voortgezet of zelfs nog vergroot, nl. aan :

- het Poëziecentrum, dat een belangrijke documentaire en promotionele functie heeft ten aanzien van één van de genoemde "moeilijker" genres ;
- het "Woordenboek van de Vlaamse dialecten", dat weliswaar een fundamenteel wetenschappelijk project is (en als dusdanig o.m. een onmisbare bouwsteen in de lexicografie van het Nederlands), maar door zijn territoriale afbakening en zijn werkmethode onmiskenbaar een provinciale en "volkse" dimensie heeft.

- BIBLIOTHEEKWEZEN

De openbare bibliotheeksector zal verder financieel ondersteund worden, volledig conform een nieuw bibliotheekdecreet dat eerstdaags wordt verwacht. Daarnaast zullen, in overleg met de Vlaamse Gemeenschap, eigen nieuwe en bestaande initiatieven (verder) ontwikkeld worden. **Samenwerking tussen bibliotheken is daarbij een primair uitgangspunt**, eigen aan een degelijke invulling van de taakomschrijving van de streekbesturen. Ook de verdere uitbouw van Ovinob - het Oost-Vlaams InformatieNetwerk van Openbare Bibliotheken (met o.m. opname van de uitleenstatus van de materialen in de provinciale centrale catalogus) blijft prioritair.

De organisatie en ondersteuning van promotiecampagnes voor lezen en bibliotheekbezoek, zoals De weg naar Boekegem, de Jeugdboekenweek en de "Week van de Openbare Bibliotheek", de steun aan projecten van erkende openbare bibliotheken en de organisatie van specifieke aanvullende opleidingen voor het bibliotheekpersoneel in samenwerking met de Oost-Vlaamse Bestuursacademie, zullen aandacht blijven genieten.

- PODIUMKUNSTEN

De subsidiëring van de amateuristische kunstbeoefening op basis van een kwalitatieve beoordeling d.m.v. toernooien, die tevens kwaliteitsbevorderend kunnen werken, zal worden voortgezet, meer bepaald voor de disciplines amateurtoneel, volksdans en choreografie. Waar nodig kan de provincie over bepaalde aspecten van deze verschillende disciplines cursussen op touw zetten in samenwerking met de verbonden of andere organisaties.

Voor het professionele teksttheater (inclusief het kinder- en jeugdtheater) zal het subsidiëringsbeleid worden voortgezet, ook voor organisaties die niet door de Vlaamse Gemeenschap erkend zijn, maar wel een provinciaal belang hebben. De banden met het NTG (binnenkort Publiektheater Gent), dat jaarlijks voor bijna 20 miljoen aan provinciale subsidies ontvangt, zullen nauwer worden aangehaald.

De Oost-Vlaamse kunstcentra, muziektheaters en dans- en bewegingstheaters worden het best verder structureel nominatim gesubsidieerd. Een verhoging van de meeste van deze subsidies is gerechtvaardigd, daar ze veelal grensverleggend vernieuwend werken en op die manier bakens uitzetten voor de toekomst.

De projectsubsiëring maakt het mogelijk eenmalige losse producties, organisaties met een weinig continue werking en nieuwe organisaties op een soepele en effectieve manier op te vangen. Nieuwe organisaties met een continue werking worden wel zo vlug mogelijk in de structurele subsidiëring ingeschakeld.

Uiterst belangrijk in deze sector is de voortzetting van het verlenen van investeringssubsidies voor de aankoop, het herstel, de renovatie e.d. van theaterinfrastructuur. Dergelijke steun is voor sommige organisaties van levensbelang en de provincie Oost-Vlaanderen is op dit vlak één van de pioniers.

Met de Paul De Montprijs voor toneel (die misschien beter wordt omgedoopt tot provinciale dramaschrijfprijs of, misschien nog beter, dramaschrijfprijs van de provincie Oost-Vlaanderen*) worden met name jonge auteurs van dramatische teksten (zowel toneel- en figurentheaterstukken als televisie- en luisterspelen en filmscena-

rio's) gesteund. Bij het uitschrijven van deze prijs zal er voortdurend aandacht zijn voor nieuwe ontwikkelingen in deze sector.

– MUZIEK

Er wordt naar gestreefd het provinciaal muziekbeleid in zo'n breed mogelijke context te voeren. Vertrekkende van een constante wordt ruimte gecreëerd om soepel in te spelen op hedendaagse ontwikkelingen en trends. De ondersteuning van de amateur-muzikant, in casu de subsidiëring van de koorzang- en blaasmuziekverenigingen, behoort van oudsher tot de prioriteiten van het muziekbeleid. Het provinciebestuur als intermediair niveau blijft het best geplaatst om de verenigingen via de organisatie van provinciale toernooien te beoordelen, te klasseren en overeenkomstig te subsidiëren. Hier is duidelijk een kwaliteitsbevorderende functie weggelegd.

De opdrachten voor componisten, gekoppeld aan de organisatie van creatieconcerten, worden gehandhaafd, alhoewel een heroriëntering/uitbreiding van het systeem zal worden onderzocht.

De tot nog toe jaarlijks uitgeschreven provinciale prijs voor muziek blijkt niet zo nuttig als wervend instrument en zal worden geïntegreerd in dit opdrachtensysteem.

De gesubsidieerde spreidingsconcerten, uit te voeren door een aantal Oost-Vlaamse ensembles, zullen bestendig en eventueel uitgebreid worden. Zowel voor de bevolking in de verschillende Oost-Vlaamse lokaliteiten, die tegen zeer democratische toegangsgelden de concerten kan bijwonen, als voor de uitvoerders die zich enorm gesteund voelen, omdat ze vaak geen andere subsidiekanalen kunnen aanspreken, betekent dit opdrachtensysteem een waardevol instrument.

De provinciale recitals voor jonge Oost-Vlaamse solisten maken ongetwijfeld een belangrijk deel uit van het Oost-Vlaamse provinciale muziekbeleid. Aan jonge klassiek geschoolde musici een podium verschaffen om zich verder te bekwamen, blijkt nog altijd een succesformule te zijn, die zowel door de uitvoerders als door het publiek ten zeerste wordt gewaardeerd. De voortzetting van de provinciale recitals gestoeld op hetzelfde concept, maar met een eventuele verruiming van het repertoire, is dus wenselijk.

Op vlak van de popmuziek en aanverwante muziekvormen zullen diverse nieuwe initiatieven worden ontwikkeld. Het ter beschikking stellen van repetitieruimtes, het ontwikkelen van een ondersteuningssysteem van jeugdclubs, de structurele subsidiëring van koepels actief in de popmuziek, e.d. wordt onderzocht. Een aangepast pakket beleidsinstrumenten zal worden uitgewerkt om deze sector – in nauw overleg met de jeugdconsulenten – de nodige provinciale erkenning en armslag te geven.

De samenwerking met de Federatie Jeugd en Muziek Oost-Vlaanderen en haar plaatselijke afdelingen in functie van de Wereldmuziekdag zal worden voortgezet. Met de steun van het Oost-Vlaams provinciebestuur worden immers jaarlijks rond 1 oktober tal van concerten georganiseerd voor de schoolgaande jeugd. Met dit initiatief worden per schooljaar 10.000 à 12.000 leerlingen van het lager tot het hoger secundair onderwijs bereikt. Voor velen van hen is het hun eerste concert. De verdere uitbouw van dit initiatief is dan ook een verantwoorde keuze.

Met een aantal grote muziekinstellingen/verenigingen – de zogenaamde "centres of excellence" – waarmee tot nu toe overeenkomsten werden afgesloten voor de duur van de legislatuur, zullen nieuwe en aangepaste langdurige afspraken worden gemaakt. In ieder geval zal de financiële ondersteuning van deze "Centres of excellence" worden voortgezet en ons engagement ten opzichte van hun dynamiek nog vergroot.

Met een aantal onderling vergelijkbare professionele ensembles/orkesten – die best op eenzelfde subsidieniveau worden gebracht – is het eveneens wenselijk contractuele afspraken te maken.

– BEELDDE KUNSTEN, VORMGEVING EN FILM

Kunnen als afzonderlijke rubrieken binnen de sector beschouwd worden maar zijn toch onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Eenzijds zal verder aandacht te worden besteed aan de traditionele kunstvormen en -disciplines en hun geschiedenis. Dit kan gebeuren door het verlenen van subsidies, enerzijds structureel via de provinciale reglementering, aan verenigingen die de beeldende kunsten bevorderen (tentoonstellingen, lezingen, studiedagen, wetenschappelijk onderzoek e.a.), anderzijds voor uitzonderlijke eenmalige initiatieven (projectsubsidies). Ook de kunstzinnige vrijetijdsbesteding kan via dezelfde kanalen ondersteund worden (creatieve ateliers, amateurfilmclubs e.a.). Op die manier wordt zowel de passieve als de actieve cultuurparticipatie bevorderd.

Bijzondere aandacht zal zeker gaan naar vernieuwing, verjonging en interactie in de hedendaagse kunstscène, die grotendeels gekenmerkt wordt door het doorbreken van grenzen die de verschillende, herkenbare expressievormen en kunststijlen afbakenen. Een multi- of interdisciplinair kunstgebeuren dat zich ontwikkelt

naast het klassieke kunstcircuit, en dat om het even waar kan worden beleefd maar liefst zo dicht mogelijk in confrontatie met het publiek, verdient de nodige aandacht.

Het ondersteunen en stimuleren van jonge, vernieuwende kunstenaars staat hierbij voorop. De sinds 1998 vernieuwde provinciale prijs beeldende kunst is één van de instrumenten waar nog meer op film en nieuwe media zal worden gefocust. Ook de vernieuwde provinciale prijs vormgeving zal nog meer in de kijker worden geplaatst om de hedendaagse vormgeving, zowel ambachtelijke, industriële als grafische, meer te promoten. Een efficiënte, dynamische, flexibele en vernieuwde communicatie, waarin de kwalitatieve component primeert op de economische wetmatigheid, is hier aangewezen.

De tentoonstellingen in het Caermersklooster met de resultaten van de provinciale prijzen zijn hiertoe onder meer een aangewezen middel. Daarnaast moet ook naar nog meer spreiding van deze tentoonstellingen gestreefd worden door samenwerking met culturele centra, eventueel de openbare bibliotheken en andere organisaties buiten de provincie : Euregio Scheldemond, Vlaanderen-Zuid-Nederland, e.a.

Ook het verlenen van opdrachten en aankopen van kunstwerken in die nieuwe visie, zowel op het vlak van de beeldende kunsten, de vormgeving als de film, zijn een belangrijk instrument en zullen worden geïntensifieerd. Het belang van een dynamische ontsluiting van de provinciale kunstcollectie gekoppeld aan publieksgerichte projecten die samen met de provinciale prijzen zullen worden gerealiseerd, wordt hier onderstreept. De formule van de wedstrijd "Een thuis voor een beeld", waarbij de integratie van hedendaagse kunst in de omgeving voorop staat, zal regelmatig worden geëvalueerd en aangepast aan de noden van het moment.

De ondersteuning van film is een nieuw element in deze sector. Projectmatige ondersteuning van korte films (documentaire, fictie of animatiefilm), heeft de laatste jaren aangetoond dat er heel wat potentieel filmtalent in Oost-Vlaanderen te vinden is.

Ten slotte moeten ook middelen worden gegenereerd voor de internationalisering in deze sector. Zowel op het vlak van de beeldende kunst, de vormgeving, als de film moeten jonge, beloftevolle kunstenaars de kans krijgen hun werk ook in het buitenland te tonen. Het is de taak van de provincie om hier zowel stimulerend als voorwaarden scheppend op te treden. Dit moet resulteren in een soepel ondersteuningssysteem van organisaties en/of individuele kunstenaars.

– GESCHIEDENIS

Aanmoediging van het historisch onderzoek blijft een relevant aandachtspunt. Dat wordt geconcretiseerd in de structurele ondersteuning van organisaties die op dat terrein actief zijn en door het uitschrijven van de prijzen van de provincie Oost-Vlaanderen. Bijzondere aandacht zal uitgaan naar de bevordering van het onderzoek met betrekking tot de industriële geschiedenis in onze provincie. Samenwerking met de Universiteit Gent ligt daarbij voor de hand.

Naast onderzoeksbevordering zal ook initiatief worden genomen om ruimere bekendheid te geven aan de resultaten van het geschiedkundig onderzoek.

Gezien het belang van archieven en in het bijzonder gemeente-, ocmw- en interessante private archieven voor de studie van de geschiedenis en als collectief geheugen voor de samenleving vormt het behoud, het beheer, de ontsluiting en de valorisatie van dit belangrijk deel van het cultureel erfgoed een relevant belangstellingspunt voor het provinciebestuur. De synergie die meer en meer ontstaat tussen openbare bibliotheken, bewaarbibliotheken, archief- en documentatiecentra, en openbare archiefdiensten vraagt een geïntegreerde aanpak, waarbij voldoende oog is voor een actieve publieksgerichte ontsluiting.

In de gemeentelijke cultuurwerkbeleidsplannen zal die geïntegreerde aanpak een duidelijke meerwaarde opleveren. Het ligt voor de hand dat het provinciebestuur, steunend op het bestaande coherente netwerk met het gemeentelijke culturele veld, adviserend en begeleidend optreedt. Het provinciebestuur zal daarnaast een actieve rol vervullen bij intergemeentelijke samenwerkingsinitiatieven en in de vorming van gemeentelijke ambtenaren die de verantwoordelijkheid over het lokaal archief dragen.

Publieksgerichte ontsluiting van archieven is nodig omdat dit de ernstige inspanningen op het vlak van het behoud van het cultureel erfgoed legitimeert. Het provinciebestuur zal dus voort initiatieven ontwikkelen die een breed publiek aantrekken zoals het Museum van de Vlaamse Sociale Strijd. Ook zullen multidisciplinaire initiatieven van derden ondersteund en gestimuleerd worden. De contacten en samenwerking met de private archief- en documentatiecentra, met het professioneel en niet-professioneel historisch onderzoek en met verschillende archiefbewarende instanties op lokaal en regionaal vlak zullen bestendig en waar nodig voort ontwikkeld worden.

Het provinciebestuur zal daarnaast actief initiatieven ontplooien om kwetsbare archiefstukken, zoals histori-

sche kranten, te beschermen ; om de verwerving van unieke archiefstukken door Oost-Vlaamse wetenschappelijke instellingen te ondersteunen ; om wetenschappelijk onderzoek mogelijk te maken en de resultaten ervan door het sponsoren van drempelverlagende publicaties aan het breed publiek ter beschikking te stellen.

De dienstverlening aan het wetenschappelijk onderzoek zal nog versterkt worden door de verdere uitbouw van de heemkundige en geschiedkundige collectie in de provinciale bibliotheek

– VOLKSONTWIKKELINGSWERK EN ALGEMEEN CULTUREEL WERK

Zoals eerder gesteld tonen recente studies als die van prof. dr. Marc Elchardus en dr. Marc Hooghe aan dat het volkswontwikkelingswerk – en ruimer het rijke verenigingsleven – een onvervangbare bijdrage levert voor de uitbouw van een democratische samenleving en bij uitstek geduid wordt als het sociaal bindmiddel voor die samenleving, als ontwikkelaar van gemeenschaps- en burgerzin en als emancipatorische kracht.

Het volkswontwikkelingswerk vervult daarvoor vier relevante functies : educatie, cultuurspreiding, sociale actie en ontmoeting. Het behoud van structurele en financiële ondersteuning van de bovenlokale werking verzekert dat de lokale werking kwaliteitsvol en flexibel op de gestelde noden kan inspelen.

Projectsubsidie blijft een bijkomend, aan de structurele ondersteuning ondergeschikt instrument om vernieuwende of experimentele initiatieven te verwezenlijken. Gezien de maatschappelijke relevantie van het volkswontwikkelingswerk zal de sector meer onder de aandacht van de publieke opinie gebracht worden, vooral met eigen methodieken voor specifieke doelgroepen.

– LOKAAL CULTURBELEID

Actualisering en versterking van de ondersteuning van de culturele centra geniet de vereiste belangstelling. Vooral de bevordering van cultuurparticipatie door jongeren verdient aanmoediging, wat evenzeer geldt voor regionale samenwerking en profilering van de culturele centra. Voor de aanpassing of oprichting van culturele centra kan in een aantal gevallen het toekennen van een investeringssubsidie overwogen worden. Dergelijke steun kan op een bijzonder duidelijke wijze bijdragen tot een effectievere cultuurspreiding.

Indien nuttig en gewenst zal het provinciebestuur specifieke vorming aanbieden voor gemeentelijke cultuurmedewerkers, de verantwoordelijke beleidsmensen en verantwoordelijken van de gemeentelijke adviesraden voor cultuurbeleid.

Een geëigende privaat-publieke samenwerking kan erin bestaan dat de provincie – in haar goede traditie van lokale ondersteuning – vooral netwerkvorming tussen private initiatieven en/of gemeentelijke overheden ondersteunt. Onder meer via studie- en overlegmomenten kan zij bijdragen tot verdere specialisatie en differentiatie van het aanbod ten voordele van de cultuurgebruikers, de burgers.

– CULTURELE UITWISSELING

De bestaande contacten, al dan niet geformaliseerd (Zeeland, Oost- en West-Vlaanderen, Vlaanderen - Zuid-Nederland) zullen verder uitgebouwd worden en nieuwe impulsen krijgen. De internationalisering van alle culturele sectoren, zowel in de uitsturende functie naar het buitenland van individuele kunstenaars als van organisaties, als de receptieve functie van projecten in de provincie, zal moreel en financieel aangemoedigd worden.

– CAERMERSKLOOSTER

a) **Inleiding**

Tijdens de restauratie kreeg het Caermersklooster een culturele bestemming en de naam "Provinciaal Centrum voor Kunst en Cultuur". In deze ambitieuze beleidsopatie werd rekening gehouden met het volledige (te restaureren) complex. Om (technisch) als Centrum voor Kunst en Cultuur te kunnen functioneren moet men echter beschikken over een aangepaste en polyvalente infrastructuur. Vandaag beschikt het Caermersklooster enkel over de kloosterkerk, de lange gang en het Oud Huis als publieksgerichte ruimtes. Deze beperking (die tevens een rijkdom is) maakt een bijsturing van de oorspronkelijke ambities noodzakelijk.

b) **Restauratie 3e fase**

Prioritair in de verdere uitbouw van het Caermersklooster is de 3e restauratiefase. Pas met de voltooiing van deze restauratie zal men over een volwaardige en rijke infrastructuur beschikken waarin men naast een monumentale tentoonstellingsruimte voor ambitieuze projecten een diversiteit aan polyvalente ruimtes zal hebben waarin parallel een complementaire programmatie kan uitgevoerd worden. Om iedereen te overtuigen van de potentie van het Caermersklooster is het van primordiaal belang dat de kwalitatieve lat hoog wordt gelegd zodat de verdere uitbouw een culturele noodwendigheid wordt.

Bij de restauratie kan rekening gehouden worden met de 1 %-regeling betreffende de integratie van kunstwerken, hoewel dit bij restauratiewerken geen wettelijke verplichting is.

c) **Huidige situatie**

Het Caermersklooster in zijn huidige vorm (kloosterkerk) is te mooi, te uniek en te dwingend om als polyvalente zaal te gebruiken voor eender welke activiteit. De kloosterkerk is een geschenk voor de kunst en de kunstenaars. Bij ontstentenis van een goede akoestiek is ze noch voor concerten noch voor theateropvoeringen geschikt. Met deze ruimte moet men resoluut kiezen voor de (beeldende) kunst als referentie en paradigma. Alvorens men iets in deze kerk realiseert moet men luisteren naar de stenen in de muren en naar de houten balken in het gewelf. De (levende) kunstenaar is de meest geschikte om dit te doen. Van hem moeten we leren hoe we kunnen omgaan met de pracht en de monumentaliteit van de ruimte.

Het Caermersklooster heeft door zijn unieke uitstraling de potentie om één van de toonaangevende kunstencentra (of liever kunsthallen) van België te worden.

Wie luistert naar de stenen voelt de ethische plicht om deze opdracht (met de allure van een missie) uit te voeren. De ruimte verdient niet alleen dit respect, ze dwingt het ook af.

Het Caermersklooster is met andere woorden geen functionele ruimte, zoals een vergaderzaal, een conferentieruimte, een refter, die men kan gebruiken voor "één of ander" gebeuren. Neen, de ruimte is de meester, wat erin gebeurt is de knecht.

Wat er in het Caermersklooster gebeurt kan alleen betekenisvol zijn wanneer het de standaard haalt van de ruimte zelf. Het hoe wordt hier even belangrijk als het wat. In het kader van het cultuurbeleid kunnen we niet anders besluiten dat alleen projecten met een grote kwaliteit en gezonde ambitie het Caermersklooster als locatie verdienen.

In het kader van een goede werking van het Caermersklooster, en zeker bij de verdere uitbouw van het complex (restauratie 3e fase) is een aanpassing en uitbreiding van het personeelskader noodzakelijk.

d) **De locatie**

De locatie van het Caermersklooster in de Provinciehoofdstad (de culturele hoofdstad van Vlaanderen), in de historische wijk Patershol, aan de rand van de Kuip, tussen Sluizeken en Prinsenhof, in het verlengde van een culturele wandelroute (Museum voor Sierkunsten, Gravensteen, het Huis van Alijn), langs de P-route, aan een tramhalte, aanleunend bij een belangrijk sociaal stedelijk weefsel (de ziekenhuizen, de academie, de multi-culturele buurten Oudburg en Sleepstraat), is één van de belangrijkste troeven om er een centrale en sturende functie aan te geven.

e) **De culturele context en het publiek**

Als parel aan de kroon van het provinciaal cultuurbeleid heeft het monumentale gebouwencomplex een belangrijke taak te vervullen in de stad en de provincie, met een uitstraling tot buiten de provincie- en landsgrenzen.

De centrale vraag is : hoe kan het Caermersklooster bijdragen tot de realisatie van kwalitatief hoogstaande producten die de culturele sector kunnen stimuleren en waarin een zo'n ruim mogelijk publiek kan participeren en emanciperen (kan betrokken worden en verwonderd geraken).

f) **Het publiek**

Door zijn bijzondere locatie, specifieke programmatie, en door de laagdrempelige gratis toegang, richt het Caermersklooster zich tot een ruim en divers publiek. Dit gaat van de geïnformeerde culturo, over de nieuwsgierige voorbijganger of de verdwaalde toerist, tot jongeren, scholen en (apart te stimuleren) specifieke doelgroepen.

Prioritair om dit potentieel publiek effectief over de vloer te krijgen is het opstellen en uitvoeren van een algemeen communicatieplan met bijzondere aandacht voor de "zichtbaarheid" (signalisatie) van het gebouw, de herkenbaarheid van de producten, de eigenheid van het gebouw en zijn inhoud, de promotie via diverse kanalen waardoor op een actieve wijze aan "publiekswerving" kan worden gedaan.

Dit is des te meer belangrijk omdat we er kunnen van uitgaan dat iemand die de monumentale ruimte voor het eerst betreedt een blijvende (overweldigende) indruk opdoet, en dit frequentere bezoeken (en mond-aan-mond-reclame) kan stimuleren.

Publiekswerking moet zorgen dat de relatie met het publiek duurzaam wordt. De eerste stap in de publiekswerking is de **kwaliteit van het aangeboden product** – een kwaliteit die op een eerste niveau meestal wordt afgelezen van de vormgeving (format) van het gepresenteerde product (opstelling, begeleidende informatie) en de eerste linie omkadering (onthaal, faciliteiten, informatie, signalisatie, recreatie). Naast het product zelf is er de **educatieve omkadering in diverse vormen voor diverse doelgroepen**. Dit kan gaan van de traditionele rondleidingen en publicaties tot uitbouw en onderhoud van de website en de organisatie van randactiviteiten (lezingen, filmprogrammatie, zaalteksten, gidsen, ...).

Op korte termijn is een "op maat gesneden" perscommunicatieplan noodzakelijk.

Op termijn is een eigen educatieve cel wenselijk.

g) **Programmatie**

Een **eigenzinnige** programmatie moet de (Oost-)Vlaamse regio kennis laten maken met de **nieuwste tendensen in binnen- en buitenland**. De programmatie moet tevens het Caermersklooster een eigen identiteit geven waardoor het zich onderscheidt van andere instituten in de regio. Dit sluit vanzelfsprekend complementariteit niet uit.

Op diverse fronten kan het Caermersklooster partnerships aangaan met andere instituten of organisaties in binnen- of buitenland (Filmfestival, Festival van Vlaanderen, Europalia, stedelijke en provinciale musea, kunsthallen in Rotterdam, Bonn, ...).

De specifieke atmosfeer van de kloosterkerk enerzijds en het Oud Huis anderzijds laat een gediversifieerde, dynamische en parallelle programmatie toe, waarin zowel het lokale als het bovenlokale aan bod kunnen komen. Zo kan naast een ambitieus internationaal project in de kerk een "lokale dimensie" worden toegevoegd in het Oud Huis.

Beide locaties lenen zich zowel voor overzichts-, groeps- of éénpersoonstentoonstellingen.

2.2. HET MUSEUMBELEID

2.2.1. Inleiding

De museumwereld is volop in beweging en het provinciebestuur heeft deze evolutie de laatste jaren mee vorm gegeven. Ter ondersteuning van het museumdecreet en uitvoeringsbesluit sloten de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse provincies een overeenkomst over het voeren van een complementair museumbeleid met een doorgedreven taakverdeling en samenwerking als strategie.

Onze provincie moet deze pioniersrol en specifieke taak van ons bestuursniveau op dit domein verder blijven waarmaken. Dit kan onder meer door twee speerpunten van het provinciaal museumbeleid verder uit te bouwen :

- 1) de steunpuntfunctie van de provinciale musea en de provinciale consultants en
- 2) een gerichte financiële ondersteuning van de musea in de provincie.

Een eerste speerpunt binnen een gericht museumbeleid op provinciaal niveau is de intermediaire steunpuntrol die zowel de provinciale consultants, archeologen en musea vervullen. Deze steunpuntrol uit zich onder meer in dienstverlening, deskundigheidsbevordering en coördinatie. De doelgroep die zich op dit steunpunt kan beroepen is ruim en omvat zowel de museumsector en aanverwante sectoren (musea, archeologie, heemkunde, erfgoed, geschiedenis, onderwijs, toerisme,...).

Een tweede pijler vormt een gerichte financiële ondersteuning met de volgende accenten: het bevorderen van de regionale functie van de musea, het stimuleren van samenwerkingsverbanden en van een dynamische, publieksgerichte en professionele werking. Voor een sector die volop in beweging is, is het van belang dat deze ondersteuning flexibel is en complementair t.o.v. van andere bestuursniveaus.

2.2.2. Het Museumconsulentschap

Het provinciaal museumconsulentschap heeft drie kerntaken:

- 1) advies en begeleiding aan individuele musea op een generalistisch niveau
- 2) stimuleren van het museumveld op het vlak van de regionale functie
- 3) (opvolgen en uitvoeren van) regelgeving

De twee eerstgenoemde kerntaken zijn sterk aan elkaar gelinkt en versterken elkaar in de praktijk. Belangrijk hierbij is de plaats van de provinciale museumconsulent t.o.v. de musea: dicht bij het museumveld, makkelijk bereikbaar en aanspreekbaar !*

Vanuit deze intermediaire positie zijn de provinciaal museumconsulenten goed geplaatst om het beleid en het museumveld op elkaar af te stemmen. Zij kunnen coördinerend en/of stimulerend optreden bij het organiseren van gezamenlijke manifestaties of publieksacties, bij het zoeken naar oplossingen voor gezamenlijke problemen, bij het implementeren van nieuwe evoluties in de musea zelf, en bij het bevorderen van samenwerkingsakkoorden en de regionale functie. Een nog verder uit te werken platform voor museummedewerkers zal hierbij een belangrijk instrument zijn, naast infodagen, overleg en bezoeken. Ook een gerichte maar flexibele financiële ondersteuning speelt hierin een cruciale rol.

Het provinciaal museumconsulentschap dient deze schakelfunctie tussen musea en allerhande overheden en instellingen nog te versterken. Van belang hierbij is dat de consultants vanuit hun positie van adviseur en

begeleider van individuele musea een ideale uitgangspositie bekleden voor het stimuleren van het museumveld op andere vlakken.

Ook de acties die het provinciaal museumconsulentschap zelf in dit verband ontwikkelt, betekenen hiervoor een belangrijke impuls. Bij deze acties wordt telkens samengewerkt met een aantal musea en/of anderen actoren (onderwijs, toerisme,...). Op die manier wordt de regionale functie van de musea gestimuleerd en groeien de musea en sectoren zoals onderwijs en toerisme dichter naar elkaar toe.

Ook samenwerkingsinitiatieven tussen de verschillende diensten van het provinciebestuur kunnen als voorbeeld en stimulans dienen voor het veld: een jaarlijks museummagazine i.s.m. de dienst toerisme, jongerenmuseumprojecten i.s.m. de jeugdconsulenten, het bevorderen van de toegankelijkheid in het algemeen i.s.m. de dienst welzijn en jeugd, een museumnetwerk i.s.m. de dienst informatica.

Een belangrijk aandachtspunt vormt tevens het stimuleren, begeleiden en ondersteunen van musea naar erkenning, onder meer door het aanvragen van projectsubsidies en/of het aantrekken van streekconservators.

2.3. DE PROVINCIALE MUSEA

2.3.1. Het Molenmuseum

Het Provinciaal Molenmuseum kadert in het provinciaal molenbeleid, en wil het publiek in contact brengen met het belang en de vele facetten van de molinologie. Het wil bovendien respect genereren voor het molenkundig erfgoed en middelen aanreiken tot het behoud én het maalvaardig maken van het molenpatrimonium. Een museum met vakbibliotheek en fototheek blijft de ideale structuur om het molenkundig erfgoed en de molinologische kennis tegelijkertijd te bewaren, te ontsluiten, wetenschappelijk te onderzoeken en te laten beleven door een groot publiek. Op die wijze wordt tevens de molenzorg gestimuleerd.

De vier provinciale molens moeten, als antennes van het Molenmuseum, dit museumbeleid concretiseren en voor iedereen zichtbaar maken. Museum en provinciale molens vormen dan de ideale startblokken voor een actief en voorbeeldig molenbeleid.

Om de diverse museumopdrachten uit te voeren wordt de museumlocatie grondig aangepast door renovatie en uitbreiding. De herinrichting van de permanente tentoonstelling, het deskundig en conform alle museologische normen onderbrengen van de reserves, het educatief uitwerken van de inhoud en het openstellen van het documentatiecentrum voor de vorsers zijn de essentiële opdrachten. Verder moet het Molenmuseum fungeren als vertrekpunt voor molenbezoeken in Oost-Vlaanderen.

Wat het behoud van het molenpatrimonium betreft passen een vorm van opleiding, het inrichten van studiedagen en het verzorgen van molinologische publicaties (eventueel met aanverwante initiatiefnemers) en adviesverlening bij restauraties of molenactiviteiten perfect in dit kader. Zij versterken de maatschappelijke rol van het Molenmuseum.

Bijzondere aandacht gaat naar de (verdere) ondersteuning van en samenwerking met openbare besturen en dito instellingen in de realisatie van waardevolle initiatieven rond het molenpatrimonium, en de sensibilisering ervoor.

Een gestructureerd, permanent onderhoud en regelmatig in werkingstelling van de provinciale molens zijn een dringende, maar haalbare vereiste.

De uitvoering van deze beleidsopties moet leiden tot de erkenning als volwaardig museum, zoals bepaald in het museumdecreet van de Vlaamse Gemeenschap.

De haalbaarheid van deze doelstellingen noodzaakt een invulling van het bestaande personeelskader en een beperkte uitbreiding van het uitvoerend personeel.

2.3.2. Het Archeologisch Museum

De samensmelting van het Provinciaal Museum t' Ename en het Provinciaal Archeologisch Museum van Zuid-Oost-Vlaanderen site Velzeke tot één museum dat op twee locaties is gevestigd, dient verder geoptimaliseerd te worden. Beide instellingen concentreren zich hoofdzakelijk op het vormen van een collectie die archeologisch is van samenstelling. Bovendien vullen hun collecties elkaar chronologisch aan: Velzeke van ca. 300.000 v. Chr. tot en met de Merovingische tijd, Ename van de Karolingische tijd tot vandaag. Dat weerspiegelt zich ook in de taakverdeling van de museumfuncties. Tenslotte liggen beide locaties slechts op een tiental kilometer van elkaar verwijderd en willen zij hetzelfde doelpubliek bereiken.

Aan het samenwerkingsverband worden nog de kennis en ervaring van de provinciale secties voor archeologie en het museumconsulentschap toegevoegd. Dat leidt tot een kwaliteitsvoller dienstverlening voor het

werkveld en verruimt de eigen blik, zowel ten aanzien van de archeologische monumentenzorg als van de museale werking. Bovendien brengt dit een verbreding van de maatschappelijke rol en opdracht van het museum met zich mee. Daarbij aansluitend worden de museale en wetenschappelijke verworvenheden van het museum uitgebouwd in samenwerking met en ten dienste van het museale en archeologische veld.

Het samenwerkingsverband is momenteel erkend als museum en ingedeeld op regionaal niveau. Het streeft naar de indeling op landelijk niveau. Hiervoor bouwt het Provinciaal Archeologisch Museum verder aan haar steunpuntrol, onder meer:

- als centraal archeologisch depot,
- op het gebied van conservatie en restauratie (met uitbouw van een conserveringsatelier)
- op het vlak van de registratie van archeologische collecties,
- voor de determinatie en interpretatie van voorwerpen uit bepaalde periodes,
- op het gebied van re-enactment, belevingsgerichte presentaties en experimentele archeologie,
- in verband met de ontsluiting van archeologische sites en monumenten,
- op cultuurtoeristisch gebied door de ontsluiting van het hinterland.

Daarnaast wil het Provinciaal Archeologisch Museum haar museumwerking ook luister bijzetten met tijdelijke projecten en manifestaties zoals een internationale thematentoonstelling over het Karolingische Middenrijk, in samenwerking met instellingen uit verschillende Europese landen.

De externe communicatie over deze projecten en de museumwerking algemeen moet consequent vanuit het samenwerkingsverband gebeuren én professioneel aangepakt worden. Op die wijze kan deze externe communicatie als motor fungeren voor het verruimen van de uitstraling van het museum, voor het aantrekken van nieuwe doelgroepen en om de binding met het bestaande museumpubliek te versterken.

Deze verdere noodzakelijke uitbouw van het Provinciaal Archeologisch Museum vereist :

1. de uitbreiding van infrastructuur. In de locatie Velzeke de uitbouw van het archeologisch park en de uitbreiding van het museum met een derde vleugel waar een goed uitgerust depot en een conservatie- en restauratieruimte kunnen worden ondergebracht. In de locatie Ename de realisatie van een eigentijds depot, de uitbouw van het archeologisch park, en de installatie van een internationaal Ename Expertisecentrum voor de publieksontsluiting van archeologische sites en monumenten.
2. het optimaliseren van de museale diensten via invullen kader en uitbreiding personeel.

2.4. MONUMENTENZORG EN CULTUURPATRIMONIUM

2.4.1. Inleiding

Het Provinciebestuur streeft naar het behoud, de ontsluiting en de maatschappelijke integratie van het waardevolle cultureel erfgoed binnen de grenzen van zijn territoriale omschrijving en dit volgens het complementariteitsbeginsel ten opzichte van de andere bestuursniveaus. Daarvoor bepleit het provinciebestuur een integraal erfgoedbeleid, waarbij er afstemming is tussen zowel het inventariseren, onderzoeken, beschermen, bewaren, onderhouden, restaureren en ontsluiten, als tussen de verschillende sectoren waaruit het materiële cultureel erfgoed bestaat, met name de waardevolle gebouwen, stads- en dorpsgezichten, landschappen, het roerend erfgoed en het archeologisch patrimonium.

Het provinciebestuur gaat ervan uit dat erfgoedzorg slechts zinvol is wanneer daarmee een voortdurende integratie in de samenleving beoogd wordt.

2.4.2. Relatie tot de andere bestuursniveaus en de burger

– Relatie tot het Vlaams Gewest

De (Vlaamse) wet- en regelgeving op de monumenten- en landschapszorg is gericht op het wettelijk beschermen, onderhouden en restaureren van waardevol cultureel erfgoed. De uitvoering van de wettelijke bepalingen is nagenoeg volledig de bevoegdheid van het Vlaamse bestuursniveau zowel wat de definitieve bescherming als wat de prioriteitsbepaling voor de financiële ondersteuning van onderhoud en restauratie betreft.

In de procedure tot wettelijke bescherming worden de provinciebesturen niet betrokken bij de selectie. Pas nadat door de minister de beschermingsprocedure is ingezet met een openbaar onderzoek, dient het Provinciebestuur advies te geven op de ontwerpen van lijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten en landschappen.

Via de Provinciale Commissie voor Monumenten en Landschappen, het gedeconcentreerde adviesorgaan van de minister, waarvan de Gouverneur de voorzitter is, kan het provinciebestuur waardevolle monumenten, stads- en dorpsgezichten en landschappen voor bescherming voordragen bij de minister. Het provinciebestuur wil ook in de toekomst nuttig gebruik kunnen maken van dit kanaal.

Nochtans zal het provinciebestuur er blijven naar streven om als volwaardige partner betrokken te worden bij de selectie van dat erfgoed dat een wettelijke bescherming dient te genieten.

In de financiële ondersteuning van wettelijk beschermde monumenten via de onderhoudspremie van het Vlaams Gewest zijn de provinciebesturen totaal niet betrokken.

Het premiestelsel voor restauratie van wettelijk beschermde monumenten is een koppelsubsidie waarbij het verplichte aandeel van de provincie (en de gemeente) gekoppeld is aan het aandeel van het Vlaams Gewest. Het provinciebestuur zal blijven ijveren voor een grondige herziening van het systeem van automatische koppelsubsidie waarin het geen medebeslissingsrecht heeft inzake de besteding ervan.

Wat de monumenten uit de openbare sector betreft (niet wat deze uit de private sector betreft), wordt het provinciebestuur wel technisch en administratief, en ook inhoudelijk betrokken via het voorafgaandelijk overleg waarop de restauratieopties worden bepaald, via de werfvergaderingen en via de voorlopige en definitieve oplevering van de werken.

Wat de archeologie betreft, verdient de integratie ervan in de verschillende planniveaus en de manier waarop dit dient te gebeuren, prioritaire aandacht. De medewerking aan de op stapel staande Centrale Archeologische Inventaris van het Vlaams Gewest dient via aangepaste convenanten geconcretiseerd te worden.

– Relatie tot de lokale besturen

Het provinciebestuur is ideaal geplaatst om de schakelfunctie te vervullen tussen het Vlaams niveau en de gemeenten.

De concrete invulling daarvan zal verschillend zijn naargelang het gaat om steden en gemeenten die reeds de nodige know-how bezitten, en die welke dergelijke competentie nog niet in huis hebben.

Met steden en gemeenten die (een) gespecialiseerde ambtenaren in dienst hebben, kunnen in gezamenlijk overleg initiatieven ontwikkeld worden ten bate van het cultureel erfgoed.

Met steden en gemeenten die momenteel nog niet de competentie inzake erfgoedzorg (monumenten, landschappen, roerend patrimonium, archeologie, ...) bezitten, zal worden nagegaan hoe die wel kan worden verworven. In dat geval zal ondersteunend worden gewerkt door onder meer de expertise ter beschikking te stellen of door vorming via de Oost-Vlaamse Bestuursacademie. Op het vlak van de archeologie bijvoorbeeld mag van de gemeenten een toename van de adviesaanvragen worden verwacht als gevolg van de implementatie van de ruimtelijke structuurplannen.

Tegenover de kerkfabrieken zal het provinciebestuur zijn controlerende en begeleidende opdracht blijven vervullen.

De uitwerking door de lokale comités van het jaarlijks weerkerend publieksevenement, de Open Monumentendag, zal door het provinciebestuur verder worden begeleid. Er zal worden nagegaan op welke wijze die begeleiding dient te worden bijgestuurd om in te spelen op de evoluties in de visie rond monumentenzorg. In dit kader wordt eraan gedacht ad hoc te onderzoeken welke de mogelijkheden zijn om de lokale comités te formaliseren tot lokale monumentenwerkgroepen die zich op het grondgebied van hun gemeente inzetten voor het cultureel erfgoed, onder meer door de organisatie van de Open Monumentendag als evenement.

Het provinciebestuur zal ook boven- en intergemeentelijke initiatieven aanmoedigen, begeleiden en ondersteunen. Om maar één facet van de problematiek te vernoemen, zal de archeologische opvolging van grote werken die een gemeentelijke omschrijving overstijgen en waarvan de archeologische waarde wezenlijk wordt geacht, specifieke aandacht krijgen. Initiatieven om (inter)gemeentelijke archeologische diensten op te richten, zullen door het provinciebestuur inhoudelijk en financieel worden ondersteund.

– Relatie tot de individuele burger

De situering van de monumenten- en landschapszorg en de archeologie bij de drie bestuurlijke niveaus enerzijds en bij functionele besturen en privé-actoren anderzijds, is voor de burger dermate ondoorzichtig geworden dat het behoud van het patrimonium zelf erdoor in het gedrang komt.

Het provinciebestuur wil streven naar de uitbouw van (een) erfgoedsteunpunt(en) waar de burger via het 1-loketsysteem geholpen wordt inzake alle reglementeringen en mogelijkheden. In een tijd waarin de informatica de vlotte toegang tot de nodige informatie perfect mogelijk (heeft) (ge)maakt, kan het geen probleem meer zijn de burger volledig te informeren over de verschillende mogelijkheden inzake bescherming, onderhoud, restauratie, ontsluiting, financiering.

Een dergelijke werking dient te stelen op afspraken tussen de verschillende bestuursniveaus, waarover zonnig convenanten zullen worden afgesloten.

2.4.3. Inventariseren/onderzoeken

Het provinciebestuur is geen wetenschappelijke onderzoeksinstelling. Toch heeft het in de loop van de voorbije decennia een expertise opgebouwd waarmee het cultureel erfgoed wordt onderzocht en deelgebieden ervan geïnventariseerd. Deze werking zal worden voortgezet en concreetiseert zich in de vorm van een levend archief m.b.t. verschillende aspecten van het cultureel patrimonium (religieus/profaan, onroerend, roerend, landschappelijk, archeologisch, typologisch, geografisch, stilistisch, methodologisch, procedureel, ...).

Deze zo ruim mogelijke en praktisch bruikbare documentatie, in welke vorm dan ook (boeken, tijdschriften, rapporten, historisch en actueel beeldmateriaal, inventarissen, databanken, ...) is een instrument voor begeleiding en beheer en waarborgt de degelijke onderbouwing van de advisering. Zij kan ook worden geconsulteerd door buitenstaanders.

2.4.4. Beschermen

Het wettelijk beschermen van monumenten, stads- en dorpsgezichten en landschappen door de minister stoelt op criteria die gelden voor het hele Vlaamse land. De ervaring heeft echter uitgewezen dat voor sommige categorieën van het erfgoed gebiedsgerichte klemtonen nodig zijn, m.a.w. monumenten, stads- en dorpsgezichten en landschappen kunnen wel van algemeen belang zijn voor een lokale gemeenschap of voor een regio, maar niet noodzakelijk ook voor het hele Gewest. In die optiek krijgt soms waardevol cultureel erfgoed geen bescherming, met alle gevolgen vandien voor het behoud ervan en de integratie in de lokale of regionale samenleving.

Het provinciebestuur wil daarom het overleg stimuleren inzake gediversifieerde classificatie van het erfgoed volgens het belang (Vlaams belang, Provinciaal belang, lokaal belang), met een specifiek daarop afgestemde financiële ondersteuningsregeling.

Het provinciebestuur zal de zgn. witte vlekken in de erfgoedzorg blijven opsporen en er gepaste maatregelen voor uitwerken. Zo zal bijvoorbeeld de aandacht voor de jonge bouwkunst gehandhaafd blijven, terwijl naar onder meer het varend erfgoed, het funerair erfgoed, en het kerkelijk erfgoed zoals textiel en edelsmeedwerk specifiek onderzoek zal worden verricht.

2.4.5. Onderhouden

Het is duidelijk dat erfgoedzorg niet enkel gebaat is bij bescherming en restauratie, maar dat een fundamentele voorwaarde voor het behoud van de oorspronkelijkheid gevormd wordt door het geregeld onderhoud ervan. Pas op die wijze wordt het normale slijtageproces in toom gehouden.

Het provinciebestuur heeft daarvoor verschillende instrumenten gecreëerd.

In 1992 werd de vzw Monumentenwacht Oost-Vlaanderen opgericht in de vorm van een privaatrechtelijke organisatie om een efficiënte dagelijkse werking te verzekeren. De Monumentenwacht is een organisatie die volkomen in functie staat van de uitvoering van de door het provinciebestuur uitgestippelde beleidslijnen. De rechtstreekse binding met het beleid wordt gevormd door de invulling van de bestuursmandaten door leden van de provincieraad en door de directie en het administratief beheer in handen te geven van provinciale ambtenaren die op ambtelijk niveau de materie behandelen.

In de loop van de voorbije 8 jaar effectieve werking heeft de Monumentenwacht zich een niet meer weg te denken plaats veroverd in het monumentenlandschap. Meer dan 600 Oost-Vlaamse gebouwen zijn ingeschreven op de abonneelijst en krijgen zodoende een geregelde inspectie. De inspectiecapaciteit van elk van de 3 huidige teams ligt om en nabij de 100 gebouwen per jaar, zodat momenteel een tweejaarlijkse inspectie kan worden aangeboden. Het verhogen van de inspectiecapaciteit zou onverantwoord zijn omdat daardoor de kwaliteit ervan in het gedrang zou komen én de veiligheid van de monumentenwachters zelf niet meer kan gegarandeerd worden. Beide aspecten van het werk van de Monumentenwacht zijn voortdurende aandachtspunten voor het provinciebestuur.

Het aangegane engagement tegenover hen die thans reeds lid zijn van de Monumentenwacht én tegenover hen die eveneens willen gebruikmaken van die diensten zal door het provinciebestuur worden bestendigd en zonodig uitgebreid.

Naast de dienstverlening door middel van de technische inspectie door de Monumentenwacht, heeft het provinciebestuur tijdens de vorige legislatuur twee regelingen getroffen om onderhoudswerken te stimuleren door ze financieel te ondersteunen : één subsidieprocedure voor het onroerend waardevol erfgoed en één procedure voor het roerend erfgoed dat eigendom is van openbare besturen. De subsidieregeling voor het waardevol onroerend patrimonium is sedert 1996 in voege en kent een groeiend succes. De subsidieregeling voor het roerend patrimonium is sedert 1998 in voege en komt op gestage wijze op gang.

Het provinciebestuur zal deze weg verder bewandelen en de reglementeringen dienaangaande zonodig verfijnen.

2.4.6. Ontsluiten

Het beleid dat de Vlaamse overheid inzake monumenten- en landschapszorg voert, bestrijkt slechts enkele facetten van de materie : beschermen, financieel ondersteunen van onderhoud en van restauratie.

Daar waar het voorheen prioritair was waardevolle gebouwen wettelijk te beschermen en daarna te restaureren, is men de jongste decennia ervan overtuigd geraakt dat de integratie in de hedendaagse maatschappij d.m.v. gepaste bestemmingen én het permanent materieel onderhoud de beste garanties bieden voor het behoud van dat erfgoed.

Integratie, beheer en publieksgerichte ontsluiting van het erfgoed dienen te stoeien op lokale, c.q. regionale maatschappelijke en culturele noodwendigheden. In de processen tot gepaste integratie wil het provinciebestuur een voortrekkersrol spelen.

Integratie in het maatschappelijk en cultureel leven houdt in sommige gevallen openstelling voor en gebruik door het publiek in, meestal via culturele evenementen. Het materieel onderhoud van op deze wijze geïntegreerde monumenten (en landschappen) kan juist door de specificiteit en de omvang ervan zware financiële consequenties met zich meebrengen, die de draagkracht van de eigenaar of beheerder overstijgen en zodoende het verdere gebruik door de gemeenschap zelfs kunnen in het gedrang brengen. Het provinciebestuur zal onderzoeken op welke wijze het dergelijke, maatschappelijk belangrijke projecten financieel kan ondersteunen om het voortbestaan ervan mogelijk te maken of te garanderen. Daartoe zal zonodig een geëigende reglementering worden uitgewerkt.

Speciale initiatieven en projecten die de instandhouding, de restauratie, de valorisatie en de maatschappelijke integratie van waardevol cultureel erfgoed beogen zullen door het provinciebestuur worden gestimuleerd en financieel ondersteund via een specifieke reglementering.

Het verspreiden van nuttige informatie over het erfgoed is een specifieke wijze van ontsluiten. Daarom zal het provinciebestuur speciale aandacht blijven besteden aan de inhoudelijke en materiële organisatie van publieksgerichte manifestaties en publicaties om op actieve wijze de brede lagen van de bevolking te betrekken bij de zorg voor ons materieel cultureel erfgoed. Dit kan door de organisatie van academische zittingen, colloquia, congressen, studiedagen, informatiebijeenkomsten, tentoonstellingen, geleide bezoeken, lessen, ... en de samenstelling en ruime verspreiding van publicaties (jaarverslagen, Kleine Cultuurgidsen, overzichtswerken, rapporten, verslagbundels, folders, posters, ...).

Ten aanzien van een doorgaans moeilijk bereikbare bevolkingsgroep, namelijk de jongeren, zal een speciale inspanning geleverd worden via bestaande kanalen zoals de scholen en verenigingen.

Ook het verwerven van cultureel erfgoed, het bewaren, onderhouden, wetenschappelijk onderzoeken en voor het publiek toegankelijk maken, dient in dit kader bekeken te worden. De verwerving kan gebouwen of landschappen betreffen, maar ook roerende voorwerpen, inzonderheid kunstcreaties. De provinciale kunstcollectie zal verder worden uitgebouwd.

De aandacht voor ons bouwkundig patrimonium, meer bepaald dat van de toekomst, stimuleren, zal ook verder gebeuren door de organisatie van Provinciale Prijzen. In die zin wordt specifiek gedacht aan de reeds bestaande Provinciale Prijs voor Architectuur die de realisatie aanmoedigt van creatieve ontwerpen die op een leefbare bebouwde omgeving in de toekomst afgestemd zijn. Het provinciebestuur zal voorts de nood onderzoeken aan een specifieke Provinciale Monumentenprijs.

2.4.7. Advies

De erfgoedmaterie is de jongste jaren dermate veelzijdig geworden dat het provinciebestuur de nood ervaart aan een bundeling van de deskundigheid terzake. In die zin wordt gedacht aan de oprichting van een Provinciale Monumentencommissie (waarbij het woord "monumenten" als kapstokterm wordt gebruikt voor de zorg voor het onroerend, het roerend en het archeologisch cultureel patrimonium).

2.5. DE PROVINCIALE UITLEENDIENST

2.5.1. Inleiding

De provinciale uitleendienst heeft als blijvend doel de culturele verenigingen van de provincie Oost-Vlaanderen in een zo breed mogelijk kader te ondersteunen. Die ondersteuning gebeurt rechtstreeks, of onrechtstreeks via de gemeenten. Rechtstreeks door de culturele verenigingen specifieke middelen aan te bieden indien de behoeften daartoe het lokale niveau overstijgen. Via de gemeenten speelt de provinciale uitleendienst een ondersteunende rol door het aanbieden van de opgebouwde expertise, door coördinatie en door het aanreiken van een platform voor uitwisseling van ervaringen. De bedoeling bij dit alles is dat er een zo ruim mogelijk participierend publiek wordt bereikt. De uitleendienst wil hierbij ook inspelen op ontwikkelingen op technisch vlak en op de noden van de sector.

2.5.2. De locaties

Voor de rechtstreekse ondersteuning van de verenigingen, beschikt de provinciale uitleendienst over twee magazijnen (het centrale magazijn in Gent en een filiaal in Sint-Niklaas) en twee bescheiden uitleenposten (in Dendermonde en in Oudenaarde). Tijdens de vorige legislatuur werd het filiaal in Sint-Niklaas opgericht en werden contacten gelegd voor de oprichting van een filiaal in het zuiden van de provincie.

Het filiaal in Sint-Niklaas, dat onder de vorm van een project werd opgericht, kent een groeiend succes en dient bestendig te worden.

De contacten in het zuiden van de provincie die tijdens de vorige legislatuur zijn gelegd, zouden moeten leiden tot de oprichting van een tweede filiaal, evenwaardig aan dat van Sint-Niklaas.

2.5.3. Verdere rationalisatie

Op dit ogenblik heeft het provinciebestuur een aantal uitleendiensten voor verschillende, soms overlappende doelgroepen : jeugd, musea, sportverenigingen en culturele verenigingen. Tijdens de komende legislatuur zal aan de rationalisatie worden gewerkt van dit gegeven, ook in het licht van de verschillende magazijnen/filiaalen.

Dit kan uitmonden in een centraal beheer, of op zijn minst zal rationalisatie beoogd worden via overlegstructuren.

Wat de onrechtstreekse ondersteuning aan de verenigingen via de gemeenten betreft, kan de provinciale uitleendienst verder een stimulerende rol spelen door het aanbieden van een overlegplatform. Een aantal gemeenten beschikt reeds over een uitleendienst, zonder dat evenwel contact of overleg tussen die diensten bestaat. De provinciale uitleendienst kan hier als coördinator optreden en intergemeentelijke samenwerking stimuleren, met het oog op rationalisatie en afstemming.

De provinciale uitleendienst kan verder de gemeentelijke uitleendiensten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden ondersteunen door het aanreiken van expertise en hulpmiddelen.

TOERISME EN RECREATIE

Algemene situering

Toerisme en recreatie bepalen in belangrijke mate het imago van de provincie. Het afwisselende Oost-Vlaamse landschap en de talrijke cultuurhistorische elementen bieden volop ingrediënten voor een gewaardeerd toeristisch product.

De toeristische sector is niet alleen beeldbepalend maar levert ook een belangrijke bijdrage tot de economie : toerisme is één van de weinige arbeidsintensieve groeisectoren zowel naar omzet als naar werkgelegenheid. Het provinciebestuur heeft al heel vroeg het belang ingezien van het toerisme en de recreatie als elementen voor de sociaal-economische ontwikkeling van de provincie. Het uitgangspunt van het provinciaal toeristisch beleid zal ook in deze legislatuur gebaseerd zijn op de verdere uitbouw van een goed toeristisch product en op de ontwikkeling van een positief toeristisch imago van de provincie waarrond promotie wordt gevoerd.

Het toeristisch beleid zal gelet op de vele raakpunten met andere beleidsdomeinen als cultuur, economie, landbouw, ruimtelijke ordening, milieu, vorming enz. een geïntegreerd beleid zijn met streekgerichte accenten.

Naast een aantal initiatieven die door de eigen administratie worden voorbereid en opgevolgd zal voor de uitvoering van het beleid verder een beroep worden gedaan op de vzw Toerisme Oost-Vlaanderen via de formule van beheerscontracten die de garantie geven van een terugkoppeling naar het politieke niveau maar die tevens een voor de toeristische sector noodzakelijke soepele werking mogelijk maken.

Basisprincipes zijn :

- de toeristisch-recreatieve sector levert een substantiële bijdrage aan de werkgelegenheid, de inkomensvorming en het maatschappelijk welzijn van de bevolking ;
- door de stijging van de welvaart, de vrije tijd en de vergrijzing van de bevolking bezit de toeristische sector nog heel wat groeipotentieel weliswaar in een concurrentiële omgeving ;
- de ontwikkeling van het toerisme dient te beantwoorden aan de vereisten inzake duurzame ontwikkeling wat erkenning van de kwaliteit van de open ruimte, de leefbaarheid en mobiliteit in het algemeen en de authenticiteit die het Oost-Vlaamse toeristisch-recreatief product moet kenmerken, inhoudt ;
- de positie van de toeristisch-recreatieve sector in Oost-Vlaanderen dient niet alleen behouden te blijven maar bezit de nodige potenties om verder uitgebouwd te worden.

Het Oost-Vlaams toeristisch beleid zal in de komende jaren volgende doelstellingen nastreven :

- Ontwikkeling van een wandelroutenetwerk
- Uitbouw van een provinciaal fietsverhuurnetwerk
- Ondersteuning openluchtrecreatieve bedrijven
- Gebiedsgerichte werking

Voor de concrete uitvoering van het beleid blijkt het aangewezen verder een beroep te doen op de vzw Toerisme Oost-Vlaanderen die met zijn omgevormd en vernieuwd imago goed gepositioneerd is in de betrokken sector, en op Vlaams, regionaal en lokaal niveau erkend wordt als de verbinding met de provinciale overheid. De samenwerking provinciebestuur-v.z.w. Toerisme Oost-Vlaanderen wordt geregeld via een beheerscontract(en) waarin gelet op de financiële inbreng van het provinciebestuur en de noodzaak aan gestructureerde opvolging en terugkoppeling een aantal te realiseren beleidsdoelstellingen geformuleerd worden.

Hiertegenover verbindt het provinciebestuur er zich toe de personeels- en werkingskosten en de huisvesting geheel of gedeeltelijk voor haar rekening te nemen.

Toelichting beleidsopties van Toerisme Oost-Vlaanderen

Ontwikkeling van een wandelroutenetwerk

De voorbije jaren lag de nadruk vooral op de uitwerking van een degelijk fietsroutenetwerk. In dit kader werden tientallen nieuwe fietsroutes gecreëerd. Vanaf 2001 wil Toerisme Oost-Vlaanderen werk maken van de ontwikkeling van een wandelroutenetwerk. De bestaande wandelroutes zullen aan een grondige evaluatie onderworpen worden en aangepast worden aan de richtlijnen in dit verband uitgevaardigd door Toerisme Vlaanderen. Nieuwe wandelpaden worden onmiddellijk gerealiseerd conform deze richtlijnen.

Uitbouw van een provinciaal fietsverhuurnetwerk

Het is de bedoeling in onderling overleg met de gemeenten, VVV's en private sector een provinciaal fietsverhuurnetwerk uit te bouwen. Dit project kadert in de kwaliteitsverbetering van het provinciaal fietsroute-

netwerk waarbij ook gedacht wordt aan het plaatsen van bijkomende infoborden en het realiseren van picknick- en rustplaatsen. Het reglement in verband met fietsenverhuurcentra en fietsvriendelijke uitbatingen werd inmiddels door de Raad van Beheer van Toerisme Oost-Vlaanderen goedgekeurd.

Ondersteuning openlucht recreatieve bedrijven

Een logiesector die momenteel met ernstige problemen kampt is de campingsector. Het nieuwe decreet inzake openlucht recreatieve bedrijven zorgde voor de nodige commotie binnen deze sector. Vanuit het provinciaal beleid wenst Toerisme Oost-Vlaanderen deze sector een betere ondersteuning te geven. Daartoe zal een subsidiereglement uitgewerkt worden waarop Oost-Vlaamse campinguitbaters een beroep kunnen doen voor investeringen op het vlak van kwaliteitsverhogende infrastructuur. In opdracht van Toerisme Oost-Vlaanderen werd in 2000 door het West-Vlaams Economisch Studiebureau een studie uitgevoerd in verband met de openlucht recreatieve bedrijven in Oost-Vlaanderen. De resultaten van deze studie zullen als basis dienen voor het uitwerken, in samenwerking met de sector, van ondersteunende maatregelen.

Gebiedsgerichte werking

Momenteel zijn vier toeristische regiocoördinatoren in dienst die niet alleen als aanspreekpunt fungeren voor de lokale en regionale toeristische actoren maar hebben tevens de opdracht een strategisch toeristisch-recreatief plan op te stellen en te implementeren. Deze werking moet op termijn resulteren in een gecoördineerde toeristisch-recreatieve uitbouw waardoor de toeristische regio's in Oost-Vlaanderen zich beter kunnen profileren en gericht hun product op de markt zetten. De intensieve voorbereidingen en creatieve plannen die het voorbije jaar vorm kregen, zullen vanaf 2001 effectief gerealiseerd dienen te worden.

Complementair aan de werking van de vzw Toerisme Oost-Vlaanderen zal de eigen administratie blijven instaan voor de opvolging van een aantal subsidiëringreglementen en samenwerkingsverbanden en via de consulent water- en rivierstoerisme verdere uitvoering geven aan de in de voorbije beleidsperiode genomen initiatieven inzake watertoerisme. Daarbij lag vooral de nadruk op de uitwerking van impulsprojecten inzake uitwerking van de nodige infrastructuur. Aanlegplaatsen werden, in nauwe samenwerking met overige instanties, instellingen en verenigingen, gebouwd op diverse plaatsen om het project van de "vijf-urenvaart" te realiseren. Twee publicaties werden uitgegeven om aan de vraag naar een vaartechnische en educatieve informatie te voldoen. Ook werden in samenwerking met Toerisme Oost-Vlaanderen zomerboottochten ingericht op de Moervaart, Schelde en Dender.

De komende beleidsperiode zal aansluiten op deze realisaties en de projecten vervat in de vorige beleidsnota verder aanscherpen en bijsturen te weten :

- het stimuleren van georganiseerde boottochten op de waterwegen ;
- het creëren van mogelijkheden voor de kano- en kajakvaart ;
- de aanleg van een halte plaats op de Zeeschelde tussen Dendermonde en Wetteren wordt onderzocht ;
- het nauwer verder zetten van een promotionele aanpak.

Bij de uitvoering van deze opties zal de nadruk liggen op een grotere (financiële) inbreng van de private sector in het waterrecreatief gebeuren en het afslanken van de eigen directe financiering.

Plattelands- en hoevetoerisme

Plattelands- en hoevetoerisme vormen en vormen bijzondere aandachtspunten.

Hoevetoerisme hoort thuis in het agrarisch gebied mits er een ernstige landbouwactiviteit mee gepaard gaat. Plattelandstoerisme is niet alleen toeristisch interessant, maar is ook belangrijk ter versterking van de plattelandstructuur, maar hoort niet thuis in agrarisch gebied a.d.d. Wel kunnen agrarische gebouwen, die buiten de agrarische bedrijfsvoering worden gesloten, een functie krijgen voor laagdynamische aan het buitengebied inherente en gekoppelde recreatieve functies. Dit kan ook opgenomen worden in de bindende bepalingen van het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan, teneinde voor de gemeenten een duidelijk beleidskader uit te tekenen. Het Plattelandscentrum Eeklo kan op basis van de ervaring, opgedaan bij het 5b-projecten Meetjesland, in overleg met de Federatie voor Toerisme Oost-Vlaanderen en de Federatie Hoeve- en Plattelandstoerisme een draaischijffunctie vervullen naar plattelands- en hoevetoerisme.

De realisatie van een globale en gecoördineerde aanpak van deze zachte vormen van toerisme voor de gehele provincie, en dit zowel op recreatief vlak als op het vlak van verblijfstoerisme, is één van de prioriteiten. Hierbij moeten goede principes van ruimtelijke ordening, kwaliteit en authenticiteit voorop staan.

PROVINCIALE DOMEINEN

PUYENBROECK

1. Verdere concretisering van het Masterplan van het provinciaal domein Puyenbroeck

De langetermijnvisie op de ontwikkeling van het domein zit vevat in het masterplan voor het provinciaal domein Puyenbroeck. Dit masterplan beschrijft geografisch-inhoudelijk de zonering van de verschillende actieterreinen en geeft een overzicht van alle noodzakelijke investeringen. Het is echter geen vast, maar een dynamisch gegeven, dat constant dient geëvalueerd en bijgestuurd te worden.

Aangezien op het domein drie grote activiteitscentra opereren, werden door dienst 113 -Sport, 9de directie – Cultuur (provinciaal molenmuseum) en dienst 111 - provinciaal domein Puyenbroeck deelmasterplannen uitgewerkt die samen het masterplan van het provinciaal domein Puyenbroeck vormen.

De provincieraad nam in zitting van 10 juni 1998 kennis van het gehele masterplan.

Hierna volgt een overzicht van de belangrijkste investeringen opgenomen in het masterplan en waarvan de realisatie zich situeert in de periode 2001-2006.

1.1. Sportinfrastructuur Puyenbroeck

- clustering sporthal, overdekt zwembad, openluchtwembad en andere sportaccommodatie : bevoegdheid dienst 113, opgenomen in beleidsverklaring dienst 113
- zwembadinfrastructuur, nl. nieuw overdekt zwembad met verblijfsaccommodatie en openluchtbaden : bevoegdheid dienst 113, opgenomen in beleidsverklaring dienst 113
- buitensportterreinen : bevoegdheid dienst 113, opgenomen in beleidsverklaring dienst 113
- golfterrein : dossier tot op heden in behandeling bij dienst 111 - provinciaal domein Puyenbroeck en dienst 32 – Wegen en waterlopen, bovendien mogelijke interferentie met dienst 113 wat golfinitiatie en –opleiding betreft.

Hierna wordt het **project golfterrein** verder toegelicht.

Er werd vastgesteld dat er een grote behoefte is aan golfinfrastructuur. De clubs in de nabijheid hebben volzette wachtlijsten. Bovendien telt Oost-Vlaanderen zelf weinig golfterreinen en is qua inplanting het provinciaal domein Puyenbroeck uiterst gunstig gelegen. De Koninklijke Belgische Golffederatie heeft eveneens nood aan een stageplaats voor de opleiding van lesgevers en het organiseren van golfkampen en –stages gekoppeld aan verblijfsmogelijkheden.

Puyenbroeck kan in de democratisering van de golfsport een voortrekkersrol vervullen. Hiervoor leent zich het principe van de "open golf" waarbij enkel betaald wordt per spelbeurt zonder dat lidgeld verschuldigd is. Het open karakter van de golf zal niet alleen in de exploitatie maar ook in de lay-out van het terrein tot uiting komen.

In mei 1997 werd door de bestendige deputatie principieel beslist tot de aanleg van een golfterrein in het provinciaal domein Puyenbroeck.

In december 1997 werd door de bestendige deputatie een voorontwerp van bestemmingsplan voor het domein opgemaakt met betrekking tot de inplanting van het golfterrein. Dit voorontwerp werd voor advies naar de afdeling Bos en Groen van Animal gestuurd.

Het advies werd op 18 februari 1998 ontvangen en omvat in hoofdzaak volgende bepalingen.

Rekening houdend met de specifieke rol van het provinciaal domein en de aard van de aanwezige bosbestanden zou de aanleg van het golfterrein binnen het domein eventueel kunnen doorgaan, mits evenwel volgende basisregels te eerbiedigen :

- de bestaande bosbestanden moeten zoveel én zo goed mogelijk ingepast worden in het ontwerp, dat door de afdeling Bos en Groen moet geadviseerd en goedgekeurd worden, vermits het wellicht ingrijpende veranderingen in de bosstructuur zal teweeg brengen en ernstige aanpassingen aan het bosbeheersplan zal vereisen. Artikel 90 van het bosdecreet met betrekking tot de bosbescherming is hier bovendien van toepassing.
- het eventueel verdwijnen van sommige bestanden kan slechts aanvaard worden indien er waarborgen worden verstrekt over compenserende bebossingen op andere plaatsen. Indien dit zou voorzien worden op gronden die in de N-zone vallen volgens het gewestplan moet men zich er vooraf over vergewissen of de bevoegde ambtenaar natuurbehoud een bebossing desgevallend gunstig zal adviseren.
- de bosbestanden 19 en 59 (bosbeheersplan) dienen ongemoeid te blijven
- tenslotte moet een faseringsplan met betrekking tot de golfaanleg voorgelegd worden. Na aanleg van een

eerste fase, waarbij eventueel bosbestanden zijn verdwenen, dient vooreerst bebost te worden vooraleer een tweede fase kan aanvangen.

Op basis van dit advies en rekening houdend met andere recreatievormen werd het terrein voor het 8-holes en de uitbreiding tot een 18-holes golfterrein afgebakend. **Op deze terreinen dienen tevens wandelpaden, een moutainbikeparcours, een survivalparcours en een Finse loop piste te worden geïntegreerd.**

Bij het ontwerp moet rekening gehouden worden met de locatie van de nodige accommodatie voor het beoefenen van de golfsport binnen het nieuwe zwembad-sporthalcomplex.

Aansluitend hierop werd via een openbare gunningsprocedure een ontwerp team voor de aanleg van het golfterrein gezocht. Het voorontwerp werd opgemaakt door de bvba Mastergolf. De realisatie werd in drie fases opgesplitst. Ondertussen is de MER-studie afgerond en goedgekeurd.

De bouwvergunning is afhankelijk van het voorstel tot compenserende bebossing. Zonder het akkoord van de dienst Bos en Groen met betrekking tot de compenserende bebossing kan de bouwvergunning niet aangevraagd worden. De beslissing m.b.t. de compenserende bebossing wordt tegen begin 2001 van de dienst Bos en Groen verwacht.

Het dossier voor aanbesteding en aanvraag bouwvergunning 9-holes golfterrein werd voltooid en bevat alle golftechnische werken, alle beplantingen en bezaaiingen, aanleg van drainagesystemen, moutainbikepiste en wandelpad en bouw van een overdekte opslagplaats van 60 meter.

De uitvoering van deze eerste fase bestrijkt 50 ha. Rekening houdend met de termijn van uitvoering van 110 werkdagen zal het 9-holes parcours ten vroegste mei 2002 kunnen geopend worden.

Daarna dient in de volgende jaren een uitbreiding tot 18-holes en desgevallend tot 27-holes te gebeuren.

a) noodzakelijke gebouweninfrastructuur

Tot op heden werd enkel in het ontwerp van het nieuw te bouwen zwembadcomplex enige accommodatie (kleed- en opbergruimte) ten behoeve van het golfterrein voorzien. De noodzaak aan bijkomende gebouwen zoals clubhuis met winkelruimte, receptiegebouw, loods voor onderhoudsmateriaal, e. d. m. dient nog verder onderzocht te worden.

In een eerste uitbatingsfase zal echter voorlopig gebruik gemaakt worden van de bestaande gebouweninfrastructuur, waarna evaluatie zal volgen.

b) exploitatie

Exploitatievorm en -wijze dienen nog nader bestudeerd te worden.

c) begroting 2001

In de begroting 2001 wordt voor de aanleg van het golfterrein (1e fase : driving range + 8 holes) 70 000 000 BEF voorzien.

1.2. Molenmuseum

Teneinde in orde te zijn met het museumdecreet worden vanaf 2001 renovatiewerken aan het molenmuseum uitgevoerd (bevoegdheid 9de Directie – Cultuur).

1.3. Domein

a) administratief gebouw – informaticalokaal – archieftruimte - lokaal wachters

De gewijzigde interne organisatie en de toename van het aantal opdrachten noodzaakt de uitbreiding van het personeelskader.

De toename en de herschikking van het personeelskader noodzaakt een verdere volwaardige uitbouw en uitbreiding van het huidige administratieve gebouw.

Aangezien tengevolge van de renovatie van het molenmuseum het archieflokaal van dienst 111 dient ontruimd te worden, dient bovendien dringend voorzien te worden in de uitbouw van een volwaardige archieftruimte.

Om de aansluiting op het provinciaal netwerk mogelijk te maken werden een aantal servers geplaatst die voor de goede werking in een apart informaticalokaal dienen samengebracht te worden.

Bovendien hebben de wachters nood aan een eigen ruimte. Hierbij wordt gedacht aan de herinrichting van de oude boswachterswoning.

De kosten voor de uitbreiding van de infrastructuur dienen geraamd te worden door de 3de directie.

b) vervanging kinderspeel terreinen en aanpassing aan de nieuwe veiligheidsnormen

Eenzijds wordt vastgesteld dat door het intensief gebruik de speel terreinen van het provinciaal domein Puyenbroeck een maximale leeftijdsduur van 10 à 15 jaar hebben. Omwille van het veiligheidsrisico is een systematische en tijdige vervanging van speeltuigen noodzakelijk. Teneinde de speel terreinen aantrekkelijk te

houden is er bovendien nood aan regelmatige hernieuwing

Anderzijds worden naar alle waarschijnlijkheid medio 2001 de koninklijke besluiten met betrekking tot de veiligheid van speelterreinen en speeltoestellen van kracht.

Terwijl het koninklijk besluit met betrekking tot de veiligheid van de speeltoestellen zich voornamelijk naar de fabrikanten zal richten, zal het koninklijk besluit met betrekking tot de veiligheid van de speelterreinen op de uitbaters van speelterreinen van toepassing zijn. Het uitgangspunt van dit koninklijk besluit is immers dat de uitbater van een speelterrein de eerste verantwoordelijke is. Deze verantwoordelijkheid is expliciet vastgelegd in art. 2 : "De uitbater is ten allen tijde verantwoordelijk voor de veiligheid van het uitgebatede speelterrein en de diensten die ermee worden aangeboden. " Deze uitbater kan zowel een natuurlijke, als een rechtspersoon zijn. De term "speelterrein" moet in de ruime zin begrepen worden, namelijk de speeltoestellen en de omgeving waarin ze geplaatst zijn met de daarbij horende inrichting. In concreto dient de uitbater ervoor te zorgen dat "bij redelijkerwijs te verwachten gebruik van het speelterrein geen gevaar voor de veiligheid van de gebruikers of derden bestaat".

Deze verantwoordelijkheid van de uitbater is op te delen in zes onderdelen :

** algemene veiligheidsvereisten*

Alle toestellen en het terrein zullen moeten voldoen aan een opsomming van 34 punten die als bijlage bij het koninklijk besluit zijn opgenomen, anders mag het speelterrein niet uitgebaat worden. Om aan te tonen dat voldaan is aan deze eisen heeft de uitbater drie mogelijkheden :

- een verklaring van de leverancier dat het toestel voldoet aan de NBN-EN-normen
- een risicoanalyse
- of een combinatie van beide.

De risico's die uit de analyse blijken moeten aangepast worden. Dit kan gebeuren door technische of organisatorische preventiemaatregelen, door toezicht of door informatieverstrekking. Bij controle moet de uitbater kunnen aantonen dat een risicoanalyse werd uitgevoerd en welke preventiemaatregelen werden genomen.

** inspectie en onderhoud*

Voor inspectie en onderhoud dient een schema opgesteld te worden dat betrekking heeft op enerzijds een "oppervlakkig" regelmatig nazicht en onderhoud en anderzijds een periodieke uitgebreide controle. Bij controle zal de uitbater dit schema niet alleen moeten kunnen voorleggen, maar ook zal hij moeten aantonen dat dit ook effectief is nagevolgd.

** bijkomende voorwaarden*

Teneinde in te spelen op bepaalde evoluties in de techniek en de markt zelf zal de bevoegde minister bijkomende voorwaarden met betrekking tot bepaalde toestellen en bepaalde categorieën van speelterreinen kunnen opleggen.

** aanduidingen*

Het koninklijk besluit bepaalt dat er een aantal waarschuwingen en opschriften op het terrein moeten terug te vinden zijn. Zo zal er onder meer op een duidelijk zichtbare plaats een bord moeten staan met de naam of firmanaam van de uitbater en het adres. Elk speeltoestel zal daarenboven van een unieke identificatie moeten voorzien worden.

** aantoonbaarheid/controle*

De bovenstaande verplichtingen waaraan de uitbater zal moeten voldoen, zullen ook gecontroleerd worden. Risicoanalyse, inspecties en onderhoud zullen moeten kunnen aangetoond worden. In de praktijk komt het er op neer dat een soort "logboek" zal moeten bijgehouden worden.

** meldingsplicht*

Als laatste verplichting heeft de uitbater een meldingsplicht bij een ernstig incident of een ernstig ongeval. De bedoeling van deze meldingsplicht is aan het Ministerie van Economische Zaken de mogelijkheid te bieden om na te gaan of het een toevallig voorval is of dat het fundamenteel is.

Wat de *timing* betreft zal het koninklijk besluit voorzien in een overgangstermijn voor speelterreinen die reeds in gebruik zijn op de datum van de inwerkingstreding.

Voorlopig ziet de regeling er als volgt uit :

- binnen de 6 maanden na de inwerkingstreding
 - moet een risicoanalyse opgesteld worden
 - moeten onmiddellijke en grote gevaren, waarbij directe verbetering is vereist, verholpen worden
 - moet een inspectie-en onderhoudsschema opgesteld zijn.

- ten laatste 2 jaar na deze datum moeten de waarschuwingen en opschriften aangebracht zijn en moeten andere preventiemaatregelen toegepast zijn.

In ieder geval is nu reeds duidelijk dat de inwerkingstreding van het koninklijk besluit op de speelterreinen een belangrijke invloed zal hebben op het beleid en de organisatie van het provinciaal domein Puyenbroeck, dit zowel naar investeringen en personeel toe.

Belangrijke investeringen zullen noodzakelijk zijn om de speelterreinen conform aan de strenge normen te brengen. Een raming van de kosten hieromtrent is voorlopig nog niet te becijferen. Aangezien risicoanalyse, en doorgedreven onderhoud en controle met het huidig personeelsbestand niet te verwezenlijken is, zal het koninklijk besluit de werving van bijkomend personeel noodzaken. De hoeveelheid bijkomend personeel dient in functie van nieuwe koninklijk besluit becijferd te worden.

c) indoor kinderspeeltuin

Een groeiende vraag naar georganiseerde weersafhankelijke activiteiten werd vertaald in een voorstel tot bouw van een overdekt kinderspeel terrein. Deze indoor speeltuin, dikwijls ook "funhouse" genoemd, is een veilige binnenspeeltuin, waar kinderen in alle weersomstandigheden kunnen ravotten en hun fantasie de vrije loop laten.

Het concept vindt zijn oorsprong in Groot-Brittannië en de U.S.A. Het is echter heel anders dan een klassieke speeltuin "met een dak boven". Spelinfrastructuur, gebouw en speelconcept zijn specifiek voor de indoor speeltuin.

Het aanbod van funhouses is sterk in opmars. Daarom zal het aanbod vanuit het provinciaal domein Puyenbroeck zich moeten onderscheiden van de reeds bestaande indoor speeltuinen. Dit moet mogelijk gemaakt worden door de originaliteit van het concept, de infrastructuur, het gebouw zelf en de integratie van de bestaande speelmogelijkheden op het domein

Naast de gewone particuliere bezoeken, zijn ook (verjaardags)feestjes en groepsbezoeken (jeugdbewegingen, scholen, . . .) gewenst. Deze nieuw te bouwen spelinfrastructuur dient ongeveer 400 m² speeloppervlakte te beslaan, zodanig dat een 220-tal kinderen tegelijkertijd kunnen spelen in een daartoe voor hun leeftijd voorziene ruimte. De totale doelgroep beslaat 3 leeftijdscategorieën : tot 3 jaar, van 3 tot 6 jaar en van 6 tot 12 jaar.

De speeloppervlakte is ingericht met de meest diverse tot spelen uitnodigende speelobjecten zoals glijbanen, ballenbaden, bruggen, slinger touwen, tunnels en ander gelijkaardig spel materiaal.

De kinderen betalen voor één of twee uur spelen. Uiteraard dienen ook abonnementen aangeboden worden. Annex aan of geïncorporeerd in de speeltuin dient een horecaruimte met ongeveer 300 zitplaatsen voorzien te worden. Een horecaruimte is onontbeerlijk : het moet voor begeleiders en kinderen mogelijk zijn eenvoudige snacks en dranken te nuttigen, begeleiders zoals (groot)ouders hebben een ruimte nodig van waaruit ze hun kleine kinderen kunnen zien spelen, bovendien zijn (verjaardags)feesten met pannenkoeken, en dergelijke onlosmakelijk verbonden met een kinderspeeltuin.

Met dit concept wordt tegemoetgekomen aan de blijvende behoefte van kinderen en, ongeacht de weersomstandigheden, te kunnen spelen. Het klimaat verhindert inderdaad zeer dikwijls buiten te blijven spelen. Tegelijk wordt ingespeeld op de behoefte van (groot)ouders en familieleden om hun "oogappels" het beste te geven en hen zo goed mogelijk te bevredigen in hun basisbehoeften, waarvan spelen een zeer belangrijke is. Om bestaanszekerheid voor het initiatief te garanderen dient het provinciaal domein Puyenbroeck een meerwaarde te kunnen creëren tegen over de andere indoor speel terreinen, zodat een uitstap naar de speel terreinen van het domein een voor de hand liggende keuze is. Complementariteit aan de aanwezige speel terreinen, zowel conceptueel als geografisch, betekent een eerste belangrijke meerwaarde. Een tweede meerwaarde dient geschapen te worden door thematisering en totaal aanpak. Gebouw, spelinfrastructuur, exploitatie, communicatie, logo, marketing, en dergelijke meer dienen in hetzelfde concept ontwikkeld te worden. Enkel op deze wijze kan het funhouse van het provinciaal domein Puyenbroeck zich duidelijk onderscheiden van de andere "gewone" overdekte speeltuinen, wat het commercieel succes moet versterken.

De **bouwtechnische** aspecten dienen in samenspraak met dienst 31 - Gebouwen uitgewerkt te worden. Vooreerst dient aandacht besteed te worden aan de ligging nabij de parking en de bestaande buitenspeel terreinen.

Vooraleer de indooispeeltuin kan ontworpen worden, is een organigram noodzakelijk. Hierin zullen dienen vervat te zijn: inkom, administratieve ruimte, keuken, stockeerruimte, sanitair, cafetaria/taverne, terras, kassa-bar-toog, speelruimte, vestiaire,...

Wat de **exploitatie** betreft, zijn er diverse mogelijkheden: uitbating door dienst 111, het volledig in concessie geven van deze speeltuin of een tussenvorm : uitbating spelinfrastructuur door dienst 111, uitbating van de hieraan verbonden horeca door een concessionaris. Nu al lijkt volledige uitbating door het provinciaal domein

Puyenbroeck de beste formule. Bij de twee andere mogelijkheden is de controle op de uitbating en de impact op de uitbatingstrategie te gering om een kwaliteitsvol en klantvriendelijk product aan te kunnen bieden. Desalniettemin dringt verder onderzoek naar de uitbatingvorm zich op, bovendien stelt zich de vraag of exploitatie binnen het kader van een openbare dienst mogelijk is. Eens er duidelijkheid is over deze vragen bestaat, dient een concreet uitbatingplan uitgebouwd te worden. Indien gekozen wordt voor exploitatie en eigen beheer, is een uitbreiding van het personeelskader onontbeerlijk : administratief, controle- en horeca-personeel zijn immers noodzakelijk. De bijkomende behoefte aan personeel kan voorlopig op 10 fulltime equivalenten geraamd worden.

In ieder geval is reeds in de begroting 2001 een bedrag van 35 000 000 BEF voorzien.

d) verkeerspark

Niet alleen het educatief karakter (verkeersopvoeding, o.a. door de Rijkswacht) maar ook door het recreatief karakter van het verkeerspark dient in de toekomst meer benadrukt te worden. Tevens is een aanpassing van het verkeerspark aan de moderne noden noodzakelijk. Hierbij wordt gedacht aan de integratie van een lesruimte.

e) doolhof

In het ontwerp van het vernieuwd bloemenpark wordt gekozen voor de omvorming van de oostelijke grote fonteinvijver tot doolhof. Dit speels element verhoogt niet alleen de aantrekkingskracht van het bloemenpark, maar ook van het domein in het algemeen. De aanbestedingsprocedure voor de bouw van dit doolhof werd reeds opgestart.

f) kampeertreinen

Indien er verder voor geopteerd wordt voor beide kampeertreinen de classificatienorm 5 (nu classificatienorm 3) te behalen, zullen bijkomende infrastructuurwerken en investeringen noodzakelijk zijn.

Indien door de aanleg van de laatste fase van het golfterrein de camping dient te verdwijnen kan overgegaan worden tot herlocalisatie zodanig dat beide kampeertreinen naast elkaar komen te liggen wat bereikbaarheid en controle vereenvoudigt.

g) dierenpark

Mede onder invloed van de wetgeving op de dierentuinen en de gewijzigde maatschappelijke opvattingen werd o. a. het roofdierencomplex afgebouwd.

Aangezien het concept dierenpark dringend aan modernisering toe was, ging de bestendige deputatie in zitting van 9 december 1999 principieel akkoord met : de aanpassing van het dierenpark ten zuiden van de Zuidlede in functie van de knuffelhoeve en de uitbouw van het dierenpark ten noorden van de Zuidlede als Levend Erfgoedpark, waar bijna uitgestorven, streekgebonden soorten boerderijdieren te vinden zijn. De uitbouw van een dergelijk park dient in samenwerking met de Vereniging van het Behoud van Zeldzame Huisdierrassen te gebeuren. Daartoe zal dienen onderzocht te worden of met deze vereniging een samenwerkingsovereenkomst kan gesloten worden. Bovendien is de concretisering van een Levend Erfgoedpark afhankelijk van de regularisatie van de vergunningen voor de gebouwen in dit deel van het dierenpark.

h) kinderboerderij

In het oorspronkelijk masterplan werd gekozen voor de oprichting van een kinderboerderij waar kinderen kunnen kennismaken met het agrarisch gebeuren. Hierdoor krijgt het domein sterke educatieve troeven in handen en kan het zich onderscheiden van andere gelijkaardige domeinen, te meer er in de streek weinig of geen dergelijke boerderijen zijn.

Na een grondige studie werd het idee van een kinderboerderij, in de strikte betekenis van het woord, verlaten voor twee projecten.

Op 20 mei 1999 ging de bestendige deputatie akkoord met de omvorming van het vroeger jachthuis tot een knuffelhoeve en de bouw van een doe-mee-atelier op de site waar zich nu het roofdierencomplex bevindt.

De knuffelhoeve is reeds een feit. Voor de oprichting van een doe-mee-atelier werd in de begroting 2001 15 000 000 BEF voorzien. Deze nieuwbouw voorziet in grotere mogelijkheden rond bepaalde thema's en bestaat uit een ruime polyvalente zaal van themavoorstellingen, een atelierruimte, een leslokaal, bureelruimte, sanitair en aansluitend een veldschuur en dierenhok. Hier kunnen thema's in hun geheel worden uitgewerkt, bijvoorbeeld van het gras tot in het glas (over melk), van wol tot trui, van de akker tot de bakker (over brood), enz.

Deze thema's wisselen elk jaar, zodat het aanbod voor de scholen en eventueel voor de gewone bezoekers varieert.

Bouwvolume en technische uitwerking dienen zo spoedig mogelijk bekend te zijn, zodat met de bouwwerken kan aangevangen worden.

i) barbecue-zone

Om te vermijden dat nog langer op diverse plaatsen op een ongeordende manier gebarbecued wordt zal er nabij parking 2 een barbecue-zone ingericht worden. Dit terrein dat zal voorzien worden van een basisinfrastructuur zal het comfort en de veiligheid van de recreant verhogen.

2. Educatieve uitbouw

De educatieve uitbouw 2001-2006 kan als volgt samengevat worden :

2.1. Masterplan

Verdere concretisering masterplan (zie hiervoor) :

- jachthuis werd knuffelhoeve
- roofdierencomplex wordt nieuwbouw "doe-mee-atelier", d. i. een bezoekerscentrum i.f.v. activiteiten dierenpark, educatie en natuurwaarden

2.2. Uitdiepen educatief aanbod aan scholen

- verder verfijnen bestaand aanbod (educatieve pakketten) en verbeteren communicatie met de doelgroep d.m.v. schoolkrant, contactdag voor geïnteresseerde leerkrachten en lerarendag voor ruime doelgroep en gezinsleden
- inhoudelijk bijsturen van activiteiten voor de klassen op basis van marktaanbod en evaluaties
- creatie van een gevarieerd educatief aanbod binnen de perken van de eigen mogelijkheden, ook buiten de klassieke schoolreisperiode en gericht op de pedagogische eindtermen van de specifieke graad, dit met aandacht voor alle troeven van het domein
- knuffelhoeve : verder uitbouwen zelfstandig aanbod ; verdere uitbouw personeel (vorming), infrastructuur en materieel
- waar mogelijk : aanbod educatieve pakketten verruimen naar individuele bezoekers toe : bijvoorbeeld Puyenverhaal en knuffelhoeve voor groepjes kinderen na voorafgaande inschrijving

2.3. Aanbod voor groepen

- vast aanbod voor bezoekende groepen o.l.v. vrijwillige medewerkers
- thema- en natuurgerichte open activiteiten (driemaandelijks) o.l.v. vrijwillige medewerkers en de promotie hiervan
- vorming vrijwillige medewerkers door specifieke activiteiten in het domein ter voorbereiding van hun gidswerk voor groepen en activiteiten

2.4. Specifieke projecten

- omvorming dierenpark tot Levend Erfgoedpark (voorbeeldfunctie i. v. m. het voortbestaan van bedreigde diersoorten)
- speelbos : openstellen bestaand bos als speelbos en aanplanten nieuw bos (indien mogelijk) in kader van de compenserende bebossing voor aanleg van het golfterrein (cfr. beslissing bestendige deputatie van 4 december 1999)
- interne signalisatie voor bezoekers verbeteren d.m.v. aangepaste informatieve borden en teksten
- sensibilisering bezoekers i. v. m. afval en afvalpreventie (zie verder)
- verkeerspiste : nieuwbouw bezoekerscentrum verkeerspiste en heraanleg in functie van verschillende doelgroepen, dit in samenwerking met de provinciale verkeersseenheid van de Rijkswacht.

3. Animatie

Het bestaande animatieprogramma zal verder uitgebouwd worden en waar mogelijk zullen nieuwe (originele) initiatieven opgenomen worden. De noodzaak blijft liggen op een programmatie voor alle leeftijdscategorieën, met speciale aandacht voor (jonge) gezinnen en bejaarden. Tevens zal getracht worden eventuele toegangsprijzen op een sociaal aanvaardbaar niveau te houden.

4. Communicatie en promotie

De vorige marketingstrategie kan eventueel, mits enkele verfijningen, behouden blijven. Verder promotionele uitbouw is noodzakelijk om de naamsbekendheid en het stijgend bezoekersaantal te behouden of te verhogen. Er zal blijvend een beroep gedaan worden op alle nu reeds gebruikte communicatiekanalen, weliswaar met een accentverschuiving naar audio-visuele en multimedia reclame.

5. Milieu

5.1. Bosbeheersplan

Het ontwerp van beheersplan, samen met het bijhorende toegankelijkheidsreglement, dient nog officieel goedgekeurd worden. N.a.v. de compenserende bebossing in functie van het golfterrein, de aanleg van een speelbos en de verminderde economische functie van bepaalde bosbestanden, zal evenwel voorafgaand een aanpassing van dit ontwerp noodzakelijk zijn.

5.2. Afvalplan

Op 5 oktober 2000 werd het afvalplan voor het provinciaal domein Puyenbroeck goedgekeurd. Dit plan beoogt de integrale aanpak van alle afvalstromen van het provinciaal domein Puyenbroeck en is gebaseerd op doorgedreven afvalsortering en sensibilisering naar personeel en publiek toe. De ophaling van het afval gebeurt hierbij door een externe afvalverwerkingsfirma. De komende jaren dient dit afvalplan geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd te worden zodat het provinciaal domein Puyenbroeck op het vlak van milieuzorg en duurzame ontwikkeling een voorbeeldfunctie kan vervullen.

6. Beheersvorm

Tot op heden is het provinciaal domein Puyenbroeck altijd als een onderdeel van de provinciale administratie beheerd. Als dienst 111 maakt het provinciaal domein Puyenbroeck integraal deel uit van de 11de directie, wat tal van voordelen met zich meebrengt. De uitwisseling van informatie met verwante provinciale initiatieven en diensten (o.a. dienst 113) wordt gestimuleerd en gezamenlijke standpunten worden beter verdedigd.

Aangezien het provinciaal domein Puyenbroeck van "commerciële aard" is, bestaat theoretisch de mogelijkheid om het domein te beheren als gewoon of autonoom provinciebedrijf.

Beide alternatieven zijn echter niet wenselijk. De inkomsten die het provinciaal domein Puyenbroeck jaarlijks genereert zijn van die omvang dat de mogelijkheden van autonoom financieel beheer en reservevorming zeker niet opwegen tegen meerwerk en –kosten die zouden ontstaan (commerciële boekhouding, aparte personeelskosten, aparte verzekeringspolissen, huurgeld voor gronden/gebouwen,...).

HET LEEN

1. Bosbeheer

Tijdens de komende legislatuur zou er een beslissing moeten getroffen worden omtrent de problematiek van het fietsen in het domein, zodat de huidige onduidelijkheid zowel voor bezoekers als voor personeel verdwijnt. Momenteel is het zo dat kinderen onder de 6 jaar en 60-plussers mogen fietsen op weekdagen. De leeftijd is vaak een bron van discussie, net als het feit of sommige dagen al dan niet als een officiële feestdag beschouwd kunnen worden.

Het ontwerp van beheersplan moet, samen met het bijhorende toegankelijkheids-reglement, officieel goedgekeurd worden. Hierbij moet ook gestreefd worden naar de officiële erkenning van een aantal bestanden als bosreservaat en van een aantal bestanden als speelbos.

Er moet continu gestreefd worden naar uitbreiding van het bosareaal in de onmiddellijke omgeving van het domein. Dit moet ook gezien worden in het kader van de ontwikkeling van een regionaal bos. Hiervoor kan samengewerkt worden met de Afdeling Bos en Groen van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Er moet nagedacht worden over de toekomst van het kampeerterrein in het domein, dat de laatste jaren een duidelijk dalende bezettingsgraad kent. Intern overleg met de 6e Directie, die het kampeerterrein uitbaat, zal nodig zijn.

Kaderend in de visie dat de ecologische functie van het bos doorslaggevend moet zijn bij de ontwikkeling van het beheer, zal bijvoorbeeld in de toekomst geprobeerd worden om paarden in te zetten bij exploitatiewerken. Daarnaast zal ook aan natuurbouw gedaan worden, onder meer door de creatie van een moeraszone.

Een aantal vijvers zal uitgebaggerd worden, om het zuurstofgehalte van het water te verhogen. Aansluitend hierbij, moet in de toekomst ook nagedacht worden over de toekomst van de hengelsport in het domein, en de mogelijke gevolgen voor het beheer.

2. Arboretum

De collectie wordt continu verder uitgebreid. Daarnaast zal bij de beplantingsplannen meer aandacht geschonken worden aan de bloei, zodat het geheel ook voor leken aantrekkelijker oogt. Een tweede vijverzone zal aangelegd worden nabij de voormalige cafetaria.

Het gebruik van verdelgingsmiddelen blijft ook in de toekomst beperkt tot het absolute minimum. Naast gebruik van boomschors als bodembedekking, zal ook gestreefd worden naar een intensiever gebruik van bodembedekkende soorten.

De educatieve werking van het arboretum moet in feite nog volledig opgestart worden. Daarvoor is de inschakeling van de voormalige cafetaria essentieel. Hier kan een ontvangstruimte voor bezoekers, een vakbibliotheek en een kleinschalige tentoonstelling uitgebouwd worden. Ook het personeel dat werkzaam is in het arboretum kan er gehuisvest worden.

Aansluitend bij de voormalige cafetaria zou een kleinschalig kweekstation moeten uitgebouwd worden, waar zeldzame soorten en cultivars kunnen vermeerderd worden, niet alleen ter vervanging van afgestorven planten maar ook voor gebruik als ruilmateriaal met andere arboreta.

De samenwerking met andere arboreta moet geïntensifieerd worden, zodat uitwisseling van informatie, planten, ... mogelijk wordt. Een opname van het arboretum van het domein in de verzameling nationale collecties moet nagestreefd worden.

3. Educatieve werking

De permanente tentoonstelling, die dateert van 1993, moet volledig opgefrist en geactualiseerd worden. Ook de multimediasstand moet verder uitgebreid worden. Er moeten regelmatig eigen tijdelijke tentoonstellingen ontwikkeld worden. Onder meer hiervoor is de aanwerving van een grafisch vormgever nodig.

De samenwerking met de groep vrijwillige natuurgidsen moet bestendig worden. Waarschijnlijk zal in de toekomst overgeschakeld moeten worden naar het afsluiten van arbeidsovereenkomsten, naar analogie met andere initiatieven in de culturele sector.

Op educatief vlak moet gestreefd worden naar een meer intensieve samenwerking met gelijkaardige initiatieven, waarbij ervaringen, informatie, tentoonstellingen, kennis enz. uitgewisseld kunnen worden.

Het Provinciaal Bosklassencentrum Hermeleen heeft tot nu toe vooral inspanningen geleverd, die gericht waren naar de sector onderwijs. Nu de infrastructuur volledig gerenoveerd is, kunnen ook andere sectoren aangesproken worden, weliswaar onder dezelfde voorwaarden. Hierbij wordt onder meer gedacht aan jeugdnatuurverenigingen. Ook de inrichting van werkkampen kan overwogen worden.

De idee van de uitbouw van een bosbus, waarmee op verplaatsing aan bos- en natuureducatie kan gedaan worden, is om allerlei redenen op het achterplan geraakt. In de komende jaren kan geprobeerd worden om dit idee concreet uit te werken.

4. Beheersvorm

Tot op heden is het Provinciaal Domein Het Leen altijd als een onderdeel van de provinciale administratie beheerd. Als de Dienst 112 maakt het domein integraal deel uit van de 11e Directie, wat alleen maar voordelen met zich meebrengt. De uitwisseling van informatie met verwante provinciale initiatieven wordt gestimuleerd, en gezamenlijke standpunten worden beter verdedigd.

Theoretisch bestaat de mogelijkheid om het domein in de toekomst te beheren als een gewoon of autonoom provinciebedrijf. In de praktijk zijn beide alternatieven niet wenselijk. De inkomsten die het Provinciaal Domein Het Leen jaarlijks genereert zijn van die omvang dat de mogelijkheden van autonoom financieel beheer en reservevorming zeker niet opwegen tegen het meerwerk dat zou ontstaan (commerciële boekhouding, aparte personeelskosten, aparte verzekeringspolissen, huurgeld voor gronden en gebouwen, ...). Het Provinciaal Domein Het Leen is zeker niet te beschouwen als "van industriële of commerciële aard".

5. Marketing en promotie

Als basis van een betere aanpak van marketing en promotie, moet eerst werk worden gemaakt van een onderzoek naar het profiel van de gemiddelde bezoeker van het Provinciaal Domein Het Leen. Dit kan waar-

schijnlijk best worden uitbesteed aan een professioneel bureau, ofwel moet geprobeerd worden om dit onderzoek in functie van het eindwerk van een universiteitsstudent te laten uitvoeren.

Daarna kan een marketingstrategie voor het domein worden opgesteld, waarbij moet uitgegaan worden van het principe dat moet gestreefd worden naar een stijging van de kwaliteit van het gemiddelde bezoek, eerder dan naar een verhoging van het bezoekersaantal. Meer concreet, moet gepoogd worden om aan de bezoekers - liefst vooraf - duidelijk te maken dat het Provinciaal Domein Het Leen méér is dan alleen een bos. Onder andere de uitgebreide educatieve mogelijkheden in het domein en het arboretum zijn aspecten die een bezoek aan het domein zeker een meerwaarde kunnen verschaffen, en die doelgroepen kunnen aanspreken die tot nu toe minder aan bod kwamen. Er moet echter voor gewaakt worden dat de draagkracht van het domein niet overschreden wordt. Met bijna 140 000 bezoekers per jaar, voor een groot deel geconcentreerd in een beperkt aantal maanden, is de limiet in zicht. Een sterke stijging van het bezoekersaantal zou als gevolg kunnen hebben dat juist de belangrijkste troeven van het domein - rust, stilte, natuurpracht en ecologische rijkdom - gehypothekeerd worden.

Een belangrijk onderdeel van de promotie van het domein zal, zoals hoger al vermeld, het arboretum worden, een onderdeel waarvoor nog nauwelijks publiciteit werd gevoerd, maar dat zeer veel mogelijkheden biedt.

Inspelend op één van de belangrijkste toekomstevoluties, zal ook de nodige aandacht moeten gaan naar de gebruiksmogelijkheden van het internet.

6. Infrastructuur

Twee gebouwen van het domein wachten op renovatie : de wachterwoning en de voormalige cafetaria. Beide zijn onmisbaar voor een betere werking en de verdere uitbouw van de dienst : een inwonende wachter is alleen al om veiligheidsredenen nodig, en de voormalige cafetaria zal ingeschakeld worden in de werking van het arboretum (zie hoger).

Ook de sanitaire voorzieningen voor de bezoekers moeten dringend gerenoveerd worden. De aanwezigheid van een vijftal toiletten in goede staat voor bijna 140 000 bezoekers per jaar is zeker geen overbodige luxe.

In de komende jaren zou moeten nagegaan worden of een eenvoudige aanpassing van de huidige parking, om vlotter parkeren van autobussen mogelijk te maken, niet haalbaar is.

De aanleg van een apart fiets- en wandelpad langs de hoofdingang van het domein, om een afscheiding tussen de kwetsbare weggebruikers en het autoverkeer te bekomen, verdient onderzoek. Hierbij moet de voorkeur uitgaan naar waterdoorlaatbare materialen.

Het wegennet in het domein zelf is nog in behoorlijke tot zeer goede staat. Onderhoud of vervanging is nog niet aan de orde. Zoals hoger vermeld is de aanwezigheid van betonwegen een groot pluspunt : het bos is perfect toegankelijk voor rolstoelgebruikers en kinderwagens. Bovendien wordt het werkverkeer er sterk door vergemakkelijkt.

Tenslotte moet ook het dossier Heemmuseum vermeld worden. De ingebruikname van dit gebouw is een absolute voorwaarde voor de toekomstige uitbouw van het domein. Ondanks talrijke overlegondes en onderzoek van een aantal alternatieven, heeft de collectie van het Heemmuseum nog geen nieuw onderkomen gekregen. Hopelijk kunnen deze plannen tijdens de huidige legislatuur gerealiseerd worden.

DEN BLAKKEN

Het bosbeheer voor “Den Blakken” wordt jaar na jaar verder uitgevoerd. Uitbreiding van het domein is niet meer mogelijk.

Ingevolge de samenwerkingsovereenkomst staat de gemeente verder in voor het onderhoud. De vereniging van Wetterse siertelers staat verder in voor de promotie rond de rozentuin, sierheesters en parkbomen.

HET GENTBOS

Het beleid inzake het Gentbos is afgestemd op het bosbeheersplan dat voor 20 jaar geldig is. Binnen de bestemmingen van het goedgekeurde BPA zullen gronden die vrijkomen mogelijk aangekocht worden ten behoeve van bosuitbreiding.

In nauwe samenwerking met De Kaaihoeve worden natuureducatieve wandelingen en activiteiten georganiseerd.

DE ROOMAKKER

Ingevolge de samenwerkingsovereenkomst zorgt de gemeente Temse, in nauw overleg met de lokale natuurvereniging, voor de verdere uitbouw van het natuurgebied. Nieuwe natuurontwikkelingsprojecten staan op stapel.

Uitbreiding van het domein is een mogelijkheid wanneer de aanpalende kleigroeven uitgeput zijn en de gronden te koop worden aangeboden.

SPORT

Sport is een maatschappelijk gegeven dat niet meer uit onze samenleving is weg te denken. Alle lagen of groepen van de bevolking zijn erbij betrokken.

Zowel jong als oud, man en vrouw, van Jan Modaal die af en toe zijn sportplunje aantrekt, de topmanager die de golfstick ter hand neemt, tot de topsporter die professioneel bezig is met zijn sport, zij allen bevolken het sportlandschap.

Elkeen van hen ervaart het sportgebeuren anders. De waarden die aan de sport kunnen toegekend worden, zijn dan ook enorm divers en zeer uiteenlopend. Zij zijn echter allemaal bijzonder waardevol. Dit impliceert dat de sport vanuit diverse hoeken georganiseerd en benaderd moet worden.

Investeren in sport is investeren in gezondheid. Sport is meer dan je lichaam bewegen, het is heel je persoonlijkheid mee helpen ontwikkelen.

De sport heeft naast een belangrijke economische impact ook een grote educatieve, sociale en culturele meerwaarde.

Het uiteindelijk doel van het sportbeleid van elke overheid moet dan ook zijn: een zo groot mogelijk deel van de bevolking tot een actieve, gezonde en verantwoorde sportbeoefening aanzetten, naar ieders wensen en vermogen.

Dit is dus een "sport voor allen" beleid in zijn breedste betekenis.

De doelstelling van het provinciaal sportbeleid kan als volgt omschreven worden:

" De provincie zal, in overleg met de sportsector, een voorwaardenscheppend en een complementair sportbeleid voeren met als doel de kwantiteit en de kwaliteit van de actieve sportbeoefening bij de bevolking te bevorderen."

Het provinciebestuur heeft hierbij een coördinerende, stimulerende, scheppende, ondersteunende en adviseerende rol te vervullen.

De provinciale sportdienst werd tijdens de vorige legislatuur als onafhankelijke sportdienst ingebed bij de provinciale administratie, binnen de elfde directie.

In 1999 werd de provinciale adviesraad voor de sport opgericht ; daarnaast werd de Oost-Vlaamse Sportraad vzw omgevormd tot Oost-Vlaamse Sportpromotie vzw om bij de organisatie van sportpromotionele sportactiviteiten in geval van hoogdringendheid snel te kunnen handelen. Sedert de herstructurering van de provinciale sportdienst behoort het beheer van het sportcomplex Puyenbroeck eveneens tot de bevoegdheid van de sportdienst.

Het werkterrein van de sportdienst kan onderverdeeld worden in volgende hoofdgroepen: coördinatie van het provinciaal sportgebeuren, sportinfrastructuur, sportpromotie, ondersteuning van de private en openbare sector, organiseren en coördineren van bijscholingen, sportbegeleiding en informatieverstrekking.

Door de provinciale sportdienst zal voor de komende zes jaar een sportbeleidsplan voorzien van een stappenplan uitgeschreven worden waarbij rekening zal gehouden worden met volgende strategische doelstellingen :

1. Naamsbekendheid en werking van de provincie verhogen.
2. Versterken van het geïntegreerd beleid tussen de verschillende directies, in functie van het doelgroepenbeleid.
3. Herziening van het subsidiebeleid met de nadruk op kwaliteit i.p.v. kwantiteit
4. Verhogen van de sportparticipatie bij bijzondere doelgroepen: jeugd, senioren, gehandicapten en mindervaliden.

Hierbij wordt gedacht aan: voeren van eigen sensibiliseringscampagnes, ondersteunen van landelijke campagnes, organisatie van eigen activiteiten en verdere uitbouw van het subsidiebeleid.

5. Infrastructuurbeleid:

- verdere uitbouw en renovatie van de provinciale sportinfrastructuur (Puyenbroeck en de Boerekreek).
- het openstellen van de provinciale schoolsportinfrastructuur (voorbeeldfunctie)
- gemeenten stimuleren om meer kleinschalige en buurtgerichte sportinfrastructuur te realiseren
- oplossingen uitwerken rond de gemotoriseerde en milieubelastende sporten.

6. Alle gemeenten van Oost-Vlaanderen hebben een eigen sportstructuur opgericht.

7. Verdere uitbouw en decentralisatie van de provinciale uitleendienst voor sportmateriaal, complementair aan de Bloso Uitleendienst.
8. De provincie als informatiepunt: ontwikkelen van een sportdatabank (MISSOV).
9. Zorgen voor een kwaliteitsverhoging binnen de sport, dit zowel naar de begeleiders, sportdienstverantwoordelijken, vrijwilligers, als naar de sportinfrastructuur (toegankelijkheid, sociale veiligheid).
10. Verder uitbouwen en structureel inbedden van het VLABUS-project binnen de provinciale sportdienst.
11. Verder uitbouwen van de provinciale Coördinatiecel Aangepast Sporten (CAS) tot een volwaardig aanspreekpunt voor de gehandicaptensport.
12. Optimaliseren van het samenwerkingsverband tussen de provincie en de Burensportdiensten.

ECONOMIE EN KMO

1. Uitgangspunten

De provincie heeft het steeds tot haar taak gerekend ook op economisch vlak een rol te spelen en bij te dragen tot de economische ontwikkeling, in haar ruimste betekenis, van de gehele provincie.

De principiële optie om de zorg voor de welvaart van de Oost-Vlamingen als een zaak van "provinciaal belang" te beschouwen houdt rekening met een aantal uitgangspunten.

- * Het economisch gebeuren is mede als gevolg van een steeds toenemende globalisering meer dan ooit een internationaal gebeuren. Daarnaast is de impact van overheidswege van het nationale niveau verschoven naar het hogere vooral Europese niveau en naar het regionale Vlaamse niveau.
- * Economische ontwikkeling dient in een ruime betekenis gezien en dus niet los van infrastructurele, toeristische, agrarische, ecologische en educatieve componenten.
- * Bij de uitvoering van een economisch beleid dient optimaal gebruik te worden gemaakt van de synergetische initiatieven die zich van onderuit -zowel vanuit het kleinschalig niveau als vanuit het subregionaal niveau- aandienen, als uit wat van bovenuit (Vlaanderen, België, Euregio-verbanden, ruimer Europees verband) inwerkt op de Oost-Vlaamse situatie.
- * De provincie moet als streekbestuur maximaal haar strategische rol in het middenveld waarmaken.

Belangrijke initiatieven als de promotie van het ondernemerschap, het bedrijvenloket, de ondersteuning van jonge ondernemers en de gebiedsgerichte werking sluiten aan bij de prioritaire functies die de provincie vervult bij haar beleidsvoering.

Het gaat daarbij vooral om :

- 1) Een coördinerende functie tussen verschillende instellingen, diensten, niveaus met betrekking tot verschillende thema's.

De coördinerende opdracht heeft diverse invalshoeken :
bvb.

- bemiddelende : tussen individuele belangen, tussen regionale belangen, tussen lokale overheden en centrale overheden...
- afstemmen van onderwijs en vorming op nieuwe noden op de arbeidsmarkt
- begeleidende : bij de invoering van nieuwe wetgeving of reglementering (vb. in het kader van de eenmaking van Europa)
- intersectorieel overleg tussen landbouw, milieu, onderwijs, tewerkstelling, toerisme, recreatie, sociale sector...

Het gaat dus om coördinatie op diverse terreinen tussen diverse actoren (ook intern) met als doelstelling ondermeer te komen tot een geïntegreerd beleid en het vergroten van het draagvlak (platformfunctie) voor actie.

- 2) Een knooppuntfunctie of schakelfunctie in diverse netwerken.

Het provinciaal niveau leent zich bij uitstek tot een centrale functie in tal van min of meer gestructureerde netwerken. De provincie vervult nu reeds de rol van relais-station in talloze domeinen via een aantal structuren, opgezet, hetzij door haarzelf, hetzij door met haar samenwerkende diensten (vb. Euregio-samenwerking, subregionale initiatieven).

De schakelfunctie geldt uiteraard ook t.a.v. de sectoren die met de specifieke economische sectoren in nauwe relatie staan (landbouw, milieu, tewerkstelling, onderwijs,...). De term spilfunctie legt bovendien expliciet het accent op de sturende rol die de provincie in dit proces moet durven spelen.

De schakelfunctie binnen het bestuur zelf moet ervoor zorgen dat de contacten tussen de provinciale diensten en de "buitenwereld" die dezelfde materies betreffen of binnen dezelfde sfeer liggen, aan elkaar gekoppeld worden. Dit sluit trouwens aan bij de coördinerende functie.

- 3) Een begeleidende en/of ondersteunende functie via financiële, logistieke, personeelsmatige e.a. tussenkomsten.

Deze prioritaire functies sluiten aan bij de kerntaken van het provinciaal bestuursniveau zoals die geformuleerd werden in het provincie plus-concept van de Vlaamse Vereniging van Provincies. Hierbij kan inzonder-

heid gerefereerd worden naar de verantwoordelijkheid voor gebiedsgerichte werking en voor subregionale of bovenlokale dossiers en naar het beheer van gespecialiseerde diensten, infrastructuren en voorzieningen met een ruim bovenlokaal draagvlak.

Ook de ondersteunende functie t.a.v. gemeentebesturen en de daarmee samengaande uitbouw van gestructureerde contacten met lokale economische en/of KMO-diensten kan hier worden vermeld.

2. Methodiek

De belangrijkste beleidsoptie bij de aanvang van de vorige beleidsperiode was het realiseren van synergie tussen de provincie, de Gom en de Erov. Concrete acties daartoe werden geformuleerd. Het ging vooreerst om de realisatie van gemeenschappelijke huisvesting, gemeenschappelijk studie- en promotiewerk, gemeenschappelijke communicatie e.d. In de tweede plaats werd er voor geopteerd de opdrachtverlening aan Gom en Erov uit de louter subsidiërende sfeer te halen en voortaan te werken met beheersovereenkomsten waarin de wederzijdse engagementen werden afgelijnd en waarbij een halfjaarlijkse toetsing door het provinciale politieke niveau het sluitstuk vormt.

Terugblikkend kan gesteld worden dat op vlak van de synergie met Gom en Erov de belangrijkste opties zoniet uitgevoerd, dan toch in realisatie zijn. Een gemeenschappelijk "Huis van de Economie" werd, zij het in een tijdelijk kader gerealiseerd, in het voorjaar 1997. Er werden principiële beslissingen getroffen met betrekking tot een definitieve huisvesting van het Huis van de Economie. Er werd een gemeenschappelijke communicatiestrategie uitgewerkt die reeds uitvoering heeft gekregen in een reeks publicaties waaronder het economisch tijdschrift Focus Oost. Het Forum van de Oost-Vlaamse economie dat in 2001 voor de tweede maal wordt georganiseerd wordt verder uitgebouwd tot het jaarlijks ontmoetingsmoment van de provincie, de Gom en de Erov met alle relevante actoren uit de sociaal-economische sector. De informatica werd geïntegreerd. Ook op het vlak van studiewerk wordt samengewerkt. De gezamenlijke huisvesting zal ook bijdragen tot coördinatie en integratie van de economische subsectoren als middenstand en land- en tuinbouw en van de economische sector in zijn totaliteit met andere beleidssectoren.

Deze beleidsmethodiek zal worden voorgezet. Hierbij wordt wel rekening gehouden met mogelijke bijsturing van de opdrachtverlening en het huidige samenwerkingskader als gevolg van de toekomstige herbepaling van de rol en structuur van de Gom's door de Vlaamse Overheid.

3. Uitwerking - beleidsaccenten

3.1. Economische ontwikkeling - het algemeen

3.1.1. Regionaal - economische ontwikkeling

De provincie voert een economisch beleid vanuit haar rol als intermediair bestuursniveau. Wij onderschrijven de opties van de Vlaamse Vereniging van Provincies over de positionering van de provincies in het regionaal economisch beleid en vooral het partnerschap daarin met de Vlaamse overheid. Het voorstel van de Vlaamse Regering om aan de provincies de programmering, het beheer en de opvolging van de Europese gebiedsgerichte programma's toe te vertrouwen betekent de erkenning van de provinciebesturen als streekbesturen met een sociaal-economische rol en bevestigt hun coördinerende en regisserende opdracht op dit terrein. Naast een belangrijke inbreng van de eigen diensten op beheers- en projectniveau worden tevens budgetten voor cofinanciering van projecten in deze programma's voorzien.

Het partnerschap met de Vlaamse Regering zou ook dienen uitgebreid tot het hele subregionale beleid. In het verleden heeft de provincie zich een belangrijke partner getoond van de intercommunales voor streekontwikkeling, later nam zij via de subregionale tewerkstellingsinitiatieven ook zelf het voortouw en ondersteunde de werking en projecten van de door de Vlaamse Overheid erkende streekplatformen. De opstelling is dat de provinciale beleidsorganen een coördinerende en ondersteunende rol moet voor ogen staan die evenwel niet centralistisch is en geen uniforme oplossingen wil opdringen aan regio's die intrinsiek sterk kunnen verschillen. De provincie huldigt overigens evenzeer als de hogere overheid het principe van een subregionale beleidsvoering opgebouwd van onderuit. In de concrete beleidsuitvoering op dit vlak zal aansluiting worden gezocht bij het Streekeigen Management concept van de Vlaamse Minister van Economie, met een eventuele oprichting van streekhuizen. Hierbij wordt uitgegaan van realisaties in reeds bestaande infrastructuur en wordt gestreefd naar een zo groot mogelijke synergie met de plaatselijke bovenlokale actoren (streekplatformen, intercommunales e.d.) op basis van een gediversifieerde aanpak op maat van de streek. Absoluut prioritair wordt de oppuntstelling van een vlot lopende terugkoppeling en communicatie vanuit en met al de subregionale initiatieven (ook de intercommunales) naar het provinciale beleidsniveau.

Binnen het gebiedsgericht sociaal-economisch beleid dient ook de valorisering van infrastructuur voor initiatieven met bovenlokale draagwijdte gesitueerd te worden. De opmaak en de uitvoering van een globaal herwaarderingsconcept voor de Huysmanhoeve te Eeklo zal kaderen binnen deze beleidsoptie.

Wat in globo geldt voor de subregionale ontwikkelingen in Vlaamse context geldt dus ook specifiek voor de gebiedsgerichte ontwikkelingsimpulsen ondersteund vanuit Europa waarmee in concreto inzonderheid bedoeld wordt op het 5b-uitdovings-programma Meetjesland, het Leader plus programma en het doelstelling 2 programma voor de stad Gent.

3.1.2. Integratie van de economische sector met andere sectoren en aandacht voor de randvoorwaarden en de omgevingsfactoren voor de economische ontwikkeling (structuurplanning, milieu, landbouw, onderwijs, arbeidsmarkt, mobiliteit,...).

In het algemeen gaat het om de permanente opvolging van de diverse beleidssectoren gelet op de dwarsrelaties met de economische sector en de structurering van de beleidsintegratie zowel intern binnen het provinciebestuur als met externe beleidsplannen en initiatieven.

Op macro-niveau zal de komende jaren aandacht uitgaan naar het ruimtelijk kader waarin deze economische sectoren opereren.

Met name bij de verdere opmaak van het provinciaal ruimtelijk structuurplan zal aandacht worden besteed aan de economische onderbouwing. Het behoud van voldoende ruimte voor economische ontwikkeling in de toekomst zal ook aansluiten bij het Strategisch Plan Ruimtelijke Economie (SPRE) dat in opdracht van de Vlaamse Regering wordt uitgewerkt o.m. in overleg met de Vereniging van Vlaamse Provincies. Ook de problematiek van de zonevreemde bedrijven zal hierbij aandacht krijgen. Hierbij zal in partnerschap met de gemeentebesturen naar globale oplossingen worden gezocht.

Eveneens met betrekking tot het ruimtelijk kader zal bijzondere aandacht uitgaan naar de distributieproblematiek. Optie daarbij is onder meer de aanmoediging van het winkelen in de kernen en daarmee gepaard gaande initiatieven rond herwaardering van lokale winkelbuurten. Hierbij dient het in opdracht van de Erov uitgevoerde en deels nog lopende onderzoek in verband met vraag en aanbod van het winkelgebeuren, richtinggevend zijn.

3.1.3. Aandacht voor speerpunten.

Het gaat daarbij o.m. om de havens en daarmee samenhangende industriële complexen gelet op hun uitzonderlijk groot economisch belang. Ook aan specifieke sectoren die voor de Oost-Vlaamse economie belangrijk zijn zal bijzondere aandacht worden besteed. Bij wijze van voorbeeld kan zowel naar de biotechnologie cluster als naar de sierteeltsector verwezen worden.

3.1.4. Koppeling aan beleid externe betrekkingen en de internationale netwerken.

Gelet op de optie dat het beleid externe betrekkingen bij uitstek een economische finaliteit heeft zal een nauwe koppeling van beide beleidsdomeinen worden nagestreefd. Dit geldt ook m.b.t. de internationale initiatieven van Gom en Erov.

3.2. Voorwaardenscheppend beleid t.a.v. de ondernemingen inzonderheid t.a.v. de KMO en de sector handel en ambachten m.i.v. starters

Naast de primordiale zorg voor een ruimtelijk kader dat verdere economische ontwikkeling mogelijk maakt in het kader van de opmaak van de structuurplannen voor het Oost-Vlaams grondgebied zal vanuit een (permanente) opvolging van de economische situatie op basis van economische studies en analyses van derden en door eigen studiewerk en al dan niet projectmatig onderzoek zal een beleid worden gerealiseerd rond een aantal basisinitiatieven die allen te maken hebben met aanmoediging van ondernemerschap en verbetering van de slagkracht van bestaande ondernemingen.

Deze basisprincipes zullen verder worden gerealiseerd via beleidsacties, via de eigen economische directie, via haar partners in het Huis van de Economie zijnde de Gom en de Erov dit middels beheersovereenkomsten en via structurele of projectmatige ondersteuning van initiatieven van derden.

Uitgangspunten voor een beleid dat tegelijk wil voortbouwen op de bestaande initiatieven en tegelijk een aantal nieuwe accenten wil leggen zijn :

- 1) Het informeren en begeleiden van ondernemers, inzonderheid de KMO en de middenstandssector met daarnaast specifieke aandacht voor starters.
- 2) Het gemakkelijker toegankelijk maken van de vestiging.

- 3) Het aanpassen van de bedrijfsinfrastructuur aan de eisen van een modern productiviteitsbeleid.
- 4) Het verstevigen van de beroeps- en de algemene vorming van de bedrijfsleiders vermits hun motivatie, hun bekwaamheid en inzet in hoge mate het welslagen van de onderneming bepalen.
- 5) De sensibilisering en ondersteuning van de bedrijfsleiders die bij hun bedrijvigheid milieuvriendelijke productie, kwaliteitszorg en duurzame ontwikkeling vooropstellen.
- 6) Het organiseren van ervaringsuitwisseling en stimuleren van netwerkvorming.

Als belangrijk algemeen initiatief wordt daartoe verder ingezet op het bedrijvenloket. Dit bedrijvenloket moet verder fungeren als eerstelijnsopvang voor de Oost-Vlaamse ondernemer en inzonderheid voor de kleine ondernemer een eerste onthaal bieden en begeleiding voor alle niet-bedrijfseigen vragen en problemen. Een nauwe relatie tussen het bedrijvenloket en de specifieke activiteiten die de Erov ontwikkelt voor de startende zelfstandigen en ondernemers moet een belangrijk aandachtspunt worden in de ondersteuning van de middenstandsector.

3.2.1. Initiatieven die rechtstreeks door de eigen diensten worden opgevolgd :

3.2.1.1. Exportbevordering van de Oost-Vlaamse KMO.

Het sedert eind 1999 ingevoerde reglement kende een erg goede respons zelfs in die mate dat m.i.v. het begrotingsjaar 2001 het budget werd opgetrokken van 12 naar 15 miljoen. Een evaluatie van het eerste volledige werkingsjaar moet uitwijzen of het reglement verfijning behoeft en of naast de ondersteuning van deelname aan missies, beurzen en contactdagen andere exportbevorderende inspanningen van KMO dienen meegenomen in het reglement.

3.2.1.2. Ondersteuning van KMO die een stappenplan voor afval- en emissiepreventie uitvoeren en die daar bijkomend in begeleid worden door de Gom-milieudienst.

3.2.2. Beleidsuitvoering via opdrachtverlening aan de Gom Oost-Vlaanderen.

1) De promotie van Oost-Vlaanderen als vestigingsplaats en het aantrekken van investeerders.

2) Bevordering van de toelevering

In dit kader ontwikkelt de Gom samen met de andere Vlaamse Gom's, activiteiten die erop gericht zijn de toepassing van toelevering te bevorderen (inventarisatie, databestanden, publicaties, contactdagen en groepsstanden op toeleveringsvakbeurzen).

3) Initiatieven ter bevordering van internationale samenwerking.

Deze initiatieven impliceren de internationale samenwerking met organisaties die een gelijkaardige werking als de Gom ontwikkelen én de verdere aanmoediging van de internationale samenwerking van Oost-Vlaamse bedrijven. Specifiek initiatief in dit verband is de uitbouw van een tweede bedrijvent centrum in Hongarije. Na de oprichting van een eerste centrum in Nyérighyaza wordt nu in het grensgebied met Oekraïne in Zahony een nieuw centrum gepland. De internationale samenwerking op bedrijfsniveau zal het voorwerp vormen van afstemming met het provinciaal beleid externe betrekkingen.

4) Initiatieven i.v.m. exportbevordering.

De subsidie is voorzien voor bijkomende prospectie naar relevante beurzen, ontwikkeling van groepsstanden op nieuwe beurzen, begeleiding bij missies en de bijkomende promotie daarvan bij de ondernemingen. Deze initiatieven zijn complementair aan de exportbevordering via het provinciaal reglement en specifieke projecten die voor een wederzijdse versterking moeten zorgen.

5) Werking van het Euro-Info-Center.

Dit Euro-Info-Center maakt deel uit van het Europees netwerk van Euro-Info-Centers en wordt naast zijn rol als informatieve databank ook ingezet bij de uitbouw van zakelijke partnerschappen tussen Oost-Vlaamse bedrijven en bedrijven uit alle Europese lidstaten en ook daar buiten.

6) Initiatieven ter bevordering van de sociale economie.

3.2.3. Beleidsuitvoering via de vzw Erov.

De vzw Erov heeft een specifieke opdracht naar de KMO-sector. Voor deze opdrachten worden zoals eerder aangegeven overeenkomsten opgesteld tussen het provinciebestuur als opdrachtgevende en subsidiërende instantie en de vzw Erov als uitvoerder ervan. Deze overeenkomsten omschrijven de inhouden van de opdrachten, de financiële tegemoetkoming van de provincie, de wijze voor uitbetaling van de subsidies en de controle door de provinciale instanties op de uitvoering.

- 1) Vorming en begeleiding van KMO's en het kleinbedrijf via langlopende en kortlopende vormings- en begeleidingsprogramma's voor de Oost-Vlaamse KMO en via de netwerking van de alumni van de KMO-programma's.
- 2) Info en begeleiding van KMO's met financiële problemen. De Erov wordt verder aangemoedigd in zijn info- en begeleidingsinitiatieven voor KMO's met financiële problemen. Aan de betrokken ondernemingen wordt advies verstrekt voor verdere remediëring en begeleiding. Inzonderheid vermelden we het PREKO-initiatief (preventie kleine ondernemingen) dat in het kader van de subsidiëring voor regionale preventiecellen in Vlaanderen werd opgezet.
- 3) Actieprogramma's voor integrale kwaliteitszorg, arbeids- en productveiligheid en geïntegreerd personeelsbeheer in de KMO.
- 4) Aanmoediging en kanalisering van het ondernemersinitiatief. De Erov wordt verder gesteund in zijn acties met het oog op het aanmoedigen van het ondernemerschap, wat betekent, bijdragen tot een meer positieve benadering van het ondernemerschap via het verbeteren van het begrip tussen de overheidssector en het bedrijfsleven ; beeldvorming over het ondernemerschap in het onderwijs ; ontwikkeling van programma's voor bepaalde categorieën werknemers en werklozen ; oprichting van nieuwe ondernemingen door begeleiding van projectideeën, enz.
- 5) Bijstand en begeleiding van startende zelfstandigen en kleine en jonge ondernemingen. De Erov staat verder in voor eerstelijnsinfo en het verlenen van bijstand aan kandidaat-zelfstandigen. Ook voor de ondersteuning van zelfstandigen die startsessies volgen worden verder kredieten uitgetrokken.
- 6) Uitvoering van een marketingplan voor de Oost-Vlaamse sierteelt. De Erov wordt verder gesteund in de uitvoering van het marktstrategisch plan. Het project wordt sedert 1994 uitgevoerd in samenwerking met beroepsverenigingen uit de sierteeltsector. Hieronder horen onder meer de organisatie van "Op de siertoer", de medewerking aan het Vlaams Actieplan Sierteelt en de ondersteuning van het Sierteeltplatform Vlaanderen. Ook projecten zoals deze die in het kader van 5b-Meetjesland worden uitgevoerd worden verder aangemoedigd. Een bijzonder initiatief hierbij is ook de uitbouw van een ontwikkelingsvisie voor de sierteelt in het kader van het provinciaal ruimtelijk structuurplan.
- 7) De promotie van Oost-Vlaamse producten zal worden voortgezet door de coördinatie van initiatieven en door de ontwikkeling van acties.
 1. Inrichting van een permanent promotiecentrum voor Oost-Vlaamse streekproducten. Een permanent promotiecentrum zal door de Erov in het voorjaar 2001 opgestart worden in het Groot Vleeshuis in Gent. Het centrum wordt een algemene promotieruimte voor Oost-Vlaamse producten.
 2. De begeleiding en samenwerking tussen ondernemingen in de sector van de Oost-Vlaamse graanjenever. Het ondertussen bekende O'de Flander-label.
 3. De promotie van Oost-Vlaamse producten in het kader van het reglement ter promotie van Oost-Vlaamse producten.
 4. Promotie van streekproducten in het kader van de Euregio Scheldemond als grensoverschrijdend initiatief.
- 8) De Erov zal de opgebouwde kennis en netwerken ook internationaal inzetten. Hierbij wordt verwezen naar de initiatieven als bouche de l'escaut (internationale promotie van Oost-Vlaamse streekproducten in Noord-Frankrijk), het marktverkenningproject voor de sierteeltsector in het kader van 5b-Meetjesland en het futura opleidingsproject dat met Roemeense partners wordt uitgevoerd.
De Erov zal haar know-how ook inzetten in het kader van de relaties van de provincie met de Chinese provincie Hebei.

3.2.4. Ondersteuning van de middenstandssector, ambachtswezen en kleine en middelgrote nijverheid met het oog op professionele, economische en sociale ontwikkeling door subsidiëring van de Provinciale Kamer voor Ambachten en Neringen.

De bestaande vormen van subsidiëring blijven hier gehandhaafd.

1.1. Tussenkomst in de intresten van leningen voor expansie.

1.2. Tegemoetkomingen aan leergangen die georganiseerd worden door de erkende centra voor middenstandsopleiding.

1.3. Bevordering van de beroepsopleiding door de beroepsfederaties.

Meer in het algemeen worden de door Federaal Minister Gabriels geplande hervormingen t.a.v. de provinciale Kamers op de voet gevolgd. Het blijft immers belangrijk dat de bestaande know-how en dienstverlening niet alleen behouden blijft maar nog wordt versterkt.

3.2.5. Verderzetting van initiatieven die door netwerkvorming tussen ondermeer kleinbedrijven en door samenwerking tussen grotere bedrijven en kleinere bedrijven via peterschapsformules de kennis en de competitiviteit versterken. De aansluiting bij de Vlaamse reglementering, wat eerder resulteerde in de ondersteuning van het PLATO-initiatief van de Kamer van Koophandel en het OVO-initiatief van Unizo wordt voortgezet. Ook specifieke initiatieven zoals het Horizon-project van Erov dat binnen een netwerk van grote en kleine bedrijven vooral aandacht aan vorming en begeleiding in de onderneming besteedde, zullen verder worden aangemoedigd.

INTERNATIONALE RELATIES

1. UITGANGSPUNTEN

Bij het uittekenen van opties voor een beleid "externe betrekkingen" of "internationale relaties" voor de komende jaren past het de uitgangspunten van het voeren van een beleid van grensoverschrijdende samenwerking en internationale contacten door de provincie als intermediair bestuur in herinnering te brengen.

Deze uitgangspunten, die mede de ratio vormden voor de oprichting van een dienst externe betrekkingen, blijven immers onverkort gelden.

De beslissing om de internationale contacten meer gestructureerd te laten verlopen gebeurde vanuit de vaststelling dat meer en meer grensoverschrijdende contacten werden gelegd en dat waar deze contacten vroeger een overwegend occasioneel karakter hadden of niet-economische sectoren betroffen er stilaan meer economische contacten ontstonden en men het noodzakelijk achtte de globaliteit van de internationale contacten te structureren.

- Basisoptie bij de uitbouw van de externe relaties blijft dat de provincie vooral een kader wil scheppen waarbij gebruik wordt gemaakt van haar representatieve uitstraling ten behoeve van de bedrijven, wetenschappelijke middens, organisaties, enz.
- In die zin ziet de provincie zich een rol toebedeeld als wegbereider, als legger van eerste contacten en als coördinator van initiatieven.
- De rol en de functies van de provincie als intermediair beleidsniveau worden ook op het vlak van de internationale samenwerking verder centraal gesteld.

Bij het vervullen van deze functies wordt bijzondere aandacht besteed aan :

1. het uitspelen van het binnen de provincie en de paraprovinciale instellingen aanwezige kennispotentieel maar ook dat van de universiteit, hogescholen en onderzoekscentra.
2. de speerpunten van de economie, waarbij expliciet de havensector dienen vermeld en de specifieke Oost-Vlaamse sectoren.
3. belang van de grensoverschrijdende netwerkvorming tussen bedrijven.
 - Een belangrijke optie in de ontwikkeling van het externe optreden was en is het inspelen op de institutionele mogelijkheden en programma's van de E.U.
 - De EROV (en de GOM) worden verder gestimuleerd om hun bestaande grensoverschrijdende contacten en netwerken uit te bouwen en dienden mee te werken aan de verwezenlijking van de globale doelstellingen van het provinciaal beleid door onder meer als tussenpersoon te fungeren voor de Oostvlaamse bedrijven en door hun bestaande structuren mee ten dienste te stellen.
 - De praktijkervaring heeft het nut aangetoond om bij het aanknopen en uitbouwen van internationale relaties systematisch samen te werken met het Ministerie van Buitenlandse Zaken en met de betrokken diensten van de Vlaamse Gemeenschap (administratie Europa, Export Vlaanderen).
 - In het hele proces dient de betrokkenheid beklemtoond van de de gouverneur, gelet op zijn representatieve, bemiddelende en initiatiefbevorderende rol op dit terrein.

2. BELEIDSOPTIES VOOR DE TOEKOMST

Inleiding

De internationale contacten van de provincie vinden plaats in verschillende verbanden of vanuit verschillende invalshoeken. Deze vergen elk hun methode en hebben ook hun consequenties voor de wijze waarop de bevoegde dienst(en) ermee omgaat(n).

Binnen het provinciebestuur houdt niet alleen de 10e directie bevoegd voor externe betrekkingen zich bezig met internationale samenwerking. Een aantal contacten of initiatieven loopt ook via andere diensten al dan niet onder coördinatie van de dienst Externe Betrekkingen.

Specifiek is daarbij de ontwikkelingssamenwerking waarvoor de 6e directie bevoegd is. Andere contacten kaderen in het overleg Zuid-Nederlandse provincies – Vlaanderen waar een coördinerende rol wordt vervuld door de directie Milieu vermits de provincie in eerste instantie betrokken was bij deze samenwerking in het

kader van de werkgroep milieu. Min of meer hetzelfde gebeurt t.a.v. het Rijn-Schelde-Delta overleg dat zich in de startfase vooral op de thema's planning en milieu concentreerde.

Vrijwel alle provinciale beleidsdirecties zijn betrokken bij de grensoverschrijdende contacten met Zeeland in het kader van Euregio Scheldemond.

Ook op het vlak van veiligheid en rampenbestrijding zijn er grensoverschrijdende contacten, die administratief opgevolgd worden door de diensten van de Gouverneur.

Tallose andere contacten, hoewel vaak louter protocollair van opzet, vormen soms een aanzet voor verdere contacten of leiden tot expliciete vragen naar samenwerking.

Ten slotte wordt de provincie meer en meer geconfronteerd met transnationale initiatieven van Oostvlaamse instellingen en organisaties uit diverse maatschappelijke sectoren die hopen op één of andere vorm van ondersteuning.

Globaal genomen mag derhalve gesteld worden dat de contacten steeds toenemen. Vanuit een globale visie op internationale samenwerking door de provincie als intermediair niveau dienen dan ook een aantal prioriteiten bepaald :

1. de bestaande institutionele samenwerkingsverbanden blijven prioritair. Dit betekent dat de aangegane engagementen in het kader de Euregio Scheldemond en de betrokkenheid bij een aantal andere samenwerkingsverbanden met Nederland o.a. Rijn-Schelde-Deltasamenwerking, verder gehonoreerd zullen worden. Hetzelfde geldt voor de samenwerking met de Chinese provincie Hebei.

2. Wat de samenwerking binnen het Europese kader betreft zal tevens prioriteit gegeven worden aan de bijkomende mogelijkheden binnen het Interregprogramma zowel wat de grensoverschrijdende samenwerking betreft waar kan aangesloten worden op de samenwerking met Noord-Frankrijk als wat de transnationale samenwerking betreft zowel binnen de bestaande Unie als met toekomstige lidstaten in Centraal- en Oost-Europa.

3. Er wordt bij de uitwerking van het beleid internationale relaties gestreefd naar een zo groot mogelijke synergie met de acties van andere instanties. Dit geldt inzonderheid voor de Gom en de Erov die hun bestaande structuren en hun netwerk met het Oost-Vlaamse bedrijfsleven mee ten dienste stellen van de realisatie van het provinciaal beleid externe betrekkingen.

4. Wat de methode van de administratieve opvolging betreft is de optie dat de dienst Externe Betrekkingen zijn opdracht moet kunnen vervullen vanuit een tweevoudige invalshoek. Enerzijds als verticaal functionerende dienst zoals andere specifieke diensten en anderzijds, en dit geldt bijvoorbeeld voor de coördinatie, stimulerings- en afstemmingstaken, als een horizontaal functionerende dienst.

Voor deze horizontale functie zal voor de externe contacten een vast aanspreekpunt worden gecreëerd binnen de verschillende directies. In hun geheel vormen die de horizontale lijn "Externe Betrekkingen" onder coördinatie van de dienst Externe Betrekkingen, althans wat de basisopties betreft.

Bedoeling is dus niet inhoudelijk in de plaats te treden van de sectorieel bevoegde directies maar de principesbeslissingen over het aanknopen van internationale samenwerking en de rapportering naar de heer Gouverneur en de Bestendige Deputatie over alle kwesties die afstemming verdienen (vb. in het kader van de Euregio-samenwerking) te laten lopen via de dienst Externe Betrekkingen. Nadere procedures zullen daartoe casuïstisch dienen uitgewerkt te worden.

3. NADERE UITWERKING M.B.T. DE DIVERSE WERKTERREINEN

3.1. Internationale contacten in Europees kader

3.1.1. Grensoverschrijdende samenwerking

1) Euregio Scheldemond

Binnen de bestaande institutionele samenwerkingsverbanden van de provincie Oost-Vlaanderen weegt de Euregio Scheldemond-samenwerking het zwaartst door. Deze samenwerking binnen Euregio Scheldemond, het samenwerkingsverband tussen de provincies Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen en Zeeland, zal ook de volgende jaren de meeste aandacht blijven vragen.

Voor het grensoverschrijdende A-luik van het Interreg-programma, ondertussen aan een derde fase toe, zal verder zorgen voor een concrete financiële hefboom voor de Euregio. De provincie Oost-Vlaanderen levert – zoals de overige genoemde provincies – daartoe een financiële bijdrage door **cofinanciering** van projecten.

De provincie Oost-Vlaanderen zal echter ook in de toekomst verantwoordelijkheid opnemen voor het **beheer** van een aantal projecten w.o. het secretariaat Euregio Scheldemond dat instaat voor het management van het programma.

Naast de uitvoering van het Interreg-programma wordt binnen de Euregio ook werk gemaakt van een ruimer draagvlak via de Scheldemondraad. In dit overlegplatform komen alle grensoverschrijdende problemen binnen de Scheldemondregio aan bod die verder via een systeem van vakgroepen opvolging krijgen hetzij via een projectmatige oplossing, hetzij via beleidsafstemming, hetzij via het signaleren aan en ageren bij de geëigende hogere overheden. Zo is duurzame ontwikkeling gegarandeerd, ook na de mogelijke verdwijning van de ondersteuning uit de Europese structuurfondsen.

2) Andere grensoverschrijdende samenwerking

2.1. Rijn-Schelde-Delta overleg

De grensoverschrijdende samenwerking met Nederlandse provincies op ruimere schaal dan de euregionale wordt verder gestimuleerd. Oorspronkelijk gestart vanuit de thematiek ruimtelijke ordening is het overleg zich projectmatig ook met andere beleidsdomeinen gaan inlaten met name economie, milieu en toerisme. Vanuit het beleid internationale relaties worden vooral de globale werking en de economische facetten opgevolgd inzonderheid met het oog op afstemming met de andere samenwerkingsverbanden met Nederland.

2.2. Overleg Zuid-Nederlandse provincie met Vlaanderen

Ook tussen de drie Zuid-Nederlandse provincies, Vlaanderen en de vijf Vlaamse provincies bestaat een overlegstructuur. Deze bevindt zich sedert het aantreden van de nieuwe Vlaamse regering in een overgangsfase maar wordt verder opgevolgd.

2.3. Grensoverschrijdende samenwerking Noord-Frankrijk – Vlaanderen – Wallonië

Naast deelname in het Interreg-programma Euregio Scheldemond dienen zich voor de komende periode ook mogelijkheden aan tot deelname in een Interreg-programma met Noord-Frankrijk althans wat de zuidelijke arrondissementen Oudenaarde en Aalst betreft. Structureel en inhoudelijk wordt van dezelfde beginselen uitgegaan als deze die als basis gelden voor de grensoverschrijdende samenwerking in het kader van de Euregio Scheldemond.

3.1.2. Transnationale samenwerking

Gelet op de ervaringen opgedaan in de Werkgemeenschap voor Europese Grensregio's en met het beheer van een bureau dat behoorde tot het LACE-netwerk van deze werkgemeenschap en instond voor de coördinatie en promotie van grensoverschrijdende en transnationale samenwerking binnen een ruimer werkgebied dan dat van de Euregio Scheldemond wordt er voor geopteerd in de toekomst ook in te spelen op het luik B van het Interreg III-programma dat de transnationale samenwerking inzonderheid op het vlak van de ruimtelijke ontwikkeling zij het in een zeer brede betekenis, wil bevorderen.

In het kader van deze samenwerking én bijkomend via het luik C van het Interreg-programma dat ervaringsuitwisseling aanmoedigt zal ook geanticipeerd worden op de toekomstige verruiming van de Europese Unie met een aantal Centraal en Oost-Europese landen.

De aanstaande uitbreiding van de Europese Unie tot nieuwe lidstaten in Centraal- en Oost-Europa confronteert immers niet enkel de nationale overheden tot een aangepast beleid en permanente internationale samenwerking maar ook de regionale, lokale en provinciale structuren.

In het voorbereidingsproces op hun toetreding spoort de Europese Unie ook de regio's uit de kandidaat-lidstaten aan de reorganisatie van hun economie, administratie en sociale structuren te bespoedigen via gerichte samenwerking met gelijkstalige regio's uit de Unie. Ook de provincie Oost-Vlaanderen wordt daarbij gesolliciteerd.

Bij deze verruiming van internationale contacten zal mede gebruik worden gemaakt van de transnationale cel binnen het Euregio Scheldemondsecretariaat en van het netwerk waarover de provincie via haar lidmaatschap van de WVEG ook in Oost-Europese regio's beschikt.

Tevens zal er naar gestreefd worden de bestaande contacten en samenwerkingsverbanden, ook deze die door de Gom en de Erov werden geïnitieerd, als basis te nemen.

Tot op vandaag werden de mogelijkheden om projectmatig transnationaal samen te werken op basis van Europese programma's niet altijd grondig opgevolgd. Dit maakt een permanente opdracht uit waaraan tot nu toe op grond van de prioriteiten Euregio Scheldemond en Hebei weinig aandacht kon worden besteed.

Vastgesteld wordt nochtans dat in diverse sectoren steeds meer ingespeeld wordt op de Europese uitwisselingsprogramma's.

Heel concreet zal daarom iemand binnen de dienst Externe Betrekkingen belast worden met de permanente opvolging van de programma's die voor de provinciale beleidsdomeinen bijkomende (financiële) mogelijkheden en/of samenwerkingskansen over de grens te bieden. De rol van de dienst Externe Betrekkingen zou erin bestaan info over alle programma's te verwerven en na doorlichting de thematisch bevoegde diensten en afdelingen voor te lichten en te stimuleren om er op in te spelen. Via overleg op directieniveau tussen de dienst en de betrokken directie zal worden nagegaan of een projectmatige deelname past binnen het provinciaal beleidskader, of cofinanciering (in beginsel binnen de begroting van de dienst) mogelijk is en uitvoering administratief een haalbare kaart is. De dienst Externe Betrekkingen begeleidt en coördineert de eventuele projectindiening. Na eventuele aanvaarding staat de functioneel bevoegde dienst in voor uitvoering (met terugkoppeling naar de dienst Externe Betrekkingen).

3.1.3. Het Info Point Europe

Binnen haar taakstelling als streekbestuur in een Europese context heeft het provinciebestuur in partnerschap met de Europese Commissie en met het departement Buitenlandse Zaken een eerstelijnsdienst opgericht met volgende taakstelling :

- Het verstrekken van informatie over de Europese Unie, haar beleid en programma's.
- Hulp bieden bij het zoeken naar informatie en de officiële documentatie voor raadpleging ter beschikking stellen.
- Kanaliseren van verzoeken tot informatie naar andere informatiebronnen. Dit veronderstelt een nauwe samenwerking met de andere voorlichtingscentra van de Europese Unie.
- Een bijdrage leveren aan de maatschappelijke discussie over de Europese Unie door de organisaties van seminars, bijeenkomsten, debatten, enz.

Binnen deze contractueel vastgelegde basisopdrachten heeft het Info Point Europe een informatiefunctie, een doorverwijfsfunctie en een forumfunctie.

In concreto kristalliseert de werking zich rond een aantal bijzondere doelstellingen en acties naar specifieke doelgroepen :

- 1) Aanspreekpunt voor burgers, instellingen, onderwijs, enz. in de provincie voor vragen i.v.m. de Europese Unie.
- 2) Een netwerk vormen tussen de verschillende organisaties die werkzaam zijn rond Europa.
- 3) De Europese activiteiten van de talrijke onderwijsinstellingen worden verder in kaart gebracht. Op basis van het inzicht in de vele soorten initiatieven en projecten die deze onderwijsinstellingen aangaan binnen een Europees kader wordt het uitwisselen van ervaringen rondom dergelijke projecten gestimuleerd.
- 4) Een verdere decentralisering naar de gemeentebesturen wordt doorgevoerd door middel van het opzetten van een beperkte informatiestand van het IPE. In het verleden werden reeds folderhouders met een overzicht van de gratis te verkrijgen brochures alsook aanvraagformulieren voor de bestelling hiervan geplaatst. Dit wordt verder verfijnd en uitgebreid.
- 5) Aangepaste informatie aanbieden aan verschillende doelgroepen. Voor jongere kinderen en middelbaar onderwijs heeft het Info Point Europe reeds "informatie op maat" gemaakt. Ook voor andere doelgroepen wordt dit overwogen.

3.2. Samenwerking met de Chinese provincie Hebei

De gestructureerde samenwerking met de Chinese provincie Hebei gaat in 2001 zijn tiende jaar in. De motivering voor deze contacten blijft voornamelijk de optimalisering van de benutting van zakelijke opportuniteiten voor de Oost-Vlaamse ondernemingen. Daarnaast wordt via de talloze contacten en uitwisselingen ook beoogd een bijdrage te leveren aan de goede relaties van China met de Westelijke wereld in het belang van het Chinese volk.

De samenwerking gaat uit van volgende principes :

Zij is vooreerst subsidiair en complementair aan de Federale en Vlaamse relaties met China. Zij concentreert zich op de samenwerking van provincie tot provincie en doet m.a.w. aan een geografische niche-politiek.

Met de Federale en Vlaamse instanties wordt daarom in permanent overleg gewerkt en ook in acties wordt synergie nagestreefd. Hetzelfde geldt t.a.v. de andere Belgische provincies die contacten hebben in China en t.a.v. de Rijn-Schelde-Delta provincies waarvoor in het kader van de Rijn-Schelde-Delta samenwerking op basis van een ronde tafelconferentie een netwerk wordt uitgebouwd.

De samenwerking werkt ook inhoudelijk met een niche strategie. Inzonderheid rond specifieke economische sectoren of economische speerpunten worden contacten gelegd of sectorale missies georganiseerd. Als concrete voorbeelden kunnen milieutechnologie en sierteelt worden vermeld.

De samenwerking heeft ook geleid tot specifieke deelakkoorden die verder worden uitgebouwd. Inzonderheid de onderwijssamenwerking die vorm krijgt in een "Chinese studies" opleiding aan de Mercator Hogeschool blijft daarin een prioriteit.

Voor de dagelijkse opvolging van de samenwerking zal de Chinadesk verder instaan. Deze desk staat actief in voor dienstverlening aan onder meer bedrijven, inzake alle contacten met China. De desk zorgt ook voor de dagelijkse afstemming van het provinciaal China-beleid met dat van andere actoren. De desk zal in de toekomst ook de unieke schakel vormen tussen de parallelle desk in Hebei voor de vragen en antwoorden waarvoor het euro-info-center van de Gom wordt ingeschakeld.

Het in 1998 afgesloten samenwerkingsverband met de Belgisch-Chinese handelskamer die ondersteuning verleent op diverse terreinen biedt een meerwaarde voor beide partijen en voor de betrokken ondernemingen en zal om die reden worden voortgezet.

3.3. Verdere opties die kaderen in de ondersteunende rol van de provincie (in het Oost-Vlaamse belang) buiten de reeds genoemde verbanden

3.3.1. Een eerste optie is dat ambtelijke of bestuurlijke vertegenwoordigers actief gaan deelnemen (of zelfs optreden als mede-organisator) in economische of handelsmissies naar het buitenland die specifiek door andere Oost-Vlaamse economische actoren worden georganiseerd (vb. de Gentse haven).

3.3.2. Een tweede optie, die gelet op haar financiële consequenties slechts na zorgvuldige afweging uitvoering kan krijgen, is de ondersteuning van transnationale initiatieven van Oost-Vlaamse instanties of organisaties. Criterium hierbij zou zijn dat de geplande grensoverschrijdende samenwerkingsinitiatieven aansluiten op provinciale beleidsopties.

LAND- EN TUINBOUW

Inleiding

Ook in de toekomst blijven de drie pijlers van het Oost-Vlaamse land- en tuinbouwbeleid overeind:

- de sector als economische drager (omzet, toegevoegde waarde, werkgelegenheid);
- de sector als ruimtelijke drager (nood aan ruimte; impact op ruimte);
- de sector als duurzame producent (rechtszekerheid, voedselveiligheid, milieu-eisen).

Het provinciebestuur heeft zich ingeschreven in de Vlaamse, Federale en Europese beleidsnota's en ondersteunt deze doelstellingen, maar legt als intermediair bestuursniveau een aantal bijkomende accenten. De ondersteuning van de gemeenten is van groot belang.

De verdere uitbouw van de provinciale dienst Land- en Tuinbouw is noodzakelijk om diverse opdrachten, initiatieven en projecten, te bestedingen, uit te werken of nieuw aan te vatten. Het huidige personeelsbehoefteplan dient geactualiseerd te worden. Afhankelijk van de budgettaire mogelijkheden, dienen de nodige prioriteiten gelegd.

Onder meer om de rechtszekerheid te verbeteren kan de provincie actief meewerken om de lokale ambtenaren, begaan met land- en tuinbouw, te sensibiliseren en te professionaliseren. Netwerkvorming tussen de gemeentebesturen en met de diverse landbouworganisaties kan hierbij helpen.

1. Overleg en samenwerking

In het kader van een goede informatie-uitwisseling en een gezamenlijke visievorming is blijvende aandacht nodig voor overleg met de Vlaamse provincies en met de hogere overheden. Bijzonder aandacht wordt gevestigd op het 'programma voor plattelandsbeleid' dat verder in de tekst is opgenomen. In het kader van de Europese integratie worden met de provincies Zeeland (Nederland), Nord-Pas de Calais (Frankrijk) en Henegouwen (Wallonië) contacten gelegd en samenwerkingsverbanden uitgebouwd. Gebiedsgerichte programma's zoals Interreg, doelstelling 5b en Leader+ zijn hiertoe aangewezen middelen.

Tijdens de economische missie naar de provincie Hebei (China) in mei 2000 is heel wat aandacht besteed aan 'landbouw'. Er is een zeer concrete vraag om samenwerking omtrent herbebossing, groenvoorziening en rundveeteelt. Deze contacten dienen verder uitgewerkt te worden.

Een bijzonder aandachtspunt is het opstarten van systematisch overleg met de gemeentebesturen. Bij de gemeenten ontbreekt veelal het personeel om land- en tuinbouwers met specifieke vragen te woord te staan en/of voldoende te belichten. De dienst Land- en Tuinbouw dient de gemeenten te ondersteunen. Daarbij wordt ruim aandacht besteed aan initiatieven met betrekking tot duurzame landbouw, structuurplanning en landschapsbeheer.

Een coherent provinciaal beleid vereist gestructureerd overleg tussen provinciale diensten. Het is noodzakelijk binnen verschillende beleidsdomeinen de invalshoek van de land- en tuinbouw voldoende te belichten en intersectoraal naar oplossingen te zoeken.

Een apart item, tenslotte, zijn de initiatieven inzake landbouweducatie en imago-ondersteuning. Het is nodig en nuttig deze initiatieven te inventariseren en op elkaar af te stemmen binnen de provincie. Het 'Plattelandscentrum', gestart als een 5b-project in het Meetjesland, kan dienstig zijn als vertrekpunt bij de inventarisatie en de ondersteuning. Uitbreiding van de opdracht van dit centrum kan ondersteuning geven aan de provinciale coördinatie.

2. Informatie en communicatie

Er dient een globaal informatie- en communicatieplan voor land- en tuinbouw te worden uitgewerkt.

Via de maandelijkse persconferentie en de provinciale website wordt reeds informatie verspreid maar voor de verschillende eigen projecten en acties dient een meer gerichte informatiecampagne (artikels, brochures, tijdschrift) uitgebouwd te worden.

Het informatienetwerk 'Labirint', in samenwerking met de proefcentra en de andere provinciale land- en tuinbouwdiensten, dient verder uitgebouwd en onderhouden te worden en via internet ontsloten te worden.

De vele inspanningen van het provinciebestuur op gebied van land- en tuinbouw worden bekend gemaakt via beursdeelname. Deze acties, die worden uitgevoerd samen met de andere Vlaamse Provinciebesturen, versterken eveneens de band met de sector.

3. Economie

Tweejaarlijks wordt door de dienst land- en tuinbouw een publicatie verzorgd waarin, op basis van de 15-mei-

tellingen, een beeld wordt geschetst van de land- en tuinbouw in Oost-Vlaanderen. Zowel voor de provincie in zijn totaliteit als voor de 65 Oost-Vlaamse gemeenten afzonderlijk worden interessante analyses gemaakt. Een belangrijk project waaraan de verschillende partners van het Huis van de Economie deelnemen, is het project 'Delphi'. Het gaat om een bedrijvendatabank waarin adressen, economische informatie en dossiergegevens worden geïnventariseerd en bijgehouden. Dit moet het mogelijk maken om (1) gefundeerde adviezen te kunnen geven over zaken die de land- en tuinbouw (bedrijven) aanbelangen en (2) de dienstverlening ten aanzien van gemeentebesturen en individuele land- en tuinbouwers te optimaliseren. Omdat zo'n databank pas echt interessant is indien ze een volledige en een actuele informatiebron is, moet de nodige aandacht gaan naar administratieve ondersteuning.

4. Ruimtelijke ordening en structuurplanning

In het kader van het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan werkt de dienst, in overleg met andere sectoren, mee aan een voorstel inzake de 'gewenste agrarische structuur' in Oost-Vlaanderen. Daarbij wordt voor de land- en tuinbouw een actief ontwikkelingsmodel vooropgesteld, dat via concrete ruimtelijke en sectorale maatregelen moet worden gerealiseerd en waarbij voldoende aandacht wordt besteed aan de implementatie van 'Studie Landelijk Gebied'.

Via een differentiatie van de gebieden van de agrarische structuur (cfr. L-gebieden SLG), wordt gestreefd naar ruimtelijk-juridische zekerheid voor de agrarische bedrijven, waarbij rekening wordt gehouden met de veelheid van taken van de agrarische sector en met een duurzame uitbating.

Het provinciebestuur heeft van een kwart van de Oost-Vlaamse gemeenten de vraag gekregen tot begeleiding bij de gemeentelijke structuurplanning voor land- en tuinbouw. Voor deze gemeenten is een aanvang genomen met de uitwerking van SLG. Momenteel levert de dienst informatieve kaarten die de gemeenten kunnen gebruiken bij het differentiëren van het agrarisch gebied in L-gebieden, maar een aantal gemeenten vragen om een aanzet tot opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen met afbakening op perceelsniveau. Dit proces is interessant (oppervlakte agrarisch gebied) maar arbeidsintensief (65 gemeenten, perceelsniveau). Bijkomende informatisering is hiertoe vereist.

Volgens het RSV zal de Vlaamse overheid 750 000 ha agrarisch gebied afbakenen. Op basis van NIS-tellingen, cijfers over effectief landbouwgebruik en mestbankgegevens is berekend dat in Oost-Vlaanderen de oppervlakte agrarisch gebied 183 000 ha moet zijn. Op basis van beschikbare gegevens kan de Provinciale dienst Land- en Tuinbouw meewerken aan een voorstel tot afbakening van het agrarisch gebied in Oost-Vlaanderen.

Bijkomend kan deze informatie worden gebruikt bij het formuleren van gefundeerde adviezen over gewestplanwijzigingen, bebossingprojecten, en andere. In de toekomst dient deze inventarisatie verder uitgebreid te worden. Gegevens als zonevreemdheid, verscherpte bemestingsnormen en afstands- en verbodsregels verschaffen informatie over de beperkingen die aan de land- en tuinbouw worden opgelegd en worden verwerkt in concrete voorstellen om de levensvatbare en dynamische bedrijven bestaanszekerheid te bieden.

De dienst geeft eveneens adviezen in bouwberoepen. De huidige wetgeving is relatief onduidelijk en biedt niet voor elke situatie en zeker niet voor elke sector een oplossing. Daarom wordt in SLG getracht aanvaardbare oplossingen te bieden. Deze worden als leidraad gebruikt in de advisering van bouwberoepen. Op termijn is intern overleg nodig en overleg met het Vlaams Gewest om tot oplossingen te komen die op alle niveaus aanvaard worden.

5. Milieu

Het provinciebestuur geeft vanaf 2000 financiële ondersteuning voor vernieuwende initiatieven omtrent duurzame ontwikkeling in de land- en tuinbouw. Het is de bedoeling intensief bij de ontwikkeling van deze projecten te betrokken te zijn, dit om mee te anticiperen op de meest boeiende acties die hieruit moeten voortvloeien.

In het ontwerp provinciaal milieubeleidsplan (PMBP) worden heel wat acties opgesomd die moeten toelaten een duurzaam en verantwoord beleid te voeren. Verschillende van de acties, genoemd in het PMBP, waar de dienst land- en tuinbouw als initiatiefnemer vermeld staat, zijn in deze beleidsverklaring verwerkt. Het is evenwel vanzelfsprekend dat de dienst land- en tuinbouw intens kan en zal meewerken aan alle vermelde acties, die direct of indirect een gevolg hebben op het landbouwgebeuren.

Er is reeds heel wat studiewerk geleverd en praktijkervaring opgebouwd omtrent de haalbaarheid van verschillende soorten installaties voor kleinschalige waterzuivering (kwz) en het beheer van waterstromen op landbouw- en op tuinbouwbedrijven. Dit thema dient verder uitgewerkt.

Tevens dient melding gemaakt van het feit dat de dienst betrokken is bij de Provinciale Milieuevergunningcommissie (PMVC) als adviserend lid voor de landbouwdossiers. Dit is noodzakelijk aange-

zien de milieuwetgeving naar landbouwbedrijven toe zeer specifiek is. De PMVC moet een goed overlegforum zijn om concrete interpretaties en beleidslijnen vast te leggen voor dergelijke problemen. Nu heeft elke administratie nog te vaak een verschillende visie, wat tot discussies en vooral onduidelijkheid leidt.

6. Plattelandsbeleid

In toepassing van de EG – verordening 1257/99 is het 'programma voor plattelandsontwikkeling in Vlaanderen' recent goedgekeurd. Daarin worden heel wat maatregelen voorzien omtrent de welke het provinciaal beleid nu reeds werkt of op verschillende manieren via samenwerkingsverbanden is bij betrokken. Tevens wordt in dit programma gesteld dat er de coördinatie van de uitvoering en de opvolging van gebiedsgerichte programmering wordt waargenomen op provinciaal niveau. Het is evident dat het provinciebestuur dat zich de rol toeëigent van streekbestuur, de gebiedsgerichte vertaling van dit programma op zich zou nemen.

Hier wordt verwezen naar de ontwikkeling van een landbouw met verbrede doelstellingen. Diversificatie binnen de landbouw zal mede bepalend zijn. Thema's zoals hoevertoerisme, hoeveproducten, agrarisch natuurbeheer, zelfs landschapsbeheer en kleine landschapselementen (kle's) horen hier thuis.

In het kader van het aspect landschapsbeheer dienen de erfbeplantingacties verder te worden gezet. Deze acties omvatten een planopmaak voor de bedrijfsleiders en een subsidie voor de aankoop van plantgoed.

Hier dient eveneens verder te worden samengewerkt met de VLM om via ruilverkavelingen of landinrichtingsprojecten gebiedsgewijze sterke resultaten te bereiken.

De provincie coördineert initiatieven uit de private sector en het middenveld zonder daarom in hun plaats te treden m.b.t. plattelandstoerisme en hoevertoerisme ter versterking van de plattelandsstructuur. Een belangrijk uitgangspunt trouwens bij de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid is de heroriëntatie van de huidige land- en tuinbouw op nieuwe maatschappelijke opdrachten. In een plattelandsdenken blijft land- en tuinbouw weliswaar een centrale plaats innemen. Hierbij is het belangrijk dat zij, om hun nieuwe opdrachten te kunnen waarmaken, kunnen 'overleven'. De inspanningen naar inkomensvervangende en aanvullen activiteiten moeten dan ook gewaardeerd worden, niet zozeer als gratis diensten, maar ook verrekend in bijvoorbeeld beheersovereenkomsten. Plattelandsdenken moet geïntegreerd zijn in diverse beleidssectoren en beperkt zich uiteraard niet tot land- en tuinbouw.

7. (Muskus)Rattenbestrijding

De verantwoordelijkheden inzake muskusrattenbestrijding worden gedeeld door de Vlaamse, de provinciale en de gemeentelijke overheden. In ruil voor de organisatie van de muskusrattenbestrijding op en rond de waterlopen van tweede categorie door de gemeenten, begeleidt de provincie de gemeentebesturen. In de praktijk komt dit neer op het voorzien in twee provinciale muskusrattenvangers en een provinciale coördinator voor de dagelijkse werking van de regionale comités en het provinciaal comité en het voorzien in een toelage voor RATO vzw.

Gemeentebesturen die niet zelf willen of kunnen instaan voor de muskusrattenbestrijding kunnen de bestrijding toevertrouwen aan RATO vzw. Volgens het huidige systeem worden de loonkosten van de gespecialiseerde bestrijders gedragen door de deelnemende gemeenten en worden de omkaderingskosten gedragen door de provincie. Naarmate meer gemeenten kiezen voor deze efficiënte wijze van bestrijden verhoogt het aandeel van de provinciale toelage dat voor de omkadering moet worden voorbehouden.

8. Samenwerking

Het provinciebestuur werkt zeer intensief samen met een aantal nauw verwante instanties en bepaalt mede het beleid. Dit heeft ook zijn gevolgen op de taakverdeling van de dienst.

Proefcentra

- Provinciaal Proefcentrum voor de Groenteteelt PCG
- Interprovinciaal Proefcentrum voor de Aardappelteelt PCA
- Proefcentrum voor de Sierteelt PCS
- Interprovinciaal Proefcentrum voor de Biologische Teelt PCBT

Er is nood aan een duidelijke continuïteit in de financiële ondersteuning van deze proefcentra én voor de werkingskosten én voor de investeringskosten. Het provinciebestuur dient hierin een belangrijke trekkersrol te spelen. De provinciale inspanningen voor de Oost-Vlaamse proefcentra moeten prioritair blijven.

Ieder proefcentrum dient, in overleg met de sector en gelijkaardige instellingen, een eigen graad van specialisatie te bereiken, wat continue en dikwijls heel zware investeringen vergt. Verdere afspraken daartoe zijn noodzakelijk, ook om de efficiëntie van onderzoek en voorlichting te optimaliseren.

Provinciale landbouwkamer

De Provinciale Landbouwkamer is een officieel adviesorgaan, waarvan de samenstelling en werking geregeld wordt bij KB. Het is de bedoeling om aan de Provinciale Landbouwkamer blijvend voldoende werkingsmiddelen ter beschikking te stellen om haar adviesfunctie als vertegenwoordiger van de globale land- en tuinbouwsector naar de overheid toe, te kunnen vervullen. Ook het provinciaal beleid kan en moet hiervan gebruik maken.

De Provinciale Landbouwkamer heeft tevens een belangrijke adviesfunctie in de comités van ruilverkaveling, landinrichting en natuurinrichting, wildbeheereenheden en bekkencomités.

De Vereniging voor Agrarische Vorming Oost-Vlaanderen vzw is een door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap erkend gewestelijk vormingscentrum dat instaat voor de administratieve en financiële afhandeling van opleidings- en vormingsinitiatieven aangevraagd door de landbouwcomitèen.

Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking

De werking van het Vlaams coördinatiecentrum voor Mestverwerking (VCM) wordt gevolgd en beoordeeld. Het VCM moet instaan voor de uitbouw van een algemeen kader waarbinnen concrete mestverwerkinginitiatieven kunnen genomen worden. De dienst 102 werkt hier mee om oa concrete locaties voor te stellen.

Dierenasielen

Het provinciebestuur geeft een jaarlijkse werkingstoelage aan de Oost-Vlaamse erkende dierenasielen. Er kan worden vastgesteld dat hier heel wat problemen (vergunningen, samenwerking gemeentebesturen; geografische verdeling, slechte financiële situatie) zijn. Het is de bedoeling de totale werking van deze asielen te coördineren, afspraken te maken, oplossingen te zoeken voor de vergunningproblematiek en de samenwerkingsverbanden met de gemeentebesturen te uniformiseren.

EROV

Met de Economische Raad Oost-Vlaanderen wordt samengewerkt bij de ondersteuning van initiatieven op het vlak van de promotie van streekproducten en van sierteeltmarketing.

9. Subsidiebeleid

Het provinciebestuur geeft jaarlijks een aantal toelagen aan instanties of organisaties werkzaam in de sector, vnl. naar de veeteeltsector en ook naar agrarische bedrijfshulp. De werking van al deze instanties wordt opgevolgd en de toelagen kritisch geëvalueerd. Er kan evenwel gesteld worden dat deze toelagen jaarlijks nuttig worden besteed en indirect ten goede komen aan de Oost-Vlaamse bedrijfsleiders.

Jaarlijks worden tevens projecten, die passen in de globale gevoerde provinciale land- en tuinbouwbeleid, extra ondersteund. Vaak gaat het daarbij om pilootprojecten die niet op gestructureerde betoelaging kunnen rekenen. Toch zijn deze 'experimentele' projecten van bijzonder grote waarde omwille van het demonstratieve aspect. Ook hier wordt de werking nauwkeurig opgevolgd en wordt de betoelaging gekoppeld aan een aantal voorwaarden.

Slotbeschouwing

De erkenning en de financiering van de proefcentra, imagooversterkende initiatieven, permanente gegevens verzamelen, aandacht voor opleiding, vorming en overleg, het plattelandsbeleid gericht op het behoud van de dynamiek van het platteland en ruimte voor landbouw zijn centrale thema's in een Provinciaal Duurzaam Land- en Tuinbouwbeleid.

Overleg, niet alleen met de brede samenleving maar vooral met de land- en tuinbouwers zelf, is essentieel. Niet alleen bij de afbakening van de nieuwe agrarische structuur is dit nodig, maar bijv ook rond concrete projecten zoals bebossingsplannen en andere.

De dienst land- en tuinbouw biedt daartoe een gedocumenteerde gesprekstafel aan, zowel naar de sector als naar de overheden, zoals specifiek de gemeentebesturen.

PROVINCIAAL PATRIMONIUM

1. Werken aan en onderhoud van eigen gebouwen

Een kwaliteitszorgsysteem als beleidsoptie = een middel voor duurzaam handelen :

De formulering van een oorspronkelijke principebeslissing over een bouwprogramma wordt bij uitwerking van een ontwerp regelmatig in vraag gesteld : programma's worden herzien, budgetten worden veelal verhoogd en de planning loopt uit.

Een georganiseerd kwaliteitszorgsysteem, zoals de certificering die terug te vinden is in de normering ISO 9001, kan voorkomen dat de oorspronkelijke principebeslissing dient herzien te worden omdat bij een dergelijk zorgsysteem initieel vertrokken wordt van een betere inschatting van de te verwachten resultaten.

Kwaliteitszorg in stadium voorbereiding ontwerp = de voorwaarde voor een goed architectuurbeleid :

Kwaliteitszorg voor de uitvoering start bij een goede omschrijving van de opdracht zelf, de programma-eisen, door de gebruiker en van de randvoorwaarden zoals wettelijke vereisten, vergunningen, milieuzorg, duurzaamheid door o.a. de brandweer, de Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk.

In dit stadium treedt de dienst Gebouwen op als coördinator met als essentiële taak de inschatting van budget en timing. In het kader van een optimale kwaliteit van de realisatie dienen de programma-eisen te worden onderzocht en eventueel gecorrigeerd mét terugkoppeling. Hiervoor moet het mogelijk zijn om wanneer de noodzaak zich stelt een beroep te doen op externe ondersteuning door gespecialiseerde studiebureaus

Kwaliteitszorg in stadium ontwerp : de procedure voor de keuze van geschikte ontwerpers :

Voor de projecten die zich in de eerstvolgende jaren aanbieden, dienen een aantal efficiëntere omstandigheden geschapen te worden om het beste ontwerp te kiezen.

De praktijk heeft immers geleerd dat de selectie- en gunningscriteria in een algemene offerteaanvraag moeilijk te omschrijven en te hanteren zijn om precies de meest voordelige offerte te garanderen.

Concreet opdracht per opdracht zal moeten overwogen worden welke procedure best geschikt is : de algemene offerteaanvraag mits bijsturing van de basisvoorwaarden of de prijsvraag voor ontwerpen waarbij vooraf een selectie gebeurt van een beperkt aantal geschikte ontwerpers en dan de opmaak van een eerste schetsontwerp.

De prijsvraag heeft alleszins het voordeel dat de uiteindelijke keuze van ontwerper gebeurt op basis van een onderdeel van de dienst zelf namelijk een eerste schetsontwerp, een tastbaar resultaat van de visie van de inschrijver op de opdracht.

Kwaliteitszorg in stadium uitvoering van de werken :

De tendens in het voordeel van de offerteaanvraag versus de aanbesteding kan in de toekomst verder uitgewerkt worden. Immers, voor opdrachten waarbij de producenten van bouwsystemen en de aannemers uiteenlopende oplossingen kunnen aanbieden met sterk verschillende prijzen, technische eigenschappen en gebruiksmogelijkheden vergroot de algemene offerteaanvraag de kansen voor de meest voordelige oplossing. Een andere trend met groeiende mogelijkheden is het steeds ruimer toepassen van overeenkomsten waarbij de omkadering in tijd, lokalisatie en omvang van de opdracht ruimer is dan bij de traditionele aanneming bv. basisvoorwaarden die toepasselijk zijn op perioden van bv. van één jaar verlengbaar tot 4 jaar.

Nood aan inventarisatie als beleidsinstrument :

Er bestaat een sterke nood aan inventarisatie van het patrimonium in al zijn aspecten : bouwkundige gegevens, technische uitrustingen van klimatisatie en verwarming, machineparken, elektrische en data-uitrustingen, liften.

Deze inventarisatie zal niet alleen door de dienst Gebouwen moeten gebeuren maar ook door de gebruikers, de Interne Dienst voor Preventie- en Bescherming op het Werk, de interne en externe diensten Milieu en eveneens door externe studiebureaus.

Nood aan algemeen geldende opdrachten :

Dat nieuwe projecten conform moeten zijn met alle wettelijke voorschriften op het vlak van welzijn en duurzaamheid, brandveiligheid en arbeidsveiligheid, milieubelastingen en energiezuinigheid moet als een evidentie beschouwd worden.

Er dienen in de toekomst evenwel duidelijke afspraken gemaakt te worden over het niveau van de opties die men neemt m.a.w. wanneer wil het bestuur meer doen dan de wettelijke normen ?

Teneinde het herwerken van ontwerpen of uitvoeringen te voorkomen zijn deze afspraken nodig bij de start aan opdrachten door de eigen dienst Gebouwen, voor de programma-overdracht aan externe ontwerpers en voor de uitvoeringsopdrachten aan aannemers.

Nood aan voorbeeldprojecten :

Voorbeeldsignalen zijn aangewezen in beperkte maar betekenisvolle toepassingen waarbij een meer vooruitstrevende trend bv. op vlak van duurzaam bouwen toegepast wordt.

Experimenten kunnen evenwel in strijd zijn met duurzaamheid en kwaliteitszorg : de haalbaarheid op organisatorisch vlak en economisch vlak moet bijgevolg steeds zorgvuldig overwogen worden.

Opties voor de toekomst wat betreft het provinciaal patrimonium :

De laatste jaren is het gebouwenpatrimonium uitgegroeid tot een waarde van ongeveer 14 miljard frank. Het wordt gevormd door een aanzienlijke gebouweninfrastructuur ten behoeve van het provinciaal onderwijs, de huisvesting voor de administratie, de provinciale domeinen en enkele waardevolle eigendommen die werden aangekocht ter bescherming of instandhouding van cultureel, maatschappelijk en/of landschappelijk waardevol patrimonium.

Daarnaast worden ook nog enkele gebouwen gehuurd.

De voornaamste projecten voor de komende legislatuur zijn de volgende :

1. Gouvernmentstraat 22-24-26-28 te Gent :

Nadat de bouwvergunning verkregen wordt zullen de gebouwen in de Gouvernmentstraat 22-24 grondig worden verbouwd en dit met het oog op het onderbrengen van de achtste directie (Leefmilieu), de Oost-Vlaamse Bestuursacademie en dienst 43 (Logistiek).

Voor de Gouvernmentstraat 26-28 en de Borreputsteeg zal, na goedkeuring van het masterplan dat de gehele site behelst, een procedure worden georganiseerd teneinde te komen tot de aanstelling van een ontwerper. Als mogelijke bestemming voor deze gebouwen wordt gedacht aan de huisvesting van ondermeer de drukkerij, de fracties en het bureau van de raad, de Provinciale Inspectie voor Begeleiding van het Onderwijs,...

Ter gelegenheid van de eerste begrotingwijziging bij de begroting 2001 zal gevraagd worden om de op de begroting 2000 voorziene bedragen van respectievelijk 90 000 000 BEF voor de renovatie van de Gouvernmentstraat 22-24 en 7 000 000 BEF voor het aanstellen van een ontwerper voor de Gouvernmentstraat 26-28 te hernemen.

2. Bank van de Arbeid te Gent :

De "Bank van de Arbeid", gelegen in de Volderstraat te Gent, zal worden heringericht tot Economisch Huis. De tiende directie (Economie en Externe Betrekkingen), de Economische Raad voor Oost-Vlaanderen, en de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij voor Oost-Vlaanderen (Gomov) zullen hierin gehuisvest worden.

Voor de renovatie van dit gebouw wordt een budget voorzien van 300 000 000 BEF. De raming van het reeds ingediende voorontwerp bedraagt 450 000 000 BEF zodat een herziening ervan zich opdringt.

Dit budget is voorzien in de vorm van een gesplitst krediet : het vastleggingskrediet van 300 000 000 BEF was voorzien op de begroting 2000, de ordannanceringskredieten bedragen 150 000 000 BEF voor 2000, 120 000 000 BEF voor 2001 en 30 000 000 BEF voor 2002.

Voor de subsidieerbare gedeelten van de aanpassingswerken zal een restauratiepremie worden aangevraagd.

3. Abeelstraat te Gent :

Het gebouw gelegen op de hoek Abeelstraat-Pelikaanstraat zal door de provincie worden aangekocht en dit met het oog op het onderbrengen van het provinciale archief. Het voorontwerp wordt opgemaakt door de provinciale technische dienst. De vermoedelijke start der werken is eind 2001.

Het budget voorzien op de begroting 2001 bedraagt 40 000 000 BEF.

4. Kapiteinstraat te Gent :

De bouwvergunning voor het oprichten van een nieuwe loods bestemd als opslagplaats voor het stapelen van o.a. elektrische toestellen ten behoeve van de uitleendienst en een herstelplaats voor de klusjesdienst werd in 1999 geweigerd door de Administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting, Monumenten en Landschappen. In afwachting van een discussie ten gronde omtrent de stedenbouw-kundige bestemming van de site zullen aan de bestaande gebouwen oprisingswerken worden uitgevoerd.

5. Provinciaal Centrum voor Milieuonderzoek te Gent :

Door de sterke uitbreiding van zowel laboruimten als personeelskader gedurende de laatste jaren is de bestaande huisvesting van het Provinciaal Centrum voor Milieuonderzoek ontoereikend geworden. Daar uitbreiding op de universitaire site niet mogelijk bleek, werd geopteerd voor een nieuwbouwproject aan de Godshuizenlaan te Gent.

De raming voor deze nieuwbouw bedraagt circa 260 000 000 BEF. Het ontwerp zal in de loop van de eerste helft van 2001 ter goedkeuring worden voorgelegd.

Het beschikbare budget is voorzien in de vorm van een gesplitst krediet : het vastleggingskrediet van 260 000 000 BEF was voorzien op de begroting 1999, de ordannanceringskredieten bedragen 50 000 000 BEF voor 1999, 100 000 000 BEF voor 2000, 50 000 000 BEF voor 2001 en 60 000 000 BEF voor 2002.

6. Metselaarshuis te Gent :

Dit gebouw gelegen in het hart van Gent biedt onderdak aan de dienst Minderheden.

Teneinde deze huisvesting mogelijk te maken werden in de loop van 1999 belangrijke verbouwings- en aanpassingswerken uitgevoerd. De komende jaren zullen er bijgevolg enkel kleinere werken worden gerealiseerd.

7. Scheepswerf te Baasrode :

De Scheepswerf werd oorspronkelijk aangekocht ter realisatie van de rooilijn van de aanpalende provinciale weg. De klassering als monument heeft evenwel de oorspronkelijke plannen gewijzigd. Buiten de uitvoering van dringende herstellingswerken werden er nog geen werken gepland. Er dient gezocht naar een passende bestemming.

8. Huis Thuysbaert te Lokeren :

De restauratie- en herstellingswerken aan deze woning werden de afgelopen jaren voltooid.

Een beheersovereenkomst is afgesloten met de stad Lokeren : het gebouw huisvest een conciërgewoning en een literatuurcentrum, verbonden met het stedelijk museum.

Op middellange termijn zijn nog investeringen te plannen aan het dak, het schrijnwerk en de tuinaanleg.

9. Kaaihoeve te Zwalm :

De Kaaihoeve werd ingericht als Provinciaal Natuureducatief Centrum.

Aan de woning, het bakhuis en de aanliggende schuur werden reeds verbouwingswerken uitgevoerd. Tevens is een kleinschalige waterzuiveringsinstallatie in gebruik genomen.

De alleenstaande schuur dient nog gerestaureerd te worden : een polyvalente cafetariaruimte voor bezoekende scholen en groepen, een opslagruimte, een atelierruimte en sanitair zullen erin worden ondergebracht. De kostprijs bedraagt circa 20 000 000 BEF. Eind 2000 werd voor dit project evenwel een weigering van bouwvergunning ontvangen.

Buiten onderhoudswerken zijn er op korte termijn geen verdere grotere investeringen gepland. Op langere termijn bestaat de mogelijkheid de hoeve volledig dicht te bouwen, dit naargelang evoluerende behoeften en/of verdere uitbouw van de werking.

10. Huysmanshoeve te Eeklo :

De provinciale eigendom met name het poortgebouw en het hoevewoonhuis is beschermd als monument. De dreef, de omwalling, de dienstgebouwen, het hof en de boomgaard zijn als dorpsgezicht geklasseerd.

Een annex van het hoevegebouw is reeds gerenoveerd en de pre-reaturatiwerken aan het hoeve- en poortgebouw zijn afgelopen.

Momenteel zijn de restauratiwerken lopende voor het hoevegebouw. Het is de bedoeling dat een bezoekerscentrum, dat zou fungeren als infocentrum van het Krekengebied en het Meetjesland, er onderdak vindt. De restauratie van het poortgebouw is een volgende fase. Als bestemming krijgt het eerder een symbolische functie. Een beperkte tentoonstelling over de geschiedenis van de hoeve is mogelijk.

Wat betreft het overige patrimonium van de Huysmanshoeve, momenteel private eigendom, en de mogelijke samenwerking met het provinciebestuur zijn de beleidsopties nog in te vullen.

11. Caermersklooster te Gent :

Het Caermersklooster is een beschermd monument. Het is gesitueerd in een beschermd historisch stadsgezicht, het Patershol, een wijk met een uitgesproken eigen karakter.

In 1982-1985 werd door de provincie een eerste restauratiefase uitgevoerd, die de infirmerie en de brouwerij betrof, met inbegrip van de andere gebouwen rond het zogenaamde 'neerhof'.

De tweede restauratiefase, van 1991 tot 1998, behelsde de kerk, het Oud Huis en de Lange Gang.

Een derde restauratiefase, die de eerste pandhof omvat, moet, gelet op de slechte staat van de gebouwen, zo snel mogelijk van start gaan. De restauratie van de eerste pandhof zal een zaal voor podiumkunsten, vergaderzalen en diverse polyvalente ruimtes voorzien. Deze werken zullen, zoals de eerste en tweede fase, gesubsidieerd worden door de Vlaamse Gemeenschap (60%).

Het is de bedoeling dat, eens ook de eerste pandhof volledig gerestaureerd zal zijn, het provinciebestuur zal beschikken over een eigen culturele infrastructuur waar vele culturele activiteiten zullen kunnen worden georganiseerd. Het Caermersklooster kreeg dan ook de naam Provinciaal Centrum voor Kunst en Cultuur.

12. Boerekreek te Sint-Laureins :

De Boerekreek, een voormalige eigendom van het BLOSO, is aangekocht door het provinciebestuur met de bedoeling er een water- en ponyrecreatie te exploiteren, momenteel nog in de vorm van een vzw.

Er staan verschillende gebouwen verspreid over het terrein; volgens het gewestplan gelegen in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied, dus zonevreemd.

Intern is een vooronderzoek lopende met de bedoeling alle functies te centraliseren op het volgens het gewestplan ingekleurde terrein bestemd voor recreatie. Voor een raming van de kostprijs is het nog te vroeg. Een beleidsbeslissing zal zich opdringen.

Het lozen van vervuild water via grachten in de Boerekreek is een probleem dat de provinciale eigendom overschrijdt ; de gemeenten Sint-Jan-In-Eremo en Sint Magriete lozen tevens in de kreek zodat het eerder aangewezen lijkt deze problematiek gezamenlijk te bekijken. Er werden initiatieven genomen in die zin.

13. Sint-Baafskathedraal te Gent :

In de loop van 1999 werden aan de Sint-Baafskathedraal dringende beveiligingswerken aan de binnen- en buitenzijde uitgevoerd. Tevens werden dringende en noodzakelijke stabiliteitswerken aan het hoogkoor gerealiseerd.

In de komende jaren zal gestart worden met de volledige restauratie van de Sint-Baafskathedraal. De provincie zal hierbij optreden als bouwheer.

Er zal aangevangen worden met de restauratie van de lichtbeuk van het hoogkoor, daarna volgen de restauratie van de kranskapellen en de toren

Per fase worden de technieken (brandbeveiliging, diefstalbeveiliging, centrale verwarming en sanitair) geïncorporeerd.

De totale uitgave wordt geraamd op circa 750 miljoen frank. Dit bedrag is voorzien in de vorm van een gesplitst krediet : het vastleggingskrediet van 750 000 000 BEF was voorzien op de begroting 2000, de ordannanceringskredieten bedragen voor 2000 tot en met 2005 telkens 125 000 000 BEF.

Een subsidie ten bedrage van 60 % zal worden aangevraagd bij de Vlaamse Gemeenschap.

14. Huis van de Sport te Gent :

Aan de Blaarmeersen te Gent zou het provinciebestuur een nieuw administratief complex willen oprichten voor de huisvesting van de provinciale en stedelijke sportdiensten en de diverse sportfederaties, een zogenaamd "Huis van de Sport".

Dit complex zou samen met de reeds gerealiseerde Topsporthal, de in opbouw zijnde gymnastiekhal en het geplande sporthotel bijdragen tot de uitbouw van de Blaarmeersen tot sportief knooppunt.

De bouwvergunning voor het "Huis van de Sport" werd eind 1999 evenwel geweigerd zodat de provincie zich dient te beraden over de stappen die verder moeten ondernomen worden. Een nieuwe vestigingsplaats moet in overleg met de stad Gent of een andere gemeente worden onderzocht.

15. Provinciaal Archeologisch Museum Zuid-Oost-Vlaanderen te Velzeke

Ten behoeve van dit museum werden reeds de volgende projecten uitgevoerd : sanering van de onderwijzerswoning tot administratief centrum, aanleg parking, wandelpaden en Romeinse tuin.

Voor de toekomst is het de intentie om een nieuwe vleugel te realiseren.

16. Provinciaal Archeologisch Museum te Ename

In het huis Beernaert te Ename werden een paar jaar terug alle noodzakelijke verbouwingswerken uitgevoerd om de huisvesting van dit museum mogelijk te maken.

Het Huis Sorgeloose, dat recent werd aangekocht, zal worden ingericht voor de huisvesting van de administratieve diensten en de diensten van het expertisecentrum die de werking van het museum inhoudelijk en logistiek ondersteunen. Het bedrag van 7 000 000 BEF dat voorzien was op de begroting 2000 zal hiervoor worden hernomen bij de eerste begrotingswijziging bij de begroting 2001.

17. Molenmuseum te Wachtebeke :

Teneinde te voldoen aan de bepalingen van het museumdecreet worden eind 2000 en begin 2001 de nodige aanpassingswerken binnen het molenmuseum uitgevoerd.

De aanpassingswerken binnen de oranjerie en de oprichting van een nieuwe loods naderen hun voltooiing.

18. Molens

Het patrimonium aan molens van de Provincie omvat momenteel drie windmolens en één watermolen :

De Windekemolen te Oosterzele-Balegem is een houten staakmolen die momenteel wacht op restauratie om weer zijn plaats onder de maalvaardige molens in te nemen.

De Fauconniersmolen te Oordgem is een stenen rompmolen, maalvaardig, maar met een buitenmantel die binnenkort nog wordt opgefrist.

De houten staakmolen "Meuleken 't Dal" te Zingem werd onlangs aangekocht en is mits een beperkte reeks ingrepen terug in maalvaardige toestand te brengen.

De Zwalmolen te Zwalm is een watermolen.

De molen zelf is als monument geklasseerd en de gehele site als waardevol landschap.

De molen zelf wordt terug maalvaardig gemaakt en zal tevens plaats bieden aan een kantoortje van Toerisme Oost-Vlaanderen

en wat ruimte voor een kleine tentoonstelling. Het ontwerp wordt binnenkort ter goedkeuring voorgelegd. De raming bedraagt 20 000 000 BEF.

Het molenhuis is gerenoveerd in functie van een cafetaria die geëxploiteerd wordt via een handelshuurovereenkomst.

Voor de achterliggende schuur was een museum gepland maar deze ligt in een natuurgebied zodat het bekomen van een bouwvergunning problematisch is.

19. "De Gavers" te Geraardsbergen :

In het provinciaal domein "De Gavers" werden in de afgelopen jaren een aantal belangrijke investeringen gerealiseerd.

Zo werden, om te voldoen aan het nieuwe decreet betreffende de kampeervetgeving, twee nieuwe sanitaire gebouwen opgericht.

Tevens werden, binnen het proefproject verblijfsaccommodatie,

bungalows opgericht. Het project omvat 5 houten bungalows (2 voor 8 personen en 3 voor 6 personen) in uitbreiding van de bestaande camping.

Begin september 2000 is gestart met het oprichten van een werkplaats voor onderhoud en herstelling van circa 420m². Met de voorliggende planning zouden deze werken beëindigd zijn begin maart 2001.

Binnenkort zal ook gestart worden met de oprichting van een animatielokaal.

Tenslotte zal in de komende jaren een nieuw centraal complex met parking worden opgericht bestaande uit o.m. een binnenrecreatiebad, een saunaruimte, een sportruimte, een brasserie met buitenterrassen en een buitenbad.

De raming van dit project bedraagt 310 000 000 BEF. De aanbesteding vond plaats in november 2000.

De vzw De Gavers zal hiervoor optreden als bouwheer.

20. "Het Leen" te Eeklo :

Het speelterrein in de omgeving van het nieuwe cafetaria werd uitgebouwd en voorzien van nieuwe speeltuigen.

Het bosklassencentrum "Hermelijn", dat is ondergebracht in het provinciaal domein "Het Leen", werd in de loop van 1999 grondig gerenoveerd.

Voor de komende jaren dringen zich wat betreft "Het Leen" nog de volgende werken op : sanering boswachterswoning, omvorming voormalig cafetaria tot onthaalpaviljoen aboretum, uitbreiding bosmuseum na het vertrek van de vvv-Meetjesland en de klassieke onderhoudswerken.

21. "Puyenbroeck" te Wachtebeke :

De laatste jaren werden er in het provinciaal domein Puyenbroeck een aantal belangrijke investeringen gerealiseerd.

Het restaurantcomplex werd volledig heringericht, er werden thermische isolatiewerken uitgevoerd, het buitenschrijnwerk werd volledig vernieuwd en aangepast en het meubilair werd volledig vernieuwd.

In het kader van het nieuwe decreet betreffende de kampeernetgeving werden ook twee sanitaire gebouwen opgericht, identiek aan deze verwezenlijkt in het provinciaal domein "De Gavers".

Tevens is het de intentie om in het provinciaal domein Puyenbroeck een nieuw overdekt zwembad te bouwen (met 50-meter bad) en verblijfsaccommodatie te voorzien.

Het desbetreffende ontwerp werd goedgekeurd. De opening van de algemene offerteaanvraag vond plaats eind november 2000. Teneinde een toewijzing aan de meest voordelige offerte mogelijk te maken wordt naar aanleiding van de eerste begrotingswijziging bij de begroting 2001 gevraagd om het voorziene vastleggingkrediet van 450 000 000 BEF te verhogen tot 530 000 000 BEF. De ordannanceringskredieten zien er dan uit als volgt : 150 000 000 BEF voor het jaar 2000, 230 000 000 BEF voor 2001 en 150 000 000 BEF voor 2002.

Tenslotte wordt voor de toekomst de oprichting van een overdekte speelruimte en een doe-mee-atelier gepland. Hiervoor is respectievelijk 35 000 000 BEF en 15 000 000 BEF voorzien op de begroting 2001.

22. Mercator Hogeschool te Gent :

De Mercator Hogeschool betreft zowel panden aan de Henleykaai, de Nonnemeersstraat, de Groot-Brittanniëlaan, de Meersstraat als de Abdisstraat, waarin de centrale diensten, de vier departementen van de hogeschool en het Studentenhuis een onderdak vinden.

De invulling in de aangekochte gebouwen van de verzekerings-maatschappij Mercator-Noordstar tussen de Groot-Brittanniëlaan en de Nonnemeersstraat biedt een optimale gelegenheid om de activiteiten te centraliseren, aansluitend bij de bestaande provinciale campus.

In een eerste fase, uitgevoerd in 1999, werd het gebouwencomplex op de hoek van Abdisstraat en Groot-Brittanniëlaan heringericht. Het bevat twee delen namelijk een gebouw van omstreeks 1920-1930 met grote auditoria (80 tot 200 personen) en bijhorende faciliteiten en een gebouw van omstreeks 1980-1990 met de huisdrukkerij, de cursusdienst, de centrale inkom- en ontvangsthal, vergaderzalen en kantoren voor de centrale diensten.

In een tweede fase (2000-2001) wordt een groot gebouw, iets verderop in de Groot-Brittanniëlaan, grondig gerenoveerd voor het departement Vertaalkunde. Elke taalgroep krijgt er zijn eigen lokalen voor docenten en assistenten. Er komen gemeenschappelijke leslokalen, tolkcabineruimtes en een cafetaria.

In een derde fase is het de bedoeling om het gebouwencomplex langs de Nonnemeersstraat te vernieuwen.

23. Provinciaal Centrum voor Volwassenenonderwijs Waas en Durme :

Het Provinciaal Centrum voor Volwassenenonderwijs Waas en Durme, campus Zele kampt met een tekort aan geschikte lokalen voor de afdelingen Schoonheidszorgen en Hotelbedrijf.

Om die reden kocht de provincie in 1998 een gedeelte van het hospitaal in Zele, Koevliet.

Dit gebouw moet grondig gerenoveerd worden. De raming hiervoor bedraagt 75 179 589 BEF btw inclusief voor de verbouwingswerken en

11 399 410 BEF btw inclusief voor de keukenuitrusting.

Naar aanleiding van de eerste begrotingswijziging bij de begroting 2001 wordt voorgesteld om een bedrag van 75 000 000 BEF en 20 000 000 BEF te hernemen en dit respectievelijk voor de renovatiewerken (konden eind 2000 niet worden toegewezen gelet op de omvangrijke overschrijding van de raming door de enige regelmatige inschrijver) en voor de keukenuitrusting.

Wat de campus Lokeren betreft werden de gebouwen aan de Durmelaan de voorbije jaren volledig verbouwd. In functie van de fusie met de campus Beveren en Zele zullen kleine aanpassingswerken worden uitgevoerd.

24. Provinciaal Centrum voor Volwassenenonderwijs Scheldeland :

Op 6 juni 2000 werd de voormalige abdijschool van Dendermonde aangekocht ter vervanging van de locaties voor volwassenenonderwijs in de Kerkstraat in Dendermonde en in Buggenhout.

Aangezien deze school tot het voorbije schooljaar in gebruik was, is ze uitermate geschikt, inzonderheid voor de taal- en informaticaopleiding. De technische opleidingen zoals automechanica en weven worden overgebracht naar ondermeer de school in Lokeren.

Kleine aanpassingen aan de technieken om de school los te koppelen van het klooster dienen nog te worden uitgevoerd.

In Wetteren worden in functie van de oprichting van een vervangende nieuwbouw momenteel panden aangekocht in de Nieuwstraat.

De nieuwbouw zal de volledige school kunnen huisvesten, welke nu verspreid zit over 2 gehuurde locaties.

25. Provinciaal Centrum voor Volwassenenonderwijs Meetjesland :

Op de campus van het PCVO Meetjesland te Assenede zijn recent de vervallen paviljoenen gesloopt.

Begin 1999 is gestart met de verbouwing van het reftergebouw tot inkomgebouw met klassen. Eerst is de grote refter omgevormd tot 6 klassen, vervolgens is de vestiaire ruimte omgevormd tot een secretariaat en recent zijn de 3 grote bergingen omgevormd tot leraarslokaal en bureel voor de econoom. Volgende werken zijn nog gepland : de renovatie van het sanitair, de omvorming van keuken tot pauzeruimte en de renovatie van het bureel van directeur en onderdirecteur.

26. Provinciaal Technisch Instituut te Zottegem :

In 1999 werd de sanering van de gevels en het buitenschrijnwerk van de klassenvleugel van deze school beëindigd.

Deze volledige nieuwe aankleding van de gevels geeft de klassenvleugel een geactualiseerde look : de gevelplaten in verschillende kleuren brengen variatie in de wel bijzonder lange gevels en de glasgevelwand van de loggia trekt de aandacht naar de daaronder gesitueerde hoofdingang van de school.

Momenteel wordt voor deze school een studieopdracht voor de renovatie en uitbreiding van de elektrotechnische installaties uitgevoerd.

Het programma sportuitrusting is in de school maar zeer summier uitgebouwd. Een betere voorziening op dit vlak is te onderzoeken.

27. Provinciaal Technisch Instituut te Eeklo :

De fase ruwbouw van de uitbreiding ateliers bouw (eerste graad) kant Roze is momenteel voltooid. Verdere afwerking zal in de mate van het mogelijke gebeuren door de leerlingen van het instituut. De dienst Gebouwen staat in voor de aankoop en de opvolging.

Het huidige dienstgebouw voldoet niet langer aan de elementaire voorschriften inzake welzijn, milieu en gezondheid. Het zal derhalve worden gesloopt en een nieuw dienstgebouw met sanitaire ruimten en bergruimte voor het plaatsen van afvalstoffencontainers zal worden opgericht aan de Vrombautstraat. Na analogie met de nieuwe werkplaatsen zal de realisatie (grotendeels) gebeuren door de studenten van het instituut. Bepaalde werken (sloping, stabiliteitsstudie, centrale verwarming) zullen om technische redenen worden uitbesteed. De kostprijs wordt geraamd op ongeveer 13 000 000 BEF. Er zal een beroep worden gedaan op subsidiëring tot 60 % van de kostprijs door de Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs.

Ook voor deze school wordt momenteel een studieopdracht voor de uitbreiding en de renovatie van de elektrotechnische installaties uitgevoerd. Voor de effectieve realisatie van de werken wordt naar aanleiding van de eerste begrotingswijziging bij de begroting 2001 voorgesteld om het niet-gebruikt krediet van de begroting 2000, namelijk 20 000 000 BEF, te hernemen op de begroting 2001.

28. Provinciaal Technisch Instituut te Oudenaarde

Ten behoeve van het Provinciaal Technisch Instituut te Oudenaarde wordt momenteel een nieuwbouw gerealiseerd aan de Meerspoort te Oudenaarde.

De werken werden toegewezen voor een bedrag van 148 509 765 BEF en worden gesubsidieerd door de Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs ten belope van 58 596 000 BEF.

Na beëindiging van de werken kan gestart worden met de inrichting van de kapsalons. Deze uitgave wordt geraamd op 15 779 610 BEF en zal eveneens betaald worden door de Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs.

29. Provinciaal Technisch Instituut te Ninove :

De gebouweninfrastructuur werd in de voorbije decennia volwaardig uitgebouwd. Een brandbeveiligingscen-

trale met personenzoekstelsel staat op stapel. Een recente vraag voor uitbreiding van het atelier metaal is in onderzoek.

30. Campus Henleykaai te Gent (secundair onderwijs) :

Het onderwijscomplex Henleykaai heeft een uitzonderlijk grote bezettingsgraad, mede door het ruim assortiment aan opleidingen die er worden aangeboden. Deze grote bezetting houdt uiteraard risico's in, want waar velen samen zijn kan een klein ongeluk tot grote catastrofes leiden. Daarom, en om conform te zijn met de geldende reglementering terzake, werd een grondige studie gemaakt over de noodzakelijk uit te voeren aanpassingswerken om de veiligheid van zowel leerlingen, personeel als toevallige bezoekers optimaal te verzekeren. Het voorontwerp is aan de bestendige deputatie voorgelegd voor uitvoering in meerdere fases, gespreid over verschillende jaren.

Momenteel is een grote verbouwing aan de gang ten behoeve van het secundair onderwijs. De vroegere overdekte speelplaats van de Provinciale Middenschool wordt omgebouwd tot een volwaardige sportzaal waar alle sport- en turnactiviteiten behorend tot de lessenkavels, maar waar ook buitenschoolse sportgebeurtenissen zullen kunnen plaatsgrijpen. De gebouwen van de provinciale middenschool krijgen hierdoor een paar nieuwe toegangen en de evacuatiemogelijkheid wordt verbeterd. De kostprijs van deze werken belooft 61 000 000 BEF. De raming voor de vaste sportuitrusting bedraagt 2 750 000 BEF.

31. Provinciaal Instituut Burgemeester Van Driessche te Hamme :

Op de site werden om de expansie van de school op te vangen 2 bijkomende klassen gerealiseerd met modulaire bouw;

Verder werden een aantal aanpassingswerken gedaan in functie van de veiligheid en onderhoud.

32. Provinciaal Instituut Heynsdaele te Ronse :

Voor het internaat is het de bedoeling een totaal nieuw circuit uit te bouwen voor de toelevering en de bereiding van de maaltijden. Dit werk zou een nogal ingrijpende wijziging met zich kunnen brengen in het huidige gebruik van het hoofdgebouw. De studie gebeurt in overleg met de afdeling Gesubsidieerde Infrastructuur van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en met het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van personen met een handicap. Deze beide besturen zouden mede de ombouw financieren.

33. Provinciale School voor Buitengewoon Lager Onderwijs "Claevervelt" en Provinciale School voor Buitengewoon Secundair Onderwijs "Spectrum" te Buggenhout :

Deze beide scholen kampen met een huisvestingsprobleem. Enerzijds is het bestaande gebouw van het Buitengewoon Lager Onderwijs te klein in verhouding tot het aantal leerlingen, anderzijds voldoen verschillende afdelingen in het Buitengewoon Secundair Onderwijs niet aan de normen qua comfort en brandveiligheid.

Reeds in 1998 werd een masterplan goedgekeurd waarbij de huisvestingsproblematiek van beide scholen als een geheel bekeken wordt.

Het huisvestingsprobleem van "Claevervelt" werd voorlopig opgelost door het plaatsen van een tweede modulaire gebouw.

Door de realisatie van een nieuwbouw, die vermoedelijk begin juni 2001 zal voltooid zijn en die 52 998 000 BEF zal kosten, zal de huisvestingsbehoefte van "Claevervelt" definitief opgelost worden. Het project omvat een sober doch functioneel gebouw met drie bouwlagen, welke de verbinding maakt tussen de bestaande vestigingen van zowel het Buitengewoon Lager Onderwijs als het Buitengewoon Secundair Onderwijs. Hierdoor zullen de beide scholen gezamenlijk kunnen gebruik maken van de refter/polyvalente zaal, eventueel van klaslokalen en een aan te brengen lift voor gehandicapten.

Op de begroting 2001 is een bedrag voorzien van 10 000 000 BEF voor de eerste uitrusting van dit nieuwe gebouw. Tevens is een bedrag van 25 000 000 BEF opgenomen voor de renovatie van de bestaande klassenvleugel.

De werkplaatsen voor hout, bouw en nijverheidstechnieken van "Spectrum" zullen worden ondergebracht in een eenvoudige en sobere industrieloos die vanaf november 2000 wordt opgericht op de terreinen Vierhuizen. De kostprijs van deze werken zal circa 31 905 000 BEF bedragen. Het onderbrengen in deze loods van de nodige technieken (HVAC, elektriciteit, sanitair en lift) en een spuitverfinstallatie zal circa 18 430 000 BEF kosten.

34. Provinciale School voor Buitengewoon Lager Onderwijs Meetjesland

In de PSBLO te Eeklo werden in 1999 een aantal klaslokalen van paviljoen 5 omgevormd tot één grote polyvalente zaal. De verdere werken van vernieuwing van verlichting, vloer, plafond en schilderwerken, evenals het inrichten van een kitchenette, zijn in uitvoering.

Tevens wordt in paviljoen 6 een kookklas ingericht.

Ook werd een doorgang gecreëerd tussen paviljoen 4 en het sanitaire blok en werd in paviljoen 5 een nieuw lokaal voor een leerkracht ingericht.

Paviljoen 7, momenteel gebruikt door AVS zou vrijkomen begin januari 2001. Gezien de nood aan klaslokalen, is het wenselijk om ook dit paviljoen in te richten voor de school.

In de PSBLO te Zelzate is dit schooljaar gestart met BLO-onderwijs type 8. Hiertoe zijn containerklassen geplaatst op het terrein van de gemeenteschool. Het betreft 2 grote klassen voor 15 leerlingen en 2 kleine klassen van 8 leerlingen.

Onderhoud van het gebouwenpatrimonium :

Voor het globale gebouwenpatrimonium zal er, zoals de goede huisvader, gestreefd worden naar het op peil houden van het onderhoudsniveau en naar een optimale benutting.

Zoals reeds vroeger het geval was zal dit ook in de toekomst gebeuren door jaarlijks ongeveer anderhalve procent van de verzekerde waarde te voorzien in de begroting.

2. Uitrusting en aankoop gebouwen

*** Project inventarisatie**

Destijds werd gestart met een inventarisatie van het provinciaal patrimonium.

Het was daarbij de bedoeling om een fiche op te maken waarop, per kadastraal perceel, alle bestaande gegevens werden gecentraliseerd (aankopen, adviezen, soorten plannen, pachtcontracten, actualisatie van de kadastrale nummers, ...).

De provinciale wegen waren toen volledig geïnventariseerd.

Wat de provinciale scholen, provinciale domeinen en gebouwen en domeinen voor provinciale administratie betreft was de inventarisatie ver gevorderd.

In verband met de provinciale waterlopen werden enkel de gegevens van de Langelede, de Lieve en het Afwateringskanaal der Hoge Landen op fiche gebracht.

Voor privaat patrimonium diende de centralisatie met aanduiding van het toenmalig gebruik nog te gebeuren. De verderzetting van het project dient overwogen te worden.

Op stapel staande aankopen waarvoor de kredieten reeds voorzien zijn op de provinciebegroting

1. Aankoop van het gebouw Pelikaanstraat 38 te Gent

Via de procedure van de onteigening voor algemeen nut zal het gebouw Pelikaanstraat 38 te Gent verworven worden jegens het Vlaamse Gewest met de bedoeling er het provinciaal archief te huisvesten.

De centrale ligging van het pand, namelijk op wandelafstand van het Provinciehuis, de Seminariestraat en het PAC is een belangrijke meerwaarde in het aankoopdossier.

17 000 000 BEF opgenomen in de voorstellen voor de begrotingswijziging 2001.

2. Aankoop van het tweede gedeelte van de Abdijschool te Dendermonde

In zitting van 13 juli 2000 besliste de Bestendige Deputatie dat kon onderhandeld worden met de vzw Abdij der Benedictijnen te Dendermonde over de aankoop van het internaatsblok gelegen aan de Oude Vest te Dendermonde.

Het gebouw wordt aangeboden voor de som van 52 500 000 BEF, zijnde de schattingsprijs.

Het betreft hier een aanbouw van het reeds gekochte gedeelte, dat opgetrokken is in de jaren 80 en bestaat uit een gelijkvloerse en 3 daarboven gelegen verdiepingen. Verder is er een speelplaats van ± 1 000 m².

Dit internaatsblok, gelegen in de binnenstad van Dendermonde, zou een ideale locatie zijn voor een jeugdvormingscentrum met overnachtingscapaciteit van ± 120 personen (ook beschikbaar voor volwassenenorganisaties uit het sociaal-culturele werkveld), voor de vestiging van een arrondissementeel steunpunt van het provinciebestuur, voor de secretariaten van een aantal regionale organisaties uit diverse sectoren, enz. ...

Op de begroting 2001 is een krediet van 55 000 000 BEF voorzien.

3. Aankoop van de site van Anton Van Wilderode te Moerbeke

Op de begroting 2001 werd 15 000 000 BEF opgenomen met het oog op de aankoop van de panden Dorpsstraat 70 en 72 te Moerbeke, momenteel eigendom van de broer van Anton Van Wilderode, de heer Coupé.

Deze aankoop kadert in de verwervingen voor provinciale musea.

4. Aankoop pand Doornzelestraat 15 te Gent

Ter ondersteuning van een gemeenschappelijk huisvestingsproject van verschillende Oost-Vlaamse ngo's en kaderend in de Noord-Zuid samenwerking worden onderhandelingen gevoerd met betrekking tot de aankoop van bovengenoemd pand, eigendom van de Zusters van Sint-Vincentius a Paulo te Dendermonde.

Begroting 2001 : 12 000 000 BEF.

5. Provinciale leergangen Wetteren-Dendermonde

In zitting van 14 juni 2000 werd door de Provincieraad aan de Bestendige Deputatie machtiging verleend om over te gaan tot de aankoop van de panden Nieuwstraat 13, 15, 23, 25 en 27 te Wetteren voor de totale som van 14 363 750 BEF om tegemoet te komen aan de huisvestingsproblematiek van bovengenoemde leergangen.

Voor de panden met huisnummers 17 en 21 wordt nog onderhandeld. Pand nummer 19 werd aangekocht jegens de gemeente Wetteren.

6. Provinciale leergange Hamme-Zele

Aankoop Instituut Burgemeester Van Driessche te Hamme.

Door de gemeente Hamme wordt voornoemd pand, gelegen Schoolstraat 8 te koop aangeboden ten behoeve van het technisch onderwijs.

De som van 80 000 000 BEF is op de begroting 2001 voorzien voor deze aankoop.

7. Aankoop pand Beaucarnestraat 17 de Oudenaarde

Met besluit van 06 oktober 1999 heeft de Provincieraad de Bestendige Deputatie gemachtigd om definitief over te gaan tot de onteigening voor algemeen nut van de percelen met opstaand gebouw, gelegen te Oudenaarde (Ename), Beaucarnestraat 17 met een totale oppervlakte van 2 512 m², voor 5 500 000 BEF jegens het Gemeenschapsonderwijs.

Deze aankoop is voorzien op de begroting 2001.

WATERLOPEN

Indeling en beheer van de onbevaarbare waterlopen

De onbevaarbare waterlopen worden op basis van de wet van 28 december 1967, onderverdeeld als geklasseerde en niet-geklasseerde waterlopen.

Bij de geklasseerde waterlopen worden 3 categorieën onderscheiden :

- **1e categorie** : de gedeelten van de onbevaarbare waterlopen, stroomafwaarts van het punt waar hun waterbekken 5 000 ha bedraagt. Het beheer ervan is toevertrouwd aan Aminoal – Afdeling Water van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. In Oost-Vlaanderen is ca. 190 km geklasseerd in de 1e categorie.
- **2e categorie** : waterlopen die niet bij de eerste of derde categorie horen. De beheerder is het provinciebestuur, tenzij ze gelegen zijn in een polder of watering (zie verder). Ca. 1 600 km waterlopen zijn in Oost-Vlaanderen geklasseerd in de tweede categorie. Daarvan wordt ongeveer 900 km door het provinciebestuur beheerd.
- **3e categorie** : volgens de wet van 28 december 1967 zijn in de derde categorie gerangschikt 'deze waterlopen of gedeelten ervan stroomafwaarts van hun oorsprong, zolang zij de grens niet hebben bereikt van de gemeenten waar die oorsprong zich bevindt'. De oorsprong wordt gelijkgesteld met het punt waarop het waterbekken van de waterloop 100 ha bedraagt. Het is de gouverneur die dit punt bepaalt. Ingevolge het decreet van de Vlaamse Raad d.d. 21 april 1983 die de wet op de onbevaarbare waterlopen voor het Vlaamse Gewest wijzigt, kan elke waterloop waarvan het waterbekken geen 100 ha bedraagt en waarvan het debiet abnormaal verzwaaard wordt of waarvan het water verontreinigd is door afvalwater eveneens bij de derde categorie gerangschikt worden. Waterlopen van derde categorie vallen in principe ten laste van de gemeenten, tenzij ze binnen een polder of watering vallen. In Oost-Vlaanderen zijn ca. 1 550 km waterlopen in de 3e categorie gerangschikt.

Polders en wateringen zijn openbare besturen die speciaal zijn opgericht voor de waterbeheersing in duidelijk omschreven gebieden waar de afwatering een bijzondere zorg vereist.

De poldergebieden werden afgebakend door het koninklijk besluit van 23 januari 1958. Ze liggen in principe lager dan de zeespiegel of dan het hoogwaterpeil van de tijrivieren waarin ze afwateren. Wateringen werden opgericht in gebieden die een problematische afwatering kennen, bv. door hun vlakheid.

De organisatie en werking van de polders en wateringen wordt gereguleerd door de wetten van 3 juni 1957 respectievelijk 5 juli 1956. Ze nemen in hun ambtsgebied de taak van gemeenten en provincies over voor het beheer van waterlopen van 3e en 2e categorie. Ze staan ook in voor het beheer van de niet-geklasseerde onbevaarbare waterlopen binnen hun gebiedsomschrijving.

In Oost-Vlaanderen zijn er 42 polders en wateringen actief.

Huidige taken en beleid

Een goed provinciaal beleid inzake waterbeheer en waterbeheersing is voor de samenleving in het algemeen, maar zeker voor land- en tuinbouw van groot belang. Vandaar ook dat de provincie de haar toevertrouwde taken inzake beheer, ruiming en onderhoud van de onbevaarbare waterlopen efficiënt moet blijven uitvoeren. De bestrijding van de muskusrat is hierbij eveneens belangrijk.

Gewone onderhouds- en herstellingswerken

Onderhoudswerken aan de eigen waterlopen van 2e categorie

Het uitvoeren van 'gewone onderhouds- en herstellingswerken' omvat maai-, ruimings- en oeeverversterkingswerken. Deze werken zijn nodig om de waterafvoer in stand te houden.

Om de continuïteit in het onderhoud te verzekeren en een vooraf bepaald programma, dat in de tijd gespreid is, te kunnen afwerken, worden vijfjaarlijkse contracten voor het onderhoud afgesloten. Daarbij wordt de provincie onderverdeeld in 9 sectoren, op basis van de stroomgebieden. De toewijzing van de onderhoudscontracten gebeurt voor elke sector na het uitschrijven van een aanbesteding. Het bestek en de plannen hiervoor worden opgemaakt door de sectie 'waterlopen' van dienst 32.

Momenteel bedraagt het jaarlijks gespenderde krediet voor de eigen onderhoudswerken ca. 100 000 000 BEF.

Maai- en ruimingswerken

Bij maaiwerken wordt de bodem- en/of taludbegroeiing afgemaaid om het voor de af te voeren piekdebieten noodzakelijke dwarsprofiel vrij te maken.

Het regelmatig ruimen van slib uit de waterlopen is vooral nodig omdat via rioolozingen en -overstorten sedimenten in de waterlopen worden afgezet. Daarnaast kunnen plaatselijk bodem- en oevererosie voor de afzetting van slib zorgen. De thans doorgedreven inspanningen op het vlak van de collectering en de zuivering van afvalwaters laten verhopen dat in de toekomst ruimingswerken steeds minder nodig zullen zijn.

Niet ieder jaar wordt het totale waterloppennet gemaaid of geruimd. In principe kan men stellen dat elke waterloop per cyclus van 5 jaar, 1 maal wordt geruimd en 3 maal wordt gemaaid. Uiteraard is dit slechts de algemene regel, waarvan in sommige gevallen wordt afgeweken, hetzij omdat bijzondere omstandigheden tot een hogere ruim- of maaifrequentie nopen, hetzij omdat de waterloop door zijn regime (bv. in hellend gebied) veel minder onderhoud nodig heeft.

Het jaarlijks uit de waterlopen te verwijderen slibvolume bedraagt op basis van een ruwe schatting ca. 50 000 m³ (± 75 000 ton).

Door lozingen van afvalwater en door de aanwezigheid van overstorten bevindt zich in de waterloop vaak veel slib van slechte kwaliteit. Verontreinigd slib heeft een negatieve invloed op de levensgemeenschappen die in de waterloop voorkomen. Bovendien kan door het deponeren van dergelijke ruimingspecie op de oever, deze oever verontreinigd worden.

Daarom wordt sinds 1997 aan het Provinciaal Centrum voor Milieu-onderzoek gevraagd systematisch de waterbodempkwaliteit van de waterlopen te onderzoeken vóór zij geruimd worden.

Rekening houdend met de normen opgenomen in de thans vigerende wetgeving, het VLAREA (Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en -beheer), mocht in 1997 98% van de onderzochte waterbodems niet op de oever gedeponeed worden, terwijl voor 1998 en 1999 dit percentage 84% respectievelijk 72% bedroeg.

Dit zijn uitermate hoge percentages die het ruimen van waterlopen onbetaalbaar maken. Per ton af te voeren ruimingspecie kan de kostprijs in een eerste benadering geraamd worden op ca. 4 000 BEF (incl. vervoer- en stortkosten). Bovendien is de normering helemaal niet toxicologisch onderbouwd; er wordt m.a.w. door geen enkele studie of onderzoek aangetoond dat boven de opgelegde grenswaarden de mens of het milieu wordt geschaad. Ook is het totaal onverantwoord de schaarse stortplaatsen voor ruimings- of baggerspecie in Vlaanderen te gaan opvullen met slib waarvan niet eens is bewezen dat het schadelijk is.

Er kan dan ook terecht worden gesteld dat de huidige wetgeving onverantwoord streng is.

Oost-Vlaanderen werkte daarom samen met de andere Vlaamse provincies en het Vlaams Gewest (AMINAL – afdeling Water en de OVAM), aan een voorstel tot bijsturing van het VLAREA. Dit voorstel omvat een code van goede praktijk voor het uitvoeren van waterbodemonderzoek (waarin ook het inzagerecht van de belanghebbenden is geregeld) en een alternatief normenstelsel. Als de bekomen analyseresultaten voor 1997 getoetst worden aan dit nieuwe normenstelsel, kan 48% van de specie op de oever gedeponeed worden. Voor 1998 en 1999 bedraagt dit percentage 55% respectievelijk 58%.

Omdat de bevoegde Vlaamse minister, ondanks herhaald aandringen, nog steeds geen aanpassingen aan het VLAREA had doorgevoerd, besliste de bestendige deputatie in juli 1999, net als de deputaties van de meeste andere Vlaamse provincies, om voortaan toch al de nieuwe normen van het hierboven vermeld consensusvoorstel in de praktijk toe te passen.

Gelet op de omvang van het probleem dat desondanks nog rest, dringt zich een gefaseerde aanpak op. De waterbodems die een aanvaardbare kwaliteit hebben, worden op de oever gedeponeed. De waterbodems met een slechte kwaliteit worden pas gesaneerd als alle lozingen uit de beek zijn weggenomen, tenzij een ruiming dringend noodzakelijk is om hydraulische (bijvoorbeeld omdat huizen bedreigd worden door overstromingsgevaar) of ecologische redenen.

Oeverversterkingswerken

Waar de waterafvoer ontoelaatbaar gestremd wordt door ingezakte oevers legt de wet de waterloopbeheerder de verplichting op deze oevers te herstellen. De nood aan oeverversterking spruit vooral voort uit de toename van de hoeveelheid verharde oppervlakte, het aanleggen van drainering en riolering, en verbeteringswerken aan het afwateringsstelsel zelf, waardoor een versnelde afvoer, grotere piekdebieten en dus grotere watersnelheden ontstaan die de waterloop verplichten een nieuw evenwichtsprofiel te zoeken.

Door de steeds toenemende oevererosie verplaatsen de waterloopbeddingen zich, en dit wordt door de oever-eigenaars steeds minder getolereerd.

Waar weinig of geen ruimte voor de waterloop voorhanden is (bv. in woonzones) wordt meestal een klassieke starre oeversversterking gebouwd, die op een relatief beperkte ruimte een maximale garantie biedt tot het handhaven en fixeren van de oever. Hierbij wordt, in tegenstelling tot wat nogal eens sloganmatig ten onrechte wordt beweerd, geen ondoordringbaar talud in beton gecreëerd, maar wordt dikwijls gewerkt met schanskorven. Deze met steenbrokken gevulde gevlochten netten hebben uitstekende drainerende eigenschappen en integreren zich na verloop van enkele maanden volledig in het landschap omdat ze begroeiing toelaten.

De aard van de oeversverdediging die wordt geplaatst is uiteraard ook afhankelijk van de plaatselijke omstandigheden en van de ligging van de betrokken zone op het gewestplan. Wanneer een natuurvergunning vereist is wordt gewerkt in nauw overleg met de afdeling Natuur van de Vlaamse Gemeenschap en de provinciale dienst Planning en Natuurbehoud.

Waar wel voldoende ruimte voorhanden is voor de waterloop en zeker in ecologisch waardevolle gebieden, wordt bij voorkeur niet ingegrepen. Indien mogelijk wordt soms een bufferstrook langs de waterloop aangekocht om de ingreep aan de oever minimaal te houden, zonder een conflict te veroorzaken met het eigendomsrecht van de aangelande.

Indien een ingreep toch noodzakelijk is, worden zoveel mogelijk de technieken van natuurtechnische milieubouw toegepast, zoals beschreven in het Vademecum Natuurtechniek van Aminal. Voorbeelden van dergelijke technieken zijn :

- cyclisch maaien en ruimen met lage frequentie ;
- taludaanplantingen met zwarte els, wilg, es, meidoorn, enz. ;
- aanleg van plasbermen, met aanplanting van riet, gele lis, lisdodde en andere waterplanten ;
- oeversversterking met levende wiepen van gevlochten wilgentenen ;
- het gebruik van nieuwe materialen, zoals biodegradeerbaar weefsel, rietrollen, e.d. ;
- het toepassen van taluds met zwakke helling ; ...

Een belangrijk knelpunt voor het toepassen van natuurtechnische maatregelen is vooral de gebrekkige wettelijke onderbouwing voor het verwerven van de nodige ruimte langs de waterloop. Indien de aankoop niet op vrijwillige basis kan geschieden, is het voorlopig zo goed als onmogelijk om voor dergelijke ingrepen te onteigenen 'voor openbaar nut'. Bovendien zijn de administratieve procedures voor de verwerving van gronden zwaar en zeer tijdrovend.

Onderhoudswerken aan waterlopen van 2e categorie, uitgevoerd door polders en wateringen

Op basis van artikel 18 van de wet op de onbevaarbare waterlopen van 28 december 1967 kunnen de polders en wateringen 'het genot krijgen van de toepassing van deze wet wat betreft de classificering van de in hun gebied gelegen waterlopen en de verdeling van de kosten voor de gewone onderhoudswerken'. Dit wil zeggen dat, zo deze besturen het vragen, de onderhoudswerken aan de waterlopen, die binnen hun gebied in 2e categorie geklasseerd zijn, door de provincie moeten terugbetaald worden. Alle polders en wateringen in de provincie Oost-Vlaanderen genieten het voordeel van deze wet.

Aan deze 'verplichting' van de provincie tot terugbetaling van de kosten voor onderhoudswerken aan waterlopen van 2e categorie in polders en wateringen worden wel enkele beperkingen aangebracht. Aan de polders en wateringen wordt vooraf het maximumbedrag meegedeeld van het hen door de bestendige deputatie toegewezen krediet. Deze besturen dienen dan in de mate van het mogelijke hun uitgaven voor onderhoudswerken te beperken tot de vooropgestelde bedragen.

Net zoals voor de eigen provinciale waterlopen bestaat in polders en wateringen een grote vraag naar wandversterkingen. Hoewel deze besturen autonoom het beheer van hun waterlopen kunnen uitoefenen en zelf de aard en de planning van de noodzakelijke werken kunnen kiezen, doen ze toch regelmatig een beroep op technisch advies van de dienst 'Wegen en Waterlopen'.

Momenteel bedraagt het jaarlijks voorziene krediet voor de terugbetaling van de onderhoudswerken aan waterlopen van 2e categorie in polders en wateringen 67 000 000 BEF.

Naast de kosten van de onderhoudswerken uitgevoerd in waterlopen van 2e categorie, worden ook de kosten van het elektriciteitsverbruik en het onderhoud van de pompgemalen, opgericht op waterlopen van 2e categorie, door het provinciebestuur betaald. Voor het onderhoud wordt onderscheid gemaakt tussen gewoon (= normale onderhoudshandelingen zoals smeren e.d.) en buitengewoon (= zware en onverwachte herstellingen) onderhoud. Om misbruiken te vermijden besliste de bestendige deputatie de terugbetaling van het gewone onderhoud per gemaal per jaar te beperken tot 30% van het elektriciteitsverbruik van dat jaar.

Voor 2001 wordt een bedrag van 29 000 000 BEF voorgesteld voor deze post. Aangezien de meeste gemalen meer dan 25 jaar oud zijn en slijtage meer en meer optreedt, kan worden verwacht dat dit bedrag in de toekomst nog zal toenemen.

Investeringswerken aan onbevaarbare waterlopen van 2e categorie

Eigen werken

Investeringswerken aan waterlopen houden meestal ingrijpende wijzigingen in van de bedding of het tracé, en hebben doorgaans tot doel de waterafvoer of het afvoerregime te beïnvloeden.

Voorbeelden van dergelijke werken zijn : de aanleg van bufferbekkens, het bouwen van kunstwerken zoals duikers, stuwen, vistrappen, pompgemalen, enz.

Voor wat de uitvoering en planning van de investeringswerken betreft, is het beleid van het provinciebestuur reeds jaren gericht op het treffen van piekafvoerremmende maatregelen op de onbevaarbare waterlopen, hoofdzakelijk door de aanleg van bufferbekkens.

Tot op heden werd reeds geïnvesteerd in de bouw van 10 dergelijke bekkens en het ontwerp voor nog een 8-tal is in opmaak.

Daarbij wordt zoveel mogelijk gestreefd naar een milieuvriendelijke inrichting bv. door de aanplanting van riet en waterplanten op de zwakhellende taluds, of door het planten van streekeigen boomsoorten.

De aanleg van nieuwe of de instandhouding van bestaande bergings- en overstromingszones naast waterlopen is noodzakelijk om wateroverlastproblemen, zoals we die de laatste jaren regelmatig kennen, te beperken. Dergelijk beleid kan evenwel slechts tenvolle vruchten afwerpen, indien het gepaard kan gaan met maatregelen die gericht zijn op het beperken van de verharde oppervlakte en het afremmen van de snelle toevoer van oppervlaktewater naar de waterlopen.

Op dit vlak is een belangrijke taak weggelegd voor de beleidsinstanties verantwoordelijk voor de ruimtelijke ordening. Nieuwe industriegebouwen zouden bijvoorbeeld bij het afleveren van de bouwvergunning verplicht moeten worden bij neerslagpieken zelf voor de noodzakelijke berging van het oppervlaktewater in te staan. Ook dient het bouwen van een woning of de aanleg van nieuwe verkavelingen in het winterbed van de waterlopen (ook al is de bestemming op het gewestplan : woonzone) te worden verboden.

In het provinciaal vergunningenbeleid of in procedures waar advies kan worden verleend (zie verder) worden dergelijke maatregelen reeds opgelegd of voorgesteld.

Voor 2001 staat een bedrag van 70 000 000 BEF ter beschikking voor het uitvoeren van investeringswerken. Door de loodzware grondverwervingsprocedures, het feit dat investeringswerken vaak in of met invloed op ecologisch gevoelige gebieden moeten worden uitgevoerd waardoor een tijdrovende en dure milieu-effectenrapportage noodzakelijk is, en de lage frequentie waarmee in Oost-Vlaanderen bouw- en andere vergunningen worden afgeleverd, is het soms problematisch binnen een aanvaardbare tijdsspanne de dossiers aanbestedingsklaar te krijgen.

Volgende saneringsprojecten zijn momenteel lopend of gepland in opdracht van de provincie Oost-Vlaanderen, met het oog op het vermijden van wateroverlast :

- Vrasenebeek (wl. nr. 8010 – St. Niklaas, St.-Gillis-Waas, Beveren) : aanleg van 2 bufferbekkens en een omleiding rond Vrasene
- Molenbeek (wl. nr. 5195 – Geraardsbergen) : aanleg van 2 bufferbekkens
- Molenbeek (wl. nr. S115 – Herzele, Erpe-Mere, Lede, Wichelen) : aanleg van 3 bufferbekkens
- Roebeek (wl. nr. S135 - Wichelen) : bouw van een pompgemaal en 2 bufferbekkens
- Gondebeek / Molenbeek (wl. nr. S180 – Oosterzele, Merelbeke, Melle) : bouw van een pompgemaal en 6 bufferbekkens
- Waterloop nr. S095 (Schoonaarde) : bouw van een pompgemaal
- Bosbeek (wl. nr. S099 - Wichelen) : bouw van een pompgemaal
- Zaubeeek (wl. nr. 7.75 – Wortegem-Petegem, Kruishouten, Zulte) : aanleg van een derde bufferbekken
- Barbierbeek (wl. nr. S011 – Sint-Niklaas, Temse, Kruibeke) : aanleg van bufferbekkens en eventueel een pompgemaal – studie in opmaak
- Waterloop nr. S194 (Melle / Gentbrugge) : bouw van een pompgemaal met wachtbekken – in samenwerking met Aquafin, Gent en Melle
- Molenbeek (wl. nr. S385 – Ronse) : aanleg van bufferbekkens, in samenwerking met Aquafin – studie in opmaak

- Nederbeek (wl. nr. S360 – Wortegem-Petegem) : aanleg van een bufferbekken, in samenwerking met Aquafin – studie in opmaak

Investeringswerken aan waterlopen van 2e categorie, uitgevoerd door gemeenten, polders of watering

De wet betreffende de onbevaarbare waterlopen laat toe dat eenieder die er belang bij heeft en uiteraard over de nodige machtigingen beschikt, investeringswerken op onbevaarbare waterlopen kan uitvoeren. Sedert enkele jaren kunnen door het provinciebestuur hiervoor toelagen worden verleend aan gemeenten, polders en watering.

Het provinciebestuur heeft de intentie financieel te participeren in volgende projecten, die gepland zijn voor 2001 :

- Polder Sinaai-Daknam – verbeteringswerken aan de Armentruyenbeek te Sinaai ter ontlasting van de Belselebeek : 10 100 000 BEF
- Sint-Niklaas – aanleg van een bufferbekken op de Belselebeek te Belsele : 3 000 000 BEF
- Sint-Niklaas – aanleg van een tweede bufferbekken op de Barbierbeek te Sint-Niklaas : 18 250 000 BEF

Door de polderbesturen kunnen voor dergelijke werken ook toelagen (in principe 60%) worden bekomen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Ruilverkaveling

Met ruilverkaveling wordt een betere uitbating van landbouwgronden beoogd, door middel van het herverdelen en hergroeperen van de beschikbare percelen. Deze werkzaamheden gebeuren in opdracht van de Vlaamse Landmaatschappij.

Waar men vroeger vooral, zoniet uitsluitend, opereerde vanuit landbouwbelangen, heeft de ruilverkaveling 'nieuwe stijl' haar doelstellingen aanzienlijk verruimd. Zo wordt nu ook aandacht besteed aan bv. landschapszorg en recreatie. De ruilverkaveling 'Huise' was de eerste die in deze nieuwe trend kaderde.

De wet van 22 juli 1970 op de ruilverkaveling van landeigendommen bepaalt dat er voor de beslissing tot ruilverkaveling een coördinatiecommissie opgericht wordt die terzake advies zal uitbrengen. Een lid van deze commissie wordt voorgesteld door de gouverneur. Van zodra de Vlaamse regering beslist heeft over te gaan tot de ruilverkaveling wordt een ruilverkavelingscomité opgericht. Ook voor dit orgaan draagt de gouverneur een effectief lid voor, alsook een plaatsvervanger, doorgaans uit de rangen van dienst 32.

De bestendige deputatie vervult een adviserende rol bij het opstellen van de plannen waarbij de nieuwe wegen en afwateringen met bijhorende kunstwerken worden vastgesteld.

Verder wordt haar advies gevraagd i.v.m. de buitengewone werken aan waterlopen van 2e en 3e categorie binnen het ruilverkavelingsblok. De kosten van die werken, verminderd met door andere instanties verleende toelagen, zijn ten laste van de provincie.

Ons bestuur is tevens verplicht de uitgaven voor onderhoud van waterlopen van 2e categorie binnen het blok voor zijn rekening te nemen.

Naast deze wettelijk opgelegde financiële bijdragen, verleent de provincie ook op vrijwillige basis subsidies aan een aantal buitengewone werken van verbetering of wijziging aan waterlopen buiten het blok.

Volgende ruilverkavelingen zijn momenteel lopend of gepland : Hamme, Scheldekant (Nazareth II) en Sint-Gillis-Waas.

Landinrichting

Voor de inrichting van het landelijk gebied maakt de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) een richtplan op. Dit plan geeft de opties weer voor een gepaste inrichting van een gebied volgens de bestemming van het gewestplan. Tevens biedt het een overzicht van de maatregelen, handelingen en werken die daarvoor nodig zijn (aanleg van recreatieve voorzieningen, verbeteren van landbouwstructuren, maatregelen rond landschapszorg ...).

De bestendige deputatie wordt gevraagd haar advies te verlenen i.v.m. het richtplan.

Het project Leie en Schelde is één van de vier pilootlandinrichtingsprojecten in Vlaanderen. Het richtplan, goedgekeurd door de Vlaamse regering op 30 juni 1998, wordt voor zijn uitwerking geconcretiseerd in een aantal inrichtingsplannen, waarbij de bestendige deputatie eveneens een adviserende functie vervult. Sinds 1999 worden de adviezen uitgaande van de betrokken diensten binnen ons bestuur gecoördineerd door de sectie waterlopen van dienst 32.

De provincie levert ook bij de concrete werkzaamheden haar bijdrage : hetzij louter financieel, hetzij door het uitvoeren van de maatregelen die haar zijn toegewezen.

Eens de inrichtingsplannen zijn gerealiseerd, blijft de provincie bij de 'nazorg' betrokken : aangepast onderhoud van de waterlopen, milieuvriendelijk oeverbeheer, onderhoud van beplanting, enz...

Sinds 1994 zijn in het kader van het landinrichtingsproject Leie & Schelde volgende inrichtingsplannen opge maakt en deels uitgevoerd : erfbeplanting kouter-bulkengebied, erfbeplanting Scheldeveld, Vosselareput, Lozerbos, Meilegem-Zingem, Durmen, Heurne, Vinderhoutse bossen en groene velden, Oude Kale en schermgroen E17.

Met uitzondering van de projecten Meilegem-Zingem (voetgangers- en fietsersbrugje) en Vosselareput (ruiming Rekkelingbeek) is de sectie Waterlopen van dienst 32 niet bij de uitvoering noch bij de financiering van deze projecten betrokken.

Eind 2000 werd het onderzoek naar het nut van het landinrichtingsproject Dender-West gestart. Ook voor dit nieuwe project in Zuid-Oost-Vlaanderen zal de provincie gedurende de komende jaren ongetwijfeld haar bijdrage leveren.

Machtigingen voor werken aan onbevaarbare waterlopen en adviezen stedenbouwkundige vergunningen

Machtigingen voor werken aan onbevaarbare waterlopen

De wetgever heeft de bestendige deputatie de bevoegdheid gegeven machtiging te verlenen voor alle zgn. werken van wijziging of verbetering door derden uitgevoerd in onbevaarbare waterlopen van 2e en 3e categorie en niet-geklasseerde waterlopen. Het grootste deel van de door particulieren aangevraagde machtigingen heeft betrekking op het overwelven van waterlopen. Afgezien hiervan hebben de overige machtigingsdossiers vooral betrekking op werken van de N.V. Aquafin.

Het beleid van de bestendige deputatie is er op gericht overwelvingen over grote lengte zoveel mogelijk te weren, hoofdzakelijk om ecologische redenen.

Volgende 'vuistregels' liggen ten grondslag aan de besluiten van de bestendige deputatie m.b.t. overwelvingsaanvragen :

- Worden overal toegestaan, behalve wanneer er gegronde bezwaren werden uitgebracht tijdens het openbaar onderzoek of door gemeente- en polderbesturen :
 - overwelvingen van maximaal 10 meter lengte voor overgangen ;
 - overwelvingen t.h.v. bebouwde percelen met woonfunctie voor zover er sprake is van een permanente, ernstige waterverontreiniging waarvoor in de nabije toekomst (minder dan 5 jaar) geen sanering wordt voorzien en er eveneens gegronde milieuhinder door wordt veroorzaakt (bv. geurhinder);
 - overwelvingen in functie van dwingende infrastructuurwerken, nodig voor economische doeleinden (bv. aanleg van een stockeerruimte, parkeerplaats, silo, toegangsweg, ...) en waarvoor een geldige bouw- en/of milieuvergunning werd afgeleverd ;
 - overwelvingen waar omwille van verkeersveiligheidsredenen een absolute noodzaak voor bestaat en dit na afweging van alle mogelijke realistische alternatieven.
- Indien niet wordt voldaan aan hetgeen bepaald is onder het vorige punt, wordt rekening gehouden met de Biologische Waarderingskaarten (BWK) en de prioritair gebieden conform de studie 'typologie van de ecologisch waardevolle waterlopen' (AMINAL). In het geval uit deze documenten blijkt dat de waterloop waardevol is of in ecologisch waardevol gebied is gelegen, worden geen overwelvingen toegestaan.
- Indien het een waterloop betreft die noch waardevol, noch zeer waardevol is volgens de BWK, noch behoort tot één van de prioritair gebieden, hierboven opgesomd, kunnen overwelvingen enkel worden toegelaten :
 - in de zuiver agrarische gebieden (geel op het gewestplan) voor zover er dwingende economische en arbeidsveiligheidsaspecten als argumenten kunnen worden ingeroepen ;
 - aan de straatzijde van bebouwde percelen met woonfunctie gelegen in woongebied of woonuitbreidingsgebied volgens het gewestplan en waarvoor een geldige bouwvergunning is afgeleverd.

Adviezen stedenbouwkundige vergunningen

Sinds het in voege treden op 1 mei 2000 van het besluit van de Vlaamse regering van 5 mei 2000 betreffende de adviesverlening inzake aanvragen tot stedenbouwkundige vergunningen en verkavelingsaanvragen dienen de vergunningverlenende instanties verplicht advies te vragen aan ons bestuur wanneer men binnen de 5 m-zone naast een waterloop van 2e categorie wenst te bouwen of te verkavelen.

In dit (niet bindend) advies wordt er steeds de aandacht op gevestigd

- dat de waterloop bereikbaar moet blijven voor machinaal onderhoud ;
- dat de aanvragers voor grote bijkomende verharde oppervlakten (parkings, verkavelingen) zelf moeten zorgen voor de nodige buffering op hun terreinen, en de lozingsdebieten naar de waterloop toe moeten beperken conform de voorschriften van de Krachtlijnen voor een geïntegreerd rioleringsbeleid in Vlaanderen (bijlage bij de omzendbrief van de Vlaamse regering d.d. 16 juli 1996).

Bijhouden van de atlas der onbevaarbare waterlopen

De wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen legt de bestendige deputaties van de provincies de taak op 'de beschrijvende tabellen van de onbevaarbare waterlopen en alle andere bescheiden dienend om de toestand ervan op te nemen op te maken en bij te houden'. Het geheel van al deze documenten – kaarten, tabellen, lijsten – wordt de atlas der onbevaarbare waterlopen genoemd.

Omdat ook de vroegere wetgeving m.b.t. deze waterlopen (nl. die van 1877 en 1950) de verplichting tot het opmaken van zo'n atlas inhield, worden thans drie verschillende atlassen bewaard.

Inmiddels werd door Aminal – Afdeling Water van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap een digitale Vlaamse Hydrografische Atlas (VHA) ontwikkeld, die voor gans Vlaanderen de assen van de bevaarbare en de geklasseerde onbevaarbare waterlopen bevat, met daaraan gekoppeld een aantal cijfergegevens zoals de nummering, de lengte, de oppervlakte van de deelstroomgebieden, enz..

De eerste versie die onlangs op CD-rom werd uitgebracht, bevat wel nog heel wat onjuistheden.

Het is de bedoeling dat de provincies deze 'nieuwe' atlas voor wat betreft de waterlopen van 2e en 3e categorie in de toekomst op decentrale wijze gaan beheren. Concreet wil dit zeggen dat het provinciebestuur verantwoordelijk wordt voor het aanpassen van de ligging en de eigenschappen van de assen van de waterlopen van 2e en 3e categorie. Momenteel wordt een draaiboek opgesteld om de nodige afspraken vast te leggen voor dit beheer.

Bovendien wordt, voorlopig nog op ambtelijk niveau, onderhandeld met het Vlaams Gewest met het oog op het opstellen van een convenant, waardoor aan de provincies personeel zou kunnen ter beschikking worden gesteld om een totale revisie (op het terrein) en actualisatie van het assenbestand mogelijk te maken.

Op termijn is het de bedoeling om ook gegevens m.b.t. vergunningen of uitgevoerde werken aan deze digitale atlas te koppelen.

Ombuds- en coördinatiefunctie polders en wateringen

Sinds de reorganisatie van de Vlaamse afdeling binnen ons bestuur kunnen dossiers in het kader van het toezicht op polders en wateringen, naargelang hun aard, onder zes verschillende diensten ressorteren.

Om deze voor buitenstaanders vaak ondoorzichtige structuur toegankelijker te maken, werd de sectie waterlopen van dienst 32 als algemeen aanspreekpunt voor polders en wateringen aangeduid. Indien nodig, kan gericht doorverwezen worden.

In onze dienst worden tevens de dossiers gecoördineerd, die de bevoegdheden van verschillende diensten bestrijken.

Nieuwe beleidsaccenten

De inzichten in en opvattingen over wat nodig is voor het realiseren van een integraal waterbeleid evolueren zeer snel. De noodzaak tot afstemming op andere beleidsdomeinen, zoals ruimtelijke ordening en natuur, maken de opdracht er niet eenvoudiger op. In wat volgt worden enkele klemtonen aangehaald die in het beleid dat in de toekomst moet / zal worden gevoerd belangrijke aandachtspunten zullen vormen.

Het (kwantiteits-)modelleren van alle Oost-Vlaamse waterlopen van 2e categorie

Het is thans gebruikelijk bij het uitwerken van saneringsontwerpen voor onbevaarbare waterlopen dat een dynamisch computermodel wordt opgesteld van het bestudeerde waterlopensysteem. Met dit model kan het afvoergedrag van een stroombekken worden gesimuleerd, en kunnen bv. de vereiste maatregelen worden begroot om een bepaalde, vooropgestelde veiligheid tegen wateroverlast te realiseren.

Het is noodzakelijk dat zoveel mogelijk kennis wordt verworven over alle waterloopsystemen die in eigen beheer zijn, gebruikmakend van de modernste technologie en software. Gezien de relatief hoge kostprijs van dergelijke modelleringen is gefaseerd werken, bv. per deelstroomgebied, noodzakelijk. Binnen een tijdsspanne van ca. 10 jaar zou het moeten mogelijk zijn voor de stroomgebieden van de belangrijkste Oost-Vlaamse waterlopen van 2e categorie een model op te bouwen.

Het verder uitbouwen van het beleid m.b.t. het voorzien van de nodige ruimte voor het water

Er moet meer ruimte worden geschapen voor de onbevaarbare waterlopen. Het aankopen van bufferstroken langsheen deze beken is hiervoor een mogelijke weg. Er moet worden voor geijverd om de administratieve procedures te vereenvoudigen en te versnellen.

Om vaak dure oeverversterkingswerken in polders en wateringten te vermijden kan het provinciebestuur het initiatief nemen om ook het aankopen van bufferstroken langs waterlopen van 2e categorie door deze besturen voor terugbetaling in aanmerking te laten komen (net zoals dit voor de gewone onderhoudswerken het geval is).

In periodes van piekafvoer en –neerslag moet het teveel aan water gecontroleerd opgevangen worden in overstromingsgebieden. Het heeft geen zin de waterafvoer naar de grotere waterlopen toe te verbeteren, want dit verplaatst slechts de problemen in stroomafwaartse richting. Het verder plannen en bouwen van bufferbekkens is dus nodig om op korte of middellange termijn de kans op wateroverlast in bebouwde gebieden te verkleinen.

Afstemming op het provinciaal ruimtelijk beleid, opdat daarbij maximaal kan worden rekening gehouden met het watersysteem als ruimtelijk ordenend principe

Enkel door bij het ruimtelijk beleid rekening te houden met het watersysteem als ordenend principe, kan er voor gezorgd worden dat het watersysteem voldoende ruimte krijgt om zich op een spontane en meer natuurlijke manier te ontwikkelen.

Ruimtelijke planning

Bij de provinciale ruimtelijke planning zelf (Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan (PRS) en uitvoeringsplannen) kunnen belangrijke accenten worden gelegd, om op dit vlak een nieuw beleid te sturen.

Een 'waterkansenkaart' van Oost-Vlaanderen, waarop de potentiële waterbergingszones worden aangegeven, zou bijvoorbeeld een nuttig beleidsinstrument in het PRS kunnen zijn. Zowel de relatief hoogst als de relatief laagst gelegen gebiedsdelen per gekozen subbekken kunnen een belangrijke rol spelen. Uit relatief hoog gelegen zones wordt het water best vertraagd afgevoerd : hier moet zoveel mogelijk water worden opgehouden (bv. door infiltratietechnieken) of dient het afwateringsstelsel te worden gecompartmenteerd. In de relatief laag gelegen delen van het subbekken kan met de geringste kost tijdelijk water worden gebufferd.

In de latere uitvoeringsplannen die op het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan zullen volgen kunnen eventueel gebieden worden opgenomen die verplicht moeten worden voorbehouden voor buffering of retentie van water, na verdere afweging aan de hand van het gewestplan en (eventueel) de gele (studie landelijk gebied) en groene wenselijkheidskaarten die op dat ogenblik zullen voorhanden zijn. Bovendien kan de link worden gelegd met de resultaten van de diverse modelleringsstudies die voor de deelstroomgebieden van Oost-Vlaanderen worden of nog zullen worden uitgevoerd, waarin de noodzakelijk te voorziene 'hoeveelheid' berging zal becijferd worden voor het realiseren van een vooropgesteld veiligheidsniveau.

Stedenbouwkundige adviezen

Bij het advies uitbrengen over bouw- en verkavelingsaanvragen, waarbij de intentie blijkt om grote verharde oppervlakten bijkomend op een waterloop aan te sluiten, zal in het advies worden gevraagd de nodige buffer- of infiltratie-infrastructuur op te leggen op het verharde terrein zelf, zodat geen bijkomende piekafvoer naar de beek wordt gecreëerd. De gemeenten moeten worden gesensibiliseerd om ook een zelfde strategie te hanteren voor de aanvragen die slaan op percelen die niet onmiddellijk langs waterlopen gelegen zijn.

Waar ingrepen aan waterlopen noodzakelijk zijn worden de technieken van de natuurtechnische milieubouw maximaal toegepast. Ook de gemeenten, polders en wateringten moeten worden gestimuleerd om een natuurvriendelijk waterlopenbeheer te voeren.

Nog meer dan thans reeds het geval is moeten de principes, uiteengezet in het Vademecum 'Natuurtechnische Milieubouw Waterlopen' in de praktijk worden toegepast. Door de waterlopen meer ruimte te geven en waar mogelijk natuurlijke oeververdedigingen met zwak hellende taluds toe te passen, verhoogt het bergend vermogen van de waterloop en daalt de watersnelheid en dus het eroderend vermogen. In de onderhoudsbestekken zullen meer posten worden opgenomen m.b.t. natuurlijke en biodegradeerbare materialen. Indien de noodzaak zich voordoet dat tropisch hardhout moet worden gebruikt, zal worden geëist dat alleen nog FSC-gelabeld hout (d.i. met een certificaat dat garandeert dat de bossen van herkomst duurzaam worden beheerd) wordt toegepast.

Dit moet ook gepromoot worden bij de polders, watering en gemeenten. In de polders en watering betaalt het provinciebestuur de onderhoudskosten voor de waterlopen van 2e categorie integraal terug. Het is dan ook logisch dat uitdrukkelijk gevraagd wordt dat met deze kredieten werken worden uitgevoerd die zoveel mogelijk compatibel zijn met de ecologische principes waar het provinciebestuur achter staat. Voor de werken uitgevoerd door de gemeenten, kunnen voorwaarden worden opgelegd in de investeringsdossiers waarin de provincie financieel participeert. Verder kan gesensibiliseerd worden, bijvoorbeeld door het organiseren van info- of studiedagen.

Actieve deelname aan projecten integraal waterbeheer

Dienst 32 werkt actief mee aan de integraal waterbeheer-projecten van de 8e directie. Het meest recent opgestarte project heeft betrekking op het stroomgebied van de Barbierbeek (grondgebied Sint-Niklaas / Temse / Kruike). De sectie waterlopen van dienst 32 is verantwoordelijk voor het waterkwantiteitsluik.

De provincie zal in het kader van de decretaal waterbeheer blijven pleiten voor het behoud van een centrale rol van de provincie bij het integraal waterbeheer. Het overleg en de samenwerking met de polderbesturen wordt verdergezet. De fusie van sommige polders zou het werken binnen grotere gehelen nog aanzienlijk kunnen verbeteren.

Verder ijveren voor een realistische oplossing van de slibproblematiek

Op basis van de gegevens verzameld in het kader van het thans lopend waterbodempromoot project wordt beslist welke ruimingsspecie op de oever kan gedeponeed worden. Indien de specie dermate aangerijkt of verontreinigd is dat deponie op de oever milieuhygiënisch niet meer te verantwoorden is, wordt nagegaan of de lozingen op de waterloop zijn weggenomen. Indien dit het geval is, vormt de integrale sanering van de waterbodem het sluitstuk van de sanering van de waterloop. Indien nog steeds lozingen aanwezig zijn, wordt een ruiming van de waterloop met afvoeren van de specie naar een stortplaats enkel overwogen indien er dringende hydraulische, milieuhygiënische of ecologische redenen zijn.

Het voorstel tot wijziging van het VLAREA moet onder de aandacht worden gebracht van de bevoegde minister en er moet sterk worden op aangedrongen zo snel mogelijk het nodige wetgevend werk daarrond te verrichten.

Bovendien moet er met hernieuwde kracht voor worden geijverd dat het Vlaams Gewest mede de financiële lasten draagt die het saneren van de vele waterlopen met zich meebrengt, door bijvoorbeeld gelden ter beschikking te stellen uit het MINA-fonds, de openbare besturen vrij te stellen van het betalen van de milieuhellingen bij het storten van de ruimingsspecie, enz.

Het slibprobleem dient ook nog meer aan de bron te worden aangepakt. Met alle instanties, verantwoordelijk voor de bouw van riooloverstorten moet worden gestreefd naar een minimaliseren van het sedimenttransport uit riolen en collectoren naar de waterlopen. In de machtigingen die de bestendige deputatie verleent voor de uitmondning van dergelijke constructies in onbevaarbare waterlopen moeten systematisch verbeterde overstorten of de bouw van bergbezinkbassins worden opgelegd.

Samen met de provinciale dienst Land- en Tuinbouw (dienst 102) dienen voorstellen te worden uitgewerkt om de landbouwers te sensibiliseren maatregelen te treffen die erosie van hun landbouwgronden tegengaan.

Integraal waterbeheer

Door een integrale benadering van héél de waterproblematiek, waarbij naast de waterkwantiteit ook de waterkwaliteit, het grondwater, de watervoorziening, de slibproblematiek, ... van essentieel belang worden, kunnen er de komende jaren nieuwe impulsen worden gegeven aan het provinciaal waterbeleid. Het concept van integraal waterbeheer is niet nieuw. De ontwikkeling van een samenhangend waterbeleid en -beheer in het perspectief van een watersysteembenadering is een internationaal ingeburgerd begrip.

Het voeren van een integraal waterbeheer maakt het mogelijk de essentiële samenhang van de kwaliteit en de kwantiteit van het oppervlaktewater, het grondwater en de watervoorziening, alsook de geomorfologische structuur en het natuurlijk milieu van de waterloop in de praktijk te benadrukken. De invloed van de andere onderdelen van het milieu op de kwaliteit van de oppervlaktewateren moet worden geëvalueerd en beheerd. Integraal waterbeheer moet een evenwicht bewerkstelligen tussen de verschillende functies van de oppervlaktewateren en het grondwater.

Het beheer van onze waterlopen is tot op heden sterk opgesplitst. Verschillende besturen: de Vlaamse Gemeenschap, de provincie, de gemeenten en de polders en watering hebben bevoegdheden inzake het

beheer van de waterhuishouding van de waterloop. Inzake waterkwaliteitsaspecten, met name de vergunningen, controle, het plannen en uitvoeren waterzuiveringsinfrastructuur, mestproblematiek en dergelijke zijn weer andere diensten bevoegd.

Op Vlaams niveau wordt gewerkt aan een decreet waarin de bevoegdheden, de taken, de opdrachten en de verantwoordelijkheden inzake waterbeheer worden hertekend en vastgelegd. In het kader van het provinciaal integraal waterbeleid willen we de toegewezen bevoegdheden, taken en opdrachten loyaal en in overeenstemming met het Vlaamse beleid uitvoeren. De provincie wil haar expertise beschikbaar stellen van het Vlaams- en lokaal beleidsniveau, teneinde de problematiek wateroverlast in bepaalde gebieden aan te pakken in overleg en met respect voor alle maatschappelijk berokken actoren, inclusief land- en tuinbouw.

Het is van belang, zonder vooruit te willen lopen op de uiteindelijke besluitvorming op Vlaams niveau, dat we werken aan de uitbouw van een herkenbare ondersteuningsstructuur in de provinciale administratie voor de realisatie van het integraal waterbeleid. Bijzondere aandacht willen we daarbij besteden aan de afstemming en de coördinatie van de kwalitatieve en kwantitatieve aspecten van het waterbeleid. De rol van de provinciale werkgroep integraal waterbeheer is hierin doorslaggevend.

WEGEN

1. Provinciewegen

Indeling en beheer van de wegen

De provincie Oost-Vlaanderen heeft momenteel het beheer over ongeveer 193 km provinciewegen. In het kader van het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan worden de wegen opnieuw gecategoriseerd. Het is momenteel nog onduidelijk welke wegen in de toekomst onder het beheer van de provincies zullen vallen.

Huidige taken en beleid

Verbeteringswerken

Jaarlijks stelt de provincie een ruim bedrag ter beschikking voor de verbetering en het buitengewoon onderhoud van de provinciewegen.

Deze verbeteringswerken worden meestal uitgevoerd samen met het desbetreffend gemeentebestuur, dit voor de aanleg van rioleringen en eventueel voetpaden.

Een provinciaal reglement, goedgekeurd door de provincieraad in zitting van 24 februari 1988 voorziet in een tussenkomst van 50% van de kostprijs van de werken die betrekking hebben op de aanleg van de riolering (met een maximum diameter van 70 cm).

De huisaansluitingen van de woningen en de aanleg van voetpaden vallen volledig ten laste van de gemeente.

De laatste jaren werd een krediet voorzien van 180 miljoen BEF. Inbegrepen in dit bedrag staat een gemeentelijk aandeel van 50 miljoen BEF, zodat het eigen aandeel van de provincie jaarlijks 130 miljoen bedraagt.

Bij het ontwerpen van nieuwe projecten wordt veel aandacht besteed aan de verkeersveiligheid, de veiligheid van de fietsers, brede voetpaden (minimum 1,50 m, snelheidsremmende maatregelen, het scheiden van regen- en afvalwater (met waar mogelijk het voorzien van open langsgrachten).

De voorbije legislatuur werden heel wat doortochten van provinciewegen in het centrum van een gemeente aangepakt, werden diverse rotondes aangelegd teneinde een vlottere en veiliger verkeersafwikkeling te bekomen tussen provinciewegen en drukke aansluitende wegen en werden verkeersplateaus aangelegd als snelheidsremmer (meestal op vraag van de gemeente).

Toekomstige projecten

Gezien de vele factoren waarmee rekening moet worden gehouden is het niet mogelijk een vast vooraf bepaald programma op te stellen.

Er dient ruim een jaar vóór de mogelijke uitvoering van de werken begonnen te worden met het opmaken van een voorontwerp dat als basis kan dienen voor de verdere besprekingen.

Volgende werken dringen zich op :

Doorsteken of omleidingswegen

- Provincieweg Gent – Zele
gemeente Zele : Zuidelijke omleidingsweg 2e fase.
- Provincieweg Ertvelde - Lembeke
gemeente Assenede : aanleg doorsteek te Oosteeklo.
- Provincieweg Aalst – Oudenaarde
gemeente Herzele : doortocht Hillegem.
- Provincieweg Lokeren – Wetteren
gemeente Berlare : Kerkstraat te Overmere
- Provincieweg Gent – Hundelgem
gemeente Zwalm : vak N415 – kerk te Beerlegem.
- Provincieweg Wetteren – Dendermonde
stad Dendermonde : doortocht Appels
- Provincieweg Aalst – Oudenaarde
stad Zottegem : verbetering vak Balegem – Velzeke

Verbeteringswerken met aanleg en/of verbetering van fietspaden

- Provincieweg Gent – Hundelgem
stad Gent – gemeente Merelbeke : verbetering vak Botermarkt – Koningin Elisabethlaan
- Provincieweg Oudenaarde – Deinze
gemeente Kruishoutem : verbeteringswerken vak Ooike – Wannegem-Lede
- Provincieweg Eeklo – Aalter
gemeente Aalter : verbetering fietspad in de Burgstraat
- Provincieweg Overmere – Uitbergen
gemeente Berlare : ontdubbeling fietspad te Uitbergen

Verkeersafwikkeling d.m.v. rotondes

- Provincieweg Gent – Zele
gemeente Berlare : aanleg rotonde t.h.v. de gewestweg N467.
- Provincieweg Aalst – Oudenaarde
stad Oudenaarde : aanleg rotonde t.h.v. de Lotharingenbrug

Snelheidsremmende maatregelen

- Provincieweg Gent – Hundelgem
gemeente Zwalm : veiligheidsvoorzieningen te Beerlegem
- Provincieweg Sint-Niklaas – Hulst
gemeente Stekene : aanleg verkeersplateau t.h.v. Malpertuuslaan
- Provincieweg Sint-Niklaas – Kieldrecht
gemeente Beveren : snelheidsremmende maatregelen te Vrasene

Bijzondere onderhoudswerken

Er moeten nog slechte betonvakken overlaagd worden, dit o.a. op de

- provincieweg Oudenaarde – Deinze te Deinze.
- provincieweg Gent – Hundelgem
- provincieweg Aalst- Oudenaarde
- provincieweg Gent – Zele
- provincieweg Sint-Niklaas – Kieldrecht

Een aantal fietspaden kan worden verbeterd door het overlagen van bestaande cementbetonfietspaden met een rode slem

- provincieweg Eeklo – Aalter
- provincieweg Aalst – Oudenaarde

Een aantal parkeer- en veiligheidsstroken in kasseien moeten worden herlegd, o.a. op :

- provincieweg Aalst- Oudenaarde
- provincieweg Gent – Hundelgem
- provincieweg Wetteren - Dendermonde
- provincieweg Sint-Niklaas – Kieldrecht

Herstel rioleringen

- Provincieweg Gent – Hundelgem
gemeente Merelbeke : herstel riolering t.h.v. de Gaversesteenweg
- Provincieweg Overbeke – Wetteren
gemeente Wetteren : herstel riolering in de Gentssteenweg

Op langere termijn

Op langere termijn zullen volgende projecten moeten opgestart worden :

- provincieweg Aalst – Oudenaarde
 - gemeente Zwalm : vak Sint-Maria-Latem – Nederzwalm
 - stad Oudenaarde : – vak Welden
 - vernieuwen topklaag vak Nederename – N8
- provincieweg Oudenaarde – Deinze
 - gemeente Kruishoutem : - vak Wannegem-Lede – centrum Kruishoutem - vak Bankstraat – brug E17
 - stad Deinze : vak E17 – N35

- provincieweg Ronse – Kluisbergen
 - stad Ronse – gemeente Kluisbergen : vernieuwen asfalt op de Kwaremont
 - stad Ronse : vernieuwen asfalt Delhaeyeplein
- provincieweg Ertvelde – Lembeke
 - gemeente Evergem : aanleg verkeersplateau in de Eeklostraat te Ertvelde
- provincieweg Eeklo – Aalter
 - gemeente Maldegem : herinrichting Kruiplit
- provincieweg Sint-Niklaas - Hulst
 - gemeente Sint-Gillis-Waas – Stekene : aanleg vrijliggende fiespaden
- provincieweg Gent – Zele
 - gemeente Destelbergen : aanleg middenberm vak centrum – R4
 - gemeente Laarne : overlagen cementbetonverharding
- provincieweg Lokeren – Wetteren
 - stad Lokeren : rioleringswerken te Heiende
- provincieweg Wetteren – Dendermonde
 - gemeente Wetteren : vak Veldwegel – Ruitkerken - vak t.h.v. den Blakken
 - gemeente Wichelen : vak Schellebelle - Wichelen

Onderhoudswerken

De onderhoudswerken aan provinciewegen zijn jaarlijks goed voor een uitgave van ± 57 miljoen BEF. In het onderhoudsbestek zijn ook de winterdienst (gladheidsbestrijding) en de maaibeurten van de wegbermen inbegrepen.

Beplantingen

Sinds begin de jaren tachtig heeft de provincie geïnvesteerd in de groenvoorziening langs de provinciewegen. Deze beplantingswerken kaderen enerzijds in de verfraaiing van de omgeving langs de provinciewegen maar hebben anderzijds ook een functie in de verkeersleefbaarheid en de verkeersveiligheid op de provinciewegen. Zo wordt getracht de provincieweg visueel te versmallen d.m.v. de aanleg van groenvoorzieningen.

De aanplantingen vergen echter onderhoud waarvoor sinds een paar jaar een afzonderlijk krediet is voorzien. In de ontwerpen van de verbeteringswerken worden ook de nodige aanplantingen voorzien. De keuze van de aanplantingen gebeurt in overleg met de groen- en milieudienst van de betrokken gemeente. Hierbij wordt de voorkeur gegeven aan streekeigen houtachtige gewassen.

Wegmarkeringen

Het provinciebestuur staat in voor het onderhoud van alle wegmarkeringen op de provinciewegen. Dit bestaat zowel uit de dwarse als langse markeringen.

De reglementeringen en afmetingen m.b.t. de wegmarkeringen worden bepaald door de wegcode en de voorschriften van de algemene omzendbrief nopens de wegsignalisatie.

Alle markeringen die een gevolg zijn van een aanvullend politiereglement vastgesteld door de gemeenteraad vallen ten laste van de gemeente bij de eerste aanleg. Het jaarlijks onderhoud neemt de provincie ten hare laste.

De laatste jaren gaat een bijzondere aandacht uit naar het accentueren d.m.v. rode markeringsproducten van aandachtspunten voor de weggebruikers zoals fietsoversteekplaatsen, verbinding van de langse fietspaden op kruispunten, fietspaden in dubbele richting bereden, e.d.. Deze ingrepen worden gerealiseerd om de veiligheid van de zwakke weggebruiker te verbeteren.

Milieutechnisch werd ook gezocht naar verfmarkeringen met een oplosmiddel op basis van water. Een proefvak gaf echter niet de gewenste resultaten. Inzonderheid de droogtijd stelt bij vochtige weersomstandigheden problemen. Verder onderzoek in die richting wordt opgevolgd.

Signalisatie

De verkeersborden die langsheen de provinciewegen moeten geplaatst worden, worden bepaald in het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer. De tekeningen en/of tekst op het beeldvlak voldoen aan de voorschriften van de algemene omzendbrief nopens de wegsignalisatie en/of aan hogergenoemd algemeen reglement.

De plaatsing gebeurt overeenkomstig de bepalingen van het ministerieel besluit d.d. 11 oktober 1976 waarbij

de minimumafmetingen en de bijzondere plaatsingsvoorwaarden van de verkeerstekens worden bepaald en volgens de bepaling van het standaardbestek 250.

Rekening houdende met deze bepalingen en met het besluit van de Vlaamse regering van een algemene bouwverordening inzake wegen voor voetgangersverkeer werd door de bestendige deputatie in zitting van 4 december 1997 beslist de verkeerstekens steeds verhoogd op te stellen op een minimumhoogte van 2,00 m.

Sinds het in voege treden van de bepalingen van het standaardbestek 250 worden drie types reflecterend materiaal voorgeschreven en dit naargelang de categorie van verkeersborden. De verkeersborden die ten laste vallen van de provincie zijn in het algemeen van type 2 met uitzondering van de borden die zich richten tot fietsers.

De meeste signalisatie langsheen de provinciewegen voldoet qua materiaal nog niet aan de bepalingen van het standaardbestek 250.

De jaarlijkse beschikbare kredieten zullen in de volgende jaren dus aangewend worden om die aanpassingen te verwezenlijken naast de herstelling van de schadegevallen.

Voor wat betreft de driekleurige verkeerslichten kan worden gesteld dat deze in principe ten laste vallen van de gemeente. Voor de plaatsing van nieuwe installaties en totale vervangingen over een volledig kruispunt kan de provincie een tussenkomst van 50% voorzien. Hierbij moet het provinciebestuur als opdrachtgevend bestuur fungeren.

Vergunningen en machtigingen

Voor alle werken en activiteiten op het openbaar domein van de provinciewegen moet een wegvergunning of machtiging worden verleend.

Zo worden via een besluit van de bestendige deputatie wegvergunningen afgeleverd voor nutsleidingen (gasleidingen, waterleidingen, elektriciteitsleidingen, telecommunicatieleidingen en collectoren).

Voor het aanleggen van opritten, het maken van aansluitingen op (gemeentelijke) rioleringen en het aanleggen van grachtoverwelvingen worden eveneens via de bestendige deputatie machtigingen verleend. Bij aanvragen tot het overwelven van langsrachten wordt in principe een overwelving toegestaan met een lengte beperkt tot 6 m. Grachten moeten meer en meer open gehouden worden voor het vervullen van hun afwaterings-, bergings- en infiltratiefunctie.

Voor bouwwerken langsheen de provinciewegen voorziet de stedenbouwwetgeving in een door de bestendige deputatie te geven (bindend) advies.

Nieuwe beleidsaccenten

Streefbeelden - Algemeen

In de toekomst dienen er, in functie van de classificatie, streefbeelden opgesteld voor de diverse provinciewegen. Voor een aantal wegen zijn momenteel opdrachten uitgeschreven voor een volledige digitale opmeting, om als basis te dienen voor de opmaak van deze streefbeelden.

Bij het opmaken van concrete uitvoeringsprojecten zal vooraf een integrale gespreksronde plaatsvinden, waarin in alle mogelijke partijen en belangengroepen hun mening kunnen uitbrengen.

Provincieweg N46 Aalst-Oudenaarde

In 1998 werd door het Belgisch Instituut Voor Verkeersveiligheid (BIVV), in opdracht van de Rijkswacht van Oudenaarde en in samenwerking met het provinciebestuur een veiligheids- en leefbaarheidsdoorlichting van de volledige N46 uitgevoerd.

Deze studie was oorspronkelijk bedoeld als een studie van de ongevallen en de mogelijke maatregelen die kunnen genomen worden voor de beheersing van de snelheid.

In de praktijk is deze studie veel meer geworden en werd vooral aandacht besteed aan het wegbeeld : de perspectische weergave van alle objecten die zichtbaar zijn voor de gebruikers van de weg. Het wegbeeld geeft een waarneming die via een interpretatie leidt tot beleving en resulteert in een aangepast rijgedrag. De totale N46 geeft te veel verschillende wegbeelden. Zo werd vastgesteld dat de 32 km lange weg niet minder dan 45 segmenten met een eigen snelheidsregime bevatte.

De aanbevelingen van de studie zijn dat de weggebruiker er belang bij heeft dat gestreefd wordt naar een zo groot mogelijke continuïteit in het wegbeeld waarbij zo weinig mogelijk gedragsaanpassingen gevraagd worden.

Binnen de bebouwde kommen stelt de studie voor bij herinrichtingen te komen tot een doortochtenaanpak zoals bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Dit betekent dat in de doortochten een evenwicht moet gezocht worden tussen verkeers- en verblijfsfunctie, waarbij voorrang moet gegeven worden aan leefbaarheid en veiligheid, eventueel ten koste van een vlotte verkeersafwikkeling.

Buiten de bebouwde kommen moet gestreefd worden naar een scheiding van de verschillende verkeersstromen en naar een beveiliging van de dwarsingen.

De overgangen tussen buitengebied en bebouwde kommen moet sterk geaccentueerd worden door overgangszones met snelheidsafbouw die de gebruiker duidelijk maken dat een zone met prioriteit voor de leefbaarheid benaderd of verlaten wordt.

De studie besluit dat de N46 buiten de bebouwde kommen meestal voldoet aan deze voorstellen, maar dat aan de bebouwde kommen nog heel wat moet gesleuteld worden.

De aanbevelingen van deze studie, samen met de aanbevelingen van de mobiliteitsplannen van de verschillende gemeenten langs de N46, moeten toelaten om voor de volledige N46 een lange termijnplanning op te maken om te komen tot een totale verwezenlijking van het streefbeeld van deze langste provincieweg.

Code van de goede praktijk

Op 30 maart 1996 heeft de Vlaamse regering het besluit houdende vaststelling van de voorwaarden onder dewelke, alsook voor de verhouding in dewelke het Vlaams Gewest bijdraagt in de kosten verbonden aan de aanleg en de verbetering door gemeenten van openbare riolen, goedgekeurd.

Meer concreet betekent dit :

- streven naar een gescheiden rioolstelsel waarin het regen- en afvalwater afzonderlijk wordt opgevangen ;
- herwaardering van de grachten en infiltratievoorzieningen ;
- buffering van regenwater.

Gezien de code van de goede praktijk met betrekking tot de aanleg van riolering, meer bepaald het aanleggen van een gescheiden stelsel, zal ook de provinciale tussenkomst (reglement goedgekeurd door de provincieraad in zitting van 24 februari 1988) moeten aangepast worden.

Een nieuw reglement dienaangaande zal in de nabij toekomst moeten opgesteld worden.

Bodem en grondoverschotten

Op 22 december 1995 heeft de Vlaamse Raad een decreet houdende de regeling van de bodemsanering aangenomen.

Op 5 maart 1996 heeft de Vlaamse regering een uitvoeringsbesluit getroffen waarbij het reglement betreffende de bodemsanering werd vastgesteld.

Meer concreet dient bij het opmaken van (wegenis)projecten er naar gestreefd, om binnen de aanneming, het grondverzet in evenwicht te houden.

2. Fietspaden

Fietspaden langs provinciewegen

De voorbije legislatuur werd heel wat aandacht besteed aan de aanleg – de heraanleg en het bijzonder onderhoud van fietspaden langs provinciewegen. Bij verbeteringswerken werden nieuwe en veilige fietspaden aangelegd – diverse bestaande fietspaden werden verbeterd.

Ook de komende jaren zal verder bijzondere aandacht worden besteed aan de fietspaden langsheen provinciewegen. Bij de aanleg en de verbetering van deze fietspaden wordt gestreefd naar een gescheiden aanleg t.t.z. de fietspaden worden van de rijweg gescheiden door bvb. parkeerstroken of worden in opstand aangelegd.

Provincietoelagen fietspaden

Een tweede luik van het provinciaal fietsbeleid heeft betrekking op het stimuleren van de gemeenten tot het aanleggen van fietspaden.

Sinds 1977 subsidieert het provinciebestuur de gemeenten voor de aanleg en verwezenlijking van fietspaden (ook grondinnemingen).

De provincieraad keurde in zitting van 19 februari 1997 het basisdocument dat de titel "een streven naar een nieuw provinciaal fietsbeleid" meekreeg, principieel goed.

Samenvattend wordt gesteld dat door een heroriëntering van de provinciale middelen men een (verdere) gecoördineerde versterking en uitbreiding van de (bestaande) fietsinfrastructuur zou kunnen verkrijgen. Er wordt (op termijn) geopteerd voor een samenhangend en sluitend fietsroutenetwerk.

Daar in eerste instantie niet alle woonconcentraties in dit plan kunnen gevat worden, wordt er vooropgesteld om werk te maken van een provinciaal fietsnetwerk, uitgebouwd tot op het niveau van de deelgemeenten.

De bedoeling van dit provinciaal plan is het opstellen van een fietsnetwerk met hoofdassen, waaraan de lokale fietsinfrastructuur kan opgehangen worden. Het provinciaal netwerk bestaat dus uit hoofdassen die het wijk-, gehucht- en gemeentelijk niveau overstijgen. Het netwerk zorgt voor de verbinding tussen de diverse woonkernen.

Het nieuw subsidiereglement, goedgekeurd door de provincieraad in zitting van 11 februari 1998, voorziet in een betoelaging van 50% voor de aanleg van de fietsverbindingen tussen de deelgemeenten. Andere fietspaden komen in principe in aanmerking voor een betoelaging van 25%.

Tevens wordt werk gemaakt van een bewegwijzering langs fietssnelwegen en dit in samenspraak met de gemeenten.

De hoofdassen van het fietsnetwerk, de fietspaden over lange afstand, worden aangelegd door het provinciebestuur.

Uit de talrijke aanvragen blijkt dat de interesse van de gemeenten zeer groot is om een degelijke fietsinfrastructuur uit te bouwen. De financiële steun van de provincie via het bestaand subsidiereglement is daar ongetwijfeld een belangrijk element in.

In de periode 1995 – 2000 werden 107 gemeentelijke dossiers betoelaagd voor een totaal bedrag van 181 miljoen BEF.

Een verder zetten van deze financiële steun naar de toekomst is één van de pijlers in het provinciaal fietspaden- en mobiliteitsbeleid.

Fietspaden lange afstanden

Naast de investeringen voor het verbeteren van de fietspaden langsheen de provinciewegen en naast het reglement voor de subsidiëring van werken aan fietspaden, uit te voeren door de gemeenten, heeft de provincie begin de jaren negentig een derde luik aan het fietspadenbeleid toegevoegd – de fietspaden lange afstanden. Praktisch worden deze fietspaden tot stand gebracht in samenwerking met de betrokken gemeenten. Het provinciebestuur treedt op als opdrachtgevend bestuur en neemt alle kosten voor de aanleg van het fietspad ten laste.

Aan twee voorwaarden moet door de gemeente en/of stad worden voldaan :

- 1 de gemeente staat in voor het verwerven van de gronden of de huur ervan over een langere termijn (min. 20 jaar) ;
- 2 de gemeente verbindt er zich toe in te staan voor het onderhoud van het fietspad na verloop van de waarborgtermijn.

De verharding van de fietspaden wordt gekozen in functie van het gebruik van het fietspad, de ondergrond en milieutechnische gegevens.

De huidige inspanningen tot realisatie van fietspaden over lange afstanden moeten worden aangehouden als onderdeel van het provinciaal fietsbeleid. Er bestaat belangstelling vanuit diverse gemeenten, doch meestal is de verwerving van de nodige gronden een probleem.

Hierna volgt een (niet limitatieve) lijst van nog te realiseren fietspaden :

- Waasmunster : aanleg fietspad langsheen spoorlijn 59 'Gent-Antwerpen
- Melle - Merelbeke : aanleg fietspad op jaagpad langs de Ringvaart
- Herzele : aanleg fietspad op oude trambedding
- Waarschoot : aanleg fietspad tussen de kern van Waarschoot en de stad Eeklo
- Aalst : aanleg 3 fietspaden

- doortrekking van het fietspad tussen Gijzegem en Aalst op het jaagpad langsheen de Dender
- aanleg van een fietspad langsheen de Dender tussen de St. Annabrug en de Zwartehoekbrug
- doortrekking van het fietspad op de oude spoorwegbedding Aalst-Dendermonde naar de binnenstad
- Aalter : aanleg fietspad langsheen het kanaal Gent-Oostende
- Eeklo : aanleg fietspad langs de oude spoorwegbedding Gent-Eeklo vanaf Station tot Damstraat
- Kluisbergen : aanleg fietspad op spoorlijn Oudenaarde – Ruien

3. Buurtwegen

Situering

Binnen ons wegennet, en meer bepaald dat van de zogenaamde 'kleine wegen', nemen de buurtwegen een bijzondere positie in. Hun zeer specifieke statuut ontleent zij aan de wet van 10 april 1841.

Naast een historische benadering is er de vaststelling dat kerkwegels en buurtwegen onze aandacht en bescherming verdienen omdat zij vaak korte en veilige verbindingen vormen, waar vooral zwakke weggebruikers gebruik van maken en terzelfdertijd alsmaar meer een belangrijke recreatieve functie krijgen.

Historische achtergrond

Om het ontstaan van die wet te begrijpen, blikken wij best even terug op de toestand van vóór 1841. Er bestonden toen namelijk twee categorieën van wegen. Een aantal paden waren aangelegd of verworven door rijk, provincie of gemeente. Heel wat andere daarentegen waren mettertijd op privé-terrein ontstaan.

Precies voor deze laatste wegen bestond de vrees dat zij zouden worden ingepalmd en afgesloten. De wet op de buurtwegen had dan ook als voornaamste doel het openbaar gebruik ervan te vrijwaren.

Om de begaan- en berijdbaarheid te garanderen heeft de wetgever bovendien het onderhoud, dat tot dan toe zeer gebrekkig was, aan de gemeenten toegewezen.

De atlassen

Iedere gemeente kreeg de opdracht om voor haar grondgebied een inventaris van de buurtwegen op te maken. Het tracé en de grenzen van de openbare weg moesten ondubbelzinnig worden vastgelegd. Op die manier is in de jaren 1843 - 1845 de legger der buurtwegen ontstaan, bestaande uit een reeks van atlassen, die elk het volledige grondgebied van een gemeente beslaan.

De atlassen zijn in tweevoud opgemaakt : het originele exemplaar berust bij het gemeentebestuur, een dubbel bij de provincie.

De situatie zoals die toentertijd werd geboekstaafd, staat echter niet onherroepelijk vast.

Heel wat wijzigingen zijn - en worden nog steeds - in de loop der jaren aangebracht : verbredingen, nieuwe erkenningen, afschaffingen De beslissingen die de Bestendige Deputatie in dit verband treft, worden ingeschreven in een tabel en als bijlage bij de atlas gevoegd.

Bevoegdheid bestendige deputatie

Ingevolge de wet op de buurtwegen van 10 april 1841 is de bestendige deputatie bevoegd te beslissen inzake de erkenning als buurtweg van bestaande wegen, de verplaatsing, verbreding en afschaffing van buurtwegen.

De erkenning van een bestaande weg als buurtweg geschiedt conform art. 4 t.e.m. 9 van de wet.

De buurtwegwijzigingen geschieden conform artikel 28 van de wet.

Overeenkomstig deze artikelen beslist de bestendige deputatie (op initiatief van de gemeente) inzake erkenning van bestaande wegen en verplaatsing, verbreding of afschaffing van buurtwegen.

Beleidsaccenten

Bij de beslissing inzake buurtwegwijziging laat de bestendige deputatie zich in eerste instantie leiden door de opportuniteit, m.n. is de voorgestelde wijziging en/of afschaffing verantwoord in functie van het algemeen belang.

Het provinciebestuur bepleit het maximaal behoud van de buurtwegen, dit omwille van de recreatieve, landschappelijke en cultuurhistorische waarden die buurtwegen hebben.

Buurtwegen bieden bovendien verkeersveilige lokale verbindingen aan de zwakke weggebruiker.

Naast het pleidooi voor het officieel maximaal behoud van de buurtwegen, wordt er ook naar gestreefd de buurtwegen feitelijk te behouden.

Aan de gemeentebesturen wordt gevraagd – zij het veelal na ontvangst van klachten – erover te waken dat de bestaande buurtwegen toegankelijk blijven. Immers in realiteit blijkt dat er inderdaad veel buurtwegen die nog

steeds ingeschreven zijn in de atlas in werkelijkheid niet meer bestaan dit ingevolge gebrek aan onderhoud of onrechtmatige inpalming.

De gemeentebesturen die verantwoordelijk zijn m.b.t. het openhouden van de buurtwegen worden dan ook aangemaand al het nodige te doen opdat deze buurtwegen terug zouden worden opengesteld en tevens in goede staat gehouden.

MOBILITEIT

Krachten provinciaal mobiliteitsbeleid

Op alle beleidsniveaus is de voorbije 5 à 10 jaar 'mobiliteit' mee opgenomen in de beleidsprogramma's. Dit is gegroeid vanuit het besef dat problemen, zoals verkeerscongestie, verkeersonveiligheid en milieuverontreiniging, t.g.v. een al te sterke toename van het autogebruik, het best kunnen worden aangepakt vanuit een coherent mobiliteitsbeleid.

De provincie Oost-Vlaanderen is niet bij de pakken blijven zitten en heeft een aantal interessante initiatieven opgezet. Tot de voornaamste behoren (chronologisch) :

- Vervoersmanagement Personeel (initiatieven zoals fietsvergoedingen en fietskledij voor het personeel, ondersteund door een vervoersplan voor het stadscentrum van Gent),
- Provinciaal Fietsnetwerk : opbouw van een fietsnetwerk, op lokaal schaalniveau, waaraan een subsidiereglement is gekoppeld voor de realisatie van de noodzakelijke fietsinfrastructuur,
- Opvolgen en ondersteunen van gemeentelijke mobiliteitsplannen,
- Uitvoeren van drie onderzoeksopdrachten in overeenkomst met het Vlaams Gewest.

Dat laatste behelst de uitwerking van drie basisonderzoeken – Ongevallen-gis, Afbakening Bebouwde Kommen en opbouw van een Bovenlokaal Functioneel Fietsroutenetwerk -, waarvan het Vlaams Gewest oordeelde dat de provincies het uitgelezen bestuursniveau is om ze uit te voeren. Deze projecten startten in 1999 en worden afgerond in 2001. Ze leveren basisgegevens aan in het kader van een behoeftenanalyse, die op zich wordt gehanteerd bij het bepalen van prioriteiten in de investeringsprogramma's.

De installatie van de mobiliteitscel binnen dienst 32 liet toe de provincie meer te laten participeren in allerlei initiatieven op verkeers- en mobiliteitsvlak op haar grondgebied, en zelf enkele initiatieven op te starten. De initiatieven zijn van drieërlei aard :

- initiatieven m.b.t. de ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie en de mobiliteitseffecten,
- initiatieven m.b.t. de ontwikkelingen in het verkeersnet (voor de verschillende vervoersmodi)
- initiatieven m.b.t. vervoersmanagement, informatie en sensibilisatie, verkeershandhaving, en beleidsondersteuning (ondersteunende, flankerende initiatieven).

Voorvoemde evolutie kan gezien worden als een 'initiatiefase' in het provinciaal mobiliteitsbeleid. De komende korte tot middellange termijn (3 à 6 jaar) kan eerder als een 'uitbouwfase' gezien worden, waarin aan een provinciaal mobiliteitsbeleid meer 'body' wordt gegeven. Er zal op dezelfde sporen als voordien worden gewerkt – ruimtelijke ontwikkelingen, ontwikkelingen in het verkeersnet, ondersteunende initiatieven, en nieuwe overeenkomsten met het Vlaams Gewest -, maar de nadruk zal meer komen te liggen op 'eigen' initiatieven van de provincie.

Het Vlaams Gewest wenst daarbij een viertal speerpuntprojecten op korte termijn (verder) te ondersteunen. Het zijn :

- provinciaal fietsbeleid (fietsinfrastructuren, sensibilisatie en informatie,...),
- opmaak streefbeeld voor secundaire wegen,
- verderzetten van de ongevallen-gis voor de komende drie jaar,
- grotere betrokkenheid van de provincies bij de gemeentelijke mobiliteitsplannen.

Op langere termijn moet dit de provincie de gelegenheid geven om tot een volwaardig mobiliteitsbeleid te komen, al dan niet uitgekristaliseerd in een provinciaal mobiliteitsplan.

Initiatieven m.b.t. de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen en de mobiliteitseffecten

Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan (PRS)

Het provinciaal ruimtelijk structuurplan doet uitspraken over het toekomstig te voeren ruimtelijk beleid. Tot die elementen met een sterk ruimtelijk structurerende impact behoren ongetwijfeld de lijninfrastructuren. Daaraan wordt voor de verschillende 'deelgebieden' in de provincie een mobiliteitsvisie gekoppeld. Momenteel ligt een concept van richtinggevend deel, als deel van het/een voorontwerp van PRS ter discussie. Ook vanuit de mobiliteitscel worden er waar nodig opmerkingen geformuleerd.

Secundaire wegen

Een van de expliciete taakstellingen van het PRS is de 'selectie van secundaire wegen'. Dit houdt in dat die wegen in de provincie aangeduid worden die een expliciete rol vervullen voor de regio (dus op bovenlokaal

niveau). Ze situeren zich meer bepaald tussen de categorieën van wegen die meer een rol op gewestelijk of op (inter)nationaal niveau spelen ('hoofd-' en 'primaire' wegen) en de wegen die meer een rol op 'lokaal' niveau spelen.

Dit wordt van zeer nabij gevolgd door de mobiliteitscel, en er worden aanbevelingen en voorstellen geformuleerd.

Opmaak streefbeeldens secundaire wegen

Het ziet er naar uit dat dit de komende jaren een van de taken van de provinciale ruimtelijke plannings- en mobiliteitscellen wordt. Met de opmaak van een zgn. streefbeeld wordt het volgende bedoeld : een geïntegreerd concept van duurzame mobiliteit voor deze secundaire wegen, waarbij als uitgangspunt het integreren van de verkeerskundige en de ruimtelijke (stedenbouwkundige) aspecten telt. Concreet mondt dit uit in ruimtelijke concepten (doortocht, open ruimte, etc.), typedwarsprofielen (beeld vormen van het aantal rijvakken, of de fietspaden gescheiden of aanliggend zijn, haltes voor bussen, enz.), lengteprofielen (bv. waar en welke aansluitingen met andere wegen in beeld brengen). De bedoeling is om deze weg op termijn op een dusdanige wijze te gaan inrichten dat dit leidt tot een gewenst gebruik (gewenste verplaatsingen op een gewenste, veilige manier).

Aangezien hier reeds in belangrijke mate bepaald wordt hoe de weg er grosso modo dient uit te zien in de toekomst, en dit dus van belang is voor het beheer, dienen de respectievelijke beheerders hier in mee te werken. In vele gevallen is dit het Vlaams Gewest.

Overige ruimtelijke planningsopdrachten

In het werkveld ruimtelijke planning worden diverse projecten (o.a. ROM-Dender, ROM Gentse kanaalzone, streefbeeldens primaire wegen en afbakening regionaalstedelijk gebied Sint-Niklaas) getoetst op hun mobiliteitsaspecten.

Initiatieven m.b.t. de gewenste ontwikkelingen in het verkeersnet

Fietsbeleid

Zie enerzijds "Fietspaden" en anderzijds "Overeenkomsten met Vlaams Gewest".

Openbaar vervoer

Het ondersteunen van het openbaar vervoer in Oost-Vlaanderen beperkt zich tot het opvolgen en adviseren van beleidsplannen rond openbaar vervoer, die in opmaak zijn. Het zijn :

- Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan Oost-Vlaanderen : mobiliteitsvisie per deelgebied, waarvan openbaar vervoer deel uitmaakt ;
- openbaar vervoersstudie Gent en omgeving – ontwikkelingsperspectief 2025 ;
- gemeentelijke mobiliteitsplannen.

Initiatieven die betrekking hebben op vervoersmanagement, handhaving en beleidsondersteuning

Vervoersmanagement

Personeel

Ten behoeve van het personeel worden diverse initiatieven genomen om 'mobiliteitsbewuster' deel te nemen aan het woon-werkverkeer en aan werk-werkverkeer. Tot die initiatieven behoren o.a. regenkleedij en dienst-fietsen

Deze initiatieven worden permanent geëvalueerd en er wordt voortdurend gezocht naar nieuwe initiatieven terzake. Enkele van die suggesties zijn :

- Onderzoek naar beter bereikbaarheid van de provinciale domeinen met het openbaar vervoer
- Onderzoek naar het inzetten van elektrische voertuigen in de provinciale domeinen

Er wordt naar gestreefd deze maatregelen op termijn te bundelen in een samenhangend pakket van maatregelen dat past in een personeelsvervoersbeleid van de provincie. Als kapstok daarvoor kan het te actualiseren Life-project dienst doen. De mogelijkheid om dit te gaan actualiseren wordt momenteel onderzocht. Indien blijkt dat dit als personeelsvervoersplan voor het provinciepersoneel kan worden aangewend, dan kan dit mede (met de personeelsdienst) vanuit de mobiliteitscel begeleidt worden.

Bedrijven

Voor het management van het vervoer van personeel van een bedrijf, of ruimer van een bedrijventerrein, wordt het best een 'bedrijfsvervoerplan' opgemaakt.

Een aantal gemeenten hebben reeds initiatieven genomen tot de opmaak van een bedrijfs(-terrein)vervoerplan. De provincie heeft enkele jaren geleden reeds medegeparticipeerd in de opmaak van zo'n bedrijfs(-terrein)vervoerplan. Voorbeelden zijn Erembodegem I en II.

De intentie bestaat om dergelijke initiatieven verder te ondersteunen en kans op slagen te geven. Hoe dit het best gebeurt wordt momenteel onderzocht. De eigenlijke ondersteuning zal pas in 2001 van start gaan.

Een pilootproject zit mogelijk in het regionaal bedrijventerrein TTS, te Temse.

Handhaving

Verkeersveiligheid wordt meer algemeen opgevolgd op als werkgroep lid van de verkeerstechnische commissie.

Gebiedsgerichte handhavingsprojecten

Voor een aantal wegvakken worden er handhavingsprojecten georganiseerd. De mobiliteitscel maakt deel uit van de respectievelijke werkgroepen, en dit vanuit de brede mobiliteitscontext. Tot de voorbeelden behoort N43, Gent – Deinze – Zulte.

Snelheidsinformatieborden

Er werden drie snelheidsinformatieborden aangekocht ("U rijdt te snel"), die bij wijze van sensibilisatie langs de provinciale wegen zullen worden geplaatst. Er wordt daaraan een rotatiesysteem (programma) en een beheer gekoppeld. Na verloop van tijd zullen de gegevens geëvalueerd worden.

Naast sensibilisatie kan dit ook dienst doen als informatiebron. De geregistreerde snelheidsgegevens geven een beeld van het gebruik van de weg, en of dit beantwoordt aan de (veiligheids-)eisen die aan de weg gesteld worden. De geregistreerde gegevens zullen bijgevolg kunnen verwerkt worden en er kunnen conclusies uit getrokken worden naar het beheer van de weg.

Verkeersveiligheid

Als lid van de verkeerstechnische commissie wordt, daar waar mogelijk, ondersteuning gegeven aan projecten. De mobiliteitscel participeert bvb. in het ter beschikking stellen van een CD-rom naar aanleiding van "de verkeersveilige dag". De participatie gebeurt in de eerste plaats financieel, maar waar mogelijk wordt ook informatie ter beschikking gesteld.

Beleidsondersteuning

Hiertoe behoort het ondersteunen van lokale initiatieven op mobiliteitsvlak. De voornaamste zijn :

Fietspoolen

Nogal wat gemeenten en scholen zijn reeds gestart, of hebben de intentie te starten, met 'fietspoolen' (d.i. het in groep, begeleid, en duidelijk herkenbaar, naar school fietsen van lagere schoolkinderen).

Om een versnipperde aanpak te vermijden heeft de provincie Oost-Vlaanderen besloten deze initiatieven aan te moedigen en te ondersteunen.

De ondersteuning bestaat uit het informeren, adviseren, en ter beschikking stellen van materiaal.

Lokale instanties of organisaties kunnen geadviseerd worden en krijgen informatie voor het opstarten van fietspool-initiatieven. Het adviseren gebeurt door een bureau – vzw Langzaam Verkeer - dat de nodige know-how hieromtrent heeft opgebouwd. De provinciale mobiliteitscel coördineert deze informering en advisering.

Daarnaast worden er veiligheidsuitrustingen ter beschikking gesteld van de leerlingen en begeleiders van zo'n projecten. Het materiaal dat ter beschikking gesteld wordt bestaat uit een fietshelm, een fluo-jasje (met logo van de provincie), een fietsverbreder, een fietswimpel, en een armband.

Gemeentelijke mobiliteitsplannen

Het principe van de opvolging van de opmaak van gemeentelijke mobiliteitsplannen is reeds uitvoerig aan bod gekomen in de inleidende schets van het mobiliteitslandschap in Vlaanderen .

De opmaak van een gemeentelijk mobiliteitsplan wordt begeleid door een 'gemeentelijke begeleidingscommissie'. De provincie maakt daar deel van uit, en wordt vertegenwoordigd door een van de medewerkers van de mobiliteitscel. De rapporten die in de opmaak van zo'n mobiliteitsplan worden opgesteld worden nauwlettend beoordeeld, en waar nodig worden aanbevelingen gedaan.

De oriëntatienota's (probleemstelling, confrontatie van de visies, definiëren verder onderzoek) en de beleidsplannen moeten (verplicht) worden voorgelegd aan de Provinciale Auditcommissie (PAC). Deze nota's worden doorgelicht naar hun inhoud maar evenzeer naar de manier waarop ze tot stand zijn gekomen. De nota's worden uiteindelijk 'conform aan de voorschriften van het mobiliteitshandboek' verklaard. Tot die PAC behoren de provinciale afdelingen van AROHM, AWV en De Lijn, de provincie (als waarnemer), en een externe deskundige, en kan worden aangevuld met iemand van het hoofdbestuur van AWV en/of AROHM.

De PAC beoordeelt ook projecten die cfr. het mobiliteitsconvenant aan het mobiliteitsplan zijn gekoppeld. Projecten op provinciale wegen behoren daar momenteel nog niet toe, maar daar wordt over gediscussieerd. De stand van zaken (eind 2000) kan per gemeente worden meegedeeld naargelang de fase waarin de gemeente zich bevindt :

Samengevat kan gesteld worden dat van de 65 Oost-vlaamse gemeenten er

- 13 nog geen mobiliteitsconvenant ondertekend hebben ;
- 20 hun mobiliteitsconvenant opgestart hebben en dus in de oriëntatiefase zitten ;
- 25 in de tweede fase zitten en aan een synthesenota werken ;
- 5 gemeenten in de laatste fase zitten en dus een beleidsplan opmaken, en
- 2 gemeenten een goedgekeurd mobiliteitsplan hebben.

In die gemeenten die reeds bezig zijn zal er dusdanig meegewerkt worden dat er binnen afzienbare tijd een goedgekeurd mobiliteitsplan is. In die gemeenten die het convenant nog moeten ondertekenen zal er worden op aangedrongen dit alsnog te doen en dus werk te maken van een mobiliteitsplan.

Overeenkomsten met het Vlaams Gewest

Ongevallen-gis

Doel : voor de ongevallen op de N-wegen, het corrigeren van de localisatie van de ongevallen met gekwetsten of met doden, de localisatie ervan tot op 100m nauwkeurig, waardoor een duidelijk beeld wordt verkregen van de ongevallenconcentraties, en daarmee (deels) van de onveiligheid op deze wegen. Er wordt gewerkt met ongevallengegevens van '96, '97 en '98. Nadien zullen ook de ongevallen van '99 en 2000 binnen een nieuwe overeenkomst geherlokaliseerd worden.

Afbakening bebouwde kommen

Doel : Het toetsen en het toepassen van een methodiek, voor het bepalen van de grenzen van de bebouwde kom langs N-wegen met het oog op het voeren van een doortochtenbeleid. Verkeersleefbaarheid en veiligheid staan daarbij voorop. De resultaten worden verwacht midden 2001.

Bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk

Doel : Bepalen van een fietsroutenetwerk, waarlangs het best de bovenlokale verplaatsingen plaatsvinden voor woon-werk en woon-schoolverkeer.

Daarbij kan gebruik gemaakt worden van het N-wegennetwerk, vandaar dat een belangrijk deel van de werkzaamheden zich toespitst op de inventarisatie van de bestaande fietsinfrastructuur langs deze wegen.

Provinciaal fietsbeleid

Naast het ontwikkelen van eigen fietsinitiatieven (projecten, netwerken, etc.), het ondersteunen van lokale fietssinitiatieven, gaat het om informatie en meldpunt m.b.t. 'fietsen'. Of respectievelijk

- 'fietsambtenaar',
- 'fietssteunpunt',
- 'fietsinformatiepunt' en 'fietscoördinator'.

Openbaar vervoer

Specifiek voor openbaar vervoer in landelijke gebieden is dat het vaak onvoldoende uitgebouwd is. De provincie kan de rol van coördinator op zich nemen en actieplannen van de gemeente actief ondersteunen, promoten en begeleiden. Op die manier kunnen ook landelijke gemeenten via goed onderbouwde mobiliteitsconvenanten creatieve oplossingen uitwerken voor een op hun maat gesneden lokaal openbaar vervoersbeleid.

MILIEU

1. algemene situering van het provinciale MIINA-beleid in Oost-Vlaanderen : uitgangspunten

De Oost-Vlaamse provinciale milieu- en natuurdiensten zoals wij ze vandaag kennen, steunen op vier pijlers : een dienst milieuvergunningen, een wetenschappelijk onderzoekscentrum, een natuur-educatief netwerk, en een planningsdienst.

Onze diensten zijn goed uitgebouwd om de taakstellingen die ons thans worden toegewezen naar behoren in te vullen.

Zo kunnen we inzake het beoordelen van de milieu- en natuurvergunningen naar behoren inspelen op verwachtingen op in deze beleidssector worden gesteld : het voeren van een pro-actief beleid alsook het wetenschappelijk en deskundig onderbouwen van eigen adviezen en besluitvorming. Ons onderzoekscentrum (pcm) is behoorlijk uitgerust en beschikt over de nodige erkenningen om op een gezagsvolle wijze analyses voor het eigen beleid maar ook voor andere instanties uit te voeren, terwijl we inzake milieu- en natuureducatie een netwerk hebben opgebouwd dat kan inspelen op vragen van particulieren en scholengroepen.

We kunnen het gesprek dat we kortelings zullen voeren met de Vlaamse overheid rond de kerntaken dus met vertrouwen aanvatten.

We gaan er zelfs van uit dat de kerntaken die inzake milieu- en natuurbeleid die aan de provinciale overheden zullen worden toevertrouwd eerder zullen toenemen dan verminderen, temeer omdat we ervaren dat wij als intermediair bestuur door diezelfde Vlaamse overheid meer en meer als een bevoorrechte partner worden beschouwd.

Dit blijkt bv uit de verschillende samenwerkingsvormen die wij zowel in de milieuhygiënische als in de sfeer van het milieuonderzoek, het gebiedsgerichte natuurbeleid, en de educatie samen met de Vlaamse milieudiensten aan het uitbouwen zijn. Het is vanzelfsprekend dat wij op deze weg willen verdergaan.

In het kader van het decreet bestuurlijk beleid heeft ook de provincie Oost-Vlaanderen gewerkt aan de opbouw van een **provinciaal milieu- en natuurbeleidsplan**, dat we in het voorjaar van 2001 aan alle betrokken voor advies en daarna voor goedkeuring aan de Provincieraad zullen voorleggen. Dit ontwerp-beleidsplan bevat het geheel van het werkprogramma dat door de provinciale milieu- en natuurdiensten voor de komende jaren wordt voorgesteld. Het plan gaat uiteraard in op wat vandaag door de provinciale milieudiensten wordt ontwikkeld, maar het legt ook een aantal nieuwe accenten.

Algemeen gesteld zullen wij ons beleid in volgende beleidssporen ontwikkelen :

spoor 1 :

het vergunningenbeleid, zowel in de sfeer van de milieuhygiëne, als in de sfeer van de natuur. (decretale taakstellingen.)

spoor 2 :

natuur- en milieu-educatie. Door de ontwikkeling van het natuur-educatief centrum 'De Kaaihoieve' heeft ons bestuur reeds een 'gezicht' inzake educatieve programma's. We willen dit spoor verder ontwikkelen en nieuwe initiatieven uitbouwen.

spoor 3 :

milieu- en natuurbeleidsplanning. Het eerste milieu- en natuurbeleidsplan ligt voor. Dit plan zal onze leidraad zijn voor de ontwikkeling van het provinciale MIINA-beleid.

spoor 4 :

gebiedsgericht beleid. Er zijn een aantal belangrijke evoluties aan de gang in de ontwikkeling van het gebiedsgericht beleid. Binnen onze provincie hebben we de afgelopen jaren reeds veel expertise opgebouwd rond gebiedsgerichte projecten. We willen deze tendens verderzetten.

spoor 5 :

Milieu- en natuurcoördinatie, toegepast milieu- en natuuronderzoek : de provincie als technische ondersteuner, coördinator, als overleg- en afstemmingsplatform tussen gewest en gemeente. Milieuconvenants (provincie, gemeente) wijzen aan ons bestuur belangrijke coördinerende taken toe vooral ten behoeve van het gemeentelijk beleid. Zowel taakstellingen inzake technische als beleidsmatige ondersteuning zijn aan de orde.

De huidig lopende convenant bouwt voort op de vroegere opdrachten, maar er komt een nieuwe generatie overeenkomsten met ruime taakstellingen en scherpe, kwalitatief meetbare doelstellingen.

Het voorliggende milieubeleidsplan bevat 132 acties die wij binnen de hierboven vermelde beleidssporen tot ontwikkeling wensen te brengen. Om het plan te kunnen realiseren zullen mensen en middelen nodig zijn. Aan dynamische menskracht ontbreekt het in de 8e Directie niet. We hebben onze organisatie de afgelopen jaren immers goed kunnen uitbouwen en beschikken vandaag over een relatief jong personeelsbestand. Niettemin kan het mogelijk zijn dat voor specifieke projecten bijkomende krachten nodig zullen zijn. Het gesprek rond onze nieuwe personeelsformatie kunnen we wellicht beter na het kerntakendebat aangevatten. Om de uitvoering van het provinciale milieubeleidsplan kwalitatiefvol te kunnen realiseren, bereiden we nu reeds een nieuwe personeelsstructuur voor die alvast beter op de huidige en toekomstige noden kan inspelen.

2. Het provinciale Milieu- en natuurbeleidsplan

Voor de 8e Directie is dit de onderbouw waarop het provinciale milieu- en natuurbeleid zal worden ontwikkeld. Zoals reeds vermeld, bevat het plan meerdere acties bevatten die we binnen de planperiode (5 jaar) willen uitvoeren. In de praktijk zal wellicht de gehele legislatuur hiervoor nodig zijn.

Het plan bevat zowel sectorale als thematische doelstellingen, met 132 concrete acties.

We vatten enkele belangrijke krachtlijnen van het plan samen :

Het provinciale milieu- en natuurbeleid gaat in op de algemene uitgangspunten en principes die in het gewestelijke MINAplan zijn vooropgesteld en geeft er een nadere uitwerking aan.

Principes als **duurzaamheid**, **stand- still** staan in het plan centraal, terwijl een aanscherping van het vergunningenbeleid als instrument voor het realiseren van doelstellingen inzake bv. gebiedsgericht beleid worden voorgesteld. Het is dan ook evident dat het thans gevoerde vergunningenbeleid verder zal worden gezet, en zo nodig zal worden bijgesteld.

Sectorale en thematische actiepunten

Inzake oppervlaktewaterbeleid zal veel aandacht gaan naar projecten die zowel ecologische als veiligheidsdoelstellingen zullen nastreven, het bouwen van bufferbekkens, het opzetten van projecten rond integraal waterbeheer..., zullen hierbij aan de orde zijn, maar we zullen ook pogen om, samen met de Vlaamse overheid mee oplossingen te vinden voor de berging van slib.

Ook de bescherming van **de bodem** en het **grondwater** zal in het provinciale beleid mee centraal staan. Er worden projecten ontwikkeld rond de inventarisatie van de grondwaterkwaliteit en rond vervuilde bodems. Ook de verdrogingsproblematiek, en dit in relatie tot verbetering van natuurwaarden wordt mee opgenomen.

Integraal waterbeheer vormt een absolute noodzaak in de strijd om de bescherming van de oppervlaktewateren. Het voeren van een integraal waterbeheer maakt het mogelijk de essentiële samenhang van de kwaliteit en de kwantiteit van het oppervlaktewater, het grondwater en de watervoorziening, alsook de geomorfologische structuur en het natuurlijk milieu van de waterloop in de praktijk te benadrukken. De invloed van de andere onderdelen van het milieu op de kwaliteit van de oppervlaktewateren moet langs het integraal waterbeheer worden geëvalueerd en beheerst. Integraal waterbeheer moet een evenwicht bewerkstelligen tussen de verschillende functies van de oppervlaktewateren en het grondwater.

Het beheer van onze waterlopen is tot op heden sterk opgesplitst. Verschillende besturen : de Vlaamse Gemeenschap, de provincie, de gemeenten en de polders en wateringen hebben bevoegdheden inzake het beheer van de waterhuishouding van de waterloop. Inzake waterkwaliteitsaspecten, met name de vergunningen, controle, het plannen en uitvoeren waterzuiveringsinfrastructuur, mestproblematiek en dergelijke zijn weer andere diensten bevoegd.

Het is van belang, zonder vooruit te willen lopen op de uiteindelijke besluitvorming op Vlaams niveau, dat we werken aan de uitbouw van een herkenbare ondersteuningsstructuur in de provinciale administratie voor de realisatie van het integraal waterbeleid. Bijzondere aandacht willen we daarbij besteden aan de afstemming en de coördinatie van de kwalitatieve en kwantitatieve aspecten van het waterbeleid. De rol van de provinciale werkgroep integraal waterbeheer is hierin doorslaggevend. Hoe dan ook willen wij onze expertise ter beschikking stellen van het Vlaamse en lokale beleidsniveau, teneinde de problematiek van de wateroverlast in bepaalde gebieden aan te pakken in overleg en met respect voor alle maatschappelijk betrokken actoren, inclusief land- en tuinbouw.

Het tegengaan van verstoring is een thema waar de provincie in het verleden reeds verdienstelijk is geweest : het mee helpen oplossen van geluidsproblemen, het onderzoeken van klachten inzake geur of stof... Dit thema wordt actief mee opgenomen in het plan, en vooral gebiedsgericht (ROM-beleid) mee ingebracht.

Ook inzake **afvalstoffenbeleid** zal de provincie haar rol opnemen. Samen met de afvalintercommunales zal worden gewerkt aan de uitbouw van het provinciaal afvalstoffenplatform waarbinnen de knelpunten inzake afvalbeleid aan de orde kunnen komen : het afstemmen van gemeentelijke reglementeringen, afstemming van gemeentelijke afvalfiscaliteit, preventie en sensibilisering zullen thema's zijn die zeker aan de orde kunnen komen.

Het natuur- en landschapsbeleid zal op meerdere sporen worden ontwikkeld : via de gebiedsgerichte projecten (Scheldevalleiproject, krekensproject, projecten stads- en regionaal bos, regionale landschappen, bosgroepen..) : maar ook via het ruimtelijke ordeningsbeleid. Verder wordt ook voorzien in substantiële ondersteuning aan de natuurbeweging, maar zal tegelijkertijd het eigen aankoopbeleid worden versterkt.

Het gebiedsgericht beleid wordt in onze provincie al in veel vormen ontwikkeld : in het integrale waterbeheer, in het natuurbeleid, in de zgn grijze gebieden. De bestaande projecten zullen onverminderd worden verdergezet en nieuwe worden aangevat. Het ROM-beleid (het gebiedsgericht geïntegreerd beleid) zal in de havengebieden op Oost-Vlaams grondgebied worden doorgezet, en worden aangevat in zuid-Oost-Vlaanderen. Er zal worden nagegaan of de formule van "regionale landschap" ook andere plaatsen in Oost-Vlaanderen kansrijk kan zijn.

Het is vanzelfsprekend dat het provinciaal milieubeleidsplan niet uitsluitend door het eigen bestuur zal kunnen worden ontwikkeld. **Samenwerkingsvormen** met andere openbare maar ook particuliere organisaties zullen daarom verder worden opgebouwd.

En tot slot :

Het plan zal moeten worden uitgevoerd door vele partners. Onderlinge afstemming en goed overleg tussen de diverse sectoren, taakopstelling zijn een conditio sine qua non om de slaagkansen te verhogen.

Voor de ontwikkeling van het provinciale beleid zullen aanzienlijke financiële middelen noodzakelijk zijn. Vandaag ligt het ontwerpplan ter bespreking voor. Na de goedkeuring van het plan zal het eerste jaarprogramma inclusief budgettering worden voorgelegd. We zijn er ons van bewust dat we het plan zullen moeten uitvoeren in functie van onze financiële draagkracht en dus van de ter beschikking zijnde budgetten.

3. Provinciaal Centrum voor Milieuonderzoek

INVESTERINGEN

Investerings

De gemiddelde investeringsbedragen worden geraamd op 20 000 000 BEF/jaar. Het betreft aankoop van analyse- en meetapparatuur, herstellingen en/of vervangingen bij grote pannes, aankoop van één of meer dienstwagens, aankoop van meubilair en informatica-apparatuur.

Nieuwbouw Godshuizenlaan

De geplande nieuwbouw bevindt zich momenteel in de fase van de opmaak van het aanbestedingsdossier. De bouw- en milieuvergunning zijn reeds verleend. M.b.t. de investeringsuitgaven voor de bouw wordt verwezen naar dienst 31. Normaal gezien zal het PCM eind 2002, begin 2003 zijn intrek nemen in de nieuwbouw. Dit zal gepaard gaan met een aantal investeringen qua laboratoriumapparatuur. Een aantal toestellen werden immers tot op heden nog niet aangekocht omwille van plaatsgebrek. Tevens zal het noodzakelijk zijn bepaalde (oudere) toestellen of installaties te vernieuwen of bijkomende aanpassingen uit te voeren. Daarenboven zou het wenselijk zijn het meest verouderde meubilair te vervangen. Het totaal bijkomend investeringskrediet te voorzien bij de ingebruikname van de nieuwbouw wordt geraamd op 5 000 000 BEF (bovenop de jaarlijkse investeringen van 20 000 000 BEF).

GEWONE UITGAVEN

De jaarlijkse technische werkingsuitgaven worden geraamd op ± 22 000 000 BEF. De voorziene uitgaven hebben momenteel vooral betrekking op de lopende contracten (zie verder) met het Vlaams Gewest (VMM en AMINAL) en op de projecten in het kader van het eigen provinciaal beleid. De gemiddelde jaarlijkse administratieve werkingskosten en honoraria aan derden worden hieromtrent geraamd op ± 8 500 000 BEF.

N.a.v. de verhuizing naar de nieuwbouw zullen zowel de technische (bv. bepaalde toestellen dienen opnieuw

gemonteerd en afgesteld door de leverancier), als de administratieve werkingsuitgaven (bv. drukwerk) van dat jaar een zekere *bijkomende* verhoging kennen.

Visie inzake de toekomst van het provinciaal laboratorium

Het provinciaal laboratorium zou zich in de toekomst meer kunnen richten op *beleidsondersteunend milieu-onderzoek* (eigen provinciaal beleid en gemeentelijk beleid). In het kader van het provinciaal MINA-plan zullen er voor het laboratorium heel wat begeleidende onderzoeksopdrachten weggelegd zijn. In het kader van de herstructurering (cfr. beleidsnota dienst 81) zouden voorstellen kunnen uitgewerkt worden die een nauwere samenwerking beogen met de gemeentebesturen.

Het behoud van een *minimum aan routine-opdrachten* is evenwel nodig om de accreditatie en erkenningen te kunnen behouden alsook om een bepaald deel van de kosten te recupereren, zonder in concurrentie te willen treden met de privélaboratoria.

Het provinciaal laboratorium kan in elk geval een *meerwaarde betekenen t.o.v. privé-laboratoria* door de uitvoering van niet-routinezaken, onafhankelijkheid, grote expertise en een hoogstaande kwaliteit

Projectwerking

De wetenschappelijke medewerkers werkzaam op het PCM zullen verantwoordelijk zijn voor het uitwerken van tal van acties opgenomen in het provinciaal MINA-plan. Het betreft vooral acties rond water (waaronder het gebiedsgericht, geïntegreerd waterbeleid), grondwater, bodem, afval, geluid en lucht. Deze acties zijn zowel wetenschappelijk, technisch als beleidsmatig van aard. In dit verband wordt verwezen naar de beleidsnota inzake de realisatie van het nog goed te keuren milieubeleidsplan.

INKOMSTEN

Contract VMM (ondersteuning Vlaams Gewest)

Het betreft een contract van onbepaalde duur voor wateranalyses in het kader van de controle op bedrijfslozingen en waterzuiveringinstallaties. De wederzijdse opzeggings-termijn bedraagt 1 jaar. De analyses hebben betrekking op een basispakket dat qua aantal stalen maximaal 10 % in min of in meer bedraagt t.o.v. het voorgaande werkjaar.

De inkomsten voorzien voor 2001 bedragen $\pm 30\,000\,000$ BEF (d.i. $\pm 2\,000\,000$ BEF meer dan in 2000).

Contract AMINAL (ondersteuning Vlaams Gewest)

Het betreft een contract voor wateranalyses en staalnamen voor het Bestuur Milieu-inspectie van de AMINAL Oost-Vlaanderen dat nog loopt tot eind 2001. Toekenning van een nieuw contract gebeurt via een openbare procedure. De inkomsten voorzien voor 2001 bedragen $\pm 6\,700\,000$ BEF d. i. $\pm 10\%$ meer dan voorzien was voor 2000.

Rekening houdend met de voormelde stijging van de opdrachten voor VMM en AMINAL worden de inkomsten voor 2001 geraamd op $38\,000\,000$ BEF.

De daadwerkelijke inkomsten voor de daaropvolgende jaren zullen waarschijnlijk dalen om volgende redenen :

- * geen zekerheid betreffende de verlenging van het AMINAL-contract na 2001;
- * zoals hoger aangegeven zou het laboratorium zich in de toekomst meer toespitsen op analyses in het kader van het provinciaal beleid (geen directe inkomsten) en op het gemeentelijk beleid (minder inkomsten door toepassing van verminderd tarief). Met hetzelfde personeelsbestand zou deze verschuiving van opdrachten deels gebeuren ten koste van de huidige contracten met het gewest.

Uiteindelijk zal een beslissing moeten genomen worden i.v.m. voormelde toekomstige werking van het provinciaal laboratorium. Door het PCM zal in de loop van het huidig werkjaar een omstandige nota worden opgemaakt betreffende de technische mogelijkheden en de aan te rekenen kostprijzen, vooral in het kader van de dienstverlening en technische bijstand naar de gemeentebesturen toe.

RUIMTELIJKE ORDENING

Inleiding

Het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening heeft aan de provincies een belangrijk takenpakket toebedeeld. In vergelijking met de vroegere regelgeving komt de provincie in de ruimtelijke ordening, naast het gewest en de gemeente, voor als een volwaardig derde niveau. Hieruit volgt niet alleen bijkomende provinciale taken die binnen strikte termijnen moeten volbracht worden maar evenzeer een ruimere specialisatie die met een grotere zelfstandigheid zal moeten vervuld worden. Dit heeft uiteraard gevolgen voor de toekomstige werking, organisatie en personeelsformatie van de dienst 33 ruimtelijke ordening en stedenbouw.

I. HET PROVINCIAAL RUIMTELIJK ORDENINGSBELEID

1. STRUCTUURPLANNING OP PROVINCIAAL NIVEAU

A. ONTSTAAN

1. DECRETALE CONTEXT

Structuurplanning is een nieuwe vorm van ruimtelijke planning, die ontstaan is uit een toenemend besef dat de klassieke 'bodembestemmingsplanning' zoals die ingevoerd werd door de wet op de stedenbouw van 1962 niet meer voldeed om aan 'goede ruimtelijke ordening' te doen. Officieel werd de structuurplanning ingevoerd met het decreet houdende de ruimtelijke planning van 24 juli 1996.

Belangrijk bij structuurplanning is de splitsing van de planning in twee fasen : een beleidsvoorbereidende fase waarin het toekomstig ruimtelijk beleid aan de hand van een ruimtelijk structuurplan vastgesteld wordt, en een uitvoerende fase waarin het ruimtelijk beleid, zoals geëxpliciteerd in het structuurplan in uitvoering gebracht wordt, via onder meer ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Dat laat toe om op een geplande en controleerbare manier aan ruimtelijke ordening te doen, waarbij willekeurige en ad hoc oplossingen zo veel mogelijk vermeden worden. Ruimtelijke ordening is met andere woorden een volwaardig beleidsveld geworden.

Het voormeld decreet van 24 juli 1996 bepaalde verder dat er drie niveaus zijn met beleidsbevoegdheid op het vlak van ruimtelijke ordening: het gewest, de provincies en de gemeenten. De provincie was een nieuwkomer in het lijstje met de overheden verantwoordelijk voor ruimtelijke ordening. Voor het eerst kon de provincie een actief ruimtelijk beleid voeren. Hierbij moet rekening gehouden worden met het principe van de subsidiariteit dat stelt dat het ruimtelijk beleid op het geëigende niveau moet gevoerd worden. Zo zullen elementen van gewestelijk belang door het gewestelijk niveau aangepakt worden, die van provinciaal belang door de provincies en die van gemeentelijk belang door de gemeenten. Daarbij geldt de normale hiërarchie: plannen van een lager niveau mogen niet strijdig zijn met plannen van een hoger niveau.

Gezien het onderscheid tussen het uitstippelen van een ruimtelijk beleid en de uitvoering ervan, zullen de drie niveaus hun ruimtelijk beleid vastleggen in een gewestelijk, provinciaal of gemeentelijk ruimtelijk structuurplan, en hun beleid uitvoeren via gewestelijke, provinciale en gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Concreet betekent het dat vanaf 1996 de provincie haar eigen ruimtelijk beleid kan voeren, en dat het dat moet doen via een provinciaal ruimtelijk structuurplan en provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen. Volledigheidshalve dient te worden vermeld dat het decreet van 1996 nagenoeg integraal opgenomen werd door het decreet houdende de ruimtelijke ordening van 18 mei 1999 zoals gewijzigd bij decreet van 26 april 2000.

2. VOORGESCHIEDENIS VAN HET PROVINCIAAL RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN OOST-VLAANDEREN

De provincie Oost-Vlaanderen heeft, bewust van haar scharnierfunctie ten opzichte van de gemeenten, niet gewacht op het decreet houdende de ruimtelijke planning van 1996 dat de provincie als planniveau moest legitimeren om haar nieuwe beleidsverantwoordelijkheid op te nemen. Zij is dan ook in 1993 - vooruitlopend op de decretale bepalingen - reeds gestart met het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan Oost-Vlaanderen. Aan de Gentse universiteit werd de opdracht gegeven om een knelpuntennota, doelstellingen en een voorstel van visie op de gewenste ruimtelijke structuur voor Oost-Vlaanderen op te maken. Nog onzeker over de beperkingen waarbinnen de provinciale planning zich diende af te spelen en op welke (gebieds-)delen en aspecten de taakstellingen en bevoegdheden zich voor het provinciaal niveau zouden situeren, werd van september

1993 tot maart 1994 door het Seminarie voor Survey en Ruimtelijke Planning - Universiteit Gent o.l.v. Prof. G. Allaert gewerkt aan een eerste fase van de structuurplanning.

Door het uitblijven van het planningsdecreet dat aan de provincie een legitieme basis moest verschaffen en de blijvende onzekerheid over de taakstellingen en de bevoegdheden van het provinciaal niveau inzake structuurplanning werd niet verder gewerkt tot een volwaardig structuurplan.

Toen in 1996 het planningsdecreet van kracht werd, werd voor de dienst 33 onmiddellijk een bestuurssecretaris-planoloog aangeworven, gevolgd door een tweede in 1998.

Op 16 oktober 1996 besliste de provincieraad tot opmaak van het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan conform de bepalingen van het decreet houdende de ruimtelijke planning van 24 juli 1996. In het voorjaar van 1997 werden de nodige administratieve voorbereidingen (o.m. marktverkenning, opmaak van een offerte, ...) getroffen om het structuurplanningsproces terug op te starten. De Bestendige Deputatie heeft in haar zitting van 19 december 1996 ervoor geopteerd om een startnota op te maken die de vertrekbasis kon vormen voor de uitwerking van het ontwerp Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan.

De opdracht voor de opmaak van de startnota werd toegewezen aan een samenwerkingsverband rond Studiegroep Omgeving nv. Dit samenwerkingsverband is op 1 juli 1997 van start gegaan met de opmaak van voormelde nota die eind maart 1998 werd neergelegd bij het Provinciebestuur.

Door de wijziging van de wet op de overheidsopdrachten kon pas in het najaar van datzelfde jaar (omwille van de te respecteren termijnen voor bekendmaking, selectie en gunning) de opdracht gegeven worden tot de opmaak van een voorontwerp van provinciaal ruimtelijk structuurplan. Contractueel was de opdrachthouder gehouden om het voorontwerp tegen eind oktober 2000 op te leveren. Omdat de opdrachthouder in afwachting van de verwerking van de opmerkingen door dienst 33, interne besprekingen en de nodige beslissings- en besluitvormingstermijnen terzake geen expliciete werkzaamheden heeft, werd de opdracht met ingang van 15 juli en tot nader te bepalen datum geschorst.

B. HUIDIGE STAND VAN ZAKEN

Op dit ogenblik heeft de opdrachthouder een concept van voorontwerp van provinciaal ruimtelijk structuurplan ingediend met. Het informatief en richtinggevend gedeelte werden reeds onderworpen aan een uitgebreide overlegronde voor zowel de gemeenten als de belangrijkste maatschappelijke actoren, de georganiseerde en niet-georganiseerde bevolking.

De opmerkingen uit deze overlegronde werden door dienst 33 gecentraliseerd en gecategoriseerd, en zullen aan de bestendige deputatie ter beslissing voorgelegd worden. Naast een beslissing inzake de opmerkingen zal de Bestendige Deputatie ook een standpunt innemen over het voorgestelde concept van voorontwerp.

C. HET VERDERE VERLOOP VAN HET STRUCTUURPLANNINGSPROCES

De bestendige deputatie kan beslissen over de aanpassing van het concept van voorontwerp op basis van eigen beleidskeuzes en rekening houdend met de opmerkingen uit de informele overlegronde. In die mate dat deze aanpassingen ingrijpend zijn, zal binnen een bepaalde termijn een voorontwerp van provinciaal ruimtelijk structuurplan worden uitgewerkt. Dit voorontwerp zal, na het decretaal vereiste vooroverleg en het advies van de provinciale commissie voor ruimtelijke ordening, aan de provincieraad worden voorgelegd voor voorlopige vaststelling.

De bestendige deputatie onderwerpt het ontwerp van provinciaal ruimtelijk structuurplan gedurende negentig dagen aan een openbaar onderzoek dat binnen de dertig dagen na de voorlopige aanvaarding door de provincieraad moet worden aangekondigd.

De Bestendige Deputatie organiseert minstens één inspraak- en informatievergadering. De gemeenteraden van de Oost-Vlaamse gemeenten en van de Vlaamse gemeenten die grenzen aan Oost-Vlaanderen, de provincieraden van de aangrenzende provincies en gewestelijke administraties en instellingen hun advies uitbrengen. Ook de Vlaamse regering kan, na raadpleging van de Vlaamse commissie voor ruimtelijke ordening, haar advies uitbrengen.

De provinciale commissie voor ruimtelijke ordening bundelt alle opmerkingen, adviezen en bezwaren, en brengt gemotiveerd advies uit aan de provincieraad die het ontwerp van provinciaal ruimtelijk structuurplan definitief vaststelt. Deze vaststelling gebeurt binnen 210 dagen na de start van het openbaar onderzoek of 270 dagen in geval van verlenging van termijn.

Het plan kan dan door de Vlaamse regering al dan niet volledig of gedeeltelijk goedgekeurd worden. Veertien dagen na bekendmaking van het goedkeuringsbesluit in het staatsblad treedt het provinciaal ruimtelijk structuurplan in werking.

De bestendige deputatie stuurt dan een afschrift van het provinciaal ruimtelijk structuurplan, van het advies van de provinciale commissie voor ruimtelijke ordening, van het vaststellingsbesluit en van het goedkeuringsbesluit naar elke gemeente, waar deze kunnen worden ingezien.

Het PRS wordt vastgesteld voor een termijn van 5 jaar, maar blijft wel van kracht tot het door een nieuw goedgekeurd structuurplan is vervangen. Het kan tevens te allen tijde geheel of gedeeltelijk herzien worden.

De bindende bepalingen van de bestaande Oost-Vlaamse gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen die strijdig zijn met de bindende bepalingen van het nieuw vastgesteld provinciaal ruimtelijk structuurplan worden limitatief opgesomd en zijn hierdoor van rechtswege opgeheven.

D. DE UITVOERING VAN HET PROVINCIAAL RUIMTELIJK BELEID

In uitvoering van het provinciaal ruimtelijk structuurplan en van dat deel van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen waarvan de uitvoering aan de provincie werd toegewezen kan de provincie provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) opmaken of inherziening stellen. De provincieraad kan tevens optreden in de plaats van de gemeenten indien ze de krachtens het PRS opgedragen taken niet uitvoeren.

In principe kan de provincie pas RUP's opmaken op het ogenblik dat het provinciaal ruimtelijk structuurplan in werking is getreden. Voor dringende problemen die een ruimtelijke oplossing behoeven en die normaliter op het provinciaal niveau zouden moeten opgelost worden, kan de provincie het Vlaams gewest gemotiveerd en op voorstel van de provincieraad verzoeken om hiervoor een gewestelijk RUP op te maken. Zodra het provinciaal ruimtelijk structuurplan in werking treedt, worden deze uitvoeringsplannen opgemaakt door het gewest automatisch in een provinciaal RUP omgezet. Concreet geldt dit voor de (deels) zonevrije campings. Hoewel het om een (voorlopig) gewestelijk RUP gaat, gebeuren de nodige voorbereidingen en de opmaak door de provincie en zal het gewest het plan enkel goedkeuren.

In het dossier van de (deels) zonevrije kampeerterreinen heeft de bestendige deputatie beslist om de meest technische onderdelen van de opmaak van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (zoals de opmetingen) uit te besteden aan gespecialiseerde aannemers. Het voorstel van gewestelijk uitvoeringsplan moet uiterlijk op 28 februari door de provincieraad aan het gewest overgemaakt worden, zoniet verliezen de 9 Oost-Vlaamse zonevrije kampeerterreinen hun exploitatievergunning.

Op initiatief van het Vlaamse gewest is er per provincie eveneens een werkgroep gestart met het zoeken naar locaties voor geluidshinderlijke motorsporten. Gezien het ook hier gaat om een problematiek van typisch provinciaal niveau kan ook deze problematiek, analoog aan die van de kampeerterreinen, aanleiding geven tot de opmaak van een gewestelijk RUP dat later omgezet wordt in een provinciaal RUP.

Na de inwerkingtreding van het provinciaal ruimtelijk structuurplan zal de provincie provinciale RUP's opmaken. Minimaal moeten in uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen volgende RUP's worden opgemaakt :

- afbakening van de kleinstedelijke gebieden : Beveren, Deinze, Dendermonde, Eeklo, Geraardsbergen, Lokeren, Ninove, Oudenaarde, Ronse, Temse, Wetteren en Zottegem
- afbakening van de regionale bedrijventerreinen in de kleinstedelijke gebieden en specifiek economische knooppunten

Facultatief kan ze een afbakening van natuurverbingsgebieden opmaken, een RUP maken voor de kleinhandelsconcentraties van regionaal belang, ... Ze kan met andere woorden alle uitvoeringsplannen opmaken die nodig zijn om het ruimtelijk beleid zoals verwoord in het provinciaal ruimtelijk structuurplan tot uitvoering te brengen. Daarbij kan de provincie zelf de prioriteiten en timing bepalen.

2. DE UITVOERING VAN HET GEWESTELIJK RUIMTELIJK BELEID

De provincie wordt als belangrijke partner betrokken bij de opmaak van sommige gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen. Dat is op dit ogenblik het geval voor het afbakeningsproces van het grootstedelijk gebied van Gent en van de regionaalstedelijke gebieden van Aalst en Sint-Niklaas.

De afbakening van het regionaalstedelijk gebied van Aalst is bijna afgerond. De afbakening van het grootstedelijk gebied van Gent is bezig, dat van het regionaalstedelijk gebied van Sint-Niklaas is onlangs gestart.

Een vertaling van de Vlaamse ruimtebalans m.b.t. de verschillende functies naar de provinciale schaal is noodzakelijk.

3. ADVIES EN TOEZICHT OP HET GEMEENTELIJK STRUCTUURPLANNINGSPROCES

De provincie moet via gemandateerde ambtenaren die aanwezig zullen zijn in de plenaire vergaderingen, advies verlenen aan de gemeenten bij de opmaak van hun gemeentelijk ruimtelijk structuurplan en de gemeentelijke RUP's.

Daarnaast ligt de goedkeuringsbevoegdheid voor zowel de gemeentelijke structuurplannen als voor de gemeentelijke RUP's bij de provincie. Hierbij zal ze erop toezien dat voornoemde plannen het provinciaal ruimtelijk structuurplan niet tegenspreken.

4. ANDERE PROJECTEN OP HET VLAK VAN RUIMTELIJKE ORDENING

Naast structuurplanning in zijn meest ruime betekenis, worden er door dienst 33 nog een aantal projecten opgevolgd die van invloed zijn op de ruimtelijke ordening.

A. HET STRATEGISCH PLAN ANTWERPEN LINKEROEVER

De dienst was betrokken bij de opmaak van het strategisch plan voor de ontwikkeling van de linkeroever van de Antwerpse haven (Waaslandhaven). Dat project werd gecoördineerd door de achtste Directie (leefmilieu). Binnenkort zal men beginnen aan de uitvoering van dat plan, waarbij de coördinatie opnieuw bij de achtste Directie ligt. Dienst 33 (Ruimtelijke ordening en Stedenbouw) zal ook hierbij betrokken worden.

B. ROM-PROJECT GENTSE KANAALZONE

Het ROM (Ruimtelijke Ordening en Milieu) project Gentse Kanaalzone, mee gestuurd door de gouverneur, wordt eveneens door de derde Directie opgevolgd. Dat project is grotendeels afgewerkt, maar zal een meer permanent karakter krijgen. In het zog van dat project is het project R4 Zuid ontstaan, waarbij de inrichting van de R4 langs de ringvaart rond Gent in al zijn aspecten onderzocht wordt. Bij dat project zijn zowel de cel mobiliteit als de cel ruimtelijke ordening betrokken. De leefbaarheid en de beleefbaarheid van de kanaaldorpen vormt een bijzonder aandachtspunt.

C. ROM-PROJECT DENDER

Het ROM-project Dender is pas gestart. De coördinatie berust bij de achtste Directie, maar wordt vanuit de cel ruimtelijke ordening mee opgevolgd.

D. PLANARCH

De provincie is betrokken bij het Europees Interreg II-C project "Planarch", dat tot doel heeft de archeologie beter te integreren in de ruimtelijke planning. Zowel de dienst 92 (Monumentenzorg en cultuurpatrimonium) als 33 (Ruimtelijke ordening en Stedenbouw) zijn betrokken bij dat project. De deelname hieraan werd door de bestendige deputatie beslist op 26 augustus 1999, 9 september 1999 en 23 december 1999.

E. STUDIE LANDELIJK GEBIED

De landbouwsector is een specifieke sector die als grote ruimtegebruiker bijzondere aandacht wettigt. De Studie Landelijk Gebied kan hiervoor een goed uitgangspunt zijn. In elk geval dient men te vertrekken van een concrete situatieschets, waarbij land- en tuinbouw in zijn globaliteit, diversiteit en multi-functionaliteiten wordt (h)erkend. Hierbij kunnen ruimtelijke ontwikkelingsperspectieven worden afgeleid, die een normale evolutie moeten toelaten, zowel voor een landbouw gericht op wereldmarktprijzen als voor een 'via beheersovereenkomsten' meer rond milieu, landschap en natuurgerichte landbouw. Beiden moeten kansen krijgen, ook ruimtelijk. Hierbij zijn het bieden van ontwikkelingsperspectieven en het aangeven van duidelijke randvoorwaarden een prioriteit, zeker voor familiale land- en tuinbouwbedrijven.

II. TOEKOMSTIGE PROVINCIALE TAKEN

1. Commissies voor ruimtelijke ordening (nieuw)

Naast de opdrachten die de commissies overeenkomstig het DRO (decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996) dienen uit te voeren en die zich voornamelijk situeren op het planologische vlak, kunnen ze advies geven, opmerkingen maken of voorstellen doen over alle aangelegenheden m.b.t. respectievelijk de Vlaamse, provinciale of gemeentelijke ruimtelijke ordening.

A. De Vlaamse commissie voor ruimtelijke ordening

Deze commissie telt 26 leden waarvan 2 gekozen uit een dubbeltal deskundigen inzake ruimtelijke ordening, voorgedragen door de Vereniging van de Vlaamse Steden en Gemeenten en door de Vereniging van de Vlaamse Provincies. Deze commissie vergadert minstens viermaal per jaar.

B. De provinciale commissie voor ruimtelijke ordening

Deze commissie telt 22 leden waarvan de voorzitter, al dan niet komende uit de administratie, 3 leden, geko-

zen uit een dubbeltal deskundigen inzake ruimtelijke ordening van de administratie, zeven leden, onder wie de ondervoorzitter, gekozen uit een dubbeltal deskundigen inzake ruimtelijke ordening, uit de diensten op provinciaal niveau voor economie, toerisme en recreatie, huisvesting, infrastructuur, landbouw, leefmilieu en cultuur en de vaste secretaris. Deze leden worden allen voorgedragen door de bestendige deputatie. Het lidmaatschap van deze commissie is niet verenigbaar met het lidmaatschap van adviescommissies inzake ruimtelijke ordening op de andere bestuurlijke niveaus. De commissie vergadert minstens tweemaal per jaar.

De provinciale commissie voor ruimtelijke ordening stelt haar huishoudelijk reglement op dat ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de provincieraad. De provincieraad stelt de provinciale commissie voor ruimtelijke ordening een permanent secretariaat en de nodige middelen ter beschikking.

C. De gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening.

De gemeenteraad benoemt de voorzitter, de leden, de plaatsvervangers en de vaste secretaris. De benoeming wordt, na advies van de bestendige deputatie, goedgekeurd door de Vlaamse regering. De gemeente stuurt, gelijktijdig met de overlegging aan de Vlaamse Regering, een afschrift van de beslissing van de gemeenteraad naar de bestendige deputatie. De bestendige deputatie bezorgt haar advies aan de Vlaamse Regering binnen 14 dagen na ontvangst van dit afschrift. Wanneer geen advies is verleend binnen die termijn, mag aan de adviesvereiste worden voorbijgegaan.

uitvoering: ten laatste tegen 1 mei 2001

2. Ruimtelijk structuurplan (nieuw)

A. Ruimtelijk structuurplan Vlaanderen

De provincieraad geeft advies over het ontwerp van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen. (art. 20, § 5, derde lid NDRO)

Op voorstel van de bestendige deputatie kan de provincieraad een gemotiveerd verzoek richten aan de Vlaamse regering om het ruimtelijk structuurplan te herzien. Binnen de 90 dagen vanaf de verzending van dit verzoek dient de Vlaamse regering dit verzoek gemotiveerd te beantwoorden.

B. provinciaal ruimtelijk structuurplan

1. INHOUD

Er wordt door de provincie voor een termijn van vijf jaar een provinciaal ruimtelijk structuurplan vastgesteld. Dit plan bevat de structuurbepalende elementen van provinciaal belang en de taakstellingen m.b.t. de uitvoering ervan met aanduiding van de onderdelen die door de provincie of de gemeenten moeten worden uitgevoerd.

2. INITIATIEF:

- de provincie uit eigen beweging
- op gemotiveerd verzoek van de Vlaamse regering
- op gemotiveerd verzoek van een gemeente gelegen binnen de provincie

3. PROCEDURE SUMMIER BESCHREVEN:

- de provincieraad beslist tot het opmaken van een provinciaal ruimtelijk structuurplan;
- de bestendige deputatie is belast met de opmaak en neemt de nodige maatregelen daartoe;
- na advies van de procoro stelt de provincieraad het ontwerp van provinciaal ruimtelijk structuurplan voorlopig vast;
- binnen de dertig dagen na de voorlopige vaststelling onderwerpt de bestendige deputatie het ontwerp aan een openbaar onderzoek (de bestendige deputatie kan nadere regels voor het openbaar onderzoek vaststellen);
- de bestendige deputatie organiseert ten minste één informatie- en inspraakvergadering;
- bezwaren en opmerkingen worden aan de procoro toegezonden;
- advies van de betrokken gemeenten aan de procoro;
- aanpalende provincies en gemeenten alsook bepaalde gewestelijke administraties en instellingen kunnen hun advies sturen naar de procoro;
- na advies van de vlacoro brengt de Vlaamse regering advies uit;
- de procoro bundelt en coördineert alle adviezen, bezwaren en opmerkingen en brengt een gemotiveerd advies uit bij de provincieraad;
- de provincieraad stelt het provinciaal structuurplan definitief vast;
- al dan niet goedkeuring door de Vlaamse regering;
- het goedkeuringsbesluit wordt bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad;

- de bestendige deputatie stuurt een afschrift van (1) het provinciaal ruimtelijk structuurplan, (2) het advies van de procoro, (3) het vaststellingsbesluit en (4) het goedkeuringsbesluit naar elke gemeente

Zolang er geen provinciaal ruimtelijk structuurplan is goedgekeurd, kan de Vlaamse regering op gemotiveerd verzoek en op voorstel van de provincieraad een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan opmaken voor een aangelegenheid die in een provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan had moeten geregeld worden.

4. GELDIGHEIDSDUUR:

Wordt vastgesteld voor vijf jaar, maar kan te allen tijde geheel of gedeeltelijk worden herzien.

C. Gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen

- de bestendige deputatie brengt, na raadpleging van de procoro, binnen de 120 dagen na de begindatum van het openbaar onderzoek advies uit over de overeenstemming van het ontwerp van gemeentelijk ruimtelijk structuurplan met het provinciaal ruimtelijk structuurplan;
- de aanpalende provincieraden sturen hun advies naar de bevoegde gecoro.
- de bestendige deputatie keurt het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan al dan niet goed. Hierbij wordt onderzocht of het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan formeel en inhoudelijk in overeenstemming is met het provinciaal ruimtelijk structuurplan en met het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen.

3. Ruimtelijk uitvoeringsplan (nieuw)

A. Algemene bepalingen

Een ruimtelijk uitvoeringsplan bevat:

- 1° een grafisch plan dat aangeeft voor welk gebied of welke gebieden het plan van toepassing is;
- 2° de erbij horende stedenbouwkundige voorschriften inzake de bestemming, de inrichting en/of het beheer;
- 3° een weergave van de feitelijke en juridische toestand;
- 4° de relatie met het ruimtelijk structuurplan of de ruimtelijke structuurplannen waarvan het een uitvoering is;
- 5° in voorkomend geval, een zo mogelijk limitatieve opgave van de voorschriften die strijdig zijn met het ruimtelijk uitvoeringsplan en die opgeheven worden.

Het grafische plan dat aangeeft voor welk gebied of welke gebieden het plan van toepassing is en de erbij horende stedenbouwkundige voorschriften hebben verordenende kracht.

B. Gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen

- de Vlaamse regering houdt een plenaire vergadering met de bestendige deputatie van de betrokken provincie over het voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan. Uiterlijk tijdens deze vergadering brengt de bestendige deputatie advies uit. Van de plenaire vergadering wordt een schriftelijk verslag opge maakt waarop reacties kunnen worden ingediend.
- de provincieraden van de provincies waarvan het grondgebied door het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan geheel of ten dele wordt bestreken, bezorgen hun advies aan de vlacoro.
- de aanpalende provincies kunnen hun advies bezorgen aan de vlacoro.
- de Vlaamse regering stuurt een afschrift van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, van het advies van de Vlaamse commissie voor ruimtelijke ordening en van het vaststellingsbesluit naar de provincie in kwestie waar deze documenten kunnen worden ingezien.

C. Provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen

1. INHOUD

- de provincie maakt provinciale uitvoeringsplannen op ter uitvoering van het provinciaal ruimtelijk structuurplan en van dat deel van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen waarvan de uitvoering aan de provincie werd toegewezen
- de provincieraad treedt in de plaats van de gemeenten wanneer de gemeenten de, krachtens het provinciaal ruimtelijk structuurplan opgedragen, taken niet uitvoeren

2. INITIATIEF:

De bestendige deputatie is belast met de opmaak en neemt de nodige maatregelen daartoe.

3. PROCEDURE SUMMIER BESCHREVEN:

- het voorontwerp van provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan wordt door de bestendige deputatie verstuurd naar de gewestelijke planologische ambtenaar, de colleges van burgemeester en schepenen van de betrokken gemeenten en de adviserende instellingen en administraties.
- de bestendige deputatie houdt een plenaire vergadering met bovenvermelde instanties. Deze instanties

brengen uiterlijk tijdens deze vergadering hun adviezen uit. Van deze vergadering wordt er een schriftelijk verslag opgemaakt dat bezorgd wordt aan de aanwezige instanties. Deze instanties kunnen daarop reacties indienen.

- de provincieraad stelt het ontwerp van provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan voorlopig vast.
- het ontwerp wordt aan een openbaar onderzoek onderworpen
- opmerkingen en bezwaren worden aan de procoro gezonden.
- de betrokken gemeenten en de Vlaamse regering bezorgen hun advies aan de procoro
- de procoro bundelt en coördineert alle adviezen, opmerking en bezwaren en brengt een gemotiveerd advies uit bij de provincieraad.
- de provincieraad stelt het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan definitief vast;
- al dan niet goedkeuring Vlaamse regering
- bekendmaking van het goedkeuringsbesluit bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad
- de bestendige deputatie stuurt een afschrift van het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan, van het advies van de procoro, van het besluit tot vaststelling van het uitvoeringsplan en van het goedkeuringsbesluit naar elke gemeente waar deze documenten kunnen worden ingezien.

4. MIDDELEN TER VERWEZENLIJING VAN HET UITVOERINGSPLAN:

- recht van voorkoop
- onteigening ten algemene nutte. Daartoe moet er een onteigeningsplan opgemaakt worden.
- opmaken van rooilijnplan(nen):
- opmaken van een ruil- en herverkavelingplan
- de provincie is planschadevergoeding verschuldigd voor planschade die is ontstaan door de opmaak van een provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan
- terugkoop

D. Gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen

- Uiterlijk tijdens de plenaire vergadering brengt de bestendige deputatie advies uit. Van de plenaire vergadering wordt een schriftelijk verslag opgemaakt. Eventuele reacties op het verslag kunnen worden ingediend door de instanties die effectief aanwezig waren op de plenaire vergadering.
- de bestendige deputatie van de provincie waarin de gemeente is gelegen bezorgt de gecoro een decreetaal omschreven advies. De aanpalende bestendige deputatie van de provincies kunnen eveneens een advies bezorgen.
- goedkeuring door de bestendige deputatie van het definitief vastgesteld plan.
- de gewestelijke planologische ambtenaar kan beroep aantekenen bij de Vlaamse regering tegen de goedkeuring
- middelen ter verwezenlijking van het uitvoeringsplan: de bestendige deputatie keurt het gemeentelijk onteigenings-, rooilijnplan, ruil- en herverkavelingplan goed wanneer het opgemaakt wordt na het gemeentelijk uitvoeringsplan waarvan het de verwezenlijking beoogt

4. Verordeningen (nieuw)

A. Provinciale stedenbouwkundige verordeningen

- De provincieraad kan stedenbouwkundige verordeningen vaststellen. Indien de Vlaamse regering een gewestelijke stedenbouwkundige verordening vaststelt, brengt de provincieraad de bestaande provinciale stedenbouwkundige verordeningen daarmee in overeenstemming.
- De bestendige deputatie legt het ontwerp van provinciale stedenbouwkundige verordening voor advies voor aan de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar en aan de procoro
- goedkeuring Vlaamse regering
- publicatie Belgisch Staatsblad

B. Gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen

De gemeentelijke stedenbouwkundige verordening wordt samen met het besluit van de gemeenteraad en het volledige advies van de gecoro onmiddellijk na de definitieve vaststelling aan de bestendige deputatie ter goedkeuring toegezonden.

C. Gemeentelijke verkavelingsverordeningen

De gemeentelijke verkavelingsverordening wordt samen met het besluit van de gemeenteraad en het volledige advies van de gecoro onmiddellijk na de definitieve vaststelling aan de bestendige deputatie ter goedkeuring toegezonden.

5. GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN

Jaarverslag en jaarprogramma (nieuw)

Luidens artikel 6 NDRO dient er een provinciaal jaarprogramma en jaarverslag over de ruimtelijke ordening opgemaakt te worden. De minimale regels voor de inhoud, de vorm en de bekendmaking ervan moet nog worden bepaald door een uitvoeringsbesluit.

Het jaarverslag heeft betrekking op het gedurende het afgelopen kalenderjaar gevoerde beleid. Het dient aan de provincieraad te worden bezorgd vóór 1 mei van het daaropvolgend jaar. Volgens de memorie van toelichting heeft het jaarverslag voornamelijk een evaluatiefunctie: "Volgende elementen zullen in ieder geval tot de inhoud van de jaarverslagen behoren: een stand van zaken i.v.m. het structuurplan en de uitvoering ervan, waaronder dus een beschrijving van het werk met de uitvoeringsplannen; een samenvattend overzicht inzake vergunningen" (Memorie van Toelichting, Vl. Parl., Gedr. St., 1998-1999, nr. 1332/1, 10-11)

Het jaarprogramma heeft betrekking op het te voeren beleid voor het volgende kalenderjaar. Het ontwerp van jaarprogramma wordt samen met het ontwerp van begroting bezorgd aan de provincieraad. Na advies van de provinciale commissie voor ruimtelijke ordening en na goedkeuring van de begroting door de provincieraad stelt de bestendige deputatie het jaarprogramma definitief vast. Luidens de memorie van toelichting beoogt een jaarprogramma "voornamelijk een operationaliseringfunctie en bestrijkt een korte termijn (1 jaar). Het beoogt in de eerste plaats uitwerking te geven aan de concrete uitvoering van het beleid in het komende jaar. Het jaarprogramma moet dus worden gezien als een actieplan. In het jaarprogramma zal minstens aangegeven worden hoe het corresponderend structuurplan verder wordt uitgevoerd, welke bijdrage aan de uitvoering van de structuurplanning van de hogere beleidsniveaus wordt geleverd, wat de voornemens zijn m.b.t. de beleidsuitvoering op vlak van inspectie en handhaving, en welke aanwending aan de opbrengsten van de planbaten wordt gegeven. Wanneer een gunstig planologisch attest werd uitgereikt (zie artikel 136), zal de in dat attest aangekondigde planopmaak ook moeten worden aangekondigd in het eerstvolgende jaarprogramma". (Memorie van Toelichting, Vl. Parl., Gedr. St., 1998-1999, nr. 1332/1, 10-1)

Het jaarverslag en -programma worden aan de Vlaamse regering bezorgd. De bestendige deputatie draagt zorg voor de bekendmaking ervan.

Gent, 18 april 2001

Marc De Buck, Alexander Vercamer, Ivan Verleyen, Jean-Pierre Van Der Meiren, Frans Van Gaeveren, Georges De Langhe, gedeputeerden